

ŠVP

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1	Úplnost a velikost školy	6
2.2	Charakteristika pedagogickéh osboru	6
2.3	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7
2.4	Podmínky školy (materiální, prostorové, technické, hygienické), umístění školy, charakteristika žáků	7
2.5	Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty, informační systém	8
2.5.1	Spolupráce s rodiči	9
2.5.2	Spolupráce s jinými subjekty a informační systém	9
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	11
3.1	Zaměření školy (priority školy ve výchově a vzdělávání)	11
3.1.1	Úvod	11
3.1.2	Specifikace základních priorit školního vzdělávacího programu	12
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence	19
3.2.1	Úvod	19
3.2.2	Cílené utváření jednotlivé klíčové kompetence	20
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	23
3.3.1	Vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními	23
3.3.2	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	25
3.4	Začlenění průřezových témat	27
4	UČEBNÍ PLÁN	40
4.1	Tabulace učebního plánu	40
4.2	Přehled hodin disponibilní dotace	41
4.3	Poznámky k učebnímu plánu	42

4.4	Celoškolní projekty	48
5	UČEBNÍ OSNOVY	49
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	50
5.1.1	Český jazyk a literatura	50
5.1.2	Anglický jazyk, Německý jazyk	77
5.1.3	Další cizí jazyk	94
5.2	Matematika a její aplikace	104
5.2.1	Matematika	104
5.3	Informační a komunikační technologie	122
5.3.1	Základy informatiky	122
5.4	Člověk a jeho svět	133
5.4.1	Prvouka	133
5.4.2	Vlastivěda	142
5.4.3	Přírodověda	148
5.5	Člověk a společnost	153
5.5.1	Dějepis	153
5.5.2	Výchova k občanství	162
5.6	Člověk a příroda	171
5.6.1	Fyzika	171
5.6.2	Chemie	182
5.6.3	Přírodopis	192
5.6.4	Zeměpis	205
5.7	Umění a kultura	218
5.7.1	Hudební výchova	218
5.7.2	Výtvarná výchova	231
5.8	Člověk a zdraví	242
5.8.1	Tělesná výchova	242
5.8.2	Výchova ke zdraví	268

5.9 Člověk a svět práce	275
5.9.1 Pracovní výchova.....	275
5.10 Volitelné předměty.....	292
5.10.1 Základy administrativy	292
5.10.2 Základy informatiky.....	294
5.10.3 Konverzace v cizích jazycích.....	294
5.10.4 Technicko-pěstiteľská praktika	294
5.10.5 Ruční práce a šití.....	301
5.10.6 Vedení domácnosti, příprava pokrmů	305
5.10.7 Péče o dítě	311
5.10.8 Sportovní hry.....	313
5.10.9 Sborový zpěv.....	313
5.10.10 Seminář z matematiky a českého jazyka.....	313
5.11 Nepovinné předměty.....	314
5.11.1 Sportovní hry.....	314
5.11.2 Přípravný zpěv	318
5.11.3 Sborový zpěv.....	319
5.11.4 Seminář z matematiky.....	320
5.11.5 Seminář z českého jazyka	322
5.11.6 Třetí cizí jazyk (Ruský jazyk)	322
5.11.7 Náboženství.....	326
6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	364

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

MOTIVAČNÍ NÁZEV: ŠKOLA PRO KAŽDÉHO - ŠKOLA PRO VŠECHNY

PŘEDKLADATEL:

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRACHATICE, VODŇANSKÁ 287, 383 01 PRACHATICE

ŘEDITELKA ŠKOLY: Mgr. Bc. Petra Sandanyová

TELEFON: 388 302021, FAX: 388 302020

E-MAIL: zs@vodnanka.cz

WEB ŠKOLY: www.vodnanka.cz

IČO: 70932158 IZO: 107 722 101 REDIZO: 600062961

KOORDINÁTOR ŠVP ZV: Mgr. Jitka Panglová (od 1. 9. 2008)

ZŘIZOVATEL:

MĚSTO PRACHATICE, VELKÉ NÁMĚSTÍ 3, 38301 PRACHATICE

STAROSTA: Ing. Martin Malý

TELEFON: 388 317297

E-MAIL: starosta@mupt.cz

PLATNOST DOKUMENTU OD: 1. 9. 2017

DATUM: 31. 8. 2017

PODPIS ŘEDITELKY:

RAZÍTKO ŠKOLY:

30. 8. 2005 ŠVP – původní verze

1. 9. 2008 ŠVP – nové vydání

verze 1.1 z 1. 9. 2009

verze 1.2 z 1. 2. 2009 ŠD a ŠK

verze 1.3 z 1. 9. 2010

verze 1.4 z 1. 9. 2012

verze 1.5 z 26. 4. 2013

verze 1.6 z 1. 9. 2015

verze 1.7 z 1. 9. 2016

1. 9. 2017 ŠVP - nové vydání

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Prachatice, Vodňanská 287, je od 1. 1. 2002 samostatnou příspěvkovou organizací. Jde o plně organizovanou základní školu s 1. a 2. stupněm. Součástí školy jsou **školní družina, školní klub a školní jídelna**. Škola má převážně 2 paralelní třídy v každém ročníku, většinou 4 oddělení školní družiny s více než 10 zájmovými útvary, dvě oddělení školního klubu, který zároveň organizuje též přes 10 zájmových útvarů pro žáky druhého stupně. Ve školní jídelně se stravuje přibližně kolem 400 žáků a pracovníků školy. Počty tříd, oddělení školní družiny a školního klubu i počty zapsaných žáků jsou stabilní.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole pracoval stálý pedagogický sbor, který začal být od roku 2005 obměňován z důvodů odchodů učitelů do starobního důchodu. Ke změnám pedagogického sboru také dochází z důvodů odchodu pracovníků na mateřskou dovolenou. Na obou stupních školy je sbor plně kvalifikovaný. Nedaří se příliš doplnit učitele 2. stupně aprobovanými absolventy pedagogických fakult s vhodnou aprobací (jazyky, F, VT, TV, CH). Členové pedagogického sboru jsou zodpovědní, vstřícní, ochotni vyhovět, v maximální míře se vzdělávat, podporovat akce vedení školy i rodičovského spolku. Vedení školy z důvodů velké obměny ve složení pravidelně zajišťuje další vzdělávání pedagogického sboru. Příznivé je, že na inovačním procesu školy a implementaci ŠVP se podílí celý pedagogický sbor. Výchovná poradkyně a garant pedagogické intervence zajišťují individuální péči o žáky se specifickými poruchami učení i nadané žáky a usměrňují profesní orientaci žáků, protidrogová preventistka zajišťuje spolupráci s PPP, ale i městskou policií a Policií ČR a se sociálním odborem městského úřadu a dalšími institucemi.

Pro práci se žáky se SPU nebo nadanými využívá škola pedagogických asistentů. Pedagogickou intervenci zajišťují pedagogové.

Každý pracovník má možnost uplatnit svůj osobní potenciál a své zájmy pro zkvalitnění a rozšíření nabídky ŠVP (hlavně u nově nastupujících učitelů). Větší část učitelů 1. stupně je s esteticko-vědním zaměřením, které je též využíváno k profilaci školy.

Řízená spolupráce učitelů je zprostředkovávána **metodickými sdruženími a předmětovými komisemi**. Vedoucí těchto orgánů jsou oporou vedení školy, zúčastňují se porad vedení školy, jsou kladeny velké nároky na jejich samostatnost a kreativitu. Metodická sdružení jsou garantem aplikace strategických postupů uváděných ve ŠVP na 1. a 2. st. i jejich evaluace. Předmětové komise sdružují učitele v souladu se vzdělávacími oblastmi a jsou guaranty stavby jednotlivých předmětů a návaznosti jednotlivých období vzdělávání. Garantem spolupráce v rámci vyučujících v jednom ročníku jsou třídní učitelé.

2.3 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Od roku 1990 hledá škola svoji vlastní **cestu ke změnám a inovaci pedagogického procesu**. Své zkušenosti škola uplatnila při zpracování první verze ŠVP v rámci pilotního projektu MŠMT v letech 2004 – 2006 a jeho následného ověřování.

Dle analýzy provedené pracovníky školy, rodiči, žáky, ale i veřejností a zřizovatelem, či ČŠI jsou velmi dobře hodnoceny veškeré aktivity školy i její pověst ve městě. Významná je též školní nabídka nepovinných, volitelných předmětů a zájmových útvarů školní družiny a školního klubu, četná vystoupení kulturních souborů školy pro veřejnost i pro město. Tato prezentace patří též k profilaci školy.

Mezinárodní projekty:

Od roku 1990 udržuje škola **partnerské kontakty** s bavorskými a rakouskými školami, dochází k četným společným akcím i výměnným návštěvám jak žáků, tak pedagogů i četným společným projektům. Prostředky na tyto kontakty získává škola pravidelným zpracováním projektů.

Ostatní projekty:

Četné finanční prostředky byly získány **aktivním úsilím o granty a příspěvky** z MŠMT, Jihočeského kraje, zřizovatele a dalších institucí. Škola se také snaží o získávání sponzorů, ať už z řad podnikatelů nebo rodičů.

Kladně je též hodnoceno vedení školy, pedagogický sbor, vztahy mezi pracovníky i žáky, spolupráce školy se Spolkem přátel školy, zřizovatelem i dalšími institucemi a jejich informovanost i neustálé koncepční **zlepšování školního prostředí**.

Škola má vypracovaný **informační systém**, vydává svůj **časopis, rozhlasové vysílání** a má své **webové stránky**. Své výsledky prezentuje v místním i regionálním tisku a kabelové televizi. O historii školy byl nahrán videodokument. Součástí informačního systému jsou dny otevřených dveří a pravidelné konzultační hodiny všech pracovníků.

Pro rodiče a budoucí prvňáčky organizuje škola aktivity zaměřené na bezproblémový vstup do školy.

Škola byla již v minulosti pověřena **organizací kurzů pro doplnění základního vzdělání**, které probíhají dle zájmu veřejnosti. Se změnou podmínek přijímacího řízení na střední školy není v posledních letech o tyto kurzy zájem.

Od školního roku 2005/2006 byla škola určena Jihočeským krajem pro **zajištění vzdělávání žáků ze zemí EU v českém jazyce**.

Žáci školy dosahují tradičně dobrých výsledků ve školských soutěžích v rámci oblasti. I přes horší podmínky pro tělesnou výchovu se škola dobře prezentuje i v oblasti sportu, je aktivním **členem Asociace školních sportovních klubů**.

2.4 Podmínky školy (materiální, prostorové, technické, hygienické), umístění školy, charakteristika žáků

Umístění základní školy je v centru města v blízkosti historického jádra, autobusového a vlakového nádraží. Blízkost dopravních spojů ovlivňuje složení žáků – asi 1/3 všech žáků školy je dojíždějících.

Provoz školy probíhá v jedné budově ve Vodňanské ulici, která byla postavena v roce 1925 jako nová školní budova pro českou obecnou školu (založena v Prachaticích v roce 1881). Je nejstarší základní školou ve městě. Budova prošla několika stavebními úpravami. V roce 1937 jí bylo přistavěno III. nadzemní podlaží, v roce 1994 byla vybudována samostatná plynová kotelna. Od roku 1996 má školní budova výtah do

všech podlaží, kterým je zajištěn **bezbariérový přístup**, a je tedy možné bez větších problémů **integrovat tělesně postižené žáky**. V budově školy v rekonstruovaných prostorách bývalého bytu školníka jsou umístěna tři oddělení školní družiny a školního klubu a žákovská knihovna, která je budovaná jako informační centrum i s přístupem na internet. V roce 2002 byly přistavěny šatny a některé další prostory – školní družina, učebna výtvarné výchovy. V roce 2020 byly otevřeny nové odborné učebny v podkroví školy. V areálu školy je rekonstruovaný dvůr, budova pro zájmové vzdělávání s jednou učebnou, školní pozemek a školní hřiště na košíkovou, stoly na stolní tenis i prostor k volnému pohybu a odpočinku a krytá učebna v přírodě. Součástí je též menší tělocvična s předsálím, kabinetem, šatnami se sociálním vybavením, pro výuku TV mimo budovu slouží běžecká dráha a doskočiště. Prostory školní jídelny se nacházejí v suterénu školy, stejně tak dřevodílna, cvičná kuchyňka. Kromě 19 kmenových tříd, z nichž některé jsou vybaveny jako odborné pracovny - hudební výchovy, přírodopisu, fyziky a chemie, nachází se zde dvě učebny výpočetní techniky s internetem, učebna výtvarné výchovy a menší jazyková učebna; pro pedagogické pracovníky a administrativu dále ředitelna, kancelář zástupce ředitele, sborovna, pracovna účetní a ekonomky školy, kancelář výchovné poradkyně a preventistky sociálně patologických jevů a 5 kabinetů. V rámci rekonstrukce chodeb byla vybudována bezbariérová WC na každém patře. Škola je vybavena, školním rozhlasem a dostatečně i didaktickou technikou, má samostatné nahrávací studio. Přístup na internet, k výpočetní technice i kopírkám je ve všech pracovnách pro pedagogy. Internet je zaveden i do všech tříd, počítačová síť je rozvedena po celé školní budově, dále se využívají projektory a interaktivní tabule.

Přes nepříznivý demografický vývoj a existenci tří základních škol ve městě rozhodl zřizovatel v roce 2001 o poskytnutí několikamilionových prostředků na zlepšení podmínek (přístavba šaten, odstranění vlhkosti v suterénu, samostatný vchod do tělocvičny včetně jejího sociálního zařízení, protipožární únikové schodiště, nové učebny výtvarné výchovy a oddělení ŠD, vybudování školního hřiště na části pozemku a rekonstrukce dvora), v roce 2011-2012 byla provedena oprava vad a modernizace obálky budovy školy, v roce 2020 byla provedena půdní vestavba, kde vznikly nové odborné učebny.

Nevýhodou školy je její umístění u rušné komunikace a omezené prostory (využívány jsou i bývalé sklepy a uhelna). Ke zlepšení dopravní situace by mělo dojít v budoucnosti v souvislosti s vybudováním obchvatu města. Výhodou je její ekonomický (velmi úsporný) provoz, z pohledu vzdělávání pak **přehlednost všech prostor** a „**domácký duch**“ školy, na kterém je také stavěn její vzdělávací program.

2.5 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty, informační systém

Vize otevřeného partnerství je jednou ze základních priorit školy, kterými jsou utvářeny osobnostní, sociální, komunikační a občanské kompetence. Tato vize vychází z poznání, že škola vždy tvoří sociální systém s mnoha vnitřními i vnějšími vztahy. Otevřený systém má větší šance fungovat dobře, zdravě a být lidem prospěšný.

Komunikace a vztahy uvnitř školy i navenek s rodiči a veřejností jsou jedním z nejdůležitějších témat pro školu a její vedení. Proto je kladen důraz na dobrou spolupráci se Spolkem přátel školy a jeho nejvyšším orgánem Radou rodičů. Jsou organizovány společenské akce (ples, táborák, turnaj, úpravy ve škole, Den otevřených dveří apod.), ale i nabízena možnost celoživotního vzdělávání ze strany školy směrem k rodičovské veřejnosti.

2.5.1 Spolupráce s rodiči

- akce dle plánu třídních učitelů - dílny, výlety,...
- konzultační hodiny nebo schůzky dle domluvy (všichni pracovníci včetně vedení školy)
- pohovory s rodiči v závěru čtvrtletí
- třídní schůzky- společná příprava, vedení schůzky zástupcem rady rodičů, pohoštění, téma pro rodiče.
- valná hromada SPŠ - informace ředitelky školy, rozbor hospodaření, organizace školního roku, výroční zpráva.
- projekt „Cestička do školy“ pro rodiče žáků budoucích 1. ročníků
- pravidelné schůzky ředitelky školy s Radou rodičů, nejvyšším orgánem Spolku přátel školy - informace o činnosti školy,
- příprava společných akcí, zpracování žádostí o granty, ankety, evaluace.
- Dny otevřených dveří, možnost účasti na vyučování
- celoškolní akce pro rodiče- ples, závěrečný táborák, akademie a výstavy, přehlídka školních kapel.

2.5.2 Spolupráce s jinými subjekty a informační systém

Zřizovatel (Město Prachatice)

- vedení školy- jednání dle možností a potřeby se starostou a místostarostou, předkládání výročních zpráv Radě města
- spolupráce se školskou komisí, finančním a kontrolním výborem

Městský úřad Prachatice

Jihočeský kraj a Krajský úřad Jihočeského kraje

ČMOS pracovníků ve školství

Dalšími partnery jsou Úřad práce, Policie ČR, Dopravní policie

- v péči o žáky se SPU – **PPP Prachatice** a další dle integrace příslušných žáků, klinický psycholog (šetření, pedagogické intervence, besedy), Krizové centrum, lékaři, Portus, KreBul
- jednotlivé redakce místních i regionálních médií
- sponzoři a firmy v rámci plánovaného sponzoringu a fundraisingu
- Dům dětí a mládeže, ZUŠ
- NIDV, pracoviště České Budějovice, ZVaS České Budějovice
- Regionální rozvojové agentury- dotace ESF
- další instituce zajišťující provoz školy

Od září 2005 spolupráce se zvolenou šestičlennou školskou radou

Informační systém školy:

- internetové stránky- základní i aktuální informace, měsíční plán
- školní časopis Paprsek
- vysílání „Radia Junior“ a dětské televizní vysílání Vodník

- informační systém ve škole- informativní tabule pro žáky, rodiče, pedagogy i veřejnost
- využití místních médií

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy (priority školy ve výchově a vzdělávání)

3.1.1 Úvod

„Lépe rozsvítit alespoň malou svíčku, než křičet, že je tma“

ŠVP vychází z cílů základního vzdělávání a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla několikaletou snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy vůbec, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru (nikdo nepřekročí svůj stín), požadavků rodičů a navázáním na tradice školy. Klade důraz na principy humanistické pedagogiky.

Název ŠKOLA PRO KAŽDÉHO – ŠKOLA PRO VŠECHNY není nahodilý. Vyjadřuje základní myšlenku vzdělávacího programu – **bezpečné prostředí, otevřenost školy** všem dětem, rodičům, veřejnosti – a to jak obsahem vzdělání, **demokratickými principy**, respektováním žáka jako osobnosti, širokou nabídkou, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, naplňováním nejzákladnějších potřeb, společnými prožitky učitelů, rodičů a žáků, tak zapojením školy i jejích absolventů do veřejného života, jejich profesní orientace, schopnost svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování, chápání globálních vztahů, spřízněnost s přírodou a jejími zákony, soulad s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami a demokratickými občanskými postoji. Školní vzdělávací program klade důraz na **všestranný rozvoj osobnosti** každého jedince.

Vychází také z tradičního postavení školy v obci a propojuje její působení se životem i potřebami města Prachatic. To je též významný prvek při vytváření občanských kompetencí.

Důležitou úlohu plní a nedílnou součástí ŠVP je právě v této oblasti **činnost školní družiny a školního klubu** se širokou nabídkou zájmových útvarů, ale též organizováním jednotlivých akcí o vedlejších prázdninách, letního tábora o prázdninách hlavních i celoškolních akcí v průběhu školního roku. Kapacita školní družiny je každoročně téměř překračována. V rámci klubové činnosti je též možný přístup k informačním technologiím i ve volném čase žáků. Nabídka aktivit pro volný čas vychází ze zájmu žáků a podporuje rozvoj jejich talentu, nadání ve všech oblastech, klíčových kompetencí a **cíleně prohlubuje** účinnost ŠVP.

Pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině, kde jsou zastoupeni jedinci s různými vlohami a vlastnostmi. Patří sem také děti s různými typy postižení. Náš ŠVP počítá s integrací těchto dětí, hlavně dětí s ADD, ADHD a vývojovými poruchami učení, ale také tělesně postižených žáků – vozíčkářů. Upravené bezbariérové přístupy do školní budovy to umožňují. Funguje i dobrá spolupráce s odborníky. Pravidelně spolupracujeme s pedagogickými asistenty. Z prostorových důvodů nezahrnuje náš program výuku ve specializovaných třídách. Předčasnou selekci dětí v období povinné školní docházky odchodem žáků do víceletých gymnázií přirozeně brzdíme cílenou péčí o talenty, diferencovaným přístupem k nim a rozsáhlou nadstavbovou částí ŠVP v duchu Listiny práv nadaných, ale i Úmluvy o právech dítěte, která hovoří o právu na vzdělání na základě rovných příležitostí. Předčasná selekce dětí této filozofii neodpovídá.

Velmi významné je také úsilí školy o prohloubení jazykových dovedností se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi (možnost konverzovat v cizím jazyce), ale též na poznávání reálií, života a tradic jednotlivých zemí. Vycházíme z Komenského stupňů vzdělávání, který za nejvyšší stupeň vzdělání pokládá cestování. Kromě poznávacích pobytových zájezdů a výměnných akcí jsou nedílnou součástí ŠVP exkurze.

V náboženské výchově spolupracuje škola s církví a vychází ze zájmu rodičů. V rámci celoškolských projektů seznamuje se základy křesťanství v souvislosti se středoevropskou tradicí a jeho vlivem na výtvarné umění.

„Pokud chceme, aby někdo vstoupil, je dobré předtím alespoň otevřít dveře“

Otevřít dveře chceme i k orientaci v dalších základních hodnotách pro život každého jedince. Program sleduje rozvíjení a propojení navzájem více vzdělávacích oborů tvořících základ celkové vzdělanosti žáků. Považujeme za nutné naznačit cestu ke **zdravému životnímu stylu**, vést ke schopnosti **kulturního a estetického** prožitku, či vlastní tvořivosti i k **zájmu o věci veřejné** jak lokálního, tak globálního charakteru.

Značný důraz v učebním plánu je kladen na **informační a komunikační technologie**, jejichž využívání by se mělo stát pro absolventy našeho programu běžné. Nezbytná je dostupnost ICT i ve volném čase žáků (vybudování centra informačních technologií se stálou distanční službou).

3.1.2 Specifikace základních priorit školního vzdělávacího programu

Hlavní priority našeho ŠVP jsme shrnuli do šesti okruhů, které uvádějí následující přehledy.

1. Zdravý životní styl
2. Prohloubení jazykových a komunikačních dovedností
3. Výchova kulturního diváka, čtenáře a uživatele informačních a komunikačních technologií
4. Otevřená škola
5. Etická a estetická výchova
6. Environmentální výchova (průřezové téma je zároveň prioritou školy)

Zároveň přehledy uvádějí, jak tyto priority školy přispívají k vytváření jednotlivých klíčových kompetencí a které strategické postupy jsou při jejich naplňování využívány a mají na škole tradici. Současně ale ŠVP nechává výraznou volnost pro jejich výběr jednotlivými pedagogy. Je zdůrazněna souvislost mezi působením školy, školní družiny, školního klubu.

Strategické postupy ŠD a ŠK	Celoškolní strategické postupy	Utvářené klíčové kompetence
PRIORITA 1. : Zdravý životní styl		
<ul style="list-style-type: none"> - návyky péče o pořádek a čistotu prostředí - udržování pořádku - návyky účelného a vkusného oblékání, péče o oděv a obuv -volba vhodného oblečení podle počasí a typu činnosti - péče o čistotu oděvu a obuvi, hygiena odívání, ukládání obuvi a oděvu v šatně - návyky osobní hygieny související s ochranou před infekcí - dodržování hygieny, kultura stolování, zdravý jídelníček, pitný režim - péče o výzdobu, péče o květiny - dodržování zásad správného životního režimu - rozvržení práce a odpočinku, vhodné využití volného času - zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků - pobyt a pohyb na zdravém vzduchu, každodenní cvičení - správné držení těla, zdraví jako nejdůležitější životní hodnota. -význam pohybových aktivit pro zdraví - pohybový režim, bezpečnosti při pohybových hrách. -hry s míči - rozvíjení obratnosti, pohybové schopnosti a zároveň jsou průpravou pro míčové hry. - smysluplné využití volného času - nabídka zájmových útvarů školní družiny a školního klubu - celoškolní finále v lehké atletice, jarní sportovní 	<ul style="list-style-type: none"> - hygiena školního prostředí, odděl. čistého a špinavého provozu - správná velikost nábytku - ukládání věcí, šatnový režim - rozvrh hodin - pitný režim - možnost nákupu pití, pítka na chodbách - pohybově-relaxační režim o přestávkách - relaxační „koutky“ na chodbách - pobyt na školním hřišti a v tělocvičně o velké přestávce - spolupráce se školní jídelnou a rodiči při zajištění správného stravování (vč. stravovací komise) - smysluplné využití volného času - nabídka zájmových útvarů školní družiny a školního klubu, nabídka nepovinných předmětů, max. využití podmínek pro Tv - organizace letního tábora ŠD - preventivní protidrogový program - prevence ochrany zdraví - aplikace metod. pokynu k prevenci sociálně-patologických jevů - aktivní práce výchovné poradkyně v oblasti protidrogové prevence - kladné životní hodnoty, včetně náboženské výchovy v zájmovém útvaru - spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, městskou policií a Policií ČR, SPC 	<p>V této prioritě jsou utvářené hlavně kompetence sociální a personální, k řešení problémů, komunikativní a občanské</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák si vytváří pozitivní představu o sobě samém - čerpá z názorů a příkladů ostatních, rozvíjí volní vlastnosti, překonává překážky, chrání své zdraví i zdraví ostatních - tráví smysluplně svůj volný čas, vytváří si kladné životní hodnoty - učí se kriticky myslet, tvořit uvážlivá rozhodnutí - obhájí svůj názor - chápe základní ekologické souvislosti a problémy, postavení člověka v přírodě, rozhoduje se zodpovědně - chrání životní prostředí a pečuje o ně - je připraven na mimořádné životní situace a k jejich klidnému řešení

<p>outěže</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace letního tábora ŠD - akce na všechny vedlejší prázdniny - protidrogová prevence - zdravotnický kroužek - procvičování dovedností při první pomoci, chování v situaci úrazu, prevence nemocí, bezpečnost silničního provozu - návykové látky a zdraví - kouření, alkohol, drogy a jiné škodliviny, počítače, hrací automaty 	<ul style="list-style-type: none"> - plavecké kurzy (I. st.) - organizace lyžařského zájezdu pro 4. a 7. r. - celoškolní tělových. soutěže - běh do schodů, šplh, florbal,..., celoškolní finále v lehké atletice I. a II. stupně, školní turnaje ve vybíjené, košíkové, - dopravní výchova – 1. a 2. stupeň, dopravní hřiště, průkaz cyklisty - organizace exkurzí, pobytových a poznávacích zájezdů (partnerská města v zahraničí), mezinárodní sportovní soutěže - činnost ŠSK (škola je člen asociace ŠSK) - besedy s lékaři, pracovníky krizového centra - ochrana člověka za mimořádných životních situací – evakuace, celoškolní cvičení v přírodě, integrovaný záchranný systém, živelné pohromy, varovné signály a první pomoc - vztah k handicapovaným lidem 	
---	--	--

PRIORITA 2.: Prohloubení jazykových a komunikačních dovedností

<ul style="list-style-type: none"> - nabídka možnosti jazykové výuky v rámci kroužků školní družiny: - spolupráce ŠD při projektech Škola naruby, Den dětí - karneval ŠD - vystoupení kroužků na veřejnosti k různým příležitostem 	<ul style="list-style-type: none"> - širší nabídka možnosti jazykové výuky (ZÚ, VP) - využívání metody CLIL ve výuce nejazykových předmětů - kontakty s partnerskými školami v Neureichenau a Grafenau v SRN, Aigen-Schläglu v Rakousku - výměnné návštěvy a společné projekty - organizace exkurzí, pobytových a poznávacích zájezdů - 5. roč. Rakousko - 6.- 9. roč. Anglie – 3letý cyklus - jazykové vzdělávání učitelů - podpora činnosti žákovské knihovny, výstavy, 	<p>Tato priorita je zaměřena na rozvoj komunikativních kompetencí a to i v cizích jazycích ve formě komunikace ústní, písemné, i při využití ICT</p> <p>Utváří se konkrétní modelové situace pro</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů (zájezdy, průvodcování, moderování) - pro nutnost spolupráce ve skupině i pro ovládání vlastního chování a jednání. <p>Občanské kompetence získává žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivním zapojením do kulturního dění a demokratických principů, - učí se reprezentovat a kultivovaně vystupovat
--	--	--

	<p>besedy, spolupráce s městskou knihovnou</p> <ul style="list-style-type: none"> - vydávání školního časopisu Paprsek - žakovská redakční rada - činnost školního rozhlasu Junior- dětské televizní studio Vodník - - moderování <u>školní akademie</u>, práce s mikrofonom - exkurze- vlastní průvodcovská činnost - projekt Škola naruby, Den dětí, Den jazyků - žakovská rada - vyjadřování a prezentace vlastních názorů, činnost v celoměstském studentském parlamentu - organizace zápisu (vítání rodičů) - organizace karnevalu (moderování žáky) aj. - kommunikace po internetu - ZI, centrum ICT - konverzační soutěže v cizích jaz., recitace 	<p>- utváří si vztah k jiným národům.</p> <p>Uvědomuje si, že získané dovednosti jsou nezbytné pro úspěšnou další profesní přípravu i život, je motivován pro celoživotní učení.</p>
--	---	--

PRIORITA 3.: Výchova kulturního diváka, čtenáře a uživatele informačních a komunikačních technologií

<ul style="list-style-type: none"> - společná četba a práce s dětskými časopisy - křížovky, rébusy, kvízy, hádanky... - četba knih na pokračování, četba dle vlastního výběru - zápůjčky v žakovské knihovně, prohlížení dětských encyklopedií, atlasů zvířat, ptáků, rostlin - vyhledávání nejzajímavějších článků - spolupráce s žakovskou knihovnou "Výstavka knih pro nejmenší čtenáře". Pohádky našich i světových autorů (výstava). -školní akademie a přehlídky, tvůrčí dílny Vánoce, Velikonoce s nabídkou pro rodiče, třídní besídky - spolupráce vych. s tř. uč. - březen - Měsíc knihy (anketa „O nejoblíbenější 	<ul style="list-style-type: none"> - podpora školní žakovské knihovny - přírůstky, prostor, vybavení, akce pro žáky - pravidelné výstavy k významným výročím našich dějin (28. říjen, 17. listopad, osobnost J. A. Komenského, konec 2. světové války apod.) - návštěvy divadel, filmových představení, výstav, muzeí, knihoven - zájezdy do divadel, besedy v knihovně - vlastní akademie a přehlídky, třídní besídky, výstavy, tvůrčí dílny - pěvecké a recitační soutěže (aktivní i pasivní účast) - celoškolní projekt Měsíc knihy, Měsíc internetu 	<p>Tato priorita rozvíjí podobné kompetence jako předchozí, ale jinými formami</p> <p>-žák je veden ke čtení s porozuměním a zprostředkovaně k zájmu o čtení i k důkladnému poznání práce s počítačem- rozvíjí se jeho zdroje informací, schopnost je nejen vyhledávat, ale i třídit a využívat</p> <p>- je mu zprostředkováván vnitřní prožitek kontaktem s uměleckým dílem, rozvoj jeho citového vnímání a fantazie</p> <p>- uvědomuje si význam adekvátního chování při kulturních akcích, vhodnost oblečení</p> <p>- získává úctu ke kulturním tradicím a hodnotám</p> <p>- celkově se kultivuje jeho osobnost</p>
--	--	--

<p>knihu“, soutěž „O nejpilnějšího čtenáře ŽK“) výstavka knih ilustrací a ilustrátorů dětských knih)</p> <p>-význam kulturních tradic a zvyků (Vánoce, Velikonoce, masopust...)</p> <p>- přístup k internetu ve školním klubu, k výukovým programům, encyklopediím</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tel. vysílání Vodník- práce s dok., stříhání - přístup k počítačům ve třídách (motivace) - výuka v učebnách výpočetní techniky od prvního ročníku - volitelné předměty, nepovinné předměty - dělené skupiny - využívání počítačů a interaktivních tabulí žáky na všech pracovištích - získávání dotací - vybudování Centra ICT- internetový klub - denní možnost volného přístupu k ICT 	<ul style="list-style-type: none"> - získané dovednosti a prožitky aktivně aplikuje při účasti na akademiích a jiných vystoupeních či výstavách - rozhoduje se pro výběr zájmových útvarů z oblasti mediální výchovy (Paprsek, Junior, Vodník), kde již aplikuje poznatky v konkrétních profesích - poznává, co je duševní bohatství, ale i autorská práva a způsoby jejich ochrany
--	--	--

PRIORITA 4. : Otevřená škola

<p>-prezentace školní družiny na veřejnosti</p> <p>-články v Prachatickém deníku, kabelová televize, školní časopis Paprsek, Prachaticko news.cz, Radniční list</p> <p>-nabídkové akce o vedlejších prázdninách pro všechny děti z 1. stupně, dílny</p> <p>-vánoční trhy</p> <p>- Den dětí, táborák</p> <p>-velikonoční výstava</p> <p>-podzimní táborák</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezentace školy na veřejnosti - - články v tisku, relace v kabelové televizi, webové stránky školy, časopis Paprsek, školní televizní vysílání Vodník - podpora akcí města - výstavy, vystoupení při vernisážích, v MŠ, domovech důchodců, Zlatá stezka, Paní Zima, apod. - prezentace výroční zprávy - Dny otevřených dveří - - postupné rozšíření, spolupráce s MŠ, rodiči - akce pro veřejnost, hlavně rodičovskou - -závěrečná akademie, velikonoční výstava, vánoční trhy, Den dětí, táborák, ples školy, turnaj v odbíjené pro učitele - rodiče - žáky - spolupráce s rodičovskou radou, organizace třídních schůzek, pohovorů s rodiči a dalších společných akcí, plán TU a třídní akce - konzultační hodiny pro rodiče - zapojení do komisí MěÚ - informační systém pro veřejnost, rodiče, 	<p>Tato priorita rozvíjí osobnostní a personální kompetence,</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnostní rozvoj, vztahy k různým věkovým skupinám a jiným lidem ale hlavně kompetence občanské - poznání, ale i přímé zapojení do demokratických principů - uznávání hodnot a úcta k hodnotám, k tradicím, ke svému městu a regionu - chápání základních principů, zákonů a společenských norem, uvědomění si svých práv a povinností - respektuje požadavky na kvalitu životního prostředí
--	---	---

	<p>pedagogy i žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápis do I. ročníků, uvítání prvňáčků starostou, rozloučení s 9. roč. na radnici - soustavné a systém. Vzdělávání pedagogů - spolupráce se žakovskou radou, aktivní zapojení do studentského parlamentu ve městě - schránky námětů a připomínek 	
--	---	--

PRIORITA 5. : Etická a estetická výchova		
<p>-součást tvoří výtvarná výchova, s tím souvisí i vytváření návyků, např. správné držení těla při práci, udržování čistoty, péče o materiál a pomůcky, smysl pro pořádek a úpravnost při práci, smysl pro přesnost, pečlivost, svědomitost</p> <p>-probuzení zájmu a citového vztahu dětí k výtvarnému dílu, správnému postoji k přírodě i k věcem denní potřeby</p> <p>-rozvíjení dětského vkusu - čistota a upravenost prostředí, ve kterém se dítě pohybuje</p> <p>-školní jídelna - kultura stravování, správné stolování</p> <p>-udržování tradic (Vánoce, masopust - školní karneval, Velikonoce - výstavka)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - návštěva výstav, divadel, koncertů, film. představení - udržování tradic (Vánoce, Velikonoce, půst, masopust, lidové tance, zvyky, slavnostní vánoční stolování) - akademie, vystoupení - výzdoba školy, vybavení školy, úprava okolí školy - nabídka volitelných, nepovinných předmětů a zájmových útvarů se zaměřením na estetickou výchovu (sbor. zpěv, přípr. zpěv, lidové tance, dramatický kroužek) - organizace předtanečních kurzů pro žáky 9. ročníků - příprava tanečních vystoupení včetně předtančení na školním plese - kultura stravování- "školní restaurace", společný sváteční oběd, žakovská obsluha, prostírání, příprava tabule - společné prožitky – celoškolní prožitkové projekty - celoškolní projekty - spolupráce na zlepšování školního prostředí, vlastní práce žáků, výzdoba, prostředí tříd, péče o 	<p>Touto prioritou se buduje u žáka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úcta k tradicím, kultuře a kulturnímu prostředí - zesiluje se možnost estetického prožitku a tím utváření osobnosti žáka a jeho přístupu k aktivní tvorbě a ochraně životního prostředí, k úpravě zevnějšku, čistotě a hygieně - žák odmítá projevy vandalizmu - orientuje se v kultuře (umění x kýč) - rozhoduje se při volbě volitelných, nepovinných a zájmových útvarů s estetickým zaměřením, uplatňuje a rozvíjí svůj talent - prohlubování talentu přispívá k uvědomění profesní orientace

	květiny, o okolí školy, zapojení rodičů do úprav - soutěže – hudební, výtvarné, recitační - estetická úprava písemných prací, úprava zevnějšku, hygiena, čistota, kultura stolování	
--	--	--

PRIORITA 6.: Environmentální výchova		
-výchova k ochraně životního prostředí - projekt „Recyklohraní“ - Dřípatkování – pravidelné programy pro žáky ŠD - sběrové akce - třídění papíru, plastů -výroba prachatických sáčků, zdobení vánočního stromku pro ptactvo, přírodní chráněné oblasti - Den Země - co do přírody nepatří -šetření vodou, elektřinou -společné exkurze a výlety – účast vychovatelek	- šetření elektřinou, vodou, sběr separovaného odpadu, hliníku, sběrové akce, účast na výukových programech CEV Dřípatka, výuka na Školní přírodní rezervaci, výukové programy ve všech ročnících, využití naučných stezek v okolí Prachatic - využívání učebny v přírodě , - pěstování léčivých bylin , sběr plodů pro ptactvo a zvěř - spolupráce s Lesy ČR a s Městskými lesy - exkurze - přírodní chráněné oblasti, úklid okolí školy, péče o životní prostředí- cvičení v přírodě, vycházky, zeměpisné vych. - Dny ochrany přírody, Den Země - roční program environmentální výchovy	Tato priorita je zároveň průřezovým tématem rozpracovaným do výuky. Moderní přístupy k ochraně životního prostředí jsou ve škole zaváděny od roku 1957. Už tato tradice ovlivňuje vytváření kladného vztahu k životnímu prostředí i vědomí důležité a zodpovědné úlohy člověka v jeho ochraně. Priorita prohlubuje rozvoj kompetencí uváděných v prioritě 1.

Mladý učitel měl nastoupit svou první službu a šel se radit se starým zkušeným kolegou. Starý učitel mu řekl:

„Budeš mít čtyři druhy žáků.“

Jedni vědí málo a nechtějí se učit. Ti spí. Ty nejprve probud’ a potom je uč.

Druzí vědí málo a chtějí se učit. Ti se právě probouzejí. Přesvědč je, že také mohou zmoudřet, a potom je uč.

Třetí vědí mnoho, ale nechtějí se učit. Ti právě usínají. Přesvědč je, že také mohou zhloupnout, a potom je uč.

A ti čtvrtí vědí mnoho a přesto se stále chtějí učit. Ti bdí. Těm se pokloň po pás a potom je uč.“

Použito z časopisu IX. B - 2004/2005

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence

3.2.1 Úvod

Již v předchozích částech jsme uváděli některé výchovné a vzdělávací strategie (převážně formy práce), které mají na škole tradici a které se promítají do práce všech pedagogů. Prostřednictvím priorit školy pak směřují k utváření klíčových kompetencí.

„Daruješ-li člověku rybu, nakrmíš ho na jeden den. Naučíš-li ho lovit ryby, nasytíš ho na celý život.“

Ve výběru metod práce již mají pedagogové značnou volnost. Metody však musí být co nejeefektivnější, motivovat žáky, vzbuzovat jejich zájem, rozvíjet individuální předpoklady a kreativitu. Vždy to vyžaduje promyšlenou přípravu, uplatnění osobního příkladu každého učitele i jeho osobnosti.

Vycházíme ze známých průzkumů, podle kterých si žáci pamatují:

- 10 % toho, co čtou
- 20 % toho, co slyší
- 30 % toho, co vidí
- 35 % toho, co vidí a slyší
- 70 % toho, co říkají
- 80% toho, co vysvětlují druhým
- 90% toho, co se zájmem dělají (citově prožívají)

Výše uvedená procenta je třeba brát s jistou rezervou- v různé literatuře jsou uváděna různá čísla. Základní myšlenka o nutné aktivitě a citové angažovanosti učícího se dítěte je ale platná a známá již od dob Komenského. Součástí ŠVP jsou proto též laboratorní práce, cvičení v přírodě apod. Součástí ŠVP je též používání prvků dramatické výchovy, jejímž úkolem je mobilizovat aktivitu dětí hrou (vnitřní motivace).

Dalším významným teoretickým podkladem pro výchovné a vzdělávací strategie i pro přístup k hodnocení žáků je osm podmínek efektivního učení Susan Kovalikové:

- nepřítomnost ohrožení
- smysluplný obsah
- možnost výběru
- přiměřený čas
- obohacené prostředí
- spolupráce
- okamžitá zpětná vazba
- dokonalé zvládnutí

Přestože máme dlouhodobé zkušenosti ze snahy o modernizaci vyučovacího procesu uvědomujeme si, že v současném složení pedagogického sboru nejsme schopni a ani nechceme dělat „revoluce“. Proto jsme též zatím zachovali jednotlivé předměty. V budoucnu však je možné tento inovační proces ještě prohloubit.

Na 1. stupni nic nebrání **výuce v souvislostech**, v integrujících tematických celcích. Stavíme dále na organizaci **celoškolních projektů** a akcí, na organizaci **projektového vyučování** na celém 1. a 2. stupni v každém pololetí, na zpracování některých projektů v rámci jednotlivých předmětů, na tematickém vyučování ve více předmětech na základě **kooperace mezi jednotlivými učiteli**, na žákovských samostatných pracích a **konzultacích** pro zájemce. Směřování k utváření klíčových kompetencí vyžaduje nové metody a postupy, mezi ně patří především metody vedoucí ke kritickému myšlení (RWCT). Motivace k učení musí postupně odbourat učení „pro známky“. K tomu by měl přispět i nový přístup k **hodnocení** (např. možnost volby termínu kontrolní práce, **slovní hodnocení**, sledování indiv. růstu, vyhodnocování portfolia apod.). Žáci se učí **týmové práci**, rozdělení rolí a **spolupráci**. Prohlubují se prvky **autentického učení**, při kterém výuka směřuje k reálnému světu. Žáci vědí, na co a jak učební látku v životě využijí. Učení není postavené na reprodukci, ale produkci něčeho nového (dopis, příspěvek do časopisu, práce redaktora rozhlasového či televizního vysílání, moderování, příprava akademii a vystoupení, výstavky, plakáty, výzkum).

V aplikaci různých metod ve vyučovacích hodinách vidíme největší problém nejen naší školy, ale i všeobecně. V tomto směru není dostatečná ani příprava učitelů na VŠ. Předpokladem pro úspěšné naplňování ŠVP je tedy **podpora dalšího vzdělávání učitelů**, seznamování se i s alternativními programy, zabezpečení literatury, odborných časopisů i jiných metodických materiálů. Podstatný je i přístup na internet a využívání počítačové gramotnosti všech pracovníků.

ŠVP klade též velký důraz na **práci třídního učitele** vzhledem k celoškolním projektům, jejichž realizaci ve třídě organizačně zajišťuje. Zdůrazňuje jeho velkou roli v organizaci a stavbě třídnických hodin a ve spolupráci s **třídní žakovskou samosprávou** a jejím využití ve výchovném procesu.

„Řekni mi a já zapomenu. Ukaž mi a já si zapamatuji. Nech mne to udělat a já pochopím.“

čínské přísloví

3.2.2 Cílené utváření jednotlivé klíčové kompetence

Kompetence k učení- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

- aktivizovat a motivovat žáky (prostor pro samostatnost)
- využití talentu, zájmu, nadání – diferencovaný přístup
- možnost volby (nabídka učebních plánů, při běžné výuce, v rámci Klubu zvědavých dětí
- samostatné vyvozování závěru
- problémové vyučování, experiment, neobávat se chyby, práce s chybou
- dílčí výstupy získávané v souvislostech, logických celcích, ne izolovaně, ale z různých vzdělávacích oblastí
- využití poznatků pro praxi, pro život, vztah k volbě povolání
- možnost pracovat s různými zdroji informací

- sledovat svůj pokrok, vytvářet svá portfolia, hodnotit svoji práci (neučit se pro známky)
- aplikovat poznatky při tvorbě samostatných a výstupních prací
- poznatky uplatňovat i získávat při projektovém vyučování
- využívat špičkové technologie (usilovat o to)
- organizace soutěží pro zájemce (motivace žáků k soutěžím)
- objevování – exkurze, pobytové zájezdy, výstavy, prožitek
- samostatná vystoupení – akademie, koledování, návštěvy MŠ, DD ...
- samostatné a dlouhodobé projekty
- prezentace vlastních názorů a zkušeností
- osobní příklad dospělých, příklady z literatury (význam vzdělávání)
- besedy s odborníky, poznávání různých profesí
- samostatné organizování akcí mimo vyučování
- práce se slovníky, encyklopediemi, mapami, tabulkami ...
- metody sebehodnocení, slovní hodnocení

Kompetence k řešení problémů - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- předkládána možnost volby v nabídce učebního plánu (VP, NP, ZÚ)
- samostatné řešení úkolů v rámci školní žákovské samosprávy, převzetí zodpovědnosti
- možnost volby různých postupů ve všech předmětech
- návrhy více řešení, brainstorming, myšlenková mapa
- metoda EUR – evokace – uvědomění si významu – reflexe (žák si aktivně vybavuje své dosavadní zkušenosti, získává nové informace, třídí, uspořádává a strukturuje je)
- práce s informacemi a komunikačními technologiemi, třídění a vyhodnocování materiálu (centrum ICT, časopisy, internet)
- zdůvodnění a obhájení svého rozhodnutí, diskuse nad řešením
- problémové úlohy, experiment, aplikace poznatků v praxi (laboratorní práce, zeměpisné vycházky, cvičení v přírodě)
- uplatnění kreativity a tvořivosti v samostatné práci (esteticko-vědní předměty)
- vedení žáků ke kontrole řešení a správnosti postupu (všechny předměty)
- zpracování samostatných projektů (akademie, barevné vyučování, zápis, časopis, rádio Junior, televizní vysílání Vodník)
- zpracování samostatných prací (ročníkové, závěrečné práce)
- příprava referátů, průvodcování exkurzí

Kompetence komunikativní - vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

- maximální možnost samostatné ústní i písemné prezentace (sam. práce, projekty, Paprsek, školní práce, referáty, komunitní kruh...)
- v diskusi se učit přesvědčit, obhájit názor, ale i vyslechnout
- výstup závěrečných prací (prezentovat, obhajovat, poslouchat druhého)

- integrace dramatické výchovy do ČJ, VO, VZ - rozvoj mimoslovní komunikace, pochopit výtvarnou, tvarovou a barevnou zkratku jako specifickou formu komunikace, využití hry a prožitku
- využití priority školy k zvládnutí informačních a komunikačních prostředků a technologií pro účinnou komunikaci s okolím a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- rozvoj komunikace v cizím jazyce a její uplatnění nejen při výuce, ale i při výměnných návštěvách, činnosti hostesek (turnaje), poznávacích pobytových zájezdech, besedách
- dovednost komunikace uplatňovat v rámci autentického učení při společenských akcích školy - slavnostní vánoční oběd, akce pro partnery školy, zápis...
- komunikace s různými věkovými skupinami (spolupráce a společné akce starší - mladší, akce pro rodiče a veřejnost)

Kompetence sociální a personální - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- práce ve skupině, týmová práce, rozdělení rolí, pravidla v týmu, převzetí zodpovědnosti (dvojice, skupiny, třída, škola)
- organizace samostatných projektů (vlastní organizace)
- organizaci veřejně prospěšných činností (sběry, třídění, sběrové akce, brigády)
- osobní příklad a vzor – besedy, prezentace názoru učitele
- využití prvků dramatické výchovy při budování a upevňování vzájemných citových vazeb s dítětem či skupinou, uvolňovat city jedince na základě zážitků, vyvolaných nejčastěji aktivní účastí ve hře
- pravidla chování ve skupině i na pobytových zájezdech, letním táboře, LVVZ, exkurzích apod.
- vedení ke spolupráci a kooperaci při skupinové práci, projektech, práci ve dvojicích, partnerství mladší- starší
- vedení k hodnocení a sebehodnocení- tvorba kritérií, objektivita, posouzení vlastního pokroku, uvědomění si své hodnoty\
- využití žákovské samosprávy

Kompetence občanské - připravovat žáky jako svěbytné svobodné a zodpovědné osobnosti, které uplatňují svá práva a plní své povinnosti, rozvíjet pozitivní postoje, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě, učit aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

- tolerance a ohleduplnost k jiným lidem, jejich kulturním a duchovním hodnotám
- fungování žákovské samosprávy (pracovní schůzky s ředitelkou) – žákovská rada, studentské zastupitelstvo
- příležitost i nácvik umění poslouchat, respektovat názor
- využití komunitního kruhu, diskusního kruhu, panelové diskuse, prezentace názorů ve všech předmětech
- prostřednictvím prvků dramatické výchovy přenést život do třídy v podobě jeho modelů (simulace).
- společná tvorba školního řádu, třídního řádu, zodpovědnost za jeho plné dodržování
- akce pro město – vystoupení pro veřejnost, podpora akcí města, vystupování pro seniory, mateřské školky
- účast na jednání zastupitelstva, besedy, návštěvy MěÚ, soudu
- využití představitelů města a spolupráce s nimi při projektech
- pomoc mladším spolužákům, handicapovaným spolužákům, první pomoc – povinnost poskytnutí)

- seznámení a chápání kulturních hodnot a tradic, poznávání jiných kultur (Vánoce, Velikonoce, cestování, exkurze, pobyty, návštěvy divadla, kina a výstav)
- využití priorit školy k vytváření zdravého životního stylu a k ochraně přírody
- vedení ke spolupráci, kooperaci (skup. práce, projekty, práce ve dvojicích, partnerství mladší – starší), k hodnocení, sebehodnocení – tvorba kritérií, objektivita, posouzení vlastních pokroků, uvědomění si své hodnoty

Kompetence pracovní - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

- nabídka učebního plánu (VP, NP) s činnostním charakterem
- spojení s praxí – aplikace poznatků při konkrétních činnostech
- zlepšování školního prostředí (zahrada, pozemek, výzdoba – PV, VV)
- motivace při výzdobě na ples, akademii
- poznávání různých technologií (postupů)
- pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, návody k použití apod.
- řády učeben, vedení k pořádku a čistotě, pracovním návykům
- netolerování projevů vandalismu,
- úklid a údržba okolí školy, péče o květiny

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.1 Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

3.3.1.1 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Vzdělávání těchto žáků probíhá v běžné třídě.

Pro zabezpečení výuky tělesně postižených žáků jsou podmínky dlouhodobě vytvářeny. Jsou odstraněny architektonické bariéry, škola má výtah do všech vyšších podlaží, na každém podlaží bezbariérové WC s příslušným vybavením. Do všech prostor je možné vjet elektrickým vozíčkem. O dohled nad mobilitou žáků a jejich doprovod na akce školy se stará **asistent pedagoga** (kompenzování pomalého tempa žáka, příprava pomůcek) Vyučující spolupracují se specializovanými pracovníci, velmi úzce pak s rodiči těchto žáků. Při integraci žáků se sluchovým postižením dochází ke konzultacím se speciálním pedagogem ZŠ pro děti s poruchami sluchu ze SPC v Českých Budějovicích. Zatím se integrovat daří uplatňováním zdravotního hlediska a respektováním individuality a potřeb žáka, ale i připraveností pedagogů a vzornou spoluprací s rodiči.

Speciální podmínky potřebují i žáci s diabetem, kde je opět nutná spolupráce s rodiči, ale i vstřícnost školní jídelny a zodpovědnost vyučujících. Nejvyšší počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami tvoří žáci s vývojovými poruchami učení. S výukou těchto žáků má škola dlouhodobou zkušenost. Nejčastěji se vyskytují poruchy čtení (dyslexie), psaní (dysgrafie), pravopisu (dysortografie) a matematických schopností (dyskalkulie). Většinou se nejedná o jeden druh poruchy, symptomy se navzájem prolínají. Žáci se vzdělávají na základě **individuálního vzdělávacího plánu (IVP)**. IVP je zpracován na žádost rodičů a doporučení školského poradenského zařízení, jeho součástí je též dohoda o způsobu hodnocení. Při výuce je využíván asistent pedagoga (individuální práce se žáky, skupinová práce, větší časové možnosti, výukové

programy, názorné a spec. pomůcky). Ve výuce jsou kromě pedagogického asistenta respektovány individuální dispozice, využívána názornost, postup po malých krocích, možnost volby, individuální přístup, vhodné podmínky uspořádání pomůcek, redukce počtu zadávaných úloh, redukce množství opisování, respektování pracovního tempa, dostatek času na řešení úloh, preferování krátkodobých úkolů s jasným pořadím kroků, časté opakování probíraného učiva. Průběžné hodnocení s možností opakování povzbuzení, názorné předvedení problému, zapojení co nejvíce smyslů, používání modelů, barevného značení, různých karet, plastických písmen, reedukačních pomůcek i v hodinách, podpora skupinové práce, zejména práce ve dvojicích, prezentace formou vyhovující žákovi (pis., ústní, v lavici), využívání pravidel, kalkulačky, doplňovacích cvičení, testů, jednoduchých úloh s možností výběru. Časté střídání činnosti, preferování pozitivní stimulace, zdůrazňování silnějších stránek osobnosti, pravidelná spolupráce s rodiči při odstraňování problémů, kontrolní šetření a vyhodnocení vývoje (porucha znamená nutnost více práce, ne výmluvu). Kompenzační pomůcky – u žáků VT, audiotechnika – diktafony, možnost kopírování zápisů. Žáci mohou využívat konzultační hodiny. Pedagogové zajišťují na základě doporučení z pedagogické poradny pedagogickou intervenci pro žáky se SVP. Škola využívá i služeb speciálního pedagoga.

Rodiče těchto žáků jsou vedeni k větší spolupráci a k nutnosti zvýšené individuální práce s dítětem. Pro děti s vadami řeči je nabízena logopedická péče.

V případě skupiny žáků ze slabého sociálního prostředí se snažíme vytvořit inspirativní prostředí ve škole – širokou nabídkou volnočasových aktivit, které jsou přímo v učebním plánu školy nebo v rámci ŠD, ŠK, z čehož vyplývá i jejich dostupnost. Žáci mají možnost využívat hlavně konzultační hodiny. Škola má vypracován minimální preventivní program a protidrogový preventista aktivně spolupracuje s odborníky.

U žáků z jiného jazykového a kulturního prostředí je podstatná jazyková příprava. Pokud přicházejí žáci od 1. ročníku, začlenění je většinou bezproblémové, u starších žáků byly konzultační hodiny i doučování nutné. Dále platí zásady individuálního přístupu ke každému žákovi. Využíváme ale též přirozenou možnost k multikulturní výchově a k poznání zvyků a kultury jiné země (např. při třídních akcích, akademiích apod.)

Snažili jsme se pomoci rodinám jiných národností s výukou ČJ, ale průzkum, který jsme prováděli mezi vietnamskými a arménskými příslušníky dopadl negativně. V současné době jsme připraveni uspořádat kurz ČJ pro příslušníky ze zemí EU (zabezpečuje Krajský úřad Jihočeského kraje).

Při výuce je využíván asistent pedagoga (individuální práce se žáky, skupinová práce, větší časové možnosti, výukové programy, názorné a spec. pomůcky).

3.3.1.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se speciálními vzděl. potřebami

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje, sleduje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování pedagogické podpory.

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje ŠPZ dvakrát ročně.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně **upravit vzdělávací obsah** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s priznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

3.3.2 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Velmi důležitá je diagnóza mimořádného talentu v co nejranějším věku, podkladem je pak spolupráce se školským poradenským zařízením v ujasnění postupů. Tito žáci mají též specifické potřeby učení, které vyžadují náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, především v těch, ve kterých žák projevuje nadání a mimořádné nadání. S vědomím nepříznivého vlivu předčasné selekce žáků podporujeme rozvoj talentu žáků mimořádně nadaných

- širokou nabídkou volitelných předmětů, NP, ZU na 1. i 2. st. (ŠD, ŠK), a to ve všech vzdělávacích oblastech (je to záležitost značně náročná na organizaci a tvorbu rozvrhu, ale zatím se daří díky dostatečnému počtu žáků)
- na žádost rodičů i projednání s PPP může být žák zařazen v některých předmětech do vyššího ročníku, popř. po vykonání zkoušek do vyššího ročníku

V jednotlivých předmětech i hodinách jsou preferovány tyto postupy

- doplnění, rozšíření a prohloubení obsahu učiva
- zadávání spec. úkolů (práce s literaturou, počítačem, odbornou literaturou, časopisy, ankety, rébusy, křížovky)
- samostatné učení – prezentace nových poznatků z daného oboru (referáty, samostatné práce)
- experimentování (např. příprava pokusů), zapojení žáků jako demonstrátorů či asistentů ve výuce
- uplatnění při skupinové práci s dílem zodpovědnosti za splnění úkolu
- motivace a zapojení do různých forem nadstavbové činnosti (soutěže, olympiády)
- problémové úkoly

- **směřování k volbě povolání**, praktické úkoly, výzkum
- možnost volby různých řešení, technik, prostor pro kreativitu
- zapojení do samostatných projektů, vytváření rozsáhlejších prací na dané téma, příprava výstavek, akademií, moderování exkurzí apod.
- v případě opravdu mimořádně nadaného žáka tvorba individuálního vzdělávacího programu
- spolupráce s pedagogickým asistentem – individuálně, ve skupině
- důsledné, ale taktní usměrňování případných výkyvů v chování (zvláště v osobnostní výchově, výchově k toleranci a ochotě pomáhat)

3.3.2.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje, sleduje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování pedagogické podpory.

Individuální vzdělávací plán (IVP) mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

3.3.2.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
 vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
 účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
 obohacování vzdělávacího obsahu;
 zadávání specifických úkolů, projektů;
 příprava a účast na soutěžích okresních, krajských i celostátních kol;
 bohatá nabídka zájmových útvarů.

3.4 Začlenění průřezových témat

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
1. stupeň						2. stupeň			
Název tematického okruhu EVVO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	Pru +VV-les, pole, vodní zdroje ekosystémy Pru -lidská sídla	Pru +VV- les, pole, vodní zdroje ekosystémy Pru -lidská sídla	Pru +VV- les, pole, vodní zdroje ekosystémy Pru -lidská sídla	Přv+VV- les, pole, vodní zdroje ekosystémy Tele Přv-lidská sídla	Přv+VV- les, pole, vodní zdroje ekosystémy Přv-lidská sídla	Př-nižší rostliny a bezobratlí Z-biosféra, umělé vodní nádrže	Př-les (nahosem. a krytosemenné rostliny), pole (polní plodiny), vodní ekosystémy (ryby, obojživl.)	Z-dřevozprac. průmysl, zemědělství	Z-lesy a ochrana prostředí Př-organismy a prostředí
Základní podmínky života	PV-pěstitelské práce Pru-život v přírodě	PV-pěstitelské práce Pru-život v přírodě	PV-pěstitelské práce Pru-než.příroda Pru-život v přírodě	PV-pěstitelské práce Přv-Rozmanitost přírody, les, louka, pole, potok a rybník	PV-pěstitelské práce Přv-rozmanitost přírody, les, louka, pole, potok a rybník	Z-sféry Země, chráněné druhy, přírodní a kulturní krajina Př-rozšíření rostlin a živoč. na Zemi	Př-pěstování hospod. význ. plodin, malochovy a velkochovy, Z-Jižní Amerika (Amazonský prales), Asie	Z-geografie ČR, zemědělství, společ. zeměpis CH-ovzduší, voda Př-dých. soust.	Př-vývoj Země, půdy, biosféra, přírodní krajiny, organismy a prostředí Z-místní region, přír. podm. ČR
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Pru -třídění odpadů Pru-ochrana přírody CEV Výukové programy	Pru -třídění odpadů Pru-ochrana přírody CEV Výukové programy	Pru -třídění odpadů Pru-ochrana přírody CEV Výukové programy	Přv-třídění odpadů Pru-ochrana přírody CEV Výukové programy	Přv-třídění odpadů VI-Nár.parky CHKO CEV Výukové programy	Z-pedosféra, přírodní složky a oblasti Země PV-ekologie v pěst. rostlin, používání pojiv materiálu, při prac. činn. úspora energie a materiálu Př-chr. druhy, rozš., význam a ochrana živ. a rostlin, Den Země M – řešení slovních úloh s využitím informací týkajících se stavu životního prostředí F – elektrická energie CEV-výukové	F– tlak a hydrostatický tlak (stavba rybníků a hráze), PV-ekologie v pěstování rostlin, chov zvířat, používání pojiv materiálů, při prac. činn. úspora energie a materiálu Př-vznik fosilních paliv, chov živoč. a pěst. rostlin, rozšíření, význam a ochrana živočichů a rostlin, chráněné druhy, Den Země Z-NS států světa M – procenta, tabulky, grafy (zdroje energie, recyklace odpadu, vyhledání a	PV-ekologie v pěst. rostlin, používání pojiv materiálu, při prac. činn. úspora energie a materiálu F- jednoduché stroje, spalovací motory, jaderná energie, nebezp. odpady, meteorologie, skleníkový efekt, globální změny klimatu, alternativní zdroje energie Z-průmysl, těžební prům., společ. a hosp. složky krajiny CH-voda, vzduch	PV-ekologie v pěst. rostlin, používání pojiv materiálu, při prac. činn. úspora energie a materiálu F vysoké napětí polovodiče, jaderná energie, nebezp. odpady CH-plasty (recyklace), paliva, chemický průmysl v ČR Z-společ. a hosp. složky krajiny, hospod. zem., nerostné bohatství a průmysl v ČR Př-chráněné přír. výtvoř v krajině (vliv těžby),

						programy	zpracování dat) CEV-výukové programy	a oxidy, průmyslová hnojiva Př-životní prostředí a jeho vliv na zdraví člověka, nemoci, úrazy, prevence, zdravý živ. styl CEV-výukové programy	Den Země, CEV-výukové programy
Vztah člověka k prostředí	Př-třídění odpadů TV-vliv prostředí na vlastní zdraví	Př-třídění odpadů Př-ohleduplné chov. k přír., živelné pohromy TV-vliv prostředí na vlastní zdraví	Př-třídění odpadů, rovnováha v přírodě Př-ohleduplné chov. k přír., živelné pohromy ZI-internet TV-vliv prostředí na vlastní zdraví	Přv-třídění odpadů Přv-globální problémy TV-vliv prostředí na vlastní zdraví	Přv-třídění odpadů Přv-globální problémy TV-vliv prostředí na vlastní zdraví ZI – recyklace, elektroodpad	Př-viry a bakterie	Př-chr. přírodní výtvoř (stromy), význam lesa VO-ochrana životního prostředí; dopady globalizace	CH-čistírna odpad. vod. F-Husinecká el. energie Př-nemoci, úrazy, prevence Z-společenský a zeměpis hospodářský ZI – recyklace, elektroodpad	Př-ochrana přírody (regio – Skalka, Štěp. park, Hospic), organismy a prostředí M – závislosti a data (využití informací o stavu živ. prostředí) NJ – chráníme své životní prostředí
1. stupeň						2. stupeň			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Projekty	Den Země Dny ochrany přírody Exkurze								
Akce školy	Sběr papíru - celoškolská sběrová akce Separace odpadu Spolupráce s CEV – výuk. programy dle nabídky CEV Využívání učebny v přírodě Úklid okolí školy, péče o květiny ve třídách, chodbách, pořádek, čistota Motivace k šetření vodou, elektřinou Výuka na Školní přírodní rezervaci (původně vznikla při škole)								
						ŠPR		ŠPR	ŠPR
	Spolupráce s Lesy ČR a s Městskými lesy								

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
1. stupeň						2. stupeň			
Název tematického okruhu VDO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Pru – místo, kde žijeme (Naše obec, Lidé kolem nás) ČJ – Co o sobě víme	Pru – místo, kde žijeme (Naše obec, Lidé kolem nás)	Pru – místo, kde žijeme (Naše obec, Lidé kolem nás) ČJ– formy společenského styku ZI - internet	ČJ – formy společenského styku	VI – naše obec ČJ – formy společenského styku	VO – naše škola	ČJ – sloh – úřední dokument – žádost VO – společenská pravidla	VO – politické strany, voliči	VO – hospodářství, daně
Občan, občanská společnost a stát	HV – státní hymna M - autobus	HV – státní hymna	HV – státní hymna M – geomet. tvary (stát. vlajka) souladnost	HV – státní hymna VI – právo a spravedlnost, místo, kde žijí M – geomet. tvary (státní vlajka), souladnost	HV – státní hymna VI – právo a spravedlnost, místo, kde žijí M – geomet. tvary (státní vlajka), souladnost	VO – problémy lidské nesnášenlivosti, Státní symboly, státní svátky	VO – vlastenectví VO – lidská práva D – soužití s minoritami	VO – Právní řád, demokracie Z – formy vlády D – soužití s minoritami	VO – náboženství, tolerance VO – EU – členství D – soužití s minoritami
Formy participace občanů v politickém životě				VI – soužití lidí	VI – soužití lidí	VO – naše obec, zastupitelstvo, volby	VO – ombudsman	VO – volby, formy vlády	VO – EU – volby, orgány
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	TV – respektování pravidel Pru – práva a povinnosti Tvorba pravidel třídy	TV – respektování pravidel Pru – práva a povinnosti	TV – respektování pravidel Pru – práva a povinnosti	TV – respekt pravidel VI – soužití lidí	TV – respekt pravidel VI – soužití lidí	VO – základní státoprávní pojmy D – starověké Řecko, starověký Řím	VO – Národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost	VO – Ústava, Listina základních práv a svobod	VO – státní rozpočet

1. stupeň						2. stupeň			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Projekty	Vánoce, Velikonoce Masopust, karneval, ples Státní svátky Slavnosti Zlaté stezky v Prachaticích, Exkurze Práva a povinnosti dětí								
Akce školy	Školní demokracie (žakovská rada, školní samospráva) Mezitřídní patronáty Spolupráce se zastupiteli města a MěÚ, zastoupení v městském studentském parlamentu Spolupráce s dalšími organizacemi města Posilování kladného vztahu ke škole								
									Slavnostní předání pamětních listů vycházejícím žákům na radnici

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
1. stupeň						2. stupeň			
Název tematického okruhu MKV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Lidské vztahy	Pru-práva dětí, já školák TV-tolerance, mezilidské vztahy VV-dekorativní práce, výrazové prostředky kultur, reflexe a vztahy zrak. vnímání	TV-tolerance, mezilidské vztahy VV-dekorativní práce, výrazové prostředky kultur, reflexe a vztahy zrak. vnímání	TV-tolerance, mezilidské vztahy VV-dekorativní práce, výrazové prostředky kultur, reflexe a vztahy zrak. vnímání	TV-tolerance, mezilidské vztahy VI – právo a spravedlnost, soužití lidí, národnostn. menšiny, základní globální problémy VV-dekorativní práce, výrazové prostředky kultur, reflexe a vztahy zrak. vnímání	TV-tolerance, mezilidské vztahy VI – právo a spravedlnost, soužití lidí, národnostn. menšiny, základní globální problémy VV-dekorativní práce, výrazové prostředky kultur, reflexe a vztahy zrak. vnímání	VO-vztahy mezi lidmi, lidská setkání TV-základní olympijské myšlenky Z-Afrika, lidské rasy VV-reflexe a vztahy zrak. Vnímání, originalita výtv.vyjadřování	VO-lidská práva, menšiny, rasová diskriminace TV-základní olympijské myšlenky Z-ohniska neklidu VV- reflexe a vztahy zrak. Vnímání, originalita výtv.vyjadřování	VO-stát a právo ČJ-témata úvah TV-základní olympijské myšlenky Z-společenský zem., politický zeměpis VV- reflexe a vztahy zrak. Vnímání, originalita výtv.vyjadřování	VO-mezinárodní vztahy spolupráce TV-základní olympijské myšlenky VV- reflexe a vztahy zrak. Vnímání, originalita výtv.vyjadřování
Etnický původ	Pru-lidé kolem nás	Pru-lidé kolem nás	Pru-lidé kolem nás	VI-národnosti v ČR Přv-člověk a jeho zdraví	VI-národnosti v ČR Přv-člověk a jeho zdraví	VV-světové odlišnosti ve výtvarném umění	D-raný středověk (Arabové, šíření křesťanství) VV-světové odlišnosti ve výtvarném umění	VV-světové odlišnosti ve výtvarném umění Př-fylogeneze člověka, soustava kožní Z-lidské rasy	D-20.stol., holocaust Z-menšiny VV-světové odlišnosti ve výtvarném umění
Princip sociálního smíru a solidarity	Pru-práva dětí	Pru-práva dětí	Pru-práva dětí	Přv-práva dětí	Přv-práva dětí	VO-Úmluva o právech	VO-Listina základních práv a všeobecná deklarace	VO-Ústava	
Multikulturalita	ČJ-řečové prostředky	ČJ-řečové prostředky	ČJ-řečové prostředky	ČJ-řečové prostředky	ČJ-řečové prostředky	NJ-komunikace na daná témata	NJ-komunikace	NJ-komunikace na daná témata	NJ-komunikace

	HV- poslechové činnosti	HV- poslechové činnosti	HV-poslechové činnosti ČJ-odbourávání překážek komunikaci	HV-poslechové činnosti	HV-poslechové činnosti	AJ-komunikace na daná témata VO-problémy lidské nesnášenlivosti VV- interpr.výtvar. díla	na daná témata AJ-komunik. na daná témata VO-lidská práva VV- interpr.výtvar . díla	AJ-komunikace na daná témata ČJ-slovanské jazyky VV- interpr.výtvar. díla	na daná témata AJ- komunikace na daná témata VV- interpr.výtvar . díla
Kulturní difference	Pru-lidé kolem nás HV-hudebně pohybové činnosti	Pru -lidé kolem nás HV- hudebně pohybové činnosti	Pru -lidé kolem nás HV-hudebně pohybové činnosti	Přv-člověk a jeho zdraví HV-hudebně pohybové činnosti	Přv-člověk a jeho zdraví HV-hudebně pohybové činnosti	VO-rozdíly mezi lidmi; péče o kulturní památky VV-individuální výtvarné projevy HV-hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku PV – týmová spolupráce a vztahy v ní	VV-individ. výtvarné projevy VO-diskrim. HV-hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku PV – estet. cítění a tradic	VV-individuální výtvarné projevy Př-anatomie a fyziologie člověka HV-hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku VO-postavení člověka	VV- individuální výtvarné projevy HV-hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku PV – mezilidské vztahy
1. stupeň						2. stupeň			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Projekty	Den jazyků Poznáváme Evropu Lehkoatletická olympiáda Exkurze								
					Rakousko	Anglie, aj.			
								SRN, aj.	
Pobytové zájezdy:									
Akce školy	Mezinárodní spolupráce (partnerství, vzájemné návštěvy škol,vystoupení, společné vyučování...) Závěrečná akademie Besedy, návštěvy galerií, divadel, filmových představení, koncertů, výstav Využívání žákovské knihovny a klubu – knihy, časopisy, internet								

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

1. stupeň						2. stupeň			
Název tematického okruhu VMEGS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Objevujeme Evropu a svět, Naše vlast a Evropa	TV-olymp. myšlenka, sport ve světě HV-státní hymna Pru–Evropský den první pomoci	TV-olymp. myšlenka, sport ve světě HV-státní hymna Pru–Evropský den první pomoci	TV-olymp. myšlenka, sport ve světě HV-státní hymna AJ reálie angl. mluv. zemí, NJ - němec.mluv. zemí Pru–Evropský den první pomoci	TV-olymp. myšlenka, sport ve světě HV-státní hymna VI-naši sousedé, státní symboly Přv –Evropský den první pomoci CJ – Den jazyků	TV-olymp. myšlenka, sport ve světě HV-státní hymna VI–Česká republika, putujeme po Evropě, doba NO	TV-olymp. myšlenka VO–Naše vlast ČJ-mýty, báje, pohádky a Evropa Z-biosféra TV-mezinárodní soutěže a výlety HV-národní písně, hudební festivaly PV – vliv zkušeností ze světa	TV-olymp. myšlenka, TV-mezinárodní soutěže a výlety Z-Evropa, spol. zeměpis D-zámořské plavby HV-hudební festivaly PV – otevřená Evropa, vliv zkušeností a poznání	TV-olymp. myšlenka, TV-mezinárodní soutěže a výlety PV-živ.styl a vzdělávání, trh práce, volba povolání, živ.smysl Z-pol. zeměpis, spol. zeměpis ČJ-vznik hymny HV-současná hudební tvorba, hud. festivaly Př-životní styl, význam vzděl.	TV-olymp. myšlenka, TV-mezinárodní soutěže a výlety HV-hudební festivaly, současná hudební tvorba PV-volba povolání, živ.smysl, EU VZ-životní styl, význam vzdělání
Jsme Evropané					Cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností (Rakousko)	CJ-cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností, Den jazyků D-starověké Řecko, Řím, hlavní udál. HV-hudební průmysl, hudba starověku	CJ-cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností, Den jazyků HV-hudební průmysl VV-evropské výtvarné umění	VV-evropské výtvarné umění F–jaderná energetika, JETE – vztahy se sousedními státy	CJ-cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností, Den jazyků, Evropa a svět nás zajímá, měna EU

						VV-evropské výtvarné umění	D-evropské dějiny VO-Deklarace a listina zákl. práv a svobod; globalizace, jednotná Evropa		HV-hud.prům. VV-evropské výtvarné umění D-evropské dějiny VO-evropská integrace + orgány EU, evropská spolupráce
Evropa a svět nás zajímají	Pru-Práva dětí HV- poslechové činnosti, vokální čin. PV-lid. řemesla, tradice a zvyky nár. v Evropě ČJ-lid. slovesnost CJ-lid. slovesnost VV-zvyky a tradice	Pru -Práva dětí HV- poslechové činnosti, vokální čin. PV-lid. řemesla, tradice a zvyky nár. v Evropě ČJ-lid. slovesnost CJ-lid. slovesnost VV-zvyky a tradice	Pru -práva dětí HV- poslechové činnosti, vokální čin. PV-lid. řemesla, tradice a zvyky nár. v Evropě ČJ-lid. slovesnost CJ-lid. Den jazyků	VI-Sousední státy Přv - práva dětí HV-poslechové činnosti, vokální čin. PV-lid. řemesla, tradice a zvyky nár. v Evropě ČJ-lid. slovesnost CJ-lid. slovesnost, Den jazyků	VV-člověk HV- poslechové činnosti, vokální čin. PV-lid. řemesla, tradice a zvyky nár. v Evropě Přv – práva dětí ČJ-lid. slovesnost CJ-lid. slovesnost, výměnné návštěvy, Den jazyků	Př-příprava pokrmů,zvyky a tradice evrop.národů ČJ-vypravování, reprodukce úryvku VZ-rodina rodičovství D-archeologie, regionální dějiny VO-aktuality, tradice, vztahy mezi lidmi, VV,PV-zvyky a tradice	Př-příprava pokrmů,zvyky a tradice evrop.národů D-archeologie, regionální dějiny ČJ-nikdy se nevzdávej VZ-partnerství Z-Evropské státy NJ+AJ-Evropa reálie, Evropa a svět nás zajímá VO-aktuality D-hist. vývoj Z-evropské státy VV,PV-zvyky a tradice	D-archeologie, regionální dějiny, historický vývoj VO-aktuality VV,PV-zvyky a tradice ČJ-lidová slovesnost v literatuře CJ -Evropa reálie, Evropa a svět nás zajímá, výměnné návštěvy žáků, měna EU	D-archeologie, regionální dějiny, historický vývoj VO-aktuality VZ-partnerství Z-zahr. pobyt ČR Př-ochrana ŽP Bavorský NP VV,PV-zvyky a tradice
1. stupeň						2. stupeň			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Projekty	Den jazyků Poznáváme Evropu (projekt EU, evropská kuchyně,...) Evropský den první pomoci Exkurze Pobytové zájezdy:								
					Rakousko	Anglie			
								SRN	
Akce školy	Mezinárodní spolupráce (partnerství, vzájemné návštěvy škol,vystoupení, společné vyučování...)								

	Besedy, návštěvy galerií, divadel, filmových představení, koncertů, výstav Využívání žákovské knihovny a klubu – knihy, časopisy, internet								
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
1. stupeň						2. stupeň			
Název tematického okruhu OSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Sociální rozvoj	Pru-lidé kolem nás (rodina, soužití lidí) TV-vztahy při cvičení, pohybové činnosti HV-hudebně pohybové činnosti, poslechové činnosti, prožitky, improvizace pohybem VV-ověřování činnosti, prožitky, improvizace pohybem VV-ověřování komunikačních účinků ČJ-formy společenského soužití	Pru -lidé kolem nás TV-vztahy při cvičení, pohybové činnosti, poslechové činnosti, prožitky, improvizace pohybem VV-ověřování komunikačních účinků ČJ-formy společenského soužití HV-hudebně pohybové činnosti	Pru -lidé kolem nás, já a svět okolo nás CJ- představování se, pozdravy, situační rozhovory, formy společenského soužití TV- vztahy při cvičení, pohybové činnosti, improvizace pohybem VV-ověřování komunikačních účinků HV-poslechové činnosti, prožitky, hudebně pohybové činnosti	VI-soužití a mezilidské vztahy TV-vztahy při cvičení, pohybové činnosti, improvizace pohybem HV-hudebně pohybové činnosti, poslechové činnosti, prožitky VV-ověřování komunikačních účinků Prv-osobní bezpečí CJ-formy společenského soužití	VI-soužití a mezilidské vztahy TV-vztahy při cvičení, pohybové činnosti, improvizace pohybem Prv-osobní bezpečí, návykové látky a zdraví CJ-formy společenského soužití HV-hudebně pohybové činnosti, poslechové činnosti, prožitky	VO-lidská setkávání, život ve škole, úmluva o právech dítěte, mezilidská komunikace ČJ-svět lidí a svět zvířat Projekt-D, HV, ČJ, TV–projekt Pravěk VV-ověřování komunik. účinků HV-hudební doprovod, ztvárnění prezentace písně, rozbor hud. díla ZI-e-mail, chat Ústní prezentace sem. prací a ref. VZ – vztahy a pravidla soužití v rodině ČJ-diskuse, čemu se smějeme	VV-ověřování komunik. účinků HV-hudební doprovod, ztvárnění prezentace písně, rozbor hudebního díla ZI-e-mail, chat ČJ-ústní prezentace sem. prací a referátů, diskuse, žádost VZ-vztahy mezi lidmi (partnerství manželství rodičovství) VO-člověk jako jedinec; společenské chování, pravidla etikety	HV-ztvárnění prezentace písně, rozbor hudebního díla, hudební doprovod VV-ověřování komunik. účinků ZI-e-mail, chat ČJ-ústní prezentace sem. prací a referátů, diskuse, žádost VO-člověk jako jedinec	HV-ztvárnění prezentace písně, rozbor hudebního díla, hudební doprovod VV-ověřování komunik. účinků ZI-e-mail, chat ČJ-ústní prezentace sem. prací a referátů +absolvent. práce, diskuse, proslov VZ-sociální rozvoj VO-volba povolání
Osobnostní rozvoj	CJ-recitace HV-poslech +zpěv, hudební relaxace VV - rozvíjení smyslové, uplatňování subjektivity	HV-poslech +zpěv Prv-člověk a jeho zdraví, místo, kde žijeme, lidé a čas VV-	ČJ-recitace, komunikační a slohová výchova HV-poslech +zpěv, hudební relaxace VV-uplatňování subjektivity	ČJ-recitace, komunikační a slohová výchova HV-poslech +zpěv, hudební relaxace VV-uplatňování subjektivity	ČJ-recitace, komunikační a slohová výchova CJ-mluvní cvičení VV-uplatňování subjektivity	ČJ-poslech textu, nácvik recitace, umělecký přednes, popis osoby M-dovednost zapamatování, dovednost pro učení a studium	ČJ-poslech textu, nácvik recitace, umělecký přednes, charakteristika PV-zákl. pěstování M-dovednost zapamatování, dovednost pro	HV-poslech, hudební relaxace ČJ-poslech textu, nácvik recitace, uměl. přednes M-dovednost zapamatování,	HV-poslech ČJ-poslech textu, nácvik recitace, umělecký přednes M-dovednost zapamatování,

	citlivosti Pru-člověk a jeho zdraví ČJ-komunikační a slohová výchova, recitace Pru-místo, kde žijeme, lidé a čas, péče o zdraví TV-relaxační cvičení, činnosti ovlivňující zdraví, kolektivní hry CJ, HV, VV, PV, ZI -rozvoj kreativity	uplatňování subjektivity ČJ- komunikační a slohová výchova, recitace HV-hudební relaxace TV-relaxační cvičení, kolektivní hry, činnosti ovlivňující zdraví	ZI-internet Pru-místo, kde žijeme, lidé a čas, člověk a jeho zdraví TV-relaxační cvičení, činnosti ovlivňující zdraví	ZI-internet TV-činnosti ovlivňující zdraví CJ-můj volný čas TV-relaxační cvičení Přv-péče o zdraví, osobní bezpečí VI-lidé kolem nás	TV-činnosti ovlivňující zdraví, relaxační cvičení Přv-péče o zdraví VI-lidé kolem nás HV-hudební relaxace, poslech +zpěv	VO-naše škola, vlast VV-interpretace vlastního výtvarného projevu, výstavy výt. umění, prožitkové č. PV-dodržování, prac. řádu, základní podmínky pěstování, pozn. dřevin, práce- škol.pozemek, dílny, kuchyně HV-hudební relaxace, poslech VZ-zdravý životní styl	učení a studium VV-výstavy výt. umění, prožitkové č., interpretace vlastního výtvarného projevu VZ-osobní bezpečí, péče o zdraví, HV-hudební relaxace, poslech ČJ, HV, VV- PV-práce- škol.pozemek, dílny, kuchyně, dodržování prac. řádu	dovednost pro učení a studium VV-výstavy výt. umění, prožitkové č., interpr. vlastního výtvarného projevu VO-člověk jako jedinec, temperament, zápis dětí do 1. roč. VO – volba povolání Př-moje tělo, péče o zdraví, autoevaluace, civil. choroby PV-práce- škol.pozemek, dílny, kuchyně, dodrž. prac. řádu, půda rostliny, technické návod	dovednost pro učení a studium VV-výstavy výt. umění, prožitkové č., interpretace vlastního výtvarného projevu VZ-osobnostní rozvoj, základy sexuální výchovy HV-hudební relaxace PV-práce- dodržování prac. řádu VO-volba povolání
1. stupeň						2. stupeň			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Projekty	Vánoce, Velikonoce Den hudby, Den matek Cvičení v přírodě (zimní a letní) Co je jindy zakázáno, je dnes dovoleno Barevné vyučování – podzim (spolupráce mladší – starší) Lehkoatletická olympiáda Letní tábor Evropský den 1. pomoci Práva a povinnosti dětí								
	Dopravní výchova – dopravní hřiště								
	kurzy plavání			Zájezdy LVVZ					
Akce školy	Školní akademie Pobytové zájezdy Integrace cizinců, zdravotně postižených Mezitřídní patronáty Výzdoba školy Evakuace školní budovy, spolupráce s IZS Besedy, přednášky – viz plán výchovného poradce								

						Zájezdy LVVZ			
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
1. stupeň						2. stupeň			
Název tematického okruhu MV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
TO- produktivních činností	ČJ-články do školního časopisu VV-komunik. obsah vizuálně obraz.vyj.	ČJ-články do školního časopisu VV-komunik. obsah vizuálně obraz.vyj.	ČJ-články do školního časopisu VV-komunik. obsah vizuálně obraz.vyj.	ČJ-články do školního časopisu VV-komunik. obsah vizuálně obraz.vyj.	ČJ-články do školního časopisu VV-komunik. obsah vizuálně obraz. vyj. ZI – zprac. výstupní práce	tvorba med.sdělení pro časopis Paprsek, rádio Junior, televizní vysílání Vodník ČJ – uplatnění a výběr výraz. prostředků a jejich komb. pro tvorbu věcně správných a komunik. (spol. a situačně) vhodných sdělení ZI-tex. a grafické editory, využití internetu práce v realiz. týmu – redakce škol. časopisu, rozhlasu, televize; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních	tvorba med.sdělení pro časopis Paprsek, rádio Junior, televizní vysílání Vodník ČJ – uplatnění a výběr výraz. prostředků a jejich komb. pro tvorbu věcně správných a komunik. (spol. a situačně) vhodných sdělení ZI-tex. a grafické editory, využití internetu práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize; utváření týmu, význam různých	tvorba med.sdělení pro časopis Paprsek, rádio Junior, televizní vysílání Vodník ČJ – uplatnění a výběr výraz. prostředků a jejich komb. pro tvorbu věcně správných a komunik. (spol. a situačně) vhodných sdělení ZI-tex. a grafické editory, využití internetu práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize; utváření týmu, význam různých	tvorba med.sdělení pro časopis Paprsek, třídní časopis, rádio Junior, televizní vysílání Vodník ČJ – uplatnění a výběr výraz. prostředků a jejich komb. pro tvorbu věcně správných a komunik. (spol. a situačně) vhodných sdělení

						skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce	věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce	věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce	
TO-receptivních činností: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	TV-sport. tiskoviny ČJ-sledování tiskovin a médií HV-poslech. činnosti Pru-zdravý živ. styl a reklama, sled. naukových pořadů	TV-sport. tiskoviny ČJ-sledování tiskovin a médií HV-poslech. činnosti Pru -zdravý živ. styl a reklama, sled. naukových pořadů	TV-sport. tiskoviny ČJ-sledování tiskovin a médií HV-poslech. činnosti ZI-internet Pru -zdravý živ. styl a reklama, sled. naukových pořadů	TV-sport. tiskoviny ČJ-sledování tiskovin a médií HV-poslech. činnosti ZI-internet Přv, VI -sled. naukových pořadů	TV-sport. tiskoviny ČJ-sledování tiskovin a médií HV-poslech. činnosti ZI-internet Přv, VI -sled. naukových pořadů		Masmédia, masová kultura VZ- Média a zábava	Př- Lásky přes internet VV,HV-Reklama	VZ- Regulace a autoregulace médií D- Média a politika
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality								ČJ-Jak nás přesvědčuje reklama	ČJ-Zpravodajství
stavba mediálních sdělení							VZ- Zábavné zprávy		ČJ- Od události k titulku
vnímání autora							VO--Aktuality		

mediálních sdělení									
fungování a vliv médií ve společnosti						ČJ- Média zvaná masová			M- Marketing a média
Vnímání autora mediálních sdělení	ČJ-aktivní literární výchova	ČJ-aktivní literární výchova	ČJ-aktivní literární výchova	ČJ-aktivní literární výchova	ČJ-aktivní literární výchova				

1. stupeň					2. stupeň				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Projekty	Měsíc knihy, Měsíc internetu Dny otevřených dveří Exkurze								
Akce školy	Žákovský časopis Paprsek Školní televizní vysílání Vodník (dle zájmu žáků) Školní rozhlasové vysílání Rádio Junior (dle zájmu žáků) Školní akademie, moderování, publicita Využití žakovské knihovny Příspěvky do oblastního tisku a kabelové televize								

4 Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

RVP			ŠVP												
Vzdělávací oblast	1.st.	2.st.	Vyučovací předměty	Zkratka předmětu	1.st.	2.st.	V ročníku								
	Minimální časová dotace				Časová dotace		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Jazyk a jazyková komunikace	33	15	1.1. Český jazyk a literatura	ČJ	39	17	9	8	8	7	7	5	4	4	4
	9	12	1.2. Německý / Anglický jazyk	NJ / AJ	9	12/18	-	-	3	3	3	3	3	3	3
	-	6	1.3. Další cizí jazyk – Anglický/Německý jaz.	DCJ-AJ / NJ	-	6	-	-	-	-	-	-	-	3	3
2. Matematika a její aplikace	20	15	2.1. Matematika	M	24	17	4	5	5	5	5	4	5	4	4
3. Informační a komunikační technologie	1	1	3.1. Základy informatiky	ZI	3	2	-	-	1	1	1	1	1	-	-
4. Člověk a jeho svět	12	-	4.1. Prvouka	Pru	8	-	2	3	3	-	-	-	-	-	-
			4.2. Vlastivěda	VI	4	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
			4.3. Přírodověda	Přv	4	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
5. Člověk a společnost	-	11	5.1. Dějepis	D	-	8	-	-	-	-	-	2	2	2	2
			5.2. Výchova k občanství	VO	-	4	-	-	-	-	-	1	1	1	1
6. Člověk a příroda	-	21	6.1. Fyzika	F	-	5	-	-	-	-	-	1	1	2	1
			6.2. Chemie	CH	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2	2
			6.3. Přírodopis	Př	-	7	-	-	-	-	-	2	2	2	1
			6.4. Zeměpis	Z	-	7	-	-	-	-	-	2	2	2	1
7. Umění a kultura	12	10	7.1. Hudební výchova	HV	5	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			7.2. Výtvarná výchova	VV	7	6	1	1	1	2	2	2	2	1	1
8. Člověk a zdraví	10	10	8.1. Tělesná výchova	TV	10	8	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	-		8.2. Výchova ke zdraví	VZ	-	3	-	-	-	-	-	1	1	0 *	1
9. Člověk a svět práce	5	3	9.1. Pracovní výchova	PV	5	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			10. Modul volit. předmětů	VP	-	8	-	-	-	-	-	-	2	2	4
Průřezová témata	P	P	Integrace do všech předmětů												
Disponibilní časová dotace	16	18	Využita v hodinové dotaci - viz tabulka												
Celková povinná časová dotace	118	122			118	122	20	21	25	26	26	28	30	32	32
						min/ max	18/22	18/22	22/26	22/26	22/26	28/30	28/30	30/32	30/32

* - výchova ke zdraví integrovaná do přírodopisu

P - povinnost zařadit

4.2 Přehled hodin disponibilní dotace

	1. stupeň		2. stupeň		
	minimální	102	minimální	104	
Disponibilní dotace	Český jazyk a literatura	6	16	Český jazyk a literatura	2
	Matematika	4		Matematika	2
	Základy informatiky	2		Základy informatiky	1
	Oblast Člověk a jeho svět	4		Oblast člověk a společnost	1
				Oblast člověka a příroda	2
				Člověk a zdraví	1
				Člověk a svět práce	1
				Modul volitelných předmětů	8
	CELKEM	118			122

Český jazyk - výchova kulturního diváka a čtenáře (priorita školy)

Člověk a jeho svět - projekty, průřezová témata, komunikační a čtenářské kompetence, čtení s porozuměním, zdůraznění témat výchovy ke zdraví

Matematika - kompetence k řešení problémů a další dovednosti nutné pro ostatní předměty - prostorová představivost, abstrakce

Cizí jazyky - priorita školy

Základy informatiky - priorita školy

Oblasti Člověk a zdraví, Člověk a příroda, Člověk a společnost - priority školy, volitelné předměty rozšiřují hodinovou dotaci výše uvedených oblastí

4.3 Poznámky k učebnímu plánu

V 1. – 5. ročníku je předmětům vyučováno převážně v blocích a v menších časových celcích. Lze integrovat v rámci projektů a tematických celků při zachování celkové týdenní časové dotace pro jednotlivé vyučovací předměty a zásad hygieny školní práce. Rozvrh hodin bude stanoven z organizačních důvodů pouze orientačně.

Organizace výuky na 2. stupni je zčásti rozvrhem upravena též do možných bloků, ke změně dojde při realizaci celoškolských projektů, či projektového vyučování na 2. stupni, při exkurzích, vycházkách a kurzech (plavání, lyžařský výcvik...). Exkurze jsou organizovány zpravidla 2 v ročníku. V rámci týdenního plánu je možné na 1. i 2. st. podle potřeby a v souladu s platnými předpisy třídu dělit na skupiny. V zájmu nejširší možné nabídky jsou některé předměty organizovány zároveň jako volitelné i nepovinné, mohou je navštěvovat žáci různých ročníků.

4.3.1.1 VZDĚLÁVACÍ OBLAST - PŘEDMĚT	NADSTAVBOVÁ ČÁST (prostor pro diferenciaci)
<p>1 Jazyk a jazyková komunikace Samostatné předměty 1.1 Český jazyk a literatura 1. – 9.r. - na 1. st. využito 6 hod. disponibilní dotace, na 2. st. 2 hodiny disp. d. - v 1. ročníku má komplexní charakter. - ve 2. – 5. roč. má vyučovací předmět složky spec. charakteru: komunikační a slohová výchova, literární výchova, jazyková výchova - vyučuje se v týdnu zpravidla v menších časových celcích, než je celá vyučovací hodina., je max. využíváno mezipředmětových vztahů, především prvouky - v 6. – 9. roč. má složky speciálního charakteru: jazyková výchova, komunikační a slohová výchova, literární výchova - uváděná časová dotace je doporučena, o časových dotacích jednotlivých složek rozhodne vyučující - v rámci komunikační a slohové výchovy je integrován doplňující obor Dramatická výchova PŘESAHY UČIVA LITER. VÝCH. TÉŽ V RÁMCI PŘEDMĚTU VO, D, VZ</p> <p>1.2 Cizí jazyk - samostatný předmět Německý jazyk/Anglický jazyk 1.3 Další cizí jazyk – samostatný</p>	<p>NP Seminář z ČJ– dif. sk. (SČJ) VP, NP nebo ZÚ Literárně dram. sem. – v případě zájmu ZÚ nebo VP Příprava na přijímací zkoušky (SČJ) ZÚ Mladý čtenář (MČ)– školní knihovna, centrum informačních technologií Mediální výchova: - Redakční rada PAPRSKU, školního časopisu - Redakce Rádia JUNIOR, školního rozhlasu - Redakce dětského televizního studia VODNÍK Soutěže, divadla, exkurze, školní akademie, školní knihovna, výstupní práce 5.roč., absolventské práce 9. roč.</p>

<p>předmět Anglický jazyk/Německý jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> - systém výuky jazyků uvádí tabulka v části Učební osnovy, část 4.1.2. - propojenost povinných, volitelných a nepovinných předmětů - v rámci nabídky ZÚ je zahájena výuka CJ. od 1.roč. – AJ, NJ - od 3. roč. v rámci vyučování předmětu může být výuka diferencována dle úrovně žáků – ročník je obvykle dělen na 2 - 3 skupiny - výuka dalšího cizího jazyka – formou ZÚ nebo NP od 5. roč., v 7. roč. v rámci volitelného předmětu - 2 hodiny. V 8. a 9. ročníku se vyučují dalšímu cizímu jazyku všichni žáci diferencovaně, žáci se SVP mohou volit místo DCJ posílení 1. cizího jazyka (3 h) - skupiny budou otevřeny dle počtu přihlášených žáků - pro žáky s výrazným jazykovým zaměřením a talentem je v 7.r. v rámci ZÚ nabídnuta výuka RJ - v 8. a 9. ročníku – konverzace v CJ - časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti spodpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b školského zákona. 	<p>VP, (NP): 7.roč. – AJ/NJ, 8. a 9.roč. Konverzace v cizím jazyce – (KCJ) v AJ /, NJ</p> <p>ZÚ – RJ, FJ, ŠpJ (dle aktuálního personálního obsazení a zájmu žáků)</p> <p>ZÚ v 1. a 2. r. (AJ, NJ)</p> <p>ZÚ (NP) v 5. a 6. r. (AJ, NJ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontakty s partnerskými školami (Bavorsko, Rakousko, Gehrden) - pobytově-pozn. zájezdy (něm. mluv. země, Anglie) - konverzační soutěže, multikulturní výchova, projekty
--	--

<p>2 Matematika a její aplikace</p> <p>2.1. Samostatný předmět Matematika – 1. až 9.roč.</p> <ul style="list-style-type: none"> - na 1. stupni využity 4 hod. disponibilní dotace, na 2. st. 2 hodiny disp. dotace <p>Samostatný předmět matematika od 1. do 9. ročníku.</p> <p>Základy informatiky</p> <p>PŘESAHY UČIVA V RÁMCI VÝUKY FYZIKY, CHEMIE</p>	<p>VP- Seminář z M – (SM).</p> <p>výstupní práce 5. roč., absolventské práce 9.roč.</p> <ul style="list-style-type: none"> - matematické soutěže
<p>3 Informační a komunikační technologie</p> <p>3.1. Samostatný předmět – Základy informatiky (ZI)</p> <ul style="list-style-type: none"> - na 1. stupni posíleno o 2 hodiny disponibilní dotace, na 2.stupni o 1 hodinu disponibilní dotace - v 1.a 2.roč. vstupní seznámení s VT v rámci výukových programů 	<p>VP 7. r. Základy administrativy (ZA)- psaní na počítači všemi deseti</p> <p>VP 8.-9.roč ZI</p> <p>NP 8.-9.roč. ZI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování školního časopisu - sestřihávání dokumentace pro televizní vysílání - výstupní práce 5. r.

<p>(učebna VT, samostatné počítače ve třídách, motivace, diferenciaci).</p> <ul style="list-style-type: none"> - od 3. do 7.roč. samostatný předmět základy informatiky - jednohodinová dotace týdně, rozvrhově lze upravit do dvouhodinového bloku. <p>PŘESAHY UČIVA DO VŠECH PŘEDMĚTŮ, VÝUKOVÉ PROGRAMY, INTERNET</p>	<ul style="list-style-type: none"> - absolventské práce 9.roč. - ročníkové práce - projekty - soutěže - volný přístup do internetového klubu ve volném čase
<p>4 Člověk a jeho svět</p> <p>Samostatné předměty:</p> <p>4.1 Prvouka 1.-3.roč.</p> <p>4.2 Vlastivěda 4.-5.roč.</p> <p>4.3 Přírodověda 4.-5.roč.</p> <p>-pro oblast Člověk a jeho svět jsou využity 4 hodiny z disponibilní časové dotace. K navýšení dochází z důvodu většího propojení učiva, posílení jazykových dovedností dětí, výchovy ke zdraví, environmentální výchovy, výchovy k ochraně za mimořádných živ.situací a výchovy k občanství</p> <ul style="list-style-type: none"> - výuku lze plánovat integrovaně (viz úvodní poznámka) <p>PŘESAHY A DÍLČÍ INTEGRACE HLAVNĚ S ČJ A VÝCHOVAMI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - besedy - vycházky - exkurze - CEV - zvyky, obyčeje, vč. školních tradic - partnerské vztahy mezi třídami - výstupní práce v 5. roč.
<p>5 Člověk a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - využita 1 hodina disponibilní dotace <p>Samostatné předměty na 2.stupni:</p> <p>5.1. Dějepis 6. – 9. r.</p> <p>5.2.Výchova k občanství 6. – 9. r.</p> <p>-projektová témata, průřezová témata, lidská práva, vých. k ochraně za mimořádných životních situací, etická výchova</p> <p>v 8. a 9.roč. témata volby povolání</p> <p>PŘESAHY OBOU PŘEDMĚTŮ A PŘEDMĚTŮ HV, VV, Z, CJ, ČJ</p>	<p>ZÚ Mladý čtenář, společensko-vědní seminář, zájmový útvar Mladý historik (dle personálního obsazení a zájmu žáků)</p> <ul style="list-style-type: none"> - soutěž mladých historiků - exkurze - besedy - pobytově-poznávací zájezdy - poznání různých kultur - činnost žakovské rady, zastoupení ve studentském parlamentu - absolventské práce 9. r.

<p>6 Člověk a příroda</p> <p>- využito 2 hod. disponibilní dotace vzhledem k zařazení průřezových témat</p> <p>Samostatné předměty na 2.stupni:</p> <p>5.3. Fyzika 6. – 9.roč.</p> <p>5.4. Chemie 8. - 9.roč.</p> <p>5.5. Přírodopis (* předmět je integrován, v 8.roč. v rámci dvouhodinové dotace 1 hod. výchovy ke zdraví)</p> <p>5.6. Zeměpis 6. – 9.roč.</p> <p>- v 9. ročníku pro žáky s prohloubeným zájmem o F nebo o Př-volitelný předmět Praktika z přírodních věd</p> <p>VÝUKA TĚCHTO PŘEDMĚTŮ MŮŽE PROBÍHAT V INTEGRACI DLE PERSONÁLNÍHO OBSAZENÍ ŠKOLY (Z-D, F-M, Z –JAZYKY, Př – Z, APOD).</p> <p>JSOU INTEGROVÁNA TÉMATA OCHRANY ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH ŽIVOTNÍCH SITUACÍ, ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - VP Praktika z přírodních věd 9. roč. (PPV) - výuka v CEV, exkurze, ŠPR a naučné stezky - laboratorní práce a prakt. cvič. - zeměpisné vycházky, pobytové zájezdy, separovaný odpad - absolventské práce 9.roč. - projekty
<p>7 Umění a kultura</p> <p>Samostatné předměty:</p> <p>5.7. Hudební výchova 1. – 9. r.</p> <p>5.8. Výtvarná výchova 1. – 9. r.</p> <p>Doplňující obor Dramatická výchova integrován do komunikační a literární výchovy v ČJ, D, VO, VV, HV formou krátkodobých projektů a jako učební metoda do všech předmětů</p> <p>DÍLČÍ INTEGRACE, PŘESAHY A PROJEKTOVÁ VÝUKA HLAVNĚS D, Z, Př, VO, VV, HV A LITERÁRNÍ VÝCHOVOU.</p>	<p>VP Výtvarně-estetický seminář 9. r.(VES)</p> <p>NP - přípravný zpěv (PZ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - sborový zpěv (SZ) <p>ZÚ - Hra v hudební skupině</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výtvarné činnosti pro 1. stupeň - Lidové tance - jiné metody výuky <p>ŠD - výstavy, vlastní výstavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - exkurze - soutěže - akademie, přehlídky - výtvarná výroba (Vánoce, Velikonoce) - besedy s umělci - výzdoba školy, tříd - kurz společenského tance (9.roč.) - výstupní práce 5. roč a absolventské práce 9. roč.

<p>8 Člověk a zdraví Samostatné předměty: 8.1. Tělesná výchova 1. – 9. r. 8.2. Výchova ke zdraví 6., 7., 9. r. - vzhledem k přesunu některých témat do předchozí oblasti Člověk a jeho svět využita na 1. st. pouze minimální časová dotace, na 2. st. využita 1. hodina disp. dotace - na 1. st. témata výchovy ke zdraví integr. do oblasti člověk a jeho svět, ve 4. a 5. roč. v rozsahu 40 hodin. - na 2. st. (6., 7. a 9.roč.) jako samostatný předmět, v 8.roč. v rámci učiva přírodopisu v rozsahu 1 vyuč. hod. (tj. 40 hod). Do předmětu Tělesná výchova na 1. a 2. stupni jsou integrovány prvky Zdravotní tělesné výchovy PŘESAHY UČIVA S LIT. VÝCH., VÝCH. K OBČANSTVÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - besedy - zdravotní TV - kurz sebeobrany - lyžařský výcvik 7.roč. - turistické a poznávací zájezdy - cvičení v přírodě - ochrana za mimořádných životních situací - dopravní výchova I. i II. stupeň - taneční kurzy 9.roč. - soutěže <p>ZÚ pro 1. st.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry (PH) - lehká atletika (I. i II. stupeň) <p>NP, VP 2. st.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportovní hry <p>výstupní práce 5.roč. absolventské práce 9.roč.</p>
<p>9 Člověk a svět práce - na 2. st. využita 1 hodina dispon. dotace Samostatný předmět Pracovní výchova (PV) - zahrnuje témata pěstitelských prací, práce v dílnách, ruční práce, šití, příprava pokrmů, vedení domácnosti, výtvarná výroba, práce na počítači. - má převážně činnostní charakter. PŘESAHY S Př, M – TECHNICKÉ NÁČRTY, VO – VOLBA POVOLÁNÍ</p>	<p>VP (dle personálního obsazení a zájmu žáků)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vedení domácnosti, příprava pokrmů 7. – 8.roč. - Ruční práce a šití 7. – 8.roč. - Péče o dítě 9.roč. - Technicko-pěstitelská praktika 7. - 9.roč. - ZÚ 1. st. – dovedné ruce - zdravé vaření - exkurze 1. i 2. stupeň - výstupní práce 5. r. - absolventské práce 9.roč.
<p>10 Volitelné předměty - výuka volitelných předmětů probíhá v 7. a 8. roč. s ročníkovou dotací 2 hod. týdně; v 9. ročníku s dotací 4 hodiny týdně - změna v zařazení žáka je možná pouze na konci klasifikačního</p>	<p>Předpokládané VP v 7. a 8. r. dotace 2 hod. týdně, v 9. r. dotace 4 hodiny týdně</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základy administrativy v 7. roč. (ZA) - Základy informatiky v 8. a 9. roč. (ZI)

<p>období.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabídka vychází ze zájmu žáků a person. obsazení a umožňuje diferenciaci výuky. - ve skupinách lze slučovat žáky více ročníků, popř. je spojit i s nepovinným předmětem. 	<ul style="list-style-type: none"> - Technicko-pěstitelská praktika 7.–9.roč. (TPP) - Vedení domácnosti, příprava pokrmů 7.-8.roč.(VD) - Ruční práce a šití 7.-8. roč.(RPŠ) - Péče o dítě 9.roč. (PD) - Sportovní hry 7.–9.roč. (SH) - Další cizí jazyk v 7. roč. (DCJ-AJ/ NJ) - Konverzace v cizím jazyce v 8. a 9. roč. (1+1, KCJ) - Praktika z přírodních věd 8. a 9. roč. (PPV) - Výtvarně-estetický seminář 8. a 9. roč. (VES) - Seminář z ČJ a M – příprava na SŠ 9. roč. (1+1)
<p>11 Nepovinné předměty</p> <ul style="list-style-type: none"> - představují nadstavbovou část, hodinová dotace 1 – 2 hod. týdně org. od 1. do 9. roč. - ve skupinách lze slučovat žáky více ročníků, změna v zařazení žáka je možná pouze na konci klasifikačního období - nepov. předm. budou rozvrhově upraveny do dvou modulů 	<p>Předpokládané NP (popř. ZÚ):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přípravný zpěv 1. a 2. roč. (PřZ) - Sborový zpěv 3. – 5. roč., SZ 6. – 9. roč. (SZ) - Seminář z ČJ dif. (SČJ) - Seminář z M dif. (SM) - Sportovní hry (SH) - Další cizí jazyk (DCJ) - Základy informatiky 8. a 9. roč. (ZIn)

Učební plán školy doplňuje organizace ŠD a ŠK. Zájmové útvary ŠD jsou určeny pro žáky 1.st., ŠK pro žáky 2.st. a vycházejí vždy ze zájmu žáků. Současná nabídka ZÚ je uváděna v přehledu hlavních cílů a v učebních osnovách. Pro vedení zájmových útvarů lze využít i externí pracovníky.

Důležitou součástí organizace výuky je **plánování**. Stěžejním materiálem je Organizace práce školy ve školním roce, jejíž součástí jsou přílohy zpřesňující rozpracování průřezových témat do jednotlivých předmětů. Z organizace vycházejí jednotlivé roční tematické plány, v nichž budou zakotvena integrovaná témata, jejichž realizaci zpřesní měsíční (týdenní) plány. Na prvním stupni lze využít i týdenní **individuální plánování pro každého žáka**, které respektuje jeho osobní tempo a rozvoj. Naprosto nezbytná je **kooperace** všech vyučujících v ročníku a podpůrné měsíční plány třídních učitelů a výchovné poradkyně.

4.4 Celoškolní projekty

Celoškolní projekty jsou již tradiční formou výuky. Jsou vyhlašovány vedením školy a rozplánovány do práce třídních učitelů, jednotlivých předmětů a ročníků, do práce školní družiny, školního klubu, ale i školní jídelny. Při realizaci projektů dochází obvykle ke změně organizace vyučování. Projekty svým činnostním charakterem, skupinovou prací, kooperativními metodami významně přispívají k vytváření klíčových kompetencí.

NÁMĚTY CELOŠKOLNÍCH PROJEKTŮ, KTERÉ SE ZAŘAZUJÍ OPAKOVANĚ

- exkurze 1.-9. roč.
- Vánoce
- Velikonoce, vynášení Morany, vítání jara
- masopust (karneval, ples)
- cvičení v přírodě,
- Co je jindy zakázáno, je dnes povoleno (běh do schodů, hod mokrou houbou...)
- barevné vyučování – podzim (spolupráce starší – mladší)
- školní demokracie (žakovská rada, školní samospráva)
- Den jazyků
- Den Země, dny ochrany přírody
- Den matek, měsíc knihy, měsíc bezpečnosti, měsíc internetu...
- projektové dny (1. a 2. stupeň)
- lehkooatletická olympiáda 1. a 2. st.
- mezinárodní spolupráce (partnerství, vzájemné návštěvy a společné vyučování)
- žakovský časopis Paprsek
- dny otevřených dveří
- poznáváme Evropu (cestování, projekt EU), evropská kuchyně, poznávací pobyty
- letní tábor
- státní svátky
- slavnosti solné Zlaté stezky v Prachaticích

5 UČEBNÍ OSNOVY

Do učebních osnov jsou zpracována i témata integrované výuky, témata závěrečných prací v 5. a 9. ročníku a jednodenních projektů. Jsou zde uváděna jako náměty. Různost volby je v pravomoci vyučujícího.

Používané zkratky

OSV	- Osobnostní a sociální výchova
VDO	- Výchova demokratického občana
VMEGS	- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MkV	- Multikulturní výchova
EVVO	- Environmentální výchova
MV	- Mediální výchova
DV	- Dramatická výchova
OČMŽS	- Ochrana člověka za mimořádných životních situací

- zkratky jednotlivých předmětů – viz učební plán
- zkratky volitelných popř. nepovinných předmětů – viz. poznámky k učebnímu plánu

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Oblast českého jazyka je ve všech obdobích vzdělávání tvořena těmito složkami:

- komunikační a slohovou výchovou
- jazykovou výchovou
- literární výchovou

Předmětu český jazyk a literatura je v 1. ročníku věnováno 9 hodin, ve 2. – 3. ročníku 8 hodin týdně, v 4. – 5. ročníku 7 hodin týdně. Časová dotace předmětu na prvním stupni je 39 hodin.

V 1. ročníku se jednotlivé složky českého jazyka prolínají.

Týdenní rozvržení učiva ve 2. a 3. ročníku odpovídá čtyřem hodinám jazykové výchovy, jedné hodině komunikační a slohové výchovy a třem hodinám literární výchovy.

Týdenní rozvržení učiva ve 4. a 5. ročníku odpovídá třem hodinám jazykové výchovy, jedné hodině komunikační a slohové výchovy a třem hodinám literární výchovy.

Toto rozvržení učiva není závazné, lze jej podle potřeby měnit či kombinovat a také doplňovat např. o vzdělávací obsah doplňujícího vzdělávacího oboru dramatická výchova.

Předmětu český jazyk a literatura je v 6. ročníku věnováno 5 hodin týdně, v ročnících 7. – 9. ročníku 4 hodiny týdně. Učivo je plánováno v tematických celcích. Týdenní rozvržení učiva odpovídá dvěma hodinám mluvnice, jedné hodině slohu a jedné hodině literatury. Toto rozvržení učiva není závazné a lze je podle potřeby měnit či kombinovat. Lze využít i možnosti dělit třídu na skupiny.

Lze využít i možnosti dělit třídu na dvě skupiny. Dělených hodin učitel využívá zejména k individuální péči o nadané žáky a péči o žáky se SVP.

Žákům se SVP je kromě diferencovaného přístupu v běžných vyučovacích hodinách českého jazyka věnována péče zejména v hodinách pedagogické intervence.

Žákům 9. ročníku je nabízen volitelný předmět Seminář z českého jazyka s obsahem přípravy na přijímací zkoušky a s dotací 1 hodina týdně.

Nadstavbu tvoří nepovinné a zájmové útvary. Nepovinný předmět Seminář z českého jazyka je diferencován buď pro skupinu žáků se specifickými poruchami učení nebo slabým prospěchem, či naopak pro žáky nadprůměrně nadané a žáky se zájmem o český jazyk. Je otevírán pro žáky 6. – 9. ročníku. Pojmout Seminář literárně – dramatický lze v 6. – 9. ročníku jako nepovinný, nebo jej nabídnout jako volitelný v 7. – 9. ročníku s dvouhodinovou dotací. Zájmový útvar či nepovinný předmět Seminář z českého jazyka s obsahem přípravy na přijímací zkoušky je nabízen žákům 9. ročníků.

Otevření nadstavbových předmětů závisí na konkrétním složení a zájmu žáků a personálním obsazení školy.

V předmětu jsou začleněna všechna průřezová témata

OSV – Procvičováním verbální komunikace v souvislosti s komunikací neverbální se upevňují sociální dovednosti, žák poznává sám sebe jako osobnost v mezilidských vztazích.

VDO – Na základě rozborů literárních textů autorů minulosti i současnosti si žák uvědomuje principy fungování demokratické společnosti, osobní zodpovědnost v obhajování a dodržování lidských práv a svobod, rozvíjí komunikativní dovednosti a prohlubuje empatii.

VMEGS – Poznáváním literárních děl evropských a světových autorů žák rozvíjí schopnost srovnávat kulturní prostředí české, evropské i mimoevropské, nacházet společné i odlišné znaky, zobecňovat a vidět vzájemné souvislosti.

MkV – V oblasti komunikační a slohové výchovy žák prezentuje své názory na odlišné etnické a kulturní skupiny ve svém okolí a ve své zemi, učí se s nimi komunikovat, respektovat je a využívat jejich přínos pro sebe samého. Žák si uvědomuje význam kulturního dědictví.

EVVO – Poznáváním tematicky zaměřených literárních textů, jejich rozбором, reprodukcí i vlastní tvorbou žák rozvíjí porozumění souvislostem ve vztazích člověka a prostředí a důsledkům lidských aktivit na životní prostředí

MV – Žák vnímá různé typy mluveného i psaného projevu a osvojuje si teoreticky i prakticky pravidla veřejné komunikace a argumentace. Využívá média jako zdroje estetických zážitků i informací a zaujímá k nim kritický postoj.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Veškeré klíčové kompetence prostupují a prolínají předmětem od 1. do 9. ročníku.

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku jazyka, povedou je k dovednosti psát a číst s porozuměním textu, osvojit si normy stylistické, pravopisné, syntaktické a tvaroslovné. Jedná se např. o práci s uměleckými i naučnými texty, přípravu referátu, práci s pravidly českého pravopisu, poslech umělecké reprodukce literárních textů, utváření vlastních učebních pomůcek (např. přehledů vyjmenovaných a příbuzných slov atd.)

Kompetence k řešení problémů

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s oblastí českého jazyka, vést je k praktickému používání osvojených znalostí a dovedností a k jejich využití pro osvojování cizích jazyků. Využívat zejména při práci ve skupinách či ve dvojicích, při integraci mateřského jazyka do cizích předmětů, při zadávání dobrovolných domácích úkolů, při jejich zpracovávání využívat rozličné prameny. Do výuky českého jazyka rovněž zařadit tvorbu školního časopisu Paprsek s integrací do předmětu ZI.

Kompetence komunikativní

- strategickými postupy a metodami přivádět žáky ke kultivovanému vyjadřování myšlenek a názorů v písemném i ústním projevu, k naslouchání ostatním a k vhodným argumentacím svých názorů, což vede k soužití a spolupráci s ostatními lidmi. Nabízet dostatek možností ke komunikaci zejména formou rozhovorů, prezentací referátů a ročníkových a výstupních prací, besed, exkurzí a výletů, kde žáci řeší různé modelové situace. V rámci komunikační a slohové výchovy využívat prvky dramatické výchovy jako formy verbální i neverbální komunikace.

Kompetence sociální a personální

- vytvářet dostatek vhodných situací k posílení vědomí kulturního i historického dědictví obsaženého v národním jazyce. Posilovat vědomí výjimečnosti každého člověka a zároveň sounáležitosti s ostatními lidmi v projektovém vyučování. Rozvíjet v žácích národní identitu i příslušnost k evropskému a světovému společenství, pozitivně rozvíjet sebedůvěru a vědomí vlastních tvořivých schopností a využívat je pro vzájemné předávání vědomostí ve dvojicích a ve skupinách. Lze využívat stejných metod jako u vytváření kompetence komunikativní.

Kompetence občanské

- poskytovat žákům dostatek vhodných modelových situací k prokázání praktických jazykových a občanských dovedností zejména při komunikační a slohové výchově i ve výchově literární.

Kompetence pracovní

- využít všech získaných dovedností a znalostí při vytváření konkrétních výstupů, např. při práci na projektech.

1. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none">• spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu odpovídajících možnostem žáka 1. ročníku• rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky /písmena/• srozumitelně mluví, uvědoměle čte• aplikuje správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře• píše a spojuje písmena, slabiky a slova, interpunkci, znaménka• dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov• převádí slova a věty z podoby mluvené <u>do podoby</u> psané• dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu při zachovávání	<p>Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov - věta, slovo, slabika, hláska, písmeno</p> <p>Zvuková stránka jazyka - tečka, čárka, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky - hlasité a tiché čtení</p> <p>Komunikační a slohová výchova - článek nadpis, řádek, odstavec - prosba poděkování, omluva, blahopřání - činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní - základní hygienické návyky: sezení držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon - zacházení s grafickým materiálem - psaní jednotlivých prvků písmen a číslic(čáry, oblouky, kličky, vlnovky) - orientace v liniatuře, individuální použití pomocné liniatury</p>	<p>OSV - formy společenského soužití - recitace, komunikační a slohová výchova - rozvoj kreativity MV – články do školního časopisu, sledování tiskovin a médií MkV – řečové prostředky</p> <p>EVVO – příroda v literatuře, vztah člověka k ŽP</p> <p>VMEGS – lidová slovesnost MV – aktivní literární výchova</p> <p>MkV – lidské vztahy</p>

2. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje větu jako jednotku projevu • aplikuje spojky v souvětí i větě jednoduché • dodržuje pořádek slov ve větě • rozeznává věty dle postoje mluvčího • analyzuje rozdělení hlásek, tvoření slabik • skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě aplikuje v písemném projevu a dodržuje u nich správnou výslovnost <ul style="list-style-type: none"> • roztřídí obecná a vlastní jména • průběžně se seznamuje s pravopisem jmen, učí se respektovat základní formy společenského styku, cvičí se ve schopnosti vypravovat a popisovat • opisuje, přepisuje přiměřeně náročné texty 	<p>Jazyková výchova Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - čeština – abeceda a písmo, slovo - věta – jednotka jazykového (řečového) projevu - spojení dvou nebo více vět - spojky a jejich funkce - pořádek vět - druhy vět podle postoje mluvčího <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní význam – slovo nadřazené, podřazené, souřadné - slovo, slabika, hláska, písmeno - rozdělení hlásek - samohlásky, souhlásky, dvojhlásky - souhlásky znělé a neznělé - souhlásky tvrdé a měkké - slabikotvorné r, l - písmeno ě - význam slabiky pro dělení slov na konci řádku <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy: podst.jm., slovesa apředložky - vlastní jména <p>Komunikační a slohová výchova Mluvený a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní formy společenského styku (oslovení, pozdrav, poděkování) - děj – základ vypravování - jednoduchý popis - nácvik psaní velkých tiskacích písmen pro 	<p>VMEGS – etnické a sociokulturní rozdíly osob žijících v české a evropské spol. – přísl. etnik v místě školy – respektování jedinečnosti každého člověka</p> <p>OSV – skupinová práce</p> <p>MV – využití výuk.IT programů</p> <p>OSV– formy společenského soužití, – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, zapamatování) – řeč těla, cvičení aktivního naslouchání, empatie – verbál., neverbál. komunik. dovednosti</p> <p>VDO – dodržování lidských práv a svobod – prohloubení empatie</p> <p>VMEGS – kult. odlišnosti národů</p> <p>MkV- řečové prostředky</p> <p>OSV – komunik. a slohová výchova</p> <p>OSV – seberegulace, sebekontrola, vůle, sebeorganizace</p> <p>MV – sledování tiskovin a médií, zapojení do mediální komunik., IT programy</p>

<ul style="list-style-type: none"> • píše diktáty slov, vět • píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře a dodržuje sklon písma • spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen, píše jednoduchý text • definuje užívání velkých písmen ve slovech i větě a diakritických znamének • dodržuje pořádek slov ve větě • vysvětlí stavbu adresy, přání a napíše je <ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním • reprodukuje přiměřeně náročnou báseň • domýšlí jednoduché příběhy • převypráví příběh • orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti • všímá si spojitosti textu s ilustrací • chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě <ul style="list-style-type: none"> • rozezná pohádkové bytosti, rozlišuje dobro a zlo, zaujme stanovisko <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje poezii od prózy 	<p>výuku geometrie, psaní psacích písmen podle tvarových skupin s důrazem na štihlou písmen, zvláště oválných s oblouky a kličkami, na dodržování stejnoměrné výšky písmen</p> <p>tvarově si podobných (e, l, v, V, c, C, č, Č, ch, Ch, o, O, z, Z, ž, Ž</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování spojování písmen o, v, b, s ostatními písmeny, zvláště s písmeny e, r, z, prohloubením a protažením háčku - spojování písmen vratným tahem - umísťování diakritických znamének - dodržování jednotlivých tvarů písmen - aplikační cvičení: psaní adres, dopisu - úprava písemností – nadpis, odstavec <p>Literární výchova</p> <p>Zážitkové čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení jednoduchých vět - užívání správného slovního přízvuku - uplatnění přirozené intonace - hlasité a tiché čtení s porozuměním <p>Poslech literárních textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslech četby poezie a prózy - spojování obsahu textu s ilustrací <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění pohádek a povídek o dětech - přednes básní - řešení hádanek a slovních hříček - dramatizace pohádky - orientace v pohádkách - seznámení s knihami o přírodě a věcech - doporučení knihy spolužákovi <p>Základy literární teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie: báseň, verš, rým, přízvuk, přednes - próza: vyprávění, vypravěč, příběh, děj - divadlo: jeviště, herec, divák, maňásky, loutky 	<p>OSV – cvičení sebekontroly, osobní cíle, pozornosti, zapamatov.</p> <p>MV – rozvoj komunik. schopností spolupráce s knihovnou</p> <p>EVVO – rozvíj. spolupr. v péči o ŽP, vnímání života, příroda v literatuře</p> <p>OČMŽS – popis dramat.události</p> <p>OSV - recitace</p> <p>integr. Pru – příroda v literatuře, práce s nauč. textem</p> <p>VMEGS– lidová slovesnost</p> <p>MV – receptivní činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – práce v realizačním týmu, články do školního časopisu, rozhlas, TV, internet – aktivní literární výchova <p>MkV – český a světový anim. film</p>
---	---	---

	- výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor	
--	--	--

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> třídí slabiky a hlásky definuje a aplikuje vyjmenovaná slova a s tím i pravopis po obojetných souhláskách rozlišuje a třídí slovní druhy skloňuje podstatná jména vybaví si a užívá mluvnické kategorie podstatných jmen určuje osobu, číslo a čas u sloves, rozlišuje slova ohebná od slov neohebných odlišuje větu od souvětí, všímá si významů slov souvisle se vyjadřuje a klade otázky vypravuje dle názorných pomůcek popisuje jednoduché předměty i činnosti 	<p>Jazyková výchova Skladba - věta a souvětí - věta jednoduchá – její stavba Slovní zásoba a tvoření slov - nauka o slově - třídění slov podle významu - slova významem podobná, příbuzná a protikladná Tvarosloví - určování počtu slabik, stavba slov, slovní přízvuk - pamětné zvládnutí vyjmenovaných slov, jejich použití v textu - rozlišování slovních druhů - ohebné a neohebné slovní druhy - skloňování podstatných jmen, rozlišování čísla jednotného množného, rodu mužského, ženského a středního - vlastní jména - slovesa – pojmenování děje, tvary sloves – časování v čase přítomném, minulém a budoucím</p> <p>Komunikační a slohová výchova Mluvený projev</p>	<p>OSV-komunikační a slohová výchova MkV – řečové prostředky MV - články do školního časopisu</p> <p>VMEGS – Den jazyků, OSV – formy společenského styku soužití OSV – situační rozhovory MKV – odbourávání překážek v komunikaci OČMŽS – vyprávění události s danou tematikou</p> <p>VDO – formy společenského styku</p> <p>MV – sledování tiskovin a médií</p>

<ul style="list-style-type: none"> • píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře, s dodržáním sklonu písma (75°) a rozestupů písmen • píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě • provádí kontrolu vlastního projevu a posoudí jeho správnost • vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu • napíše krátký dopis 	<ul style="list-style-type: none"> - správný pořádek slov ve větě, výběr vhodných výrazů - základní členění jazykového projevu, sestavování nadpisu - souvislé jazykové projevy - otázky a odpovědi (na základě obrázků; souvislého textu) - vypravování podle obrázků, využívání jednoduché osnovy - ústní i písemný popis jednoduchých předmětů a činností - společenský jazyk a jeho formy – požádání o informaci, uvítání - návštěvy, sdělování přání, pohlednice, dopis <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní - odstraňování individuálních nedostatků v kvalit. i kvantit. znacích písma - automatizace psacího pohybu, dodržování hygienických návyků správného psaní - osobitý rukopis – plynulý, rychlý, úhledný projev - kontrola vlastního projevu - celková úprava písemného projevu v sešitě, zápisky, pracovní poznámky - vyplňování poštovních formulářů: podací lístek, poštovní poukázka <p>Literární výchova</p> <p>Zážitkové čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení souvětí a vět - rychlé čtení tiché - hlasité čtení, předčítání - četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských 	<p>MV – aktivní literární výchova VMEGS –reálie angl. a něm. mluvících zemí</p> <p>OSV - recitace VMEGS –lidová slovesnost</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě • reprodukuje přiměřeně náročný básnický text • orientuje se v textu knih určených dětem • rozeznává různé typy vyjadřování • autorů písnicích pro děti • domýšlí příběhy • vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu • chápe četbu jako zdroj informací • o světě i o sobě 	<p>dovedností a návyků</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění pohádky nebo povídky - přednes básně - dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem - pověsti místní, regionální - hledáme podstatu příběhu a jeho smysl - charakterizujeme literární postavy - knihy do knihovničky <p>Základy literární teorie a historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie: báseň s dějem, přirovnání - próza: pověst, povídka, postava, děj, prostředí - divadlo: dějství (jednání), herec - literatura umělecká a věcná - výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor 	
--	--	--

Očekávané výstupy po prvním období:

Komunikační a slohová výchova

žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Jazyková výchova

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Literární výchova

žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Dramatická výchova

žák

- zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých
- rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
- zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání
- spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních
- reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)

4. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává a vysvětlí významy slov, spisovnou podobu slov, rozlišuje stavbu slov • uvědoměle užívá i/y po obojetných souhláskách • zařadí a aplikuje slovní druhy • skloňuje podstatná jména • časuje slovesa • definuje shodu přísudku s podmětem • rozlišuje a porovnává věty jednoduché a souvětí • vysvětlí větu holou, zákl. vět. členy • vytvoří osnovu, člení text na odstavce • sestaví jednoduchý popis • vytvoří text telegramu • výstižně a stručně telefonuje • napíše krátký dopis s vhodným oslovením a správnou adresou • vypravuje s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek • vyjadřuje se pomocí souvětí • plynule a správně čte • porozumí čtenému textu • aplikuje poznatky z četby a zaujme k nim stanovisko • vyjádří pocity z přečteného textu • vyhledává a analyzuje informace v naučných textech • objasní rozdíly krásné a naučné literatury • prakticky využívá literární pojmy 	<p>Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov - význam slov, spisovná a nespisovná slova, stavba slov (prohloubení učiva)</p> <p>Pravopis - vyjmenovaná slova - uvědomělé použív. i/y po obojetných souhl.</p> <p>Tvarosloví Slovní druhy - třídění slov. druhů, slova ohebná a neohebná</p> <p>Slovesa - infinitiv, určování osoby, čísla, času, časování sloves v oznamovacím způsobu</p> <p>Podstatná jména - vzory podstatných jmen, skloňování, koncovky podstatných jmen</p> <p>Skladba - věta jednoduchá - souvětí, spojovací výrazy, základní stavební dvojice, holá věta, shoda</p> <p>Komunikační a slohová výchova Praktické a věcné čtení a naslouchání Psaní jako součást komunikační a slohové výchovy - dodržování základních hygienických návyků - psaní podle normy v přirozené velikosti, se správným sklonem a rozstupem, uplatňováním osobitého rukopisu s dodržováním úhlednosti, čitelností a respektováním jazyka -opis a přepis textu, diktáty, kontrola psaného textu jednoduché formy psaného spol. i úředního styku</p> <p>Mluvený a písemný projev</p>	<p>OSV – recitace, komunikační a slohová výchova</p> <p>MV – články do školního časopisu, sledování tiskovin a médií, aktivní literární výchova</p> <p>VDO – formy spol. styku</p> <p>MkV - řečové prostředky</p> <p>VMEGS – lidová slovesnost;</p> <p>OČMŽS – popis dramat. události</p>

<ul style="list-style-type: none"> • používá vhodné psací materiály, pomůcky • dodržuje základní hygienické a pracovní návyky při psaní • aplikuje normy psacího písma • uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti a čitelnosti • opisuje a přepisuje texty, píše přiměřeně náročné diktáty, rozhodne o správnosti psaného textu • vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského a úředního styku 	<p>Osnova, nadpis, členění textu - jednoduchá osnova, tvoření nadpisu, odstavce</p> <p>Vypravování - následnost dějových složek, plnovýznamová slovesa, užití vhodných souvětí</p> <p>Popis - prosté popisy (rostliny, zvířata...)</p> <p>Formy společenského styku - soukromý dopis včetně oslovení a adresy, “SMS“ telefonování, pohlednice, blahopřání, oznámení, krátký vzkaz</p> <p>Písemné formy úředního styku - tiskopisy</p> <p>Literární výchova Zážitkové čtení, práce s textem - správné plynulé čtení s porozuměním, uvědomělé a dostatečně rychlé čtení,</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem - využívání poznatků z četby v dalších školních činnostech, vyhledávání informací v učebnicích, slovnících, encyklopediích, recitace</p> <p>Základy liter. teorie a historie, aktuál. liter. výchova - rozlišování žánrů dětské literatury, lit. pojmy, lit. postavy, jejich motivy a činy, ilustrace, ilustrátoři, divad. a film. předst., časopisy, rozhlas, televize, video, počítač. hry, DVD, besedy o přečtených knihách, společná a individuální mimočítanková četba</p>	
--	--	--

5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • vědomě užívá jazyk jako nástroj k ústnímu i písemnému dorozumívání ve škole i v běžném životě • aplikuje spisovnou výslovnost i pravopis • aplikuje přídavná jména ve stylistickém ústním i písemném projevu • nezaměňuje kategorie podstatných jmen a sloves • pracuje s různými typy souvětí, třídí je • zná základní pravidla interpunkce a užívá je v praxi • využívá Pravidel českého pravopisu • orientuje se v dětských encyklopediích • poradí si v běžném společenském styku, vyplní běžné tiskopisy • sestaví vypravování, popis, rozšiřuje si slovní zásobu • obhájí své názory a pocity z přečteného textu • odliší literárního vyprávění od faktického • orientuje se ve slovnících a dalších vzdělávacích textech • orientuje se v nabídce dětské literatury • využívá školní knihovny pro vlastní četbu • zaznamenává zajímavé myšlenky a prožitky a diskutuje o nich • využívá psacích materiálů a pomůcek • dodržuje základní hygienické a pracovní návyky při psaní • vědomě aplikuje normy psacího a tiskacího 	<p>Jazyková výchova Slovní zásoba a tvoření slov - kořen slov, slova příbuzná, předpony – předložky, přípony, koncovky</p> <p>Význam slov - slova jednoznačná, mnohoznačná, protikl., souznačná, souřadná, nadřazená, podřazená, citově, zabarvená</p> <p>Pravopis i/y po obojetných souhláskách - uvědoměle použív. i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných a příbuzných slov</p> <p>Tvarosloví - určování slovních druhů, jejich osvojování a užívání, ohebné-neohebné slovní druhy</p> <p>Mluvnické kategorie podstatných jmen - pád, číslo, rod, vzor, skloňování podstatných jmen podle vzorů, pravopis koncovek podstatných jmen</p> <p>Mluvnické kategorie sloves - určování osoby, čísla, slovesného způsobu, času u sloves oznamovacího způsobu, časování</p> <p>Druhy přídavných jmen - druhy přídavných jmen a jejich pravopis, využití přídavných jmen ve stylistických projevech</p> <p>Zájmena - seznámení s druhy zájmen, skloňování osobních zájmen, psaní zájmen v dopisech</p> <p>Číslovky - seznámení s druhy číslovek</p> <p>Skladba - určování základních větných členů, podmět Vyjádřený-nevyjádřený, několikanásobný podmět,</p>	<p>OČMŽS – literární příběhy s danou tematikou</p> <p>OSV – formy společenského soužití, recitace, komunikační a slohová výchova, mluvní cvičení</p> <p>MV – články do školního časopisu, sledování tiskovin a médií, aktivní literární výchova</p> <p>VDO – formy společenského styku</p> <p>VMEGS – lidová slovesnost, výměnné návštěvy, Den jazyků</p> <p>MkV – řečové prostředky</p>

<p>písma</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti a čitelnosti • opisuje a přepisuje texty, aplikuje získané dovednosti v diktátech a autodiktátech, posoudí správnost napsaného textu • rozvíjí své dovednosti vyjadřovat se v jednoduchých formách společenského a úředního styku • všechny výstupy dokáže žák využít při tvorbě výstupní práce 	<p>shoda přísudku s podmínkem i několikanásobným</p> <p>Stavba věty jednoduché</p> <ul style="list-style-type: none"> - člen řídící, závislý, rozvíjející větné členy, grafické vyjádření stavby jednoduché věty <p>Souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy souvětí, vzorce souvětí, zákl. prav.interpunk. <p>Přímá řeč</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpunk. u řeči přímé, přímá řeč, uvozov.věta, nepřímá řeč <p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Psaní jako součást komunikační a slohové výchovy</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování základních hygienických návyků - psaní podle normy v přirozené velikosti, se správným sklonem a rozstupem - uplatňování osobitého rukopisu s dodržením úhlednosti, čitelnosti, respektování jazyka - opis a přepis textu, diktáty, kontrola psaného textu - vyjadřování se v jednoduchých formách psaného společenského i úředního styku <p>Praktické a věcné čtení a naslouchání</p> <p>Mluvený a písemný projev</p> <p>Reprodukce jednoduchých textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukce textu, osnova, odstavce, orientace v textu, orientace ve slovnících, encyklopediích <p>Vypravování</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití osnovy s rozlišením úvodu, hlavní stati a závěru, líčení zážitků, přirovnání, bohatost jazyka, slovní zásoba <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis předmětu, děje, pracovního postupu, plnovýznamová slovesa <p>Formy společenského styku</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopis (oslovení, části dopisu, psaní zájmen), zpráva, oznámení, přísp. do škol.časop. <p>-Písemné formy úředního styku</p>	
--	---	--

	- vyplňování běžných tiskopisů Literární výchova Zážitkové čtení, tvořivé činnosti s literárním textem -výrazné čtení uměleckých textů, předčítání, recitace, dramatizace, studijní čtení, zápisky důležitých myšlenek do sešitů, reprodukce textů, hlavní myšlenky literárního díla, rozlišení umělecké literatury a literatury faktu Základy liter. teorie a historie, aktuální liter. vých. - prohlubování učiva 4. ročník	
--	---	--

Očekávané výstupy po druhém období:

Komunikační a slohová výchova

žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

Jazyková výchova

žák

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Literární výchova

žák

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Dramatická výchova

Žák

- propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy
- pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat
- rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav
- pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků
- prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků
- reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický ve větě jednoduché a méně složitých souvětích • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • rozlišuje podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná a vlastní • rozlišuje významové vztahy ve větě jednoduché a souvětí • rozlišuje základní a rozvíjející větné členy a určuje je • ústně i písemně používá přímou a nepřímou řeč • dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odliší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru mluvčího • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<p>Jazyková výchova Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>Pravopis - (zdvojené hlásky, předpony, předložky, i/y po zdvojených souhláskách)</p> <p>Tvarosloví - slovní druhy</p> <p>Skladba - výpověď a věta, stavba věty, základní a rozvíjející větné členy – předmět, přívlastek shodný a neshodný, příslovečné určení místa, času, způsobu, míry, přímá a nepřímá řeč, shoda přísudku s podmětem a s několikanásob. podmětem)</p> <p>Komunikační a slohová výchova Čtení (praktické, věcné, prožitkové), - vypravování, reprodukce úryvku</p> <p>Naslouchání (praktické, věcné), popis</p> <p>Písemný projev - (vlastní tvořivé psaní – zpráva, oznámení, výpisky, dopis osobní a úřední)</p>	<p>OSV – svět lidí a zvířat, čemu se smějeme, poslech textu, nácvik recitace, umělecký přednes, popis osoby, diskuse</p> <p>MV – média zvaná masová, uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně společensky situačně vhodných sdělení</p> <p>VMEGS – mýty, báje, pohádky, vypravování, reprodukce úryvku</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích • čte plynule s porozuměním textu 	<p>Mluvený projev</p> <p>Literární výchova</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem (přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod literárních textů)</p> <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>Poezie a próza</p> <p>Námět a téma díla</p> <p>Obrazná pojmenování</p> <ul style="list-style-type: none"> - Svět fantazie:mýty, báje, legendy (poezie, próza) - Paměť lidstva - Z české literatury 19. století (lyrika, epika, metafora, personifikace, lidová tvorba, ilustrace, klasická pohádka) - Na cestě – příběhy odvahy a dobrodružství (cestopis) - Svět lidí a svět zvířat (moderní pohádka) - Čemu se smějeme - nonsensová poezie - Věda a fantazie (filmová a televizní tvorba) - Co rádi čteme:Doplňková četba podle zájmu žáků a složení třídy (škol. a měst.knih.) 	
---	--	--

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> roztrídí slovní druhy, slova ohebná a neohebná, určuje mluvnické kategorie, vybírá tvary slov a užívá je v ústním i písemném projevu rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech, využívá je ve svém projevu orientuje se v typech vět, určuje věty vedlejší i větné členy vysvětlí pravopis včetně jednoduchých pravidel syntaktických ve větě jednoduché a méně složitých souvětích 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> podstatná jména – odchylky od pravidelného skloňování, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa – slovesný rod činný a trpný, příslovce – příslov. spřežky, předlož., spojky, částice, citosl. Psaní velkých písmen ve vlastních jménech, procvičování pravopisu Slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov, sousloví a rčení, slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, termíny, metafora, metonymie, slova citově zabarvená - hanlivá, lichotivá, odvozování, skládání, zkracování – zkratky, zkratková slova <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> věta jednočlenná a dvojčlenná, věty podle postoje mluvčího, přísudek slovesný a jmenný se sponou, beze spony, rozvíjející větné členy – přívlastek postupně rozvíjející, několikanásob., volný a těsný, doplněk, několikanásobný větný člen, věty vedlejší, souvětí <p>Stavba textu</p> <p>Pravopis</p> <p>Komunikační a slohová výchova</p>	<p>OSV – ústní prezentace referátů a sem. prací, diskuse, žádost, poslech textu, nácvik recitace, umělecký přednes, charakteristika</p> <p>MV - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně společensky situačně vhodných sdělení, žádost, úřední dokument</p> <p>VMEGS –Nikdy se nevzdávej</p>

	prozaické, balady lidové, umělé - Nikdy se nevzdávej - S úsměvem jde všechno líp - Nejstarší česká literatura: legendy, kroniky, životopisy (Karel IV.), Jan Hus, cestopisy, Komenský, doba pobělohorská, ústní lidová slovesnost - Světová literatura (komedie, tragedie, monolog, dialog) - Doplnková četba: knihy a jejich vydavatelství, literární pořady, výstavy a časopisy pro děti a mládež	
--	--	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova a rozumí jejich významu • pracuje s různými typy slovníků a jazykových příruček a orientuje se v nich • orientuje se ve slovanských jazycích • rozlišuje druhy souvětí, věty hlavní a vedlejší a určuje vztahy mezi nimi • komunikuje ústně i písemně za použití složitějších souvětí 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Obecné poučení o jazyce</p> <p>- čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>- slova přejatá, jejich výslovnost, pravopis</p> <p>Tvarosloví</p> <p>- Skloňování obecných jmen přejatých, cizích vlastních jmen.</p> <p>- Slovesa, slovesný vid, využití slovesných tvarů</p> <p>Skladba</p> <p>- věta jednočlenná, dvojčlenná, Základní větné členy</p>	<p>MkV – slovanské jazyky</p> <p>MV – uplatnění a výběr výraz. prostředků a jejich komb. pro tvorbu věcně správných a komunik. (spol. a situačně) vhodných sdělení</p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou textu přednese referát • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů • rozliší prvky jednotlivých slohových útvarů – vypravování, líčení, popisu a odborných slohových útvarů • vyjádří postoje a názory odpovídajícími jazykovými prostředky v konkrétních slohových útvarech <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve struktuře literárního textu • porozumí literárnímu textu • přiřadí text k literárnímu žánru • má přehled o představitelích české a světové literatury do počátku 20. století • porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjející a několikanásobné větné členy - stavba věty jednoduché, významové poměry v několikanásobném větném členu, přívlastek volný, těsný, přístavek. - souvětí podřadné, věty vedlejší, tvoření vět souvětí souřadné, poměry mezi větami hlavními (slučovací, stupňovací, vylučovací, odporovací, příčinný, důsledkový) <p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, prožitkové, kritické a věcné <p>Naslouchání</p> <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu <p>Písemný projev</p> <p>Subjektivně zabarvený popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu <p>Výklad</p> <p>Úvaha</p> <p>Charakteristika literárních postav</p> <p>Práce s literárními texty</p> <ul style="list-style-type: none"> - slohové útvary v literárních ukázkách <p>Literární výchova</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - (přednes vhodných literárních textů, vhodná reprodukce přečteného, nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný 	<p>OSV – ústní prezentace referátů a seminárních prací, diskuze, žádost</p> <p>MkV – témata úvah</p> <p>OSV - poslech textu, nácvik recitace, umělecký přednes</p>
---	--	--

zpracování	doprovod literárních textů) Způsoby interpretace literárních a jiných děl Zvuk. prostř. poezie, rým, rytmus, volný verš Hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé <ul style="list-style-type: none"> - nejstarší česká literatura – shrnutí a zopakování pojmů - literatura národního obrození: jazykovědci (Dobrovský, Jungmann, Palacký), autoři krásné literatury (Mácha, Borovský, Tyl, Němcová, Čelakovský, Erben) - interpretace textu, lyrika, druhy lyriky, verš, strofa, rým, jazyk básně, kontrast, opakování gradace, píseň, elegie, epigram, epika, rytířský román, drama - literatura 2. pol. 19. st.: poezie, vesnický román, historický realismus - román, typy románu - literatura počátku 20. století, próza - světová literatura 19. a poč. 20. st. - národní literatura 	
------------	--	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití • ovládá mluvnické kategorie a správně je 	Jazyková výchova Obecné poučení o jazyce <ul style="list-style-type: none"> - vznik a vývoj jazyka, útvary českého jazyka - zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) 	OSV –ústní prezentace referátů, seminárních prací a absolventských prací, diskuze, proslov

<p>používá</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá správnou intonaci a přízvuk u slov a ve větách • využívá znalosti o výrazech do věty nezačleněných a o větách neúplných <ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném i slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji • rozliší manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj • zapojí se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • rozlišuje prvky všech slohových útvarů, tvoří tyto útvary, obhájí myšlenky v nich uvedené 	<p>Pořádek slov ve větě - stavba slova a tvoření slov</p> <p>Slovní zásoba - význam slova, slova nadřazená a podřazená, jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>Tvarosloví - slovní druhy, skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen, slovesa</p> <p>Skladba - stavba větná, výrazy do věty nezačleněné, tvoření vět - pořádek slov ve větě</p> <p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Čtení</p> <p>Naslouchání</p> <p>Mluvený projev - komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek</p> <p>Referát</p> <p>Diskuse</p> <p>Písemný projev</p> <p>Pozvánka</p> <p>Objednávka</p> <p>Teze - jazyková kultura - slohové útvary a postupy užívané v různých komunikačních oblastech a situacích:</p> <p>Vypravování</p>	<p>OSV - poslech textu, nácvik recitace, umělecký přednes</p> <p>MV – uplatnění a výběr výraz. prostředků a jejich komb. pro tvorbu věcně správných a komunik. (spol. a situačně) vhodných sdělení</p> <p>MV – od události k titulku</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře • chápe literaturu jako pomocníka při získávání životních hodnot • zaujme stanovisko k přečteným dílům a obhájí jej 	<p>Popis a charakteristika</p> <p>Tiskopis</p> <p>Úvaha, proslov</p> <p>Publicistické útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpravodajské, úvahové, přechodné, školní závěrečný časopis <p>Literární výchova</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - (přednes vhodných literárních textů, vhodná reprodukce přečteného, nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod literárních textů) <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazyk literárního díla - literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představ. - česká a světová literatura 1. pol. 20. století - poezie a próza mezi světovými válkami - divadlo mezi válkami - literatura v boji proti fašismu - doba 2. světové války - pováleční autoři - literatura 2. pol. 20. st. - láska a přátelství - literatura faktu - literární brak – konzumní a hodnotná literatura - pohádky nejen pro malé děti - humor v literatuře - současná literatura 	
--	--	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Komunikační a slohová výchova

Žák

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovn. s dostupnými inf. zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Jazyková výchova

Žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Literární výchova

Žák

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Dramatická výchova

Žák

- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla
- propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých
- rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí
- prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou
- přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku
- rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu

5.1.2 Anglický jazyk, Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Je nabízena a personálně zajištěna výuka anglického a německého jazyka.

Základní myšlenkou výuky jazyka je diferencovat žáky podle talentu a nadání. Pro žáky s větším zájmem o jazyk je připravena prohloubená výuka jazyků v rámci povinně volitelných předmětů (konverzace v cizích jazycích). Ve výuce jsou využívány především metody rozvíjející komunikační dovednosti (práce ve dvojicích, ve skupinách), projektová forma výuky, tematická výuka, motivační hry, písňe, poznávání reálií, možnost zúčastnit se kontaktů se školami v Bavorsku, Rakousku a poznávacích zájezdů, například do Anglie a jiných zemí. U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními bude kladen důraz především na mluvený projev a dovednost porozumět se. Všichni žáci mohou využívat konzultačních hodin.

V rámci předmětu jsou využívány i další metody a formy výuky, jako například exkurze, projektové vyučování, návštěva muzeí a výstav, realizace a podíl na kulturních akcích školy, jako například školní akademie, účast na mezinárodních sportovních, kulturních a přírodovědných akcích s partnerskými školami a vícedenní pobyty, využití prostředků moderní písemné a elektronické komunikace (e-mail, dopisování, SMS) Výuka je realizována v těchto tematických celcích: řečové dovednosti, poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní. Vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, v DCJ úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

5.1.2.1 Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, např. hledání ve slovníku, práce s textem, poslech neznámého textu, dále všechny konverzační metody.

Kompetence k řešení problému

- vést žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. porovnáním reálií ČR a cizojazyčných zemí, aplikace stávajících jazykových pravidel pro vyvozování gramatických jevů.

Kompetence komunikativní

- nabízet žákům dostatek možností (poslech, četba) a vytvářet dostatek možností k mluvení.

Kompetence sociální a personální

- při výuce jazyka pěstovat v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství (práce s reáliemi), pozitivně rozvíjet sebedůvěru a vědomí vlastních schopností (sebehodnocení, sebereflexe, jazykové portfolio).

Kompetence občanské

- poskytovat žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností (dialog, tlumočení, kontakty s partnerskými školami).

Kompetence pracovní

- propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládnutí jazyka (tlumočení, kontakty s partnerskými školami, projekty).
- Přínos průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka - Do ŠVP jsou integrována tato průřezová témata:

MkV – Multikulturalita – učí žáky komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti (rodinné vztahy, mezilidské vztahy, komunikace na daná témata, diferenciací v komunikaci, využití literatury).

OSV – Osobnostní a sociální rozvoj – napomáhá zvládání vlastního chování, dobrých mezilidských vztahů, dobré komunikaci, spolupráci a pomoci a přístupu k řešení problému (nauka pozornosti, soustředění, využití volného času, zapamatování).

VDO – Občanská společnost a škola – rozvíjí a podporuje komunikativní, formální, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti, aktivní naslouchání, disciplinovanost a odpovědnost, sebedůvěra a samostatnost (škola – demokratické společenství, vztahy ve škole a ve třídě, zařazení do společnosti)

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí a řešení reálných situací v evropském prostoru, obohacuje pohledy žáka z hlediska otevřených životních perspektiv v evropském a mezinárodním měřítku (Den jazyků, výměnné návštěvy a pobyty, cestování po Evropě a světě).

EVVO – Vztah člověka k životnímu prostředí – rozvíjí porozumění souvislostem ve vztahu člověka a životního prostředí a vlivu lidských činností na prostředí, vede k vnímavému přístupu k přírodnímu a kulturnímu dědictví (řešení ekologických problémů, chráníme své životní prostředí)

MV – TO – produktivních a receptivních činností – přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace, rozvíjí zpracováním mediálního sdělení (poslech zpráv, četba časopisů v originále).

5.1.2.2 Německý jazyk

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> - pozdravy - kalendář (dny v týdnu) - číslovky - barvy - Namen (jména) - Ich und Familie (já a rodina) - základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - Schule (škola, školní potřeby) - podstatná jména - přídavná jména - říkanky 	<p>VMEGS – Den jazyků, lidová Slovesnost, reálie německy mluvících zemí</p> <p>OSV – představování, pozdravy, pozdravy, situační rozhovory, formy společenského soužití</p>

Očekávané výstupy – 1. období

Řečové dovednosti

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

4. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům zapojí se do jednoduchých rozhovorů, vyjádří rozkaz a přání naváže kontakt s konkrétní osobou písemně obměňuje krátké texty používá 3. pád podstatných jmen 	<ul style="list-style-type: none"> - Hobby und Freizeit (koníčky, volný čas) - časování sloves, sloveso haben - základní časové údaje - Bei uns zu Hause (domov, bydlení) - předložky 	<p>VMEGS – Den jazyků, lidová slovesnost</p> <p>OSV – můj volný čas, formy společenského soužití</p>

5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům vyplní osobní údaje do formuláře při jednoduché konverzaci poskytne požadovanou informaci zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> - Mein Tag (denní program, škola, nakupování) - předložky - číslovky - Reisen (cestování, obec – plán města) - Wetter (počasí, roční období, kalendář) - přivlastňovací zájmena 	<p>VMEGS – Den jazyků, lidová Slovesnost, výměnné návštěvy</p> <p>OSV –mluvní cvičení</p> <p>VMEGS – cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností – Rakousko</p>

Očekávané výstupy po druhém období vzdělávání:

Poslech s porozuměním

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám a pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním

žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

žák

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Schule (škola) - Natur und Tiere (příroda a zvířata) - Freizeit (volný čas) - Wohnen (bydlení) - Essen (stravovací návyky, péče o zdraví) - Präteritum „sein“ a „haben“ - Perfektum - Modální slovesa - Rozkazovací způsob - Číslovky - Osobní a přivlastňovací zájmena - Přídavná jména 	<p>MkV – komunikace na daná témata</p> <p>VMEGS – cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností, Den jazyků</p>

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduché konverzaci zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakte - Kleidung (nákupy a móda) - Reisen (cestování) - Sport (péče o zdraví) - Unsere Umwelt (příroda, životní prostředí, společnost a její problémy) - Časování sloves - Časové údaje - Předložky - Zájmena 	<p>VMEGS – Den jazyků, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností, Evropa reálie, Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MkV – komunikace na daná témata</p>

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> - Gesundheit und Leben (péče o zdraví, stravovací návyky, lidské tělo) - Schüleraustausch (reálie německy mluvících zemí) - Medien (moderní technologie a média) - Musik und Mode (volný čas, pocity a nálady, nákupy a móda) - Zukunft (budoucnost, volba povolání) - Spojky - Místní názvy - Časování sloves - Budoucí čas - Zájmena - Přídavná jména (stupňování) 	<p>MkV – komunikace na daná témata,</p> <p>VMEGS – Evropa reálie, Evropa a svět nás zajímá, výměnné návštěvy žáků, měna EU</p>

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 	<ul style="list-style-type: none"> - Wer ich bin (rodina, volný čas, sport) - Wohnen und Leben (domov, bydlení, pocity a nálady) - Lernen (škola) - Kultur (kultura, společnost) - Přídavná jména 	<p>VMEGS – cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národn., Den jazyků, Evropa a svět nás zajímá, měna EU</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> - Skloňování - Tvoření slov - Modalverben - Slovosled 	MkV – komunikace na daná témata, EVVO – chráníme své životní prostředí MV – poslech zpráv v němčině, četba časopisů
--	--	---

Očekávané výstupy po 2. stupni vzdělávání:

Poslech s porozuměním

žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Mluvení

žák

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Psaní

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

5.1.2.3 Anglický jazyk

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • pozdraví kamaráda, zeptá se na jeho jméno, představí se • jmenuje a rozeznává čísla 0 až 20 • čte velmi krátký komiksový příběh, rozumí jeho obsahu, zdramatizuje jej • zeptá se na telefonní číslo a adresu, na věk-na totéž také odpoví • používá neurčitý i určitý člen ve spojení s podstatným a přídavným jménem • používá sloveso být, mít • tvoří množné číslo podstatných jmen • rozumí základním pokynům používaným pro práci ve třídě • rozeznává a pojmenovává barvy • jednoduchým způsobem popíše vzhled osoby • tvoří přivlastňovací pád • užívá vazbu there is, there are • používá slovníček k učebnici • vyhledá konkrétní informace v textu pomocí nápovědy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozkazovací způsob - tázací zájmena - sloveso „být“ v kladné větě a v otázce - kladná a negativní odpověď - přídavná jména - sloveso „mít“ v otázce a odpovědi - množné číslo podstatných jmen - přivlastňovací pád - sloveso „mít rád“ v kladné větě a otázce - vazba „there is/there are“ - otázka na množství - pozdravy - pokyny ve škole - zdvořilá žádost - osobní údaje - dotazy a krátké odpovědi - příkazy <p>(Doporučená slovní zásoba: čísla 1-12, 13-20, barvy, školní potřeby, nábytek, domácí zvířata (mazlíčci), zvířata v ZOO, nálady a pocity, obličej a tělo, rodina, oblečení, jídlo, hračky)</p>	<p>VMEGS – realie angl. mluvících zemí, Den jazyků, lidová slovesnost</p> <p>OSV – představování, pozdravy, situační rozhovory, formy společenského soužití</p>

Očekávané výstupy po prvním období:

Řečové dovednosti

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a větám, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení □
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

4. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • používá zákazy a příkazy • používá otázky na místo a předložky s místem • vede rozhovor s využitím probírané slovní zásoby • vyhledá určitou informaci v čteném textu • rozumí krátkému komiksovému příběhu a zdramatizuje jej • zeptá se na množství a na umístění předmětů, na polohu míst a budov • napíše pohlednici z prázdnin • používá přítomný čas průběhový • jednoduše popisuje počasí, školu, vyučovací předměty • používá přítomný čas prostý • vyjmenuje dny v týdnu • vyjmenuje měsíce v roce 	<ul style="list-style-type: none"> - rozkazovací způsob (kladné i záporné příkazy) - sloveso „umět“ (kladná i záporná věta, otázka) - zjištění polohy, předložky místa - přítomný čas průběhový - přídavná jména - určení času, otázky na čas - sloveso „mít“ - přítomný čas prostý (kladná věta, otázka, krátká odpověď, 3. os. j. čísla) - minulý čas sloves „být“ a „mýt“ - krátké rozhovory - psaní pohlednice, dopisu <p>(Doporučená slovní zásoba: hudební nástroje, sport, místnosti v bytě, zdraví a nemoci, obchody a místa ve městě, činnosti o dovolené, počasí, čas, škola, školní rozvrh hodin, televizní pořady, záliby, volný čas, divoká zvířata, části těla zvířat)</p>	<p>OSV - můj volný čas, formy společenského soužití</p> <p>VMEGS – Den jazyků, lidová slovesnost</p>

<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s používáním minulého času slovesa být a mít 		
---	--	--

5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozumí běžným, každodenním pokynům doma i ve škole rozumí číslům a běžným číselným údajům rozumí v slyšeném i čteném textu základním informacím o lidech a jejich rodině představí se, pozdraví, rozloučí, poděkuje sdělí o sobě základní informace a zeptá se na ně kamaráda popíše velmi jednoduše místo, kde bydlí, popíše svůj domov rozumí hlavním bodům a informacím krátkých jednoduchých čtených textů, vyhledá v nich známá slova řekne si o běžné věci a reaguje na podobnou žádost kamaráda popíše svůj denní režim, co dělá rád a nerad, co umí a co neumí dělat popíše stručně lidi a jejich aktuální činnosti popíše umístění významných budov ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> slovesa „být, „mít“, „moci“/“umět“ přítomný čas prostý a průběhový tvorba kladné a záporné věty, tvorba otázky a krátkých odpovědí otázky „ano/ne“ a otázky s tázacími zájmeny osobní a přivlastňovací zájmena neurčitý člen množné číslo podstatných jmen postavení přídavných jmen ve větě přivlastňovací pád vazba “there is/there are” krátké rozhovory krátké jednoduché texty ústní a písemný popis osoby, místa, dne <p>(Doporučená slovní zásoba: já, moje rodina a moji kamarádi, číslovky 1 – 100, zájmové činnosti, režim dne, domov, dům, pokoje, škola, předměty ve škole, vyučovací předměty, město, budovy, obchody, části lidského a zvířecího těla, dopravní prostředky, kalendářní rok, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)</p>	<p>VMEGS – Den jazyků, lidová slovesnost, výměnné návštěvy</p> <p>OSV – mluvní cvičení</p>

Očekávané výstupy po druhém období:

Poslech s porozuměním

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním

žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

žák

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • sděluje, po přečtení textu, základní informace o svých kamarádech, jejich rodině a zájmech • vysvětlí hlavní myšlenku příběhu a vyhledá v textu potřebné informace • rozlišuje chronologické pořadí dílčích událostí čteného příběhu • najde potřebné informace v jídelníčku, v informačním letáku a v krátkém textu • určuje hlavní body slyšeného rozhovoru na blízké téma • sdělí o sobě jednoduchým způsobem základní informace týkající se rodiny, školy, zájmů a každodenních činností a zeptá se na ně kamaráda • popisuje místo, kde žije a místa, která se mu líbí • zeptá se na datum, čas, množství, cenu a rozměry • porovná mezi sebou kvalitu a množství • popíše jednoduchým způsobem postup přípravy jídla • používá ustálené výrazy a slovní spojení pro nakupování • rozlišuje aktuální děj od pravidelně se opakujícího • porovnává slyšené a čtené informace 	<ul style="list-style-type: none"> - krátké rozhovory na běžná témata každodenního života - hry, kvízy a rébusy - popis, vyprávění - krátké rozhovory v méně častých situacích, např. problém při cestování - dramatické ztvárnění příběhu - v kavárně/v cukrárně - srovnávání, porovnávání - záměry, odhodlání - sloveso „být“ v přítomném a v minulém čase - přítomný čas prostý a průběhový - „ano/ne“ otázky, otázky s tázacími zájmeny - frekvenční příslovce - řadové číslovky - neurčitá zájmena - minulý čas pravidelných a neprav. sloves - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - vyjádření a otázky na množství - stupňování přídavných jmen - srovnání a porovnání - přídavná jména a příslovce <p>(Doporučená slovní zásoba: měsíce v roce, data, narozeniny, domácí povinnosti, zvířata, prázdniny a cestování, jídlo, geografické útvary, místa a názvy, počasí, popisná přídavná jména, TV programy, filmové žánry)</p>	<p>VMEGS – cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností, Den jazyků</p>

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozpozná hledané informace vysvětluje hlavní myšlenku vyprávění i krátkého čteného textu týkající se běžného tématu a vyhledá v něm informace ústně i písemně popisuje sebe, svou rodinu a kamarády jednoduchým způsobem, ústně i písemně popisuje prostředí, ve kterém se pohybuje popisuje svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti a věci popisuje písemně i ústně minulé události navrhne činnost, alternativní řešení, nabídne pomoc účastní se krátké konverzace o tom, co ho zajímá ptá se na cestu a vysvětlí jak se někam dostat využívá hovorových výrazů a obrátů vyjadřuje souhlas či nesouhlas s jinými a jednoduše vyjadřuje svůj názor pozve někam kamaráda a reaguje na podobné pozvání dramaticky ztvární přečtený příběh 	<ul style="list-style-type: none"> - pozvání - oblíbené a neoblíbené činnosti - vyprávění o svém životě - úvahy o podobě života v budoucnosti - nabídka pomoci - vyslovení záměru - dohody a ujednání - ptaní se na cestu, popis cesty - vyprávění o tom, co se udělalo - interview se známou osobou - uspořádání textu - rady na řešení běžných problémů - diskuse o pravidlech - vyjádření prognóz (will) - vyjádření záměru (will) - minulý čas prostý - minulý čas průběhový - předpřítomný čas prostý - měl bych/neměl bych - muset – nesmět – nemuset - určitý člen v názvech - použití určitého a neurčitého členu - „někdy“, „nikdy“, „právě“ <p>(Doporučená slovní zásoba: životní etapy, rodina, vesmír, domov a pracoviště, předpovědi do budoucna, slovní spojení, přírodní katastrofy, bydlení, domy, místa ve městě, Londýn, zážitky, ambice, problémy, frázová slovesa, pravidla chování ve škole)</p>	<p>VMEGS – Den jazyků, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národností, Evropa reálie, Evropa a svět nás zajímá</p>

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • odhaduje hlavní myšlenku příběhu z jeho nadpisu a s pomocí obrazové přílohy • postihuje hledané informace v slyšeném projevu • písemně i ústně popisuje stav věcí nebo činností v minulosti • rozpoznává v slyšeném textu u jednotlivých mluvčích jejich nové zážitky a pocity z nich • gramaticky správně formuluje popis posledních událostí a zážitků z minulosti s následkem v přítomnosti • vyjadřuje ústně i písemně rady a varování pro běžné činnosti • požádá jiné osoby o službu a na podobnou žádost vhodně reaguje • reaguje vhodnými výrazy na možné problémy v daných situacích • vyhledává ve slovníku význam neznámých slovních spojení • doplňuje text vhodnými výrazy dle kontextu • seznamuje se s tvořením podmínek. souvětí a časových vět 	<ul style="list-style-type: none"> - běžné situace každodenního života - reakce na zprávu, ověřování domněnky - vyjádření souhlasu či nesouhlasu s návrhem - objednávání si jídla v restauraci - žádost o službu, laskavost, vyjádření obavy - minulý čas prostý a průběhový - předpřítomný čas - trpné přičestí slovesa „být“ a „jít“ - větné dodatky - podmíněné a předmětné vedlejší věty - vyjádření rady pomocí „měl bys“ - vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ - sloveso + “-ing” nebo infinitiv - větná spojení s přítomným přičestím sloves - přítomný trpný rod - podmínkové souvětí prvního typu - časové věty, vyjádření účelu <p>(Doporučená slovní zásoba: materiály, oblečení, běžná slovní spojení každodenního života, celebrity, podstatná a přídavná jména se stejným slovním základem, četba ve volném čase, počítače, části těla, zdravá výživa, u lékaře, zdravotní potíže, sportovní události, přídavná jména končící na “-ed” a “-ing”, klimatické změny, životní prostředí, frázová slovesa)</p>	<p>VMEGS - Evropa realie, Evropa a svět nás zajímá, výměnné návštěvy žáků, měna EU</p> <p>MkV – komunikace na daná témata, zvyky a tradice</p>

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> gramaticky správně doplní text vhodnými výrazy využívá širší slovní zásobu, aby sdělil, co má rád a co ne rozumí čtenému i psanému textu a slyšenému rozhovoru postihne hlavní body naučného textu pochozí hlavní myšlenku textu, vyhledá potřebné informace, přiřadí text k obrázkům chronologicky seřadí hlavní body textu gramaticky správně popíše situaci gramaticky správně formuluje své představy reprodukuje něčí názor, promluvu, myšlenku, hlavní myšlenku textu vyhledává informace napíše gramaticky i obsahově správný text na dané téma simuluje různé komunikační situace popíše, jak se cítí popíše vlastní zkušenosti v kontextu pochopí význam slovní zásoby zdůvodní svá tvrzení formálně i neformálně o něco požádá 	<ul style="list-style-type: none"> formální dopis, žádost předání vzkazu diskuse o problému písemné zdůvodnění varování a rady pro nebezpečné situace běžné situace každodenního života přítomný čas prostý a průběhový minulý čas prostý a průběhový předpřítomný čas (kladná věta, zápor, otázka) vyjádření budoucnosti podmínkové souvětí prvního a druhého typu zvratná zájmena tvoření slov ze stejného základu frázová slovesa trpný rod nepřímá řeč, nepřímé otázky modální slovesa <p>(Doporučená slovní zásoba: nápisy a upozornění, popis osob a předmětů, části města, lékař, slovní zásoba týkající se sportu, slovní spojení „hrát“, „dělat“, „jít“ + činnost, příčiny a důsledky nefunkčnosti předmětů, vzhled, povolání, média, peníze, cestování)</p>	<p>VMEGS - cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národn., Den jazyků, Evropa a svět nás zajímá, měna EU</p> <p>EVVO – chráníme své životní prostředí</p>

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Poslech s porozuměním

žák

- rozumí informacím jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Mluvení

žák

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Psaní

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- reaguje na jednoduché písemné sdělení
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

5.1.3 Další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jako další cizí jazyk je zařazován vzhledem k sousedství se SRN německý jazyk, není-li cizí jazyk angličtina, je žákům nabízena ve formě dalšího cizího jazyka. Od 8. ročníku je druhý cizí jazyk povinným jazykem.

Základní myšlenkou výuky jazyka je diferencovat žáky podle talentu a nadání. Pro nadané žáky je připravena prohloubená výuka jazyků, pro ostatní žáky je varianta minimální, která zachovává předepsanou časovou dotaci hodin. Žáci v ročníku mohou být rozděleni do jazykových skupin (obvykle tří).

Ve výuce jsou využívány především metody rozvíjející komunikační dovednosti (práce ve dvojicích, ve skupinách), projektová forma výuky, tematická výuka, motivační hry, písňe, poznávání reálií, možnost zúčastnit se kontaktů se školami v Bavorsku, Rakousku a poznávacích zájezdů, například do Anglie a jiných zemí. U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními bude kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se. Všichni žáci mohou využívat konzultačních hodin.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

viz kapitola 5.1.2

5.1.3.1 Další cizí jazyk - Německý jazyk

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none">• jednoduchých autentických materiálů využívá ke své práci• sestaví jednoduché písemné sdělení, vyplní základní údaje do formulářů• při jednoduché konverzaci poskytne požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none">- Erste Schritte - abeceda, pozdravy, kalendářní rok (dny v týdnu), číslovky, reálie německy mluvících zemí- Ich heisse, ich wohne (bydlení)- Familie (rodina)- Freunde, Hobbys (volný čas)- Schule (škola)- Ferien (prázdniny)- Podst. jména, zájmena, slovesa „sein“ a „haben“	MkV – komunikace na daná témata, MkV – rodinné vztahy VMEGS – Evropa reálie, Evropa a svět nás zajímá, výměnné návštěvy žáků, měna EU

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě obměňuje jednoduché věty a krátké texty jednoduchým způsobem se domluví v běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Mein Zuhause (domov, bydlení, obec) - Wie komme ich (obec) - Mein Tag, Meine Woche - Was tut dir Weh? (lidské tělo) - In der Stadt (obec, bydlení) - Wetter (počasí) - Ferien (volný čas) - přivlastňovací zájmena - přídavná jména - předložky - modální slovesa - Präteritum a Perfektum 	<p>VMEGS - cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národn., Den jazyků, Evropa a svět nás zajímá, měna EU</p> <p>MkV – komunikace na daná témata,</p> <p>EVVO – chráníme své životní prostředí</p> <p>MV – poslech zpráv v němčině, četba časopisů</p>

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Poslech s porozuměním

žák

- rozumí informacím jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Mluvení

žák

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Psaní

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

5.1.3.2 Další cizí jazyk - Anglický jazyk

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • žák pozdraví, řekne své jméno • rozumí jednoduchým pokynům • pojmenuje oblíbené věci • popíše lidi-obličej, vlasy • pojmenuje oblíbená zvířata • orientuje se podle jednoduchých pokynů, umí popsat své oblečení • jednoduše popíše obchody a místa ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> - pozdravy hello, goodbye - představení sebe a druhých What's your name? Who's this? - zájmena my, your,abeceda - pokyny ve třídě listen, look, How are you?, I'm fine, thank you - Čísla 1-10 - How old are you? - tel. čísla, člen neurčitý - názvy hraček a běžných předmětů It's a/an... - věk He's seven..., zájmeno her, his - otázky Is it a bag? Odpověď, dovětky - Yes, it is./ No, it isn't. - adjektiva a big bag - popis obličeje, vlasů I've got a big nose. I've got long hair. - členové rodiny This is my mother. - sloveso to have, zápor, otázka, tázací dovětky - adjektiva tall, short... Can you see, hear...? - zoo - zvířata - přivlastňovací pád the lion's cage - další pokyny – směr turn right - základní barvy, otázky What colour...? 	<p>VMEGS - Evropa reálie, Evropa a svět nás zajímá, výměnné návštěvy žáků, měna EU</p> <p>MkV - komunikace na daná témata, zvyky a tradice</p>

<ul style="list-style-type: none"> • pozdraví, představí se • žák napíše jednoduchou pohlednici • představí základní členy své rodiny • popíše základní části domu • napíše jednoduchý dopis • jednoduše popíše základní obchody, budovy ve městě • jednoduše popíše svou činnost ve volném čase • žák dokáže jednoduše popsat činnost lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - základní oblečení - části těla - věty He's from England. - množné číslo podstatných jmen - vazba There is.../ There are..., otázky, zápor, - - tázací dovětky - předložky in, on - otázka How many...? - spojení at+ the bank - obchody a místa ve městě - otázka What time is it?, celé hodiny, části dne - základní geometrické útvary čtverec... - To be, otázka, zápor - oslovení Mr, Mrs - opakování čísel 0 - 10, čísla 10 - 100 - opakování přivlast. zájmen my, your... - mn. č. uk. zájmen this, these, - množné číslo podst. jmen, členové rodiny - opak. abecedy, dny v týdnu - sloveso to have, otázky, zápor - modální sloveso can/can't - vazba there is/ there are... - in, between, next to Let's, must, o'clock - present simple, otázky s „do“, - zápor s „don't“ a „doesn't“ - genitiv 1, adjectiva, opak. colours - present continuous, present continuous - v kontrastu s past simple, genitiv 2 - rodina, oblečení – mn. č. - zvířata - další adjektiva, adverbia - some, any, How many...? - object pronouns p 	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje se o okolnostech v minulosti 	<p>- past tense of to be, to have, regular past tense, irregular past tense, questions with did, negatives with didn't, předložka „for 2 ours</p>	
--	--	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> jednoduše popíše své zdravotní problémy vyjadřuje se o okolnostech v budoucnosti žák vyjmenuje členy své rodiny jednoduše popíše své kamarády jednoduše popíše aktuální stav počasí porovnání kvality, vyjádření preferencí použití přirovnání žák se jednoduše domluví v obchodě s potravinami, dokáže vyjádřit jednotkové množství dané potraviny dokáže vyjádřit množství, popsat přípravu jednoduchého jídla 	<p>- nemoci, návštěva lékaře - ordinal numbers, dates - future tense with will and won't - future tense with shall and shan't - časové předložky - space - otázky: What's your name? When's your birthday? Where do you live? What do you look like? Can/can't, good at..., genitives - simple past tense - past con- continuous 1 a past simple - použití - popis událostí v minulosti - imperatives - past continuous questions, past simple questions, - past continuous negative - časové předložky in, on, at - věty typu It was cloudy, raining... - stupňování příd. jmen - comparatives, than - superlatives, nepr.stupňování good, bad comparatives with more, less, superl. with the most, the least, as...as - přirovnání - čísla 100 - 999 - názvy školních předmětů – prohloubení, - předl. místní a časové - počitatelné a nepočitatelné podst. jméno</p>	<p>MkV - komunikace na daná témata</p> <p>VMEGS – cestování, výměnné návštěvy, naši spolužáci jiných národn., Den jazyků, Evropa a svět nás zajímá, měna EU</p> <p>EVVO – chráníme své životní prostředí</p>

	A bottle of... Two loaves of How much is...? - vyjádření ceny v obchodě, pence, libra - There aren't any..., There are no... - Present simple - Irregular plurals - Some/any - A bit of, a few, a lot of - imperatives - další předložky místa - 100g, kg...	
--	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Poslech s porozuměním

žák

- rozumí informacím jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Mluvení

žák

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním

žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Psaní

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

5.1.3.3 Volitelný předmět Konverzace v cizím jazyce

(pro přehlednost vyňato z kapitoly volitelné předměty)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Systém výuky volitelného předmětu Konverzace v cizím jazyce zobrazuje tabulka. Předmět je určen pro nadané žáky, umožňuje vnější diferenciaci žáků, podporuje především komunikativní složku zvoleného cizího jazyka. Ve výuce budou využívány především metody rozvíjející praktické komunikační dovednosti (práce ve dvojicích, ve skupinách), možnost zúčastnit se kontaktů se školami v Bavorsku, Rakousku a poznávacích zájezdů, například do Anglie a jiných zemí. U žáků bude kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení: nabízet žákům řadu aktivačních metod, např. hledání ve slovníku, práce s textem, poslech neznámého textu, dále všechny konverzační metody.

Kompetence k řešení problému: vést žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. analogie konverzačních technik jazyků.

Kompetence komunikativní: vytváření maximálních možností k mluvení z praktického života.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstovat v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství (práce s reáliemi), pozitivně rozvíjet sebedůvěru a vědomí vlastních schopností (sebehodnocení, sebereflexe, jazykové portfolio).

5.1.3.4 Volitelný předmět Konverzace v německém jazyce

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu jednotlivých textů v učebnicích a obsahu jednoduchým autentických materiálů rozumí jednoduché konverzaci používá dvojjazyčný slovník vyžádá jednoduchou informaci jednoduchým způsobem se domluví 	<ul style="list-style-type: none"> - eine Familie, Verwandschaft - Haus und Heim, Einrichtung der Wohnung - Meine Schule, Schuljahr - Weihnachten, Feiertage - Essen und Trinken, Speisen - Einkäufe, Im Geschäft - Kleidung, Kleideungsteile - Ostern, Gewohnheiten - Sport, Sportdisziplinen - Meine Hobbys, Was mache ich gern - Meine Stadt 	<p>VMEGS – Den jazyků MkV – komunikace na daná témata</p> <p>VDO – Meine Schule</p> <p>OSV – Meine Freizeit</p>

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku sestaví jednoduché sdělení na probírané tematické okruhy domluví se v běžných životních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Familie, Kindheit, Jugend, Ehe - Haus und Heim, Hausbau, Hausarbeiten - Schule, Schuljahr, Oberschulen - Weihnachten, Sprichtwörter, Brauche - Essen und Trinken, Esskultur, Kochen - Unterkunft, Reisenverkehr, Gaststätte, Hotel - Kleidung, Mode, Kleidungszubehör - Gesundheitswesen, Menschenteile - Meine Hobbys, Unterhaltung, Besuch, Reisen - Meine Stadt 	<p>VMEGS – Den jazyků MkV – komunikace na daná témata</p> <p>VMEGS – cestování, výměnné návštěvy</p>

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • odvodí význam nových slov z kontextu • vyhledá význam slov ve vhodném výkladovém slovníku • stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace • domluví se v běžných každodenních životních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - Natur, Wetter, Erde, Ökologie - Dienstleistungen, Post, Bank, Reparaturen - Schulen, Bildung, Hochschulen, Berufe - Weihnachten, Brauche, Winterferien - Kunst und Literatur, Kultur, Museum, Theater - Reisenverkehr, Urlaub, Reisen - Ostern, Landwirtschaft, Pflanzen, Tiere - Gesundheitswesen, Krankheiten, Krankenhaus - Meine Stadt, Meine Stadt Prachatice - Stadtbesichtigung, Denkmäler 	<p>VMEGS – Den jazyků EVVO – chráníme své ŽP MkV – komunikace na daná témata</p> <p>VMEGS – cestování, výměnné návštěvy</p>

5.1.3.5 Volitelný předmět Konverzace v anglickém jazyce

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • receptivní, produktivní a interaktivní dovednosti • rozumí přiměřeným projevům přímým i reprodukováným • stručně vyjádří svůj názor ústně i písemně • umí si vyžádat potřebné informace • komunikuje v oblasti daných témat 	<ul style="list-style-type: none"> - My Family - My House, My Flat - My School, My school year - Christmas, Festivals - Food - Shopping - Clothes - Eastern, Traditions - Sport - My Hobbies - My town 	<p>MkV – rodinné vztahy VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VDO – škola – demokratické společenství</p>

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • receptivní, produktivní a interaktivní dovednosti • rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích • vyjadřuje se v běžných každodenních situacích • vyžádá si potřebné informace • rozumí projevům s malým počtem neznámých slov • orientuje se v základních reáliích anglicky mluvících zemí • pracuje se slovníky 	<ul style="list-style-type: none"> - My Family, Childhood, - House and Flat, Housework - School, school rules - Festivals - Food, Cooking - Travelling - Clothes, Fashion - Health, Parts of body - Free time - My town 	<p>MkV – lidské vztahy, rodinné vztahy</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímají</p> <p>OSV – můj volný čas, řešení problémů</p>

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • receptivní, produktivní a interaktivní dovednosti • rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích • pohotově se vyjadřuje v běžných situacích ústně i písemně • rozumí projevům s malým počtem neznámých slov • zná základní reálie anglicky mluvících zemí • používá slovníky • využívá četby k získání nových poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> - Nature, Weather - Facilities (town) - School, Education - Festivals - Art and Literature - Travelling - Easter, Plants, Animals - Health, Illnesses, At the doctor's - My town Prachatice - The sightseeing tour in Prachatice 	<p>EVVO – chráníme své životní prostředí</p> <p>VMEGS – zajímáme se o Evropu a svět</p>

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět matematika je realizován prostřednictvím základních témat tohoto oboru – Číslo a početní operace, Geometrie v rovině a prostoru, Závislosti, vztahy a práce s grafy a nestandardní aplikační úlohy a problémy. V předmětu se výrazně rozvíjí průřezové téma Osobnostní a sociální výchova, zejména v souvislosti s rozvojem schopnosti poznávání (pozornost, soustředění, zapamatování, sebekontrola, pružnost nápadů,...), sociálním rozvojem (kooperace, komunikace ve skupině) a morálním rozvojem (odpovědnost, spolehlivost, respektování názoru druhých, ...). Ve vhodných tematických celcích se využívají úlohy podporující environmentální výchovu, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchovu.

Časová dotace:

1. období:	1. ročník:	4 hod. týdně
	2. – 3. ročník:	5 hod. týdně
2. období:	4. – 5. ročník:	5 hod. týdně
2. stupeň:	6. ročník:	4 hod. týdně
	7. ročník:	5 hod. týdně
	8 – 9. ročník:	4 hod. týdně

V 9. ročníku mohou žáci navštěvovat volitelný předmět Seminář z matematiky s dotací jedné hodiny týdně. Je zaměřen na přípravu na přijímací zkoušky z matematiky na střední školy.

Organizace celků aritmetiky, algebry a geometrie je možná dvojím způsobem – zařazení v blocích podle tematických celků nebo pevně stanovené střídání těchto celků v týdenním rozvrhu matematiky. O způsobu organizace výuky v jednotlivých ročnících rozhoduje vyučující matematiky ve spolupráci s předmětovou komisí.

Technické kreslení a rýsování je integrováno do kapitol učiva geometrie v jednotlivých ročnících, zčásti do předmětu Základy informatiky.

Při vyučovacím procesu bere učitel zřetel na všeobecné a individuální tempo žáků (práce se žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními a s žáky nadanými a mimořádně nadanými):

U žáků se specifickými poruchami učení uplatňuje zásadu názornosti, používá co nejvíce pomůcek a didaktické techniky, často mění způsob práce a její rytmus, zařazuje oddechové části.

Žáci s vývojovými poruchami učení mohou navštěvovat hodiny pedagogické intervence.

Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními (dyskalkulie) mají individuální učební plán, specifické pomůcky a mohou být hodnoceni slovně.

Nadaní a mimořádně nadaní žáci si doplňují znalosti rozšiřujícím učivem; svých znalostí využívají při účasti v tradičních matematických soutěžích – Matematická olympiáda kategorie Z, Pythagoriáda, Klokán, popř. v soutěži pro talentované žáky organizované v rámci jednotlivých ročníků na škole (zaměřené na netradiční a logické úlohy). Podle zájmu mohou žáci své schopnosti využít při práci na různých projektech v jednotlivých ročnících.

Evaluace je zaměřena na výstupy po druhém a třetím období vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku matematiky a jejího uplatnění v běžném životě
- seznamovat žáky s různými postupy řešení, rozvíjet tvořivost a učební dovednosti žáků potřebné k samostatnému učení
- poskytnout žákům možnost využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech (např. odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností), rozvíjet paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjet kombinatorické a logické myšlení
- rozvíjet abstraktní a exaktní myšlení osvojováním matematických pojmů a vztahů a poznáváním jejich charakteristických vlastností
- učit je využívat matematické tabulky, kalkulátory, informace z internetových stránek apod.
- vytvářet zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů a metod řešení) k efektivnímu využívání matematického aparátu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k provádění rozboru problému a řešení úlohy, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku
- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů, posilovat schopnost žáků využívat vlastní zkušenosti a individuální přístup k řešení problémů
- rozvíjet zkušenosti s matematizací reálných situací, podporovat tvořivost žáků poznáním, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům poznávat základní matematické symboly a značky, vést je k porozumění textů s užitím matematické symboliky
- vést žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- učit žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu (ústně i písemně)

Kompetence sociální a personální

- učit žáky účinně spolupracovat při řešení problémových a aplikovaných úloh, objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu
- podporovat vytváření partnerských vztahů mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem (uplatňovat individuální přístup k talentovaným žákům i k žákům s poruchami učení)

Kompetence občanské

- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti žáka, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- vést žáky k odpovědnosti a svědomitosti při plnění svých úkolů, k pochopení důsledků nesplnění svých povinností
- vést žáky k respektování věkových, intelektových, sociálních a etnických zvláštností spolužáků

Kompetence pracovní

- učit žáky zpracovávat data získaná pozorováním a měřením, vést je k samostatnosti, vytrvalosti a přesnosti
- rozvíjet smysl žáků pro plnění povinností (příprava na výuku)
- vést žáky k využití získaných poznatků v dalších oborech lidské činnosti (např. při rozhodování o budoucím profesním zaměření žáka)

1. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> použije přirozená čísla k modelování reálných situací doplní soubory s daným počtem prvků určí předměty v daném souboru pojmenuje, zaznamená a porovná čísla do 20 orientuje se na číselné ose, užívá lineární uspořádání doplní vztah rovnosti a nerovnosti vypočítá z paměti jednoduché početní operace navrhne a řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace popíše jednoduché závislosti z praktického života doplní tabulky, posloupnosti čísel rozezná, pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa řeší jednoduché praktické slovní úlohy nezávislé na obvyklých postupech a 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor do 20 - zápis a čtení čísel v desítkové soustavě - číselná osa Číselná řada - vztahy $< > =$ - pojmy před, hned před, za, hned za, vpravo, vlevo, pod, nad Součet a rozdíl čísel - sčítání a odčítání do 20 - slovní úlohy</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - Závislosti a jejich vlastnosti do 20 - záměna sčítanců - Posloupnosti čísel do 20 - Práce s tabulkou, diagramem</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Rovinné útvary - Trojúhelník, kruh, čtverec, obdélník - Tělesa - koule, krychle, válec, kvádr</p> <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - Slovní úlohy</p>	<p>OSV – rozvoj komunikace VDO - autobus</p>

algoritmech	- Číselné a obrázkové řady - Prostorová představivost	
-------------	--	--

2. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se na číselné ose, užívá a doplní vztah rovnosti a nerovnosti vypočítá z paměti jednoduché početní operace navrhne a řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace <ul style="list-style-type: none"> popíše jednoduché závislosti z praktického života doplní tabulky, schémata, posloupnosti čísel orientuje se v čase, objasní jednotky času <ul style="list-style-type: none"> porovná velikost útvarů změří a odhadne délku úsečky orientuje se ve čtverečkovém papíru 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor do 100 - číselná osa, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - sčítání a odčítání -- násobení postupným sčítáním, dělení po částech - slovní úlohy - vlastnosti a písemné algoritmy početních operací</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - jednoduché závislosti z prakt. života do 100 - tabulky, schémata - posloupnosti čísel - hodina, minuta - časové údaje na hodinách</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - základní rovinné útvary ve čtvercové síti, výpočet obvodu a obsahu - sít' krychle - Přímka, bod, úsečka - přímá, lomená a křivá čára - značení bodu - rýsování přímky - měření a rýsování úsečky v cm</p> <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A</p>	<p>OSV – zvládání vlastního chování</p> <p>EVVO – modelové příklady jednání pro udržitelný rozvoj</p> <p>OSV – utváří základní dovednosti pro spolupráci</p> <p>EVVO – komunikace o problémech ŽP</p>

<ul style="list-style-type: none"> vyřeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech 	PROBLÉMY <ul style="list-style-type: none"> číselné a obrázkové řady slovní úlohy prostorová představivost 	
--	--	--

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje a porovná přirozená čísla do 1000 přiřadí číslo na číselné ose aplikuje z paměti jednoduché početní operace v jednoduchých případech porozumí významu znaku „-“, pro zápis záporného čísla, vyznačí ho na číselné ose navrhne a řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace popíše jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel orientuje se v čase, převede jednotky času rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a tělesa 	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor do 1000 <ul style="list-style-type: none"> číselná osa celá čísla zápis v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) zaokrouhlování na desítky a stovky sčítání a odčítání, odhad a kontrola výsledku násobení a dělení v oboru a mimo obor násobílek, plná automatizace vytváření a řešení slovních úloh násobení a dělení dvojciferných čísel jednocifernými užití závorek dělení se zbytkem písemné násobení dvojciferného a trojciferného čísla jednociferným ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY Jednoduché závislosti z prakt. života do 1000 <ul style="list-style-type: none"> tabulky, grafy, diagramy, jízdní řády závislosti a jejich vlastnosti GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Základní útvary v rovině a prostoru	VDO – geometrické tvary (státní vlajka), souměrnost

Očekávané výstupy po prvním období:

Číslo a početní operace

Žák

- používá přiřazená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Geometrie v rovině a v prostoru

Žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

4. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák <ul style="list-style-type: none">• vyjádří a vypočítá písemné početní operace v oboru přirozených čísel (do 1000 000)• zaokrouhluje• navrhne řešení a řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace• využívá při počítání komunikativnost a asociativnost• vybaví si a popíše situace, v nichž se	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor do 1000 000 <ul style="list-style-type: none">- písemné sčítání a odčítání, písemné násobení jedno a dvojciferným číslem, písemné dělení jednociferným dělitelem- slovní úlohy na porovnávání, početní výkony na vztahy (o n více, méně, n krát, více, méně)- pamětné sčítání, odčítání, násobení, dělení, užívání závorek- celek, část, zlomek, činitel, jmenovatel,	VDO – geometrické tvary (státní vlajka), souměrnost

<p>využívá kvantitativního vyjádření části celku zlomkem</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí, narýsuje a aplikuje rovnoběžky, různoběžky, průsečík, kolmice, kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice • určí obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti, síť kvádra a krychle, jednotky obsahu • identifikuje a znázorní v čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase, vyhledává, sbírá a třídí data, čte, vytváří a sestavuje tabulky a diagramy <ul style="list-style-type: none"> • řeší praktické slovní úlohy a problémy nezávislé na postupech a algoritmech školské matematiky 	<p>zlomková čára, slovní úlohy - římské číslice</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - kreslení a rýsování lomené čáry, rovnoběžek, rýsování rovnoběžníku, čtverce, kolmic, obdélníku, kružnice s daným středem a poloměrem - určování obsahu rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě, užití základních jednotek obsahu, řešení jednoduchých slovních úloh na výpočet obsahů obdélníků a čtverců - osa souměrnosti, souměrné útvary ve čtvercové síti, určování souměrnosti</p> <p>ZÁVISLOSTI A JEJICH VLASTNOSTI - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řady - jednotky času a jejich převody</p> <p>NESTANDARDNÍ, APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - číselné řady, obrázkové řady, magické čtverce</p>	
---	---	--

5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří a vypočítá početní operace do milionu a přes milion zaokrouhluje, řeší a tvoří slovní úlohy provádí odhady a kontroly výpočtů orientuje se v situacích každodenního života, využívá, nalezne analogii nejjednodušších případů vyjádření části celku zlomkem, desetinným číslem 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis čísel větších než milion - porovnávání - práce s číselnou osou - řešení nerovnice - zaokrouhlování až na miliony - pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení - písemné sčítání a odčítání s užitím písemných algoritmů - písemné násobení s užitím algoritmů - dělení dvojciferným dělitelem - řešení slovních úloh s dvěma početními výkony - praktické modely desetinných čísel, zobrazování desetinných čísel na číselné ose a jejich porovnávání - rozšiřující učivo - písemné sčítání a odčítání desetinných čísel, násobení a dělení desetinných čísel číslem přirozeným menším než 10, slovní úlohy - jednoduché úlohy se zlomky - práce s kalkulačkou <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - rýsování přímek, vzájemná poloha přímek v rovině - rýsování pravoúhlého trojúhelníku - rýsování obdélníku, čtverce, kružnice - výpočty obvodu, obsahu obrazce - modelování těles - osově souměrné útvary 	<p>VDO – geometrické tvary (státní vlajka), souměrnost</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá obsah obrazce, užívá základní jednotky obsahu • nalezne, popíše a znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary, určí osy souměrnosti útvaru překládáním papíru • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce obdélníka, čtverce, trojúhelníka • tvoří a komentuje tabulky, grafy, diagramy • orientuje se v čase, převádí jednotky času • vyhledává, sbírá a třídí data • řeší praktické slovní úlohy a problémy závislé na postupech a algoritmech školské matematiky, užívá logickou úvahu při řešení problémů 	<p>- rýsování a měření úhlu</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAH A PRÁCE S DATY</p> <p>- závislosti a jejich vlastnosti</p> <p>- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p> <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <p>- číselné a logické řady, obrázkové řady</p> <p>- magické čtverce</p>	
--	--	--

Očekávané výstupy po druhém období:

Číslo a početní operace

Žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a v prostoru

Žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> žák provádí početní operace v oboru přirozených a desetinných čísel zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností porovnává a převádí jednotky délky, hmotnosti, času řeší slovní úlohy v oboru přirozených a desetinných čísel modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti vybraných základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary určuje velikost úhlu měřením a výpočtem odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů načrtne a sestrojí vybrané základní rovinné útvary načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar využívá pojem množina všech bodů dané 	<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přirozená čísla – opakování početních výkonů s přirozenými čísly - Desetinná čísla – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, početní výkony s desetinnými čísly, jejich aplikace ve slovních úlohách, převody jednotek - Dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník - Metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost - trojúhelník, jeho vlastnosti a druhy - kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná - Konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, trojúhelník - Prostorové útvary – kvádr a krychle volné rovnoběžné promítání – krychle, kvádr 	<p>OSV – osobnostní rozvoj: dovednost zapamatování, dovednosti pro učení a studium</p>

<p>vlastnosti k charakteristice útvaru</p> <ul style="list-style-type: none"> • určuje a charakterizuje krychli a kvádr, analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů • načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů • načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <ul style="list-style-type: none"> • žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, používá poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <p>- Slovní úlohy – užití získaných znalostí a dovedností na úlohách z praktického života, netradiční úlohy vyžadující logickou úvahu, kombinační úsudek či prostorovou představivost</p>	
--	---	--

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, umí používat různá vyjádření racionálního čísla • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným 	<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <p>- Zlomky – zlomek, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, početní výkony se zlomky</p> <p>- Celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa, početní výkony s celými čísly</p> <p>- Racionální čísla – početní výkony s racionálními čísly</p> <p>- Poměr – měřítko, úměra, trojčlenka</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj: dovednost zapamatování, dovednosti pro učení a studium</p> <p>EVVO – procenta, tabulky, grafy – zdroje energie, recyklace odpadu, vyhledávání a zpracování dat (lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p>

<p>číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; používá k výpočtům měřítka map a plánů • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) • žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti vybraných základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • odhaduje a vypočítá obsah a obvod trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku • načrtne a sestrojí základní rovinné útvary • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar určuje a charakterizuje různé typy hranolů, analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch 	<ul style="list-style-type: none"> - Procenta – procento, promile, základ, procentová část, počet procent, jednoduché úrokování <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tabulky a grafy – příklady závislostí z praktického života, tabulky přímé a nepřímé úměrnosti - Funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost (základní pojmy) <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rovinné útvary – rovnoběžníky (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník), lichoběžník - Metrické úlohy – trojúhelník, rovnoběžník a lichoběžník - Konstrukční úlohy – rovnoběžník, lichoběžník, středová souměrnost - Shodnost – shodnost trojúhelníků (sss, sus, usu) - Prostorové útvary – hranoly <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovní úlohy – užití získaných znalostí a dovedností na úlohách z praktického života, netradiční úlohy vyžadující logickou úvahu, kombinační úsudek či prostorovou představivost 	
---	---	--

<p>hranolu načrtne a sestrojí síť hranolu</p> <ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí obraz hranolu v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • řeší úlohy na prostorovou představivost, využívá poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 		
---	--	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • účelně využívá kalkulačtor • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic, orientuje se v ekvivalentních úpravách rovnic • žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických 	<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina - Výrazy – číselný výraz a jeho hodnota - proměnná, výrazy s proměnnými - početní operace s mnohočleny, vzorce k výpočtu druhé mocniny dvojčlenu, rozklad mnohočlenu na součin - Rovnice – lineární rovnice - Základy statistiky – četnost, aritmetický průměr, modus, medián <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rovinné útvary – kruh, kružnice, Thaletova kružnice, vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic 	<p>OSV – osobnostní rozvoj: dovednost zapamatování, dovednosti pro učení a studium</p>

<p>problémů, při konstrukčních úlohách; využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • načrtne a sestrojí základní rovinné útvary • odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu a kružnice • určuje a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch válce • načrtne a sestrojí síť válce • načrtne a sestrojí obraz válce v rovině • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>- Metrické vlastnosti v rovině – Pythagorova věta, kruh, kružnice</p> <p>- Prostorové útvary – válec</p> <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <p>- Slovní úlohy – aplikace získaných znalostí a dovedností na úlohách z praktického života, netradiční úlohy vyžadující logickou úvahu, kombinační úsudek či prostorovou představivost</p> <p>- číselné a logické řady</p> <p>- číselné a obrázkové analogie</p> <p>- logické a netradiční geometrické úlohy</p>	
---	--	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí 	<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <p>- Výrazy – mnohočleny (početní výkony s mnohočleny, úpravy mnohočlenů)</p> <p>- Rovnice – lineární rovnice, soustavy dvou</p>	<p>OSV – osobnostní rozvoj dovednost zapamatování, dovednosti pro učení a studium</p> <p>EVVO – závislosti a data – využití informací o stavu</p>

<p>rovníc a jejich soustav</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů • účelně využívá kalkulátor • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh • určuje a charakterizuje jehlan, rotační kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti • odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, rotačního kužele a koule • načrtne a sestrojí síť jehlanu a rotačního kužele • načrtne a sestrojí obraz jehlanu, rotačního kužele a koule • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>lineárních rovnic se dvěma neznámými a jejich užití při řešení slovních úloh</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Závislosti a data – příkl. závislostí z prakt. života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku, aritmetický průměr - finanční matematika - Funkce – lineární funkce (základní vlastnosti, graf, užití ve slovních úlohách) <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rovinné útvary – věty o podobn. trojúhelníků - Podobnost – věty o podobnosti trojúhelníků, užití podobnosti ve slovních úlohách - Konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti, konstrukce trojúhelníku s užitím výšky, těžnice a Thaletovy kružnice - Prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule <p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A</p>	<p>životního prostředí (vztah člověka k prostředí)</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	PROBLÉMY <ul style="list-style-type: none"> - logika a kombinatorika: - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy 	
---	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Číslo a proměnná

žák

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Geometrie v rovině a prostoru

žák

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

žák

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Základy informatiky

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Protože hlavním smyslem zařazení ICT do zákl. vzdělávání je dosažení informační gramotnosti všemi žáky, jsou žáci seznamováni s počítačem pomocí výukových programů již od 1. ročníku. V 1. a 2. ročníku jsou ICT integrovány do příslušných předmětů, v jejichž rámci se žáci učí pracovat s výukovými programy. Od 3. do 7. ročníku je vytvořen předmět Základy informatiky s dotací 1 hod týdně. Od 7. do 9. ročníku si žáci mohou rozšířit dovednosti související s ICT v rámci volitelného předmětu Základy administrativy, v rámci kterého se učí ovládat klávesnici deseti prsty. V 8. a 9. ročníku je předmět Základy informatiky zařazen mezi volitelné s dotací 2 hodiny týdně. Výuku v samostatném předmětu doplňuje využití výukových programů a internetu v ostatních předmětech a volný přístup do informačního centra ve školním klubu. Základní témata oboru tvoří: Základy práce s počítačem, Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací. Předmět přispívá zejména k těmto průřezovým tématům: OSV, MV, Mkv, EGS a EVVO.

Výuka je uskutečňovaná v učebnách ICT. Je preferována samostatná práce žáků. Po frontálně předvedeném řešení modelové úlohy pomocí dataprojektoru, žáci pracují na podobné, či na dalších doplňujících úkolech. Jsou pozorováni vyučujícím při práci, individuálně opravováni a úkolováni podle svých schopností. Na konci tematických celků vypracovávají samostatné úkoly či práce. Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Výuka podporuje využívání interaktivních tabulí ve všech učebnách.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Vzdělávací cíl

Naučit žáky ovládat výpočetní techniku a moderní informační technologie, aby byli schopni se orientovat ve světě informací, aby se s nimi naučili pracovat a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Kompetence k učení

- umožnit žákům využívat moderní informačních a komunikační technologie
- nabízet žákům dostatek podnětů k porozumění významu a toku informací a jejich následnému zpracování a praktickému využití
- předkládat žákům dostatek podnětů k rozvoji zájmu o informační a komunikační technologie
- umožnit žákům využívat výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti svého učení a organizace své práce
- vést žáky k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjet u žáků schopnost formulace svých požadavků
- vést žáky při interakci s počítačem k využívání algoritmického myšlení
- vést žáky k samostatnému uvažování a řešení problémů
- umožnit žákům využívat výpočetní techniku jako prostředek simulace přírodních i sociálních jevů a procesů

Kompetence komunikativní

- nabízet žákům dostatek možností k porozumění tvorby textů, obrázků a dalších forem informací
- umožnit žákům vyhledávat potřebné údaje v různých zdrojích informací
- vést žáky k formulaci vlastních názorů a pracovních postupů

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které rozvíjejí sebedůvěru a vědomí vlastních možností při řešení úloh
- vytvářet dostatek situací, které vedou k poznání potřeby a výhod vzájemné spolupráce

Kompetence občanské

- vést žáky k porozumění informační etice
- vést žáky k práci s informacemi v souladu se zákonem o duševním vlastnictví

Kompetence pracovní

- vést žáky k respektování zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky
- podporovat rozvoj zručnosti a dovednosti při manipulaci s hardwarem a počítačovými periferiemi
- vést žáky k šetrné práci s výpočetní technikou a uplatňování vhodných způsobů její údržby a ochrany dat
- vést žáky k využití získaných poznatků v dalších oborech lidské činnosti např. při výběru budoucí profese

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • s dopomocí ovládá výukové programy (Matematika, Český jazyk) • dodržuje zásady bezpečnosti práce s počítačem 	<p>ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - multimed. využ. počítače - práce s výuk. programy - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik 	<p>OSV – osobnostní rozvoj: rozvoj schopnosti poznávání – pozornost, soustředění, zapamatování, sebekontr., pružnost nápadů, original.</p> <p>– sociální rozvoj: kooperace, komunik. ve skupině</p> <p>– morální rozvoj: odpovědnost, spolehlivost, respektování názoru druhých (uplatňuje se prakticky ve všech tematických celcích)</p> <p>MV – čtení, poslouch. a pozorov. mediálních sdělení</p>

2. ročník – integrováno do ČJ a M

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s výukovými programy (Matematika, Český jazyk) • dodržuje zásady bezpečnosti práce s počítačem 	<p>ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - multimed. využ. počítače - práce s výuk. programy - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik 	<p>OSV – osobnostní rozvoj: rozvoj schopnosti poznávání – pozornost, soustředění, zapamatování, sebekontr., pružnost nápadů, original.</p> <p>– sociální rozvoj: kooperace, komunik. ve skupině</p> <p>– morální rozvoj: odpovědnost, spolehlivost, respektování názoru</p>

		druhých (uplatňuje se prakticky ve všech tematických celcích) MV – čtení, poslouch. a pozorov. mediálních sdělení
--	--	--

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná základní části počítače • zvládá práci s myší, dokáže s ní koordinovaně pohybovat a tlačítka ovládat • zdokonaluje práci s myší, procvičuje naučené • částečně se orientuje na klávesnici, používá základní funkce • spustí jednotlivé programy na pracovní ploše a dále s nimi pracuje, vytvoří si vlastní složku a dokáže ji editovat • otevře program malování, orientuje se v něm, používá základní funkce • otevře si soubor, zvládne s ním pracovat, upravit jej, kopírovat • namaluje vlastní obrázek, upraví jej a uloží do své složky jako pojmenovaný soubor • spustí program Word, orientuje se v něm, napíše krátké sdělení a jednoduše edituje text • otevře internetový prohlížeč, na správné 	<p>ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s počítačem (jeho části), zásady bezpečnosti práce s PC - myš – ovládání, cvičení motoriky (klik, dvojklik), orientace na pracovní ploše - myš + kreslení, procvičování práce s myší – vybarvování - seznámení s klávesnicí – klávesy, funkční klávesy - spouštění aplikací – práce s okny, hlavní panel, pravé tlačítko myši, složka <p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - program Malování – základní seznámení, funkce, přehled - program Malování - otevírání souborů, jejich úprava, kopírování - program Malování - tvorba vlastního obrázku, ukládání do složky - textový editor Word – základní seznámení, funkce, přehled <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet - elementární znalosti, základy vyhledávání (adresní řádek, prohlížeče) 	<p>VDO (dodržování pravidel)</p> <p>OSV - osobnostní rozvoj (uplatňování subjektivity)</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola (formy společ. styku) MV – receptivní činnosti: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (internet, zdravý životní styl)</p> <p>OSV – osobnostní rozvoj (uplatňování subjektivity) VDO – občanská společnost a škola (internet) OSV - osobnostní rozvoj (uplatňování subjektivity)</p> <p>EVVO – vztah člověka</p>

místo zadá konkrétní adresu, vyhledá potřebné informace		k prostředí (internet)
---	--	------------------------

4. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ovládá základní hardware a funkce počítače spustí program Word, orientuje se v něm, napíše krátké sdělení a jednoduše edituje text zvládá psaní slov, interpunkčních znamének a velkých písmen opraví jednoduchý text vytvoří odstavec, přesune a kopíruje text upravuje písmo dle zadání a vzoru vloží do textu libovolný obrázek a upraví jej otevře internetový prohlížeč, na správné místo zadá konkrétní adresu, vyhledá potřebné informace 	<p>ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM</p> <ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečnosti práce s PC, části počítače (myš, klávesnice) a jejich ovládání, vlastní složka <p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> textový editor Word – základní seznámení. funkce, přehled Word - procvičování psaní (interpunkce, velká malá písmena) oprava textu Word – odstavce, označování, přesouvání a kopírování textu Word - Úprava písma: <ul style="list-style-type: none"> barva tvár velikost zvýraznění Word - vkládání obrázku a jeho úprava v textu <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> internet - elementární znalosti, základy vyhledávání (adresní řádek, prohlížeče) 	<p>VDO – občanská společnost a škola (formy společ. styku)</p> <p>MV – receptivní činnosti: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (internet, zdravý životní styl)</p> <p>EVVO – vztah člověka k prostředí (internet)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vyhledá příslušný obrázek, dokáže zkopírovat/uložit a vložit do textu je schopen najít si mapu a orientovat se v ní, zjistí příslušný spoj a přeloží věty v cizím jazyce 	<ul style="list-style-type: none"> internet - vyhledávání a ukládání obrázků, jejich vkládání do textu a editace 1. internet - mapy, jízdní řády, vyplňování formulářů, překladače 	VDO – občanská společnost a škola (internet) VMEGS – Objevujeme Evropu a svět, naše vlast a Evropa (internet)
---	--	--

5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> bezpečně připojí i odpojí USB zařízení rozpozná porty jednotlivých periférií a konektor počítačové sítě dodržuje zásady hygieny práce a uvědomuje si zdravotní rizika při práci s výpočetní technikou vyhledá libovolný soubor či složku v počítači nastaví vlastnosti zobrazení přiměřeně chápe základní pojmy související s informacemi orientuje se v nejčastějších formátech souborů nalezne na internetu požadované informace komunikuje pomocí internetu 	<p>ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem (připojení a odpojení USB zařízení, klávesnice, myši, síť) zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik zásady údržby a postup při běžných problémech s hardware a software operační systémy a jejich základní funkce základy informační činnosti – informace, inform. zdroje, inform. instituce, informatika seznámení s formáty souborů (.bmp, .jpg, .doc, .docx, pdf) funkce souborového manažeru (adresářová struktura) <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování a distribuce informací) metody a nástroje vyhledávání formulace požadavku při vyhledávání, vyhledávací atributy 	<p>MV – zpracování výstupní práce, internet</p> <p>EVVO – recyklace, elektroodpad</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří přiměřeně náročný grafický výstup 	<ul style="list-style-type: none"> - zákl. způsoby komunikace (e-mail s přílohou) - sběr dat - princip fungování Internetu - on-line služby (wikipedie, facebook, youtube, alík) <p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní funkce grafického editoru Malování - multimediální využití počítače – výukové prog. 	
---	---	--

Očekávané výstupy po prvním a druhém období:

Základy práce s počítačem

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem a softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Vyhledávání informací a komunikace

- při vyhledávání informací na internetu užívá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Zpracování a využití informací

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> uloží soubor na určené místo kopíruje, přesunuje a maže určené soubory a složky vytváří správně formátované texty splňující základní typografická a estetická pravidla vytváří přiměřeně náročný grafický výstup využívá Internet k vyhledání požadované informace a ohodnotí její relevanci 	<p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <p>Práce se soubory</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkce souborového manažeru - adresářová struktura <p>Funkce textového editoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpracování informací v textovém editoru - formátování textu (typografie) <p>Základy grafiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba vektor. obrázků a jejich zákl. úprava <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> - princip fungování Internetu - vyhledávání požadovaných informací - porovnávání hodnoty, důležitosti a přiměřenosti vyhledaných informací - metody a nástroje ověřování informací 	<p>OSV – email, chat, ústní prezentace seminárních prací a referátů</p> <p>MV – text. a grafické editory, využití internetu, práce v realiz. týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin</p>

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> zpracuje a prezentuje informace na přiměřené úrovni zpracuje a prezentuje jednoduchou webovou stránku 	<p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <p>Prezentační programy</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba prezentací (vkládání textu, obrázků, animací a multimédií) - základy tvorby webových stránek - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika 	<p>OSV – email, chat</p> <p>MV – text. a grafické editory, využití internetu, práce v realiz. týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • respektuje informační etiku • využívá na přiměřené úrovni oblast multimédií • využívá Internet k vyhledání požadované informace a ohodnotí její relevanci 	Multimédia - přehrávání multimediál. obsahu (WMP, web) Základní funkce tabulkového editoru - vytv. tab., porovnávání dat, jednoduché vzorce VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE Práce s informací - vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin
---	--	--

8. ročník – nabízeno jako volitelný předmět		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
žák <ul style="list-style-type: none"> • ovládá práci se souborovým manažerem • - rozlišuje jednotlivé komponenty počítače a zná jejich funkci • orientuje se v základních nastaveních prostředí Windows • zpracuje informace do textové a grafické podoby a prezentuje výsledky své činnosti • respektuje informační etiku • vytvoří a upraví digitální fotografii • vytvoří jednoduchou webovou stránku 	ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM Práce se soubory Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení Operační systém Windows ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ Textové editory (MS Word a Writer OpenOffice) - úpravy a nastavení dokumentu, šablony - pokročilé formátování textu, styly - tvorba a editace tabulek Prezentační programy (MS Powerpoint) - programové nástroje - zásady prezentací Digitální fotografie - ovládání digitálního fotoaparátu - základní úpravy fotografií Základy tvorby webových stránek	EVVO – recyklace, elektroodpad OSV – email, chat MV – text. a grafické editory, využití internetu, práce v realiz. týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné způsoby ochrany a archivace dat • využívá Internet k vyhledání požadované informace a ohodnotí její relevanci 	<p>- základy jazyka XHTML</p> <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <p>Internet</p> <p>- pokročilé vyhledávání informací se vztahem ke všem výše zmiňovaným tématům a tématům absolventských a seminárních prací z ostatních předmětů</p>	
---	---	--

9. ročník – nabízeno jako volitelný předmět		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracuje informace do tabulkové a grafické podoby a prezentuje výsledky své činnosti • respektuje informační etiku • uplatňuje vhodné způsoby ochrany a archivace dat • vytvoří a sestříhá krátkou videonahrávku • poučeně pracuje s počítačovými periferiemi • uplatňuje vhodné způsoby ochrany a archivace dat • využívá Internet k vyhledání požadované informace a ohodnotí její relevanci 	<p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <p>Tabulkové editory MS Excel</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba tabulek, základní statistické hodnoty - grafické vyjádření výsledků <p>Vektorová grafika - Zoner Callisto</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokročilá tvorba grafiky <p>DTP programy - MS Publisher</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy ucelených grafických návrhů - tvorba vizitek a formulářů <p>Multimédia – Windows MovieMaker</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy natáčení a stříhu videa <p>Práce s počítačovými periferiemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiskárny - odesílání požadavků - řešení problémů, výměna toneru - skener, projektor 	<p>OSV – email, chat</p> <p>MV – text. a grafické editory, reklama, návrhy na obaly CD, využití internetu, práce v realiz. týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin</p>

	<p>Aplikace získaných dovedností ze všech ročníků na úpravy absolventské práce</p> <p>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</p> <p>Internet</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokročilé vyhledávání informací se vztahem ke všem výše zmiňovaným tématům a tématům absolventských a seminárních prací z ostatních předmětů 	
--	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Vyhledávání informací a komunikace

- ověřuje věrohodnost informací a informační zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

Zpracování a využití informací

- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět prvouka se vyučuje od 1. do 3. ročníku. Důraz je kladen na vlastní prožitek žáka. Žák si osvojuje potřebné dovednosti, způsob jednání a rozhodování pomocí konkrétních vlastních nebo modelových životních situací. Vždy se vychází ze zkušeností žáka tak, aby dokázal poznávat a zvládat nové životní situace a dobře se začlenil do role školáka. Z tohoto důvodu je časová dotace navýšena ve 2. a 3. ročníku o 1 vyučovací hodinu. Žák se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a tak získává prvotní ucelený obraz světa. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy. Poznává sebe a své okolí, vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Objevovat krásu v přírodě i v umění lidských výtvorů, přemýšlet o nich a chránit je. Uvažuje, jak zlepšit životní prostředí. Uvědomuje si význam bezpečného chování včetně situací ohrožení. Učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Získává základní poučení o první pomoci.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace.

Prvouka 1. ročník.....2 hodiny týdně

Prvouka 2. ročník.....3 hodiny týdně

Prvouka 3. ročník.....3 hodiny týdně

Předmět prvouka se dělí do pěti tematických okruhů – Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví

Nadaní žáci si připravují zajímavosti z tematických okruhů a seznamují s nimi ostatní žáky, vychází se ze zájmů žáka. Při skupinové práci pomáhají žákům, kteří požádají o radu. Žáci s SVP pracují ve dvojici, mohou požádat o radu jiného žáka nebo učitele, pracují na počítači, ke své činnosti používají různé pomůcky nebo knihy, kde si mohou ověřit správnost úlohy.

Výsledky své práce hodnotí žák samostatně nebo společně ve skupině, dokáže prezentovat, co nového se naučil, co ho zajímá, co by chtěl ještě poznat. Učí se mluvit o svých pocitech při práci a přijmout hodnocení od ostatních. Učitel hodnotí slovně práci jednotlivce i skupiny. Známkou klasifikuje test učiva procvičeného a krátkých opakovacích prací ústních i písemných.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům prostor pro pozorování, naslouchání, vyprávění a seznamování se s novým prostředím, se životem ve škole, v rodině...
- předkládat žákům různé formy školních aktivit (práci ve dvojici, ve skupině, dramatizaci, poslech čteného textu, učení v přírodě, používá nahrávky audio, video, práci v hodinách „Učíme se spolu u jednoho stolu“)
- zapojovat žáky do různých soutěží a olympiád
- motivovat žáky k tomu, aby měli radost z nových poznatků, co získají učním, budou moci využít v životě

- připravovat zajímavé domácí úkoly
- zakládat se žáky portfolio (sběrné)

nechávat vždy čas na hodnocení a sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- předkládat žákům dostatek námětů ke schopnosti poznat problém, pojmenovat ho, hledat řešení, nenechat se odradit neúspěchem
- motivovat žáky problémovými úlohami z praktického života
- dávat žákům možnost psát do školního časopisu své nápady
- zapojovat žáky do plánování práce, do přípravy na vyučování

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke slušné komunikaci (bez vulgarismů) se spolužáky, s učiteli a dospělými ve škole i mimo školu (na konkrétních příkladech si ukáží vhodné a nevhodné chování a vyjadřování)
 - umožnit žákům vyjádřit vlastní názor při vyučování, vést je k pozornému vyslechnutí názoru ostatních při diskuzích o tématech... umožnit jim spolupráci s mladšími i staršími žáky při hodinách „Učíme se spolu...“
- strategickými postupy a metodami je vést k praktickému ověření schopnosti vlastní komunikace

Kompetence sociální a personální

- využívat skupinovou práci a vzájemnou pomoc mezi žáky při vyučování
- nabízet prostor pro střídání rolí ve skupině
- společně s žáky kontrolovat respektování stanovených pravidel chování ve společnosti i ve třídě
- vést je k odmítnutí všeho, co narušuje dobré vztahy mezi nimi vlastním příkladem a přátelským chováním k sobě navzájem

Kompetence občanská

- tvořit se žáky společná pravidla (vychází ze školního řádu), nabídnout žákům dostatek příležitostí k seznámení s právy a povinnostmi
- učit se být odpovědný za své chování
- vytvářet modelové situace z praktického života, při nichž si žáci osvojují jednání s cizím člověkem (nový žák ve třídě, žák jiné národnosti...) a respektovat ho, klást důraz na prožitek
- v environmentální výchově nabádat žáky k třídění odpadů, využívat programy nabídnuté CEV – Dřípatka
- v žákovi pěstovat hrdost, na to že je Čech, umožňovat mu poznávání svého rodného města, seznamovat se s jeho historií četbou pověstí, znát symboly naší vlasti
- nabízet řadu aktivačních metod při seznamování se s cizí řečí, učit se pochopit pojem EU.

Kompetence pracovní

- připravovat si sám své pracovní místo a pomůcky na vyučování
- zapisovat do pracovních listů, sešitů, tvořit jednoduché testy pro spolužáky
- při hodinách provádět praktické činnosti a jednoduché pokusy, při kterých si ověřují své dosavadní poznatky, využívat model evokace – učení – reflexe
- zajistit exkurze do zaměstnání rodičů, žáci mají možnost pozorovat činnost dospělých

1. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v místě svého bydliště orientuje se v nejbližším okolí školy a zvládne bezpečně cestu do školy a zpět určí vhodná místa pro hru a trávení volného času plní své povinnosti v rodině, učí se rozvrh hodin, rozlišuje hru a odpočinek, přípravu na školu, rozliší slušné a nevhodné chování vyjmenuje dny v týdnu, části dne a činnosti, které probíhají během dne, určí celé hodiny, rozliší školní a kalendářní rok seznámí se s podmínkami života uvědomuje si chování člověka v přírodě pojmenuje části lidského těla dodržuje základní hygienické návyky chová se opatrně při setkání s cizím člověkem, uvědomuje si nebezpečí, které může nastat při cestě do školy, ze školy a vyhýbá se mu pozná české mince a bankovky 	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <p>domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště</p> <p>škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace</p> <p>Vliv činnosti člověka na krajinu.</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy</p> <p>soužití lidí – komunikace, mezilidské vztahy</p> <p>Hospodaření – rozhodování o kapesném.</p> <p>Některé lidské profese.</p> <p>LIDÉ A ČAS</p> <p>orientace v čase a časový řád – režim dne, předměty denní potřeby, kalendář, roční doby</p> <p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <p>rostliny – části rostlin</p> <p>zvířata – části těla zvířat</p> <p>životní podmínky – co potřebují k životu rostliny, zvířata, člověk</p> <p>chování v přírodě</p> <p>Třídění a recyklace odpadů.</p> <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>lidské tělo – části těla, životní potřeby a projevy</p> <p>péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, zdravá strava, nemoc, úraz, první</p>	<p>MkV - práva dětí, já školák</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidé kolem nás - <p>VDO – Naše obec, Místo, kde žijeme, lidé kolem nás</p> <p>VDO - práva a povinnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba pravidel třídy <p>EVVO – třídění odpadů</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy, les, pole, vodní zdroje - lidská sídla - život v přírodě - ochrana přírody <p>EVVO – CEV výukové programy</p> <p>OSV – lidé kolem nás (rodina, soužití lidí)</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a jeho zdraví - místo kde žijeme, lidé a čas, péče o zdraví <p>MV - zdravý životní styl a reklama, sledování naukových pořadů</p> <p>OČMŽS – osobní bezpečí, péče o zdraví, beseda o</p>

<ul style="list-style-type: none"> žák provádí jednoduché pokusy, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti, měří základní veličiny 	<p>pomoc</p> <p>osobní nebezpečí –bezpečné chování v silničním provozu, krizová situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání)</p>	<p>první pomoci</p> <p>VMEGS - evropský den první pomoci</p> <p>práva dětí</p>
---	--	--

2. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v místě svého bydliště, v nejbližším okolí školy, uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa, vybrané dopravní značky a jejich využití, výbava a chování cyklisty částečně ovládá zásady bezpečného chování ve škole i v mimoškolních činnostech, aby chránil své zdraví i zdraví ostatních, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům uplatňuje poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o práci lidí (u nás a v cizině), jak se pracovalo dříve a nyní na příkladech, rodokmen uvede příklady, jaké potíže může mít dítě z jiné kultury žijící u nás uvede příklad využití platební karty odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu 	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <p>domov – orientace v místě bydliště, školy – použití plánu</p> <p>škola – činnosti ve škole, dopravní síť v okolí školy, světové strany, dopravní značky, cyklista</p> <p>naše vlast – domov, části naší obce, sousední obce, vodní toky, vodní nádrže v krajině, význam funkce vybraných budov ve městě, památky, jejich význam</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <p>rodina – život a funkce rodiny, zaměstnání rodičů</p> <p>soužití lidí – komunikace, životní styl, shody a rozdíly mezi lidmi různých kultur</p> <p>právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání</p> <p>Sdělovací prostředky, reklama, její cíl a působení. Počítač.</p> <p>Hospodaření s vodou.</p> <p>Profese ve zdravotnictví.</p>	<p>VDO –místo, kde žijeme (naše obec, lidé kolem nás), náš stát a demokratické tradice, práva a povinnosti</p> <p>MkV – lidé kolem nás, práva dětí, respektování pravidel, shody a rozdíly mezi národy a kulturami.</p> <p>EVVO – ekosystémy (les, pole), vodní zdroje, problémy životního prostředí a lidské aktivity, život v přírodě, lidská sídla.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady hospodaření s vodou - důsledky znečišťování vody - ochrana přírody - ohleduplné chov. k přír., živelné pohromy - CEV- výukové programy <p>EVVO – třídění odpadu, sběr hliníku, papíru...</p> <p>OČMŽS – IZS, Tísňové volání, První pomoc</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, svátky a tradice naší země • pozoruje změny v přírodě v ročních obdobích, uvádí příklady výskytu organismů v určitém prostředí (zahrada, louka, les, pole, rybník) • čte časové údaje s přesností na minutu • ekosystémy tekoucí vody a vodní nádrže, příklady organismů, skupenství vody, koloběh vody v přírodě, meteorologické jevy • pojmenuje části lidského těla, zná smysly • uvědomuje si, co pro něho může být nebezpečné, snaží se předcházet situacím, které by ohrožily zdraví jeho i ostatních • zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit • některé soustavy lidského těla, typy úrazů a první pomoc • charakterizuje fáze vývoje člověka • rozezná krizové situace a navrhne, kde vyhledat pomoc 	<p>LIDÉ A ČAS orientace v čase a časový řád – určování času, jednoduché jízdní řády, svátky v roce současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života bydlení, průběh lidského života, rodokmen</p> <p>ROZMANITOST PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY Voda v přírodě Ekosystémy v blízkosti vodních ploch. Vodní živočichové. Voda – vlastnosti. Pokusy s vodou. Skupenství. Pitná a odpadní voda. Počasí, oblaky.</p> <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Přehled orgánových soustav a jejich význam. Typy úrazů a jednání dítěte při nich – první pomoc. Vývoj člověka. V nemocnici. Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání...) – kde vyhledat pomoc. Chování v roli svědka.</p>	<p>MV – zdravý životní styl, reklama, vymezení a typy médií, sled. naukových pořadů</p> <p>VMEGS –co máme společného a čím se lišíme v rámci Evropy a světa. Globální problémy. Evropský den první pomoci. Práva dětí.</p> <p>OSV – rodina, lidé kolem nás, hygiena a psychohygiena, odolnost vůči manipulativní komunikaci v reklamě, posouzení a zvládnutí krizové situace (dle věku), člověk a jeho zdraví, místo, kde žijeme, lidé a čas</p>
---	--	--

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo začlenění obce do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, v obci rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost. orientuje se na vlastivědné mapě ČR rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, umí odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, dokáže požádat druhou osobu o pomoc zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení poskytne pomoc lidem v těžkých životních situacích (přírodní katastrofy, válka) 	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <p>domov škola obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť okolní krajina (místní oblast, region) – světové strany, sestavování plánu, tvary zemského povrchu. Člověk působí na životní prostředí. naše vlast – domov, národ, státní symboly, armáda ČR, ČR na mapě a její sousedé</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <p>soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, tolerance, principy demokracie, usiluje o dobré vztahy, ve třídě, pomůžeslabším, nevyvyšuje se nad ostatní a neprosazuje své potřeby silou chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům, kdy a jak přijímáme a šíříme informace právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy kultura – projevy a podoby kultury, sport, turistika a jiné pohybové aktivity současného života základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy nesnášenlivosti mezi lidmi</p>	<p>VDO - místo, kde žijeme – práva a povinnosti</p> <p>MkV - lidé kolem nás a práva dětí EVVO – ekosystémy. - lidská sídla - neživá příroda - třídění odpadů - život v přírodě, ochrana přírody - živelné pohromy</p> <p>MV – zdravý životní styl - reklama</p> <p>VMEGS – práva dětí – Evropský den první pomoci</p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti vyhledává a porovnává na příkladech skutečnosti týkající se odlišností způsobu života rodiny, vývoje lidské společnosti, soužití, zvyků a práce lidí v minulosti a v současnosti, pojmenování některých kulturní či historické památky propojí regionální pověsti nebo báje s místem, kde žije, (pravěk, starověk) • pozoruje, popíše viditelné proměny v přírodě ve vztahu k ročnímu období • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • určí a roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků • uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě, louka, kulturní rostliny a význam pro člověka • vzduch – uvede doklady přítomnosti vzduchu, vyjmenuje některé složky vzduchu, vysvětlí podmínky hoření • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky na základě elementárních znalostí o lidském těle projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<p>LIDÉ A ČAS orientace v čase a časový řád – kalendář, denní režim, roční období, letopočty současnost a minulost v našem životě –řazení událostí vlastního života regionální památky – výsledky lidské práce, stavební a písemné památky báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj, zemědělská usedlost před sto lety</p> <p>ROZMANITOST PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY Půda – ekosystémy travních porostů, rostliny a živočichové, kulturní rostliny a hospodářský význam. vzduch - hry a pokusy, hoření, hašení ohně, vybrané veličiny a jejich měření(hmotnost, teplota, objem),</p> <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Trávení. Složky stravy a jejich význam na zdraví člověka. Zdravá výživa. Stres a jeho příčiny. Působení stresu na zdraví člověka.</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany • dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro toho, kdo pomoc potřebuje, uplatňuje pravidla účastníků silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky) • uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa 	<p>Předcházení a minimalizace stresu. Nebezpečné látky. Nebezpečnost návykových látek, jejich odmítnutí. Situace hromadného ohrožení. Význam konkrétních opatření.</p>	
--	--	--

Očekávané výstupy po prvním období:

Místo, kde žijeme

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Lidé kolem nás

žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Lidé a čas

žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

žák

- pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověk a jeho zdraví

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

5.4.2 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku, navazuje na učivo prvouky. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat, uplatňuje pohled do historie a současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku.....2 hodiny týdně

Základ výuky v dané oblasti by měl směřovat k vlastnímu prožitku žáka vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků může být velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací. Může jim pomoci při hledání jejich postavení mezi vrstevníky, při upevňování pracovních i režimových návyků.

Předmět Vlastivěda se dělí do tří tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas.

Místo, kde žijeme- Důraz je kladen na teoretické a praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi a k zemím EU.

Lidé kolem nás - Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Tento okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Lidé a čas - Žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Vychází se od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Žáci se učí samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, hlavně od členů své rodiny, od lidí v nejbližším okolí. Společně navštěvují památky, sbírký regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V celé vzdělávací oblasti pracují žáci samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách, využívají vlastní poznatky, používají literaturu a encyklopedie, pracují s počítačem, nebo se radí s učitelem, provádějí jednoduché pokusy a zapisují, k jakým závěrům došli, řeší různé kvízy, hry a testy na procvičení nebo upevnění učiva. Probíhají různé besedy, exkurze, rozhovory, promítají se filmy. Nadaní žáci si připravují zajímavosti z tematických okruhů a seznamují s nimi ostatní žáky, vychází se ze zájmů žáka. Při skupinové práci pomáhají žákům, kteří požádají o radu. Žáci s SVP pracují ve dvojici, mohou požádat o radu jiného žáka nebo učitele, pracují na počítači, ke své činnosti používají různé pomůcky nebo knihy, kde si mohou ověřit správnost úlohy.

Do výuky je zařazeno projektové vyučování, problémové vyučování, poslech čteného.

K tomu přistupuje individuální hodnocení, sebeevaluace skupiny a učitelovo hodnocení práce skupiny.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- strategickými postupy a metodami vést žáky k plánování, organizování a řízení vlastního učení svým příkladem
- na příkladech z každodenního života si ukazovat, jak převádět teoretické poznatky do praxe (rozhovor, komunitní kruh)
- vést je k praktickému používání probíraných termínů, znaků a symbolů (práce s literaturou)

Kompetence k řešení problému

- nabízet řadu aktivačních metod jak rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech (beseda, rozhovor, diskuse)
- pod vedením učitele poznávat kritické myšlení a svá rozhodnutí se pokusit obhájit na základě svých zkušeností (práce ve dvojici, modelová situace)

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správnému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, v ústním i písemném projevu (rozhovor, diskuse, komunikace ve skupině, práce s knihou – zápis informací)
- pochopit různé druhy textů a záznamů a aktivně s nimi pracovat, přemýšlet o nich a reagovat na ně (encyklopedie – práce s knihou, hledání informací na internetu a zpracování informací formou výpisků, referátů, letáků)
- aktivně se zapojovat do společenského dění, preferovat kladný vztah k naší zemi, k místu narození

Kompetence sociální a personální

- předkládat žákům dostatek námětů pro tvorbu společných pravidel skupiny, podílet se pozitivně na aktivní práci ve skupině, v případě potřeby dokáže poskytnout pomoc nebo o ni požádat (komunitní kruh, práce ve skupině)
- chápat potřebu efektivně spolupracovat při řešení problému (beseda, rozhovor)

Kompetence občanské

- vést žáka ke schopnosti vcítit se do situace ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení (komunitní kruh, modelová situace)
- respektovat, chránit a vážit si našich tradic i kulturního a historického dědictví (seznamuje ostatní s místními památkami, praktická cvičení – vycházky)

Kompetence pracovní

- vést žáky k praktickému používání svých znalostí získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje (referát, výstupní práce)
- nabízet možnost poznávat kulturní a společenské hodnoty a učit se je chránit (práce s encyklopedií, s literaturou, využití internetu, spolupráce s CEV, Muzeum)

4. – 5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • poznává své okolí, vztahy a souvislosti, místní a regionální skutečnosti • poznává národní cítění a vztah k naší zemi • vyhledává údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí • seznamuje se s hlavními orgány státní moci a některými jejich zástupci, symboly našeho státu a jejich významy • objasní základní význam chráněných částí přírody • přispívá ke zlepšení životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává jednoduché údaje na mapách • pozoruje rozdílnost map obecně zeměpisných a tematických, čte jednoduchou historickou mapu nebo náčrt, glóbus 	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME Naše vlast – domov, krajina, národ, národní hrdost, vlastenectví, cizina Soužití národů a národností v jedné zemi Národní bohatství – zvyklosti, tradice, symboly Základy státního zřízení a politického systému ČR Státní symboly ČR – přírodní podmínky, oblasti ČR, chráněné oblasti, cestovní ruch Životní prostředí Regiony ČR – obec ve vyšším územním a správním celku, zeměpisná poloha a přírodní tvářnost krajiny a regionu Praha a vybrané oblasti regionu – významné obce a města, kulturní a společenské, hospodářské, historické a technické objekty, dopravní síť, cestovní ruch, rekreační a chráněné oblasti Surovinové zdroje, výroba, služby a obchod Evropa a svět – ČR v Evropě a ve světě, významné evropské státy a města, střediska cestovního ruchu Poloha světadílů a oceánů na Zemi Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky, historické mapy, regiony ČR, ČR na mapě Evropy a světa</p> <p>LIDÉ KOLEM NÁS</p>	<p>EVVO – náš národní park, chráněné oblasti, CEV – výukové programy</p> <p>VDO – naše obec, místo, kde žijí, právo a spravedlnost</p> <p>OSV – lidé kolem nás, soužití a mezilidské vztahy</p> <p>VDO – soužití lidí, naši sousedé, sousední státy, státní symboly, politické strany, církve</p> <p>MkV – právo a spravedlnost, soužití lidí, národnostní menšiny, základní globální problémy, národnosti v ČR</p> <p>VMEGS – doba NO, ČR, putujeme po Evropě</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi • rozlišuje základní vztahy mezi lidmi • odhadne ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva • v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování • pochopí rozdíly mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání na základě společně vytvořených pravidel soužití • získává ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům • objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje • objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje • na příkladech objasní rizika půjčování peněz • uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti • na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města • rozeznává současné a minulé a orientuje se 	<p>Soužití lidí – mezilidské vztahy, principy demokracie, pomoc nemocným a sociálně slabým, politické strany, církve</p> <p>Chování lidí – pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace (včetně dopravní situace); rizikové chování, předcházení konfliktům, principy demokracie, vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p> <p>Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot, národnostní menšiny</p> <p>Kultura – podoby a projevy kultury Základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí – současný stav</p> <p>LIDÉ A ČAS</p>	
---	--	--

<p>v hlavních reáliích minulosti a současnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práci předků na našem území v hlavních dějinných obdobích • uvede historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů • seznámí se se základními významy nemovitých i movitých kulturních památek, archivů, knihoven a sbírek muzeí a galerií pro pochopení minulosti • využívá nejrůznější informace z dostupných zdrojů • projevuje zájem o památky regionu 	<p>Orientace v čase a časový řád – historie jako časový sled událostí, letopočet, časové osy</p> <p>Významné události našich dějin – nejstarší osídlení naší vlasti, první státní útvary na našem území – Velká Morava, Přemyslovci, počátky křesťanství, Český stát za vlády Karla IV., české země a způsob života v době husitství a Jiřího z Poděbrad, Habsburkové, počátky utváření novodobého českého národa, národní obrození České země ve 2. polovině 19. století</p> <p>První světová válka, vznik Československé republiky</p> <p>Druhá světová válka, zánik Československé republiky, nacistická okupace, obnovení republiky</p> <p>Československá republika po druhé světové válce – poválečná léta, totalita, obnova demokratického vývoje</p> <p>Česká a slovenská federativní republika, vznik ČR</p> <p>Charakteristika současné vývojové etapy ČR</p> <p>Regionální památky – svědectví práce našich předků – významní rodáci</p> <p>Stavební a písemné památky, historické dokumenty a jejich archivace, péče o historické památky</p> <p>Báje, mýty a pověsti – minulost kraje a předků, probuzení zájmu o dějiny národa a regionu</p>	
---	---	--

Očekávané výstupy po druhém období:

Místo, kde žijeme

žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Lidé kolem nás

žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení, rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Lidé a čas

žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

5.4.3 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět přírodověda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku, navazuje na učivo prvouky. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat, uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Přírodověda ve 4. a 5. ročníku.....2 hodiny týdně

Dotace 2 hodin je z důvodu většího propojení učiva, posílení jazykových dovedností dětí, výchovy ke zdraví, environmentální výchovy, výchovy k ochraně za mimořádných živ. situací a výchovy k občanství.

Základ výuky v dané oblasti by měl směřovat k vlastnímu prožitku žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků může být velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, může jim pomoci při hledání jejich postavení mezi vrstevníky, při upevňování pracovních i režimových návyků.

V přírodovědě se zabýváme těmito tematickými celky:

***Rozmanitost přírody,
Člověk a jeho zdraví***

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- plánovat, organizovat a řídit vlastní učení (rozhovory, práce s literaturou)
- teoretické poznatky převádět do praxe (besedy, exkurze, vycházky, poznávání nejbližšího okolí, kladný vztah k bydlišti)
- pracovat s užívanými termíny, znaky a symboly (práce s encyklopedií a práce na počítači, práce ve dvojicích)
- samostatně pozoruje a experimentuje (pokusy)

Kompetence k řešení problému

- využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů (problémové vyučování), kriticky myslet, svá rozhodnutí být schopen obhájit (referáty, výstupní práce)
- ošetřit jednoduché zranění, zavolat záchrannou službu, znát telefonní čísla první pomoci (praktická cvičení)

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu (vypravování, skupinové práce)
- zapojovat se do diskuze a obhajovat svůj názor (besedy, rozhovory, diskuze)
- chovat se jako účastník silničního provozu (projektové vyučování – Dopravní výchova – dopravní hřiště, praktická cvičení)

Kompetence sociální a personální:

- vytvářet pravidla skupiny, podílet se pozitivně na aktivní práci ve skupině, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat (praktická cvičení, skupinové práce, rozhovory)
- chápat potřebu efektivně spolupracovat při řešení problému (problémové vyučování)

Kompetence občanské

- schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení (besedy, exkurze, komunitní kruh, praktická cvičení)
- chovat se vhodně, solidárně, vzájemně si pomáhat, mít úctu a být snášenlivý (modelové situace)
- chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (Den zdraví, cvičné evakuace – opouštění školní budovy)
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy (výukové programy Centra ekologické výchovy, exkurze do vodní elektrárny)
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (besedy, naučné filmy, praktická cvičení)

Kompetence pracovní

- používat své znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje (pokusy, referáty, skupinové práce)
- používat účinně materiály, nástroje a vybavení (různé výrobky, praktická cvičení)
- učit se ochráně svého zdraví i zdraví druhých lidí a ochráně životního prostředí (modelové situace)

4. – 5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none">• Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka• Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu• Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídání ročních období• Porovnává základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí	<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, porovnávání látek, změny látek a jejich skupenství, měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek, měření a vážení – délka, hmotnost, objem, čas, teplota</p> <p>Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě</p> <p>Nerosty, horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam</p> <p>Vesmír a země – den a noc, roční období, vznik Země, magnetická síla, světové strany, Sluneční soustava</p> <p>Přírodní společenstva – znaky života, průběh života, výživa, stavba těla některých hub a rostlin, rozdíl mezi dřevinami bylinami a</p>	<p>EVVO – ekosystémy, vodní zdroje, lidská sídla</p> <ul style="list-style-type: none">- rozmanitost přírody – les pole louka rybník- třídění odpadů, globální problémy <p>VMEGS – Evropský den první pomoci</p> <p>OSV -péče o zdraví a osobní bezpečí</p> <p>MV – sledování nauk. pořadů</p> <p>OČMŽS – geolog. děje, ochrana zdraví a poskytl. pomoci</p>

<p>organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy, zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uplatňuje některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • V modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí základní funkce jednotlivých orgánových soustav člověka, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života, orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození • Uplatní základní hygienické a preventivní postupy, ošetří drobná a střední poranění a zajistí lékařskou pomoc • Uplatňuje účelné způsoby chování v modelových situacích simulujících mimořádné události a v situacích ohrožujících zdraví 	<p>houbami, rostliny kulturní plané a chráněné, plevely, jedovaté a léčivé rostliny, ekosystémy, význam přírody pro člověka</p> <p>Rostliny, houby, živočichové – znaky života, průběh a způsob života, potřeby a projevy, stavba těla, dýchání, rozmnožování, pohyb</p> <p>Životní podmínky – podnebí a počasí, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, rozmanitost životních podmínek</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, šetření elektrickou energií a pitnou vodou</p> <p>Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</p> <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývin jedince</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa – zdravý životní styl, denní režim, pitný režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, osobní, intimní hygiena,</p> <p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí, služby odborné pomoci, vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany 	<p>(bezpečnostní prvky)</p> <p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p>situace hromadného ohrožení</p> <p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	
--	---	--

Očekávané výstupy po 2. období:

Rozmanitost přírody

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Člověk a jeho zdraví

žák

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě. Důraz je položen především na hlubší poznání dějin vlastního národa (a prachatického regionu) v kontextu s evropským vývojem, dějin kultury (vědy, techniky, způsobem života, náboženství, umění) a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti. Učivo by mělo být určeno k trvalému osvojení, nemělo by žáky zatěžovat podrobnostmi a tím by mělo přispívat ke komplexnějšímu pohledu na historii, k hlubšímu poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa, k intenzivnějšímu citovému vztahu žáků k poznávanému a k rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení.

Výuka dějepisu by především měla vést u žáků k podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných společenství a uvědomování si sounáležitosti s evropskou kulturou. Důraz je kladen na průřezová témata: Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova. Učivu dějepisu je věnováno v každém ročníku po dvou hodinách.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se SVP, je kladen důraz na slovní projev. V psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje i k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového (rozšiřujícího) učiva, ať už formou referátů nebo seminárních prací navíc, zapojují se do soutěží.

Předmětu je věnována v každém ročníku dvouhodinová dotace.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, které jim umožní poznání dějin vlastního národa (Prachaticka) v kontextu s evropským vývojem (výukové programy na počítači, internet)
- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku dějin kultury a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti (historické vycházky, exkurze, besedy, projektová výuka)
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků v rámci autoevaluace v předmětu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí k řešení problémů (např. při práci v kroužku mladých historiků nebo ve společensko-vědním semináři, či při zpracování absolventských a seminárních prací)
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit (při prezentaci referátů a seminárních prací)

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskuzích na daná témata formulovat a vyjadřovat své myšlenky (při skupinové práci)
- učit je vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu (např. při ústních referátech)

- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskuzi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- umožnit žákům poznávat různé typy textů (jako mapy, grafy, diagramy) a dokumentů (videozáznamy, obrazy)
- vést žáky i k využívání neverbální komunikace v rámci dramatizace či živých obrazů historických událostí
- pomocí zavádění skupinové práce a projektové výuky vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce (projektová výuka)
- umožnit žákům podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a přispívat k upevňování mezilidských vztahů (projekty Barevné vyučování, Zápis do 1. tříd)

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví (při návštěvách muzeí, divadel, historických památek)
- vést je k aktivnímu zapojování se do kulturního dění ve městě (soutěže, výstavy)
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich (návštěvy muzeí, historických památek)
- vést žáky k pochopení základních ekologických souvislostí vyvozených z historie

Kompetence pracovní

- vést žáky k využití znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti • pojmenuje poslání a hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven, galerií • orientuje se v čase (před naším letopočtem, našeho letopočtu) a v mapě, chápe časovou přímku jako symbolické zobrazení času • vyjmenuje hlavní období historie v chronologickém sledu • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost • uvede příklady archeologických kultur na našem území • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek 	<p>Člověk v dějinách Lidé, jejich přítomnost a minulost</p> <ul style="list-style-type: none"> - proč a jak poznáváme minulost -úkol historické vědy - hmotné a písemné prameny – archivy, muzea, galerie, knihovny - vnímání historického času, hlavní období historie <p>Počátky lidské společnosti</p> <p>PRAVĚK - nejstarší období lidské společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika doby kamenné a doby kovů (způsob života lidí, počátky zemědělství a řemesel, projevy duchovního života lidí, první kovy, rozvoj řemesel a obchodu, zdokonalení řemeslné výroby, Keltové) - vývoj člověka - významná archeologická naleziště v našich zemích <p>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury STAROVĚK</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled států starověkého východu: Egypt, státy v oblasti Mezopotámie a Předního východu, Indie, Čína (obecné rysy a specifické zvláštnosti jejich společenského, Politického a kulturního vývoje) - kultura států starověkého východu (písmo, způsob života, náboženství umění, základy věd) - přínos starověkých států pro rozvoj světové kultury 	<p>VMEGS – archeologie, regionální dějiny</p> <p>VMEGS – Starověké Řecko a Řím – hlavní události</p> <p>VDO - starověké Řecko, starověký Řím</p>

<p>jako součást světového kulturního dědictví</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace, demonstruje na konkrétních příkladech • uvede osobnosti antiky, vysvětlí zrod křesťanství a souvislost s judaismem • porovná formy vlád a postavení společenských skupin, vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>Starověké Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejstarší období řeckých dějin, báje a pověsti <ul style="list-style-type: none"> ○ Ilias a Odyssea; náboženství, způsob života, ○ hospodářství - námořní obchod a kolonizace - státní zřízení a způsob života v městských státech – Sparta, Athény - řecká kultura a umění - Makedonie, říše Alexandra Makedonského - helénistická kultura <p>Starověký Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> - římská republika, její rozkvět a krize (povstání otroků – Spartakus) - punské války - vznik a vývoj římského císařství - počátky křesťanství - římská kultura (státověda, řečnictví, právo a vojenství) - krize a rozpad říše západořímské - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	
--	---	--

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • chápe podstatnou změnu v Evropě, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti. 	<p>Křesťanství a středověká Evropa STŘEDOVĚK, Raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše - byzantská, arabská a franká říše - přijímání křesťanství, pokusy o podmanění 	<p>VDO – Soužití s minoritami,</p> <p>MkV - raný středověk (Arabové, šíření křesťanství)</p> <p>VMEGS - zámořské plavby,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury • • vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve a reakci církve na tyto požadavky • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • • popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky 	<p>evropské civilizace –islám (Arabové, Turci) východní kočovníci</p> <ul style="list-style-type: none"> - první státní útvary na našem území(Velká Morava), kulturní a politický význam cyrilometodějské mise - počátky a rozvoj českého státu - šíření křesťanství, počátky křesťanské kultury - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - boj mezi mocí světskou a církevní (papežství, císařství) - křížové výpravy - románská kultura gotické umění a vzdělanost středověku <p>Objevy a dobývání. Počátky nové doby. Vrcholný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků - vláda Karla IV. a její přínos pro český stát - gotická kultura a její významné památky, soužití různých etnických kultur v naší zemi - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách <p>Pozdní středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - doba poděbradská, jednota bratrská - jagellonský stát a stavovská monarchie - hospodářský a technický rozvoj v našich zemích a v západní Evropě - cesta ke vzniku středoevropského soustátí - pozdní gotika <p>Raný novověk Počátky novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> - renesance a humanismus - objevné cesty a jejich společenské důsledky - počátky dobývání světa 	<p>evropské dějiny, archeologie, regionální dějiny hist. vývoj</p>
---	---	--

--	--	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek <p>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé 	<p>Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - český stát a velmoci v 15. – 18. století - barokní kultura, (životní styl, architektura, malířství, sochařství, umělecké řemeslo, literatura, hudba, školství) - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti, vědy, techniky a umění v době osvícenské - Anglická buržoazní revoluce <p>habsburská monarchie a české země za vlády Marie Terezie a Josefa II.</p> <ul style="list-style-type: none"> - boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických <p>Modernizace společnosti,</p> <p>Novověk od konce 18. století do r. 1914</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní a osvobozeněcká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - r. 1848 v Evropě a v Čechách 	<p>VMEGS - archeologie, regionální dějiny, historický vývoj</p> <p>VDO – Soužití s minoritami</p>

<ul style="list-style-type: none"> • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky, jak byly formulovány v evropských revolucích • na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií • 	<ul style="list-style-type: none"> - postavení českých zemí v habsburské monarchii v druhé polovině 19. století - politické proudy: konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus - občanská válka v USA - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi - kolonialismus 	
---	---	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstuje zneužití techniky ve válkách a jeho důsledky • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • zhodnotí postavení 	MODERNÍ DOBA Situace v letech 1914 – 1948 <ul style="list-style-type: none"> - 1. světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - nové politické uspořádání Evropy - vznik Československa, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace ve 20. letech - počátky fašistického hnutí, totalitní systémy - SSSR v meziválečném období - komunismus - světová hospodářská krize a její důsledky 	VMEGS – evropské dějiny ,archeologie, regionální dějiny, historický vývoj VDO – Soužití s minoritami, MkV – dějiny 20.stol., holocaust MV – Média a politika

<p>Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní, sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • vysvětlí příčiny vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek, nacismus – důsledky pro Československo a svět - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - protektorát Čechy a Morava - 2. světová válka, holocaust – politické, mocenské a ekonomické důsledky války - domácí a zahraniční odboj - ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT - - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - poválečné Československo v letech 1945 – 1948 - únorový převrat 1948 <p>Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace Československa ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, úloha OSN, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - rozpad koloniálního systému mimo evropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) - charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) - rozpad Československa, vznik České republiky - technika, věda a kultura ve druhé polovině dvacátého století, evropská integrace, 	
--	---	--

	globalizace, problémy současnosti, sport a zábava	
--	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

žák

- má základní přehled o národních dějinách a vybraných kapitolách lokálních, regionálních, evropských a světových dějin
- má představu o životě a jednání sociálních skupin i vybraných konkrétních osob v minulosti
- chápe mnohostrannou rozmanitost projevů všelidské kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu
- rozpozná osobní sounáležitost s kulturními hodnotami i přírodním prostředím a uvědomuje si nutnost jejich ochrany
- zná významné historické památky a osobnosti ve svém regionu i nejvýznamnější památky své vlasti a světa
- uvědomuje si vlastní osobní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých
- chápe historický rozměr pojmů humanita, mír, demokracie, tolerance, nutnost jejich respektování a obrany při střetech s intolerancí, rasismem, nacionalismem a všemi formami extremismu
- samostatně získává z dostupných zdrojů informace o historických skutečnostech
- chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím
- orientuje se v historickém čase a prostoru
- komunikuje o historických tématech, prezentuje výsledky své práce na historická témata
- je schopen chápat významné události současnosti v historickém kontextu

Očekávané výstupy konkrétně stylizované chronologicky jsou umístěny v části tabulky viz Dílčí výstupy pro jednotlivé ročníky.

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět rozšiřuje a prohlubuje dosavadní vědomosti a dovednosti žáků ze společenskovední oblasti. Vyučující bere v úvahu úroveň poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenost, učivo vybírá s přihlédnutím ke konkrétním místním podmínkám.

Výstupy rovnoměrně zahrnují poznávací a dovednostní složku. Individuálně se přistupuje k žákům nadaným a k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Jednotlivé tematické celky jsou integrovány s ostatními předměty (VZ, D, Z, Č, Př, PV, M, VV, HV). Zastoupena jsou všechna průřezová témata, nejvíce Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Specifické formy a metody: besedy, video, dokumenty, tisk, časopisy, internet, literatura, TV, knihovna, referáty, modelové situace, rozhovory, diskuse, dramatizace, ankety, dotazníky, výstavy, problémové a skupinové vyučování, práce ve dvojicích, soutěže, aktivizační formy práce, projektové vyučování, atd. Učivo je průběžně aktualizováno. Vhodným způsobem jsou zařazovány aktuality.

V 8. ročníku jsou žáci seznámeni se zápisem dětí do 1. tříd v projektu Zápis. V 9. ročníku mají patronát nad 1. ročníky.

Předmětu je věnována jednododinová dotace v každém ročníku.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů
- nabízet žákům řadu aktivačních metod (vycházky, exkurze, besedy, soutěže, hry, atd.)
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání získaných vědomostí, k řešení problémů
- učit žáky kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům při diskusích formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- učit vyjadřovat se výstižně
- vést žáky i k využívání neverbální komunikace
- pomocí skupinové práce a projektové výuky vést žáky ke komunikaci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které umožní žákům účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce
- přispívat k upevňování mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- učit žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví
- vést žáky k aktivnímu zapojování do kulturního dění ve městě
- rozvíjet u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem a chování se podle nich

Kompetence pracovní

- učit žáky správným pracovním návykům

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŽÁK <ul style="list-style-type: none"> • umí se efektivně učit a připravovat se na vyučování • vysvětlí vnímání času v naší kultuře, prokáže schopnost měření času, uvede k čemu slouží kalendář • uvědomí si význam domova pro děti i dospělé, vžije se do pocitů osamělých lidí • pěstuje si pěkný vztah k sourozencům a rodičům, příbuzným • dokáže objasnit pojmy náhradní rodinná péče, adopce • uplatňuje vhodné způsoby komunikace v konkrétních situacích • snaží se řešit neshody klidným způsobem • zapojuje se do společných činností ve škole i ve třídě • rozpozná projevy porušování dětských práv – šikany • ví kam se obrátit s žádostí o pomoc • uvede náplň činnosti obecního zastupitelstva • zjistí s jakými problémy se obracíme na obecní úřad • ví, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele • dokáže popsat státní symboly ČR, uvede 	Život v čase <i>Čas</i> <i>Měření času</i> <i>Kalendář</i> Život v rodině <i>Rodina má mnoho členů</i> - rodokmen <i>Rodina má mnoho podob</i> – podoby rodiny <i>Kalendář</i> <i>Rodina má své zvyklosti</i> – Řád, zvyky, manželství <i>Rodina se někdy neshodne</i> – konflikty v rodině Život mezi lidmi <i>Společenská pravidla</i> <i>Lidská práva</i> <i>Šikana</i> Místo kde žiji <i>Domov</i> <i>Obec</i> <i>Kraj</i> <i>Stát</i> – státní symboly ČR <i>Národnost, státní občanství</i> <i>Žijeme v Evropě</i>	OSV – lidská setkávání, život ve škole, úmluva o právech dítěte, mezilidská komunikace VMEGS – naše vlast VMEGS _ aktuality, tradice, vztahy mezi lidmi MkV – vztahy mezi lidmi, lidská setkání MkV – úmluva o právech MkV – problémy lidské nesnášenlivosti MkV – rozdíly mezi lidmi VDO – naše škola VDO – problémy lidské nesnášenlivosti, státní symboly, státní svátky VDO – naše obec, zastupitelstvo, volby VDO – základní státoprávní pojmy

při jakých příležitostech se používají <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíl mezi národností a státním občanstvím objasní proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti 	Naše škola	
---	-------------------	--

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŽÁK <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života; rozpozná tělesné a duševní změny; charakterizuje své osobní vlastnosti dokáže dostatečně korigovat své chování a jednání, rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace je schopen vysvětlit význam státu a pojmů souvisejících rozpozná národnostní, rasové a náboženské a jiné projevy lidské nesnášenlivosti uvede základní dokumenty upravující lidská práva objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou dokáže se vhodně chovat při kulturních událostech dokáže rozlišit základní formy vlastnictví a majetku popíše funkci a formy peněz 	Kam patřím <i>Já a dospívání</i> – období lidského života <i>Žijeme ve společenství lidí</i> – společenské skupiny <i>Ve školních lavicích</i> – povinná školní docházka <i>Komunikace</i> – způsoby komunikace <i>Pravidla chování</i> – společenská pravidla Agresivita a asertivita Já a společenský systém <i>Česká republika</i> – demokracie, prezidenti Národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost, vlastenectví, lidská práva Všeobecná deklarace lidských práv Prezidenti v české historii Porušování lidských práv Já a okolní svět <i>Historické tradice, Kultura, Globální problémy</i> – společenská a kulturní zařízení, kulturní bohatství Masová kultura Masmédia Já a hospodaření <i>Vlastnictví a majetek</i> <i>Peníze</i> - jejich funkce	VDO – společenská pravidla VDO – vlastenectví, lidská práva – Deklarace VDO – ombudsman, národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost VDO – hospodaření, rozpočet VDO – zákony – povinná školní docházka VDO – prezident, vláda EVVO – ochrana životního prostředí, dopady globalizace MV – péče o kulturní památky VMEGS – globalizace, jednotná Evropa OSV – společenské chování, pravidla etikety

<ul style="list-style-type: none"> • objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet • porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu 	Hospodaření s penězi <i>Rozpočet</i> – co je rozpočet, druhy rozpočtu	
--	--	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŽÁK <ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv vlastností na dosahování cílů • objasní význam vůle • popíše, jak lze usměrňovat charakterové a volní vlastnosti • popíše, jak pěstovat zdravou sebedůvěru • uvede základní práva a povinnosti vyplývající z důležitých právních vztahů (vlastnictví, manželství, pracovní poměr) • dodržuje právní řád • rozpozná protiprávní jednání • chápe úlohu soudců, advokátů, notářů a státních zástupců • rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, • odhadne své možnosti a schopnosti • řeší situace, používá asertivní jednání • vysvětlí význam potřeb, zájmů a hodnot 	Člověk jako osobnost <i>Já, jako jedinec</i> – potřeby, zájmy, hodnoty <i>Pocity, emoce, paměť, smysly</i> <i>Já a životní styl</i> – zdravý životní styl <i>Intelligence</i> <i>Paměť, učení</i> – způsoby učení <i>Osobnosti naší země</i> Člověk mezi lidmi Společenské skupiny, Mezilidské vztahy, Autorita, Solidarita, Altruismus, Egoismus <i>Chování v konfliktních situacích</i> – fáze konfliktu, konfliktní situace Člověk ve vztazích <i>Láska</i> <i>Metody antikoncepce</i> <i>Nebezpečí sexuálního života</i> <i>Manželství</i>	MkV- lidské vztahy OSV – soc. rozvoj, osobnostní rozvoj, člověk jako jedinec VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie EVVO – vandalismus, poškozování životního prostředí MV – stát a právo; postavení člověka VDO – politické strany, voliči VDO – právní řád, demokracie, VDO – volby, formy vlády VDO – ústava, Listina základních práv a svobod

<p>pro motivaci jedince, posoudí význam hodnot pro svůj život, dokáže objasnit pojem stres</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje životní styl současné společnosti, objasní nebezpečí zdraví člověka ohrožujících návykových látek a dalších druhů závislosti • vysvětlí a uvede příklady formální a neformální autority • uvede příklady solidarity a mezilidské spolupráce, objasní pojmy autorita, altruismus a egoismus • vysvětlí rozdíly mezi heterosexuální a homosexuální, objasní pojem registrované partnerství • popíše metody antikoncepce • charakterizuje základní funkce státu • dokáže charakterizovat základní typy států podle formy vlády, způsobu vlády a správního uspořádání • vyjmenuje orgány právní ochrany občanů • dokáže rozpoznat základní rozdíl mezi přestupkem a trestným činem • dokáže popsat problematiku dětské kriminality a kriminality mladistvých a uvede jejich příklady 	<p>Člověk ve státě <i>Stát – jeho funkce, typy – demokracie, občan</i> Státy podle formy vlády Státy podle správního uspořádání Státy podle způsobu vlády <i>Ústava České republiky</i> Státní moc <i>Právní řád České republiky</i> Právo, morálka, právní odpovědnost, přestupek, trestný čin Orgány právní ochrany Právní vztahy a právní normy</p>	
---	---	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŽÁK <ul style="list-style-type: none"> • formuluje svůj názor na náboženství obecně • orientuje se v hlavních světových náboženstvích • objasní pojem náboženská tolerance • orientuje se v typech středních škol • seznámí se s pravidly potřebnými k přijímacímu pohovoru • dokáže napsat strukturovaný životopis • vyjmenuje funkce peněz • ví, v jaké formě se peníze vyskytují i jakým způsobem je možné platit • definuje pojem úvěr, dokáže spočítat úrok • seznámí se s vybranými peněžními produkty • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu • charakterizuje pojem národní hospodářství • pojmenuje a objasní principy ekonomických systémů • ví, kdo provádí hospodářskou politiku státu • ví, kdo sestavuje státní rozpočet a čím je tvořen • vysvětlí pojem daň • chápe význam OSN a NATO při řešení konfliktů a při zajišťování kolektivní bezpečnosti 	Člověk a náboženství <i>Náboženství, náboženská tolerance – křesťanství, judaismus, islám, hinduismus, buddhismus, extremismus a fanatismus</i> Moje budoucnost <i>Volba povolání, volba střední školy</i> <i>Nástup do zaměstnání</i> Finanční gramotnost <i>Hospodaření domácností, trh výrobků a služeb</i> <i>Úspory, úvěry a úroky, leasing</i> <i>Banky a jejich služby</i> <i>Peníze</i> Národní hospodářství <i>Struktura národního hospodářství, ukazatele</i> <i>Hospodářská politika státu – státní rozpočet, daně</i> Výroba, obchod – principy tržního hospodářství (nabídka, poptávky, tvorba ceny, inflace) Mezinárodní vztahy a globální svět Evropská integrace (podstata, význam, výhod Evropská unie) Mezinárodní spolupráce (ekonomická, politická, bezpečnostní) Významné mezinárodní organizace (NATO, OSN, Rada Evropy, UNICEF, UNESCO, WHO,...), globalizace Globální problémy lidstva, včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	OSV – osobnostní, sociální rozvoj VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie, formy participace občanů na politickém životě, právní základy VDO – hospodářství, daně VMEGS – jsme Evropané MkV – lidské vztahy a princip sociálního smíru VDO – náboženská tolerance, EU, volby, orgány VDO – státní rozpočet EVVO - vztah člověka k prostředí

• popíše výhody spolupráce mezi státy • uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU • uvede některé významné mezinárodní organizace		

Očekávané výstupy po 2. stupni:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

žák

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody, či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

žák

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

žák

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

žák

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

žák

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a záporny
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Časová dotace pro výuku fyziky: 6., 7., 9. ročník po 1 hodině, 8. ročník po 2 hodinách.

- Součástí výuky fyziky je získávání praktických zkušeností a dovedností při pozorování a experimentování, které bude realizováno v každém ročníku zařazením alespoň 3 laboratorních prací v každém ročníku.
- Ve všech ročnících budou v souladu s obsahem učiva integrovány předměty matematika a výpočetní technika.

Další cíle předmětu:

- Od 6. ročníku příprava žákovských referátů pro doplnění výuky a podchycení zájmu o problematiku předmětu při efektivním využívání všech dostupných zdrojů informací.
- V 8. ročníku v tématu Jaderná energie neformálně přibližovat problematiku ochrany občana před radioaktivním zářením a zásadami odpovědného chování v době mimořádných a havarijních situací.
- K doplnění poznatků vybraných tematických celků zařazovat předem dobře připravené a za aktivního přispění žáků realizované odborné exkurze.
- Získávat talentované žáky pro účast ve fyzikálních soutěžích (FO, Archimediáda).
- Pro podchycení zájmu o předmět a rozšíření vědomostí trvale využívat AV techniku a IA tabuli.
- Pro upevnění učiva nabízet žákům možnosti jednoduchých domácích pokusů a pozorování.
- Získávat žáky ke zpracovávání závěrečných absolventských prací.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu fyzika

Kompetence k učení

- Na úrovni předmětu fyzika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie (postupy), které mají žákům umožnit.
- Samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- Samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádět experimenty, které buď ověřují či potvrzují vyslovované hypotézy nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách
- Vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- Vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- Poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými, oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů

- Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro rozvíjení této klíčové kompetence využívány následující strategie (postupy), které mají žákům umožnit:
- Rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (dostupné metody pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky apod.)
- Vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání
- Hledat, navrhnout či používat různé další metody, informace nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace a prostředky nevedly k cíli
- Posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému
- Korigovat chybná řešení problému
- Používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní

- Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie (postupy), které mají žákům umožnit:
- Samostatně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně a souvisle, používat odborné terminologie
- Diskutovat o nastoleném problému, umět naslouchat druhým, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- Vyjadřovat se např. pomocí technických nákresů a náčrtů, schémat, grafů a diagramů

Kompetence sociální a personální

- Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie (postupy), které mají žákům umožnit:
- Spolupracovat ve skupině, přijmout novou roli v pracovní činnosti, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce např. při fyzikálních měření či laboratorních pracích
- Chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, dokázat ocenit a čerpat ze zkušeností druhých lidí, respektovat názory druhých

Kompetence občanské

- Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie (postupy), které mají žákům umožnit:
- V případě potřeby se rychle a zodpovědně rozhodnout, poskytnout účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní

- Na úrovni předmětu Fyzika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využívány strategie (postupy), které mají žákům umožnit:
- Používat bezpečně fyzikální pomůcky a přístroje, dodržovat pravidla stanovená pro fyzikální učebnu
- Využívat znalosti a zkušenosti získané ve fyzice k vlastnímu rozvoji a přípravě na budoucnost
- Rozhodnout se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší na příkladech pojmy těleso a látka; dokáže vyjádřit výsledek měření fyzikální veličiny číselnou hodnotou a jednotkou; používá jednotky a jejich převody <ul style="list-style-type: none"> objasní složení atomu dokáže vysvětlit rozdíl mezi elektrickým vodičem a dokáže vysvětlit elektrický výboj a ochranu před ním <ul style="list-style-type: none"> objasní princip magnetu a jeho působení na jiná tělesa <ul style="list-style-type: none"> má představu o magnetickém poli a magnetické indukci <p>dokáže vysvětlit princip vzniku elektrického proudu a</p>	<p>LÁTKY A TĚLESA Vlastnosti látek a těles</p> <ul style="list-style-type: none"> tělesa, látky, skupenství; fyzikální veličiny, jejich měření, měřidla, převody jednotek a užití při praktických úlohách a cvičeních; <p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE Elektrické vlastnosti látek</p> <p>. model atomu, elektrické vodiče, nevodiče, elektrické pole, elektrický výboj, blesk, ochrana proti němu</p> <p>Magnetismus</p> <p>Magnet, působení magnetu na jiná tělesa, magnetická indukce a magnetování, magnetické pole</p> <p>Elektrický obvod</p>	<p>- EVVO – elektrická energie</p>

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže vysvětlit elektrické napětí a jeho zdroje, • dokáže nakreslit jednoduchý elektrický obvod, seznámí se s jedn. elektr.značkami • dokáže vysvětlit princip elektromagnetu 	elektrický proud, napětí jeho zdroje, účinky elektrického proudu, elektrický spotřebič, elektrický obvod, magnetické pole cívky, elektromagnet	
--	--	--

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
žák <ul style="list-style-type: none"> • objasní klid a pohyb tělesa, změří dráhu uraženou tělesem; • rozezná pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, využívá vztahů mezi rychlostí, dráhou a časem; • seznámí se s tvorbou a členěním grafu závislosti dráhy na času při rovnoměrném pohybu; • definuje sílu, její jednotky a znázornění, umí skládat síly a používat příslušných vztahů • charakterizuje tlakovou sílu a tlak, umí ukázat na praktických příkladech; • zná Newtonovy pohybové zákony • dokáže vysvětlit třecí sílu a tření v praxi; • umí vypočítat rovnováhu na páce a moment síly, určit jednotku momentu síly, chápe rovnováhu na kladce pevné; • ví, co je těžiště tělesa a umí jej experimentálně určit 	POHYB TĚLES SÍLY Pohyby a vzájemné působení těles <ul style="list-style-type: none"> • klid a pohyb těles, měření dráhy a času; • pozorování rovnoměrných a nerovnoměrných pohybů; • vzájemné působení těles, síla • gravitace, gravitační síla • měření síly, pozorování účinků gravitační, tlakové a třecí síly; • určení svislého a vodorovného směru; • měření tlaku; • experimentální skládání dvou sil a určování těžiště tělesa; • pozorování v souvislosti s pohybovými zákony; • měření momentu síly, experimentální ověření rovno-váhy na páce a pevné kladce; MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN Mechanické vlastnosti kapalin a plynů	EVVO – tlak a hydrostatický tlak (stavba rybníků a hráze) OČMŽS - plavecký výcvik, záchrana tonoucího - pomoc tonoucímu na ledě, stavba hrází

<ul style="list-style-type: none"> • dokáže objasnit Pascalův zákon a vysvětlit princip hydraulického lisu; • Charakterizuje hydrostatický a atmosférický tlak, jeho měření, • chápe vztakovou sílu, která vzniká při ponoření tělesa do kapaliny či plynu; objasní podstatu Archimédova zákona; • rozumí chování těles v kapalině a plynu (vztah gravitační a vztakové síly); • chápe pojem podtlak a přetlak a jeho využití v praxi; • umí číst hodnoty tlaku na manometrem <p>Světelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná zdroje světla, šíření světla v různých optických prostředích, rozbíhavý a rovnoběžný svazek světla, stín, zatmění Slunce a Měsíce, rychlost světla a její souvislost s prostředím (opticky řidší a hustší); • vysvětlí odraz a lom světla na rozhraní dvou optických prostředí, ohnisko, ohniskovou vzdálenost kulového zrcadla; • vysvětlí lom ke kolmici a od kolmice, čočku (spojku a rozptylkou), ohnisko a ohniskovou vzdálenost čočky, lupa, optickou vlastnost oka; • umí rozložit bílé světlo optickým hranolem, zná světelné spektrum; seznámí se ze základními pojmy, prakticky si ověří fyzikální zákony a zákonitosti 	<ul style="list-style-type: none"> • působení tlakové a gravitační síly na kapalinu, Pascalův zákon, hydrostatický tlak; • vztaková síla v kapalinách a plynech, Archimédův zákon, podmínky plování, vznášení se a potápění těles jako důsledek vztahu mezi gravitační a vztakovou silou, experimentální ověření • tlak plynu v uzavřené nádobě, přetlak a podtlak, měření; <p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <p>Světelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroj světla, šíření, paprsek, svazek; • stín a jeho vznik, fáze Měsíce; • rychlost světla, zákon odrazu; • zobrazení rovinným zrcadlem • zobrazení kulovým zrcadlem • ohnisková vzdálenost kulového zrcadla • lom světla na rozhraní dvou prostředí • čočky- rozdělení, základní pojmy • zobrazení spojkou, lupa • zobrazení rozptylkou • optické vlastnosti oka • rozklad bílého světla optickým hranolem, spektrum • princip optických přístrojů • laserové světlo <p>princip skládání barev</p>	
--	---	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pojmu práce, výkon, pohybová a polohová energie, vzájemná přeměna energie; chápe vnitřní energie tělesa a její souvislost s teplotou, změnu vnitřní energie při konání práce a tepelnou výměnou, chápe pojem teplo - teplota a měrnou tepelnou kapacitu; dokáže objasnit změny skupenství, tání a tuhnutí krystalické látky, teplotu tání, skupenské teplo tání, vypařování a var, teplotu varu, kapalnění; <ul style="list-style-type: none"> chápe podstatu vzniku zvuku, zdroj a šíření zvuku v různých prostředích, umí pozorovat rozezná tón, výšku, hlasitost a barvu zvuku, chápe, že hluk má negativní vliv na člověka dokáže vysvětlit odraz zvuku na překážce, ozvěnu; 	<p>ENERGIE Energie, její přeměny a přenos</p> <ul style="list-style-type: none"> jednotky práce a výkonu, převody, užití vzorců při řešení problémů a úloh; změření práce a výkonu; užívat vztah $E_p = m \cdot g \cdot h$; přeměna energie polohové na pohybovou a obráceně; změny vnitřní energie, teplo, teplota, uvést základní skupenství; užití tabulek, pozorování; charakterizovat faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny; <p>ZVUKOVÉ DĚJE Zvukové jevy Charakterizovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> zdroj zvuku jako chvějící se těleso; šíření zvuku v prostředí; tón jako zvuk vznikající pravidelným chvěním těles a výšku tónu jako kmitočet; hlasitost zvuku, na čem závisí; hluk jako zvuk vznikající nepravidelným chvěním tělesa, boj proti nadměrnému hluku; 	<p>EVVO - jednoduché stroje, spalovací motory, jaderná energie, nebezp. odpady, meteorologie, skleníkový efekt, globální změny klimatu, alternativní, zdroje energie</p> <p>VMEGS - jaderná energetika, JETE – vztahy se sousedními státy</p>

<ul style="list-style-type: none"> • ověří existenci elektrického pole; • uvede hlavní jednotku elektrického náboje; • rozliší pokusně vodič od izolantu; • sestaví jednoduchý i rozvětvený obvod podle schématu; • uvede hlavní jednotku elektrického proudu, charakterizuje el. proud; • objasní podstatu Ohmova zákona a používá jej při řešení úloh; • uvede hlavní jednotku elektrického odporu, ví, na čem závisí odpor vodiče; • objasní podstatu a využití reostatu; • určí výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe; 	<ul style="list-style-type: none"> • odraz zvuku, vznik ozvěny ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE Elektrický proud <ul style="list-style-type: none"> • elektrický náboj, jednotka, elektrická síla a pole, elektrické napětí; • vodiče, izolanty, elektrický článek, el. obvod a jeho části; • elektrický proud - stejnosměrný a střídavý, tepelné účinky el. proudu; • Ohmův zákon pro kovy, odpor vodiče (závislost), podstata vedení el. proudu v kovech; • výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe, reostat; 	
---	---	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • ověří existenci elektrického pole; • uvede hlavní jednotku elektrického náboje; • rozliší pokusně vodič od izolantu; • sestaví rozvětvený obvod podle schématu; • uvede hlavní jednotku elektrického proudu, 	ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE Elektromagnetické jevy <ul style="list-style-type: none"> • elektrický náboj, jednotka, elektrická síla a pole, elektrické napětí; 	EVVO vysoké napětí polovodiče, jaderná energie, nebezp. odpady OČMŽS - bezpečnostní pravidla při práci s el. spotřebiči OČMŽS - provoz jaderných elektráren,

<p>charakterizuje el. proud;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede hlavní jednotku elektrického odporu, ví, na čem závisí odpor vodiče; • ověří existenci magnetického pole, uvede druhy magnetických pólů u magnetu a cívky s proudem; • charakterizuje magnetické pole Země; • popíše a načrtne průběh indukčních čar u magnetu a cívky s proudem (stejnorodé a nestejnorodé magnetické pole); • objasní podstatu a funkci stejnosměrného elektromotoru; • objasní podstatu elektromagnetické indukce; • charakterizuje střídavý proud, jeho periodu a kmitočet; • charakterizuje efektivní proud (napětí) jako proud (napětí) zjištěný ampérmetrem (voltmetrem) určeným pro měření střídavého proudu (napětí); • změří efektivní proud (napětí); • objasní podstatu a funkci transformátoru při řešení problémů a úloh; • objasní podstatu stavby a funkce (jednofázového) alternátoru; • objasní podstatu PN přechodu, funkci polovodičové diody a její zapojení v závěrném a propustném směru; • nakreslí a vysvětlí voltampérovou charakteristiku polovodičové diody; • objasní a dodržuje pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními 	<ul style="list-style-type: none"> • vodiče, izolanty, elektrický článek, el. obvod a jeho části; • elektrický proud - stejnosměrný a střídavý, tepelné účinky el. proudu; • magnety přírodní a umělé, magnetické pole Země, indukční čára, cívka s proudem v mag. poli, stejnosměrný elektromotor, elektromagnetická indukce, rozvod elektrické energie; • vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech a polovodičích, polovodičová dioda; 	<p>radiační záření, ochrana před zářením</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí, doprava a životní prostředí, hospodaření
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam jaderné energie, rozeznává radioaktivní záření, rozumí řetězové reakci, jadernému reaktoru a elektrárně; 	<p>LÁTKY A TĚLESA Atomy a záření</p> <ul style="list-style-type: none"> • radionuklidy přirozené a umělé, štěpení jader, řetězová reakce; • nepříznivé vlivy výroby elektrické. energie v tepelných elektrárnách na životní prostředí; <p>VESMÍR Vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> • čím je tvořena sluneční soustava; • vyhledat základní údaje o Slunci v tabulkách; • orientovat se na mapě hvězdné oblohy; • oběžná doba planety hvězdný a slunečný den; <ul style="list-style-type: none"> • definovat pojem světelného roku a používat tento pojem při řešení úloh; 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná sluneční soustavu, složení, charakteristiku pohybů, oběžnou dobu planet; • orientuje se na obloze; • rozeznává hvězdný a slunečný den; • zná hvězdy a podstatu jejich složení; • ví, co je to světelný rok; • orientuje se na mapě hvězdné oblohy; 		

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Látky a tělesa

žák

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Pohyb těles

Síly

žák

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly

- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Mechanické vlastnosti tekutin

žák

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Energie

žák

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Zvukové děje

žák

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Elektromagnetické a světelné děje

žák

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Vesmír

žák

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Učivo chemie je rozvrženo do dvou let v 8. a 9. ročníku s dotací dvou hodin týdně. Tento předmět úzce souvisí s předměty Fyzika, Přírodopis, Matematika a Zeměpis. V tomto předmětu jsou zahrnuty problémy spojené se zkoumáním přírody, poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům, a jejich zákonitostem. Umožní žákům hlouběji porozumět přírodním zákonitostem a procesům, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodních poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. V tomto předmětu si žáci osvojí praktické činnosti, které využijí při laboratorní práci, jsou zde zařazeny frontální a demonstrační pokusy, příprava referátů.

V době vyučování je soustavně kladen důraz na prvky průřezového tématu Environmentální výchova, na činnost člověka a jejich negativní dopad na životní prostředí, na vyčerpatelnost přírodních dějů. Do vzdělávacího obsahu jsou dále začleněny tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova – především morální a sociální rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání

- Důraz je kladen na praktickou činnost žáků zařazením laboratorních cvičení, co nejvíce frontálních pokusů a demonstračních pokusů. Žáci tak získávají praktické zkušenosti a dovednosti při pozorování a experimentování.
- Prohlubování vztahu se žáky s hlubším zájmem o předmět – příprava demonstrací, on sám demonstraci předvede.
- V konzultačních hodinách je možné experimentální činnost pro zájemce ještě rozšířit a umožnit účast v chemických soutěžích (chemická olympiáda, korespondenční znalostní soutěž).
- Během hodin chemie v návaznosti na probírané učivo je realizován dlouhodobý projekt – odpovědnost a ochrana svého zdraví, i „zdraví“ okolního světa.

Další cíle:

- Příprava referátů pro rozšíření a doplnění učiva, diskuse na příslušnou problematiku.
- K prohloubení, ověření a upevnění učiva nabízet žákům jednoduché domácí pokusy a pozorování.
- Získávat žáky ke zpracování závěrečných seminárních prací.

Ke zvládnutí učiva a výstupů budou využity následující metody

- skupinové vyučování
- problémové vyučování
- projektové vyučování
- exkurze a výlety
- samostatné vyhledávání v literatuře, ověřování pokusy a tvorba závěrů

Tematické celky v oblasti Chemie

- pozorování, pokus a bezpečnost práce (vlastnosti látek, zásady bezpečné práce, nebezpečné látky a přípravky, mimořádné události)
- směsi (voda, vzduch, různorodé a stejnorodé roztoky)
- částicové složení látek a chemické prvky (molekuly, atomy, jádro, protony, neutrony, prvky, chemické sloučeniny)

- chemické reakce (zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, klasifikace chemických reakcí, faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí, chemie a elektřina)
- anorganické sloučeniny (oxidy, kyseliny a hydroxidy, soli kyslíkaté a nekyslíkaté)
- organické sloučeniny (uhlovodíky, paliva, deriváty uhlovodíků, přírodní látky)
- chemie a společnost (chemický průmysl v ČR, průmyslová hnojiva, tepelně zpracovávané materiály, plasty a syntetická vlákna, detergenty a pesticidy, insekticidy, hořlaviny, léčiva a návykové látky)

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- *Výběrem vhodných metod, které přiblíží žákům problematiku této přírodní vědy, přivedou je k dovednostem, jako je zacházení s chemikáliemi, výběr vhodných pomůcek, ověřování a zkoumání látek, používání chemických pojmů. Vhodnými postupy vést žáky k porozumění chemie a vzbuzovat o ni zájem.*
- používá obecně užívané chemické termíny, znaky, symboly, rovnice
- propojuje poznatky z různých předmětů (Př, F, M)
- pozoruje a experimentuje získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, a vyvozuje z nich závěry (zkoumání jednotlivých látek)
- poznává smysl učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich (příprava seminárních prací, příprava na vyučování, absolventské práce)

Kompetence k řešení problému

- *Předkládat vhodné náměty, které u žáků vzbudí zájem o jejich řešení. Motivovat k vlastnímu vyhledávání informací, které vedou k řešení problému, vést, jak prakticky využít získané znalosti.*
- vede nejrozumnější problémové situace ve škole
- řeší problémové situace z testů Kalibro a v zadáních olympiád
- vyhledává různé varianty řešení problémů
- ověřuje správnost svého řešení prakticky (indikátory, pokusy, laboratorní práce, matematické výpočty)
- zadáváme úlohy, při kterých mohou žáci vyhledávat, třídit, využívat informace z různých zdrojů (textové, obrazové, internet)
- samostatně řeší problémy, využívá logické, matematické a empirické postupy (Vypočítání hustoty roztoku, zakreslování grafů, jejich porovnávání, využívání praktického vědění a znalostí)

Kompetence komunikativní

- *Vést k výstižnému a souvislému vyjadřování v písemném i ústním projevu, což přispívá ke spolupráci, k porozumění s ostatními, zadávání referátů, vést ke spolupráci.*
- komunikuje a respektuje druhé ve skupině
- obhájí výsledky prací (důkaz látek, př. – glukosy)
- formuluje své myšlenky
- řeší úkoly
- dokáže obhájit a argumentovat svou myšlenku

Kompetence sociální a personální

- *Vést žáky k tvorbě pravidel práce v chemické laboratoři, v týmu, tato pravidla dodržovat a utvářet tak příjemnou atmosféru.*
- spolupracuje ve skupině, vytváří týmovou práci (při laboratorních pracích)
- přijímá novou roli (demonstrační pokusy)
- vytváří ohleduplnost a úctu při jednání s druhými lidmi, upevňuje mezilidské vztahy
- nepřeceňuje se, ani nepodceňuje (dbá na bezpečnost při práci s chemikáliemi)

Kompetence občanské

- *Nacvičit chování a pomoc v krizové situaci ohrožující život, při zranění (poleptání, zasažení oka, dráždivou látkou, ...).*
- ochraňuje životního prostředí, zdraví (chemický průmysl, výrobky a rizika v souvislosti se životním prostředím, plasty, úniky nebezpečných látek)
- posuzuje vlastní pokrok (chemické výzkumy)
- pěstuje národní hrdost se jmény významných českých badatelů
- oceňuje přínos slavných chemiků

Kompetence pracovní

- *Poskytovat dostatek vhodných situací, např. laboratorní cvičení, které vedou k nácviku správného a bezpečného používání různých chemických látek, pomůcek, k nácviku dodržování vymezených pravidel.*
- sbírá staré železo, a další suroviny, které se dají recyklovat
- manipuluje s pomůckami při laboratorních pracích
- bezpečně manipuluje s pomůckami a chemikáliemi, respektuje řád bezpečné práce a chování v laboratoři
- připravuje referáty, práce s odbornou literaturou

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozliší a popíše společné a rozdílné vlastnosti látek (barvu, skupenství, rozpustnost v rozpouštědlech) rozpozná přeměny skupenství látek pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami zvolí nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků a připraví je v laboratoři i v běžném životě používá termíny koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí (o známém složení) a uvede příklady jejich oddělování v praxi rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede a zhodnotí příklady znečišťování vody a vzduchu uvede složení vzduchu a popíše vznik 	<p>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE</p> <p>-vlastnosti látek: skupenství, barva, vůně, hustota, teplota tání a varu, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost,</p> <p>-zásady bezpečné práce: ve školní pracovně i v běžném životě</p> <p>-nebezpečné látky a přípravky: H-věty, P-věty, piktogramy, jejich význam a jejich využití na běžně dostupných látkách</p> <p>-mimořádné události: havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek, požáry, zásady chování v kritických situacích</p> <p>-pokus a pozorování: pokus jako důležitý postup v chemii, nácvik cíleného pozorování a popisu vlastností látek a jejich přeměn</p> <p>-SMĚSI</p> <p>- směsi: různorodé, stejnorodé, roztoky; hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku: koncentrovaný, zředěný, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace – v podmínkách školy nebo domácnosti)</p> <p>-voda: destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody</p> <p>-vzduch: složení, teplotní inverze, smog čistota ovzduší; zjišťování konkrétních příkladů o znečišťování ovzduší a vody v okolí</p>	<p>EVVO -ovzduší, voda</p> <p>EVVO -voda, vzduch</p> <p>EVVO -čistírna odpad. vod.</p>

<p>teplotní inverze a smogu</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech, ze vzorce určí počet atomů prvků v molekule • rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a užívá tyto pojmy ve správných souvislostech, používá chemické značky vybraných prvků • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání • provede jednoduchou chemickou reakci v baňce nebo ve zkumavce • přečte chemické rovnice s použitím veličiny látkové množství a jednotky mol, s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu, zapíše jednoduché chemické rovnice při zadání názvů a vzorců výchozích látek a produktů • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY</p> <p>-částicové složení látek: atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, valenční elektrony,</p> <p>-prvky: názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo</p> <p>-chemické sloučeniny: chemická vazby, kationy a aniony, molekuly, vzorce</p> <p>CHEMICKÉ REAKCE - ZÁKLADY</p> <p>-chemické reakce: reaktanty a produkty, zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, mol, molární hmotnost</p> <p>-klasifikace chemických reakcí: slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní</p> <p>-faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalyzátory</p>	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, halogenidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí • zapisuje názvy i vzorce oxidů, halogenidů, kyselin a hydroxidů • vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a navrhne opatření, jak jim lze předcházet • orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • uvede příklady neutralizace v praxi 	<p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <p>-halogenidy: oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů (chlorid sodný)</p> <p>-oxidy: názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů</p> <p>-kyseliny a hydroxidy: kyselost a zásaditost roztoků, indikátory pH; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů, kyselé deště, ředění kyselin a rozpouštění hydroxidu sodného</p> <p>-solí: názvosloví, vlastnosti a použití vybraných solí; sledování průběhu neutralizace hydroxidu kyselinou s použitím indikátoru, zapisování neutralizace chemickými rovnicemi</p>	
--	---	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozezná redoxní reakce mezi ostatními chemickými reakcemi a určí v zápisu nejjednodušších chemických rovnic oxidaci a redukci popíše alespoň dva činitele ovlivňující rychlost koroze a způsoby ochrany ocelových předmětů před korozí rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti, použití a vzorce zhodnotí z ekologického hlediska užívání fosilních paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti, použití a vzorce rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy a posoudí podmínky pro jejich postačující průběh na Zemi uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě a zhodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy zhodnotí využívání prvotních a 	<p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <p>-chemické reakce: reaktanty a produkty, zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, mol, molární hmotnost</p> <p>-klasifikace chemických reakcí: slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní</p> <p>-faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalyzátory</p> <p>-redoxní reakce: oxidace a redukce, jejich praktický význam a zjišťování oxidace a redukce při redoxních reakcích</p> <p>-koroze: vliv různých činitelů na vznik a rychlost koroze, způsoby ochrany ocelových předmětů</p> <p>ORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <p>-uhlovodíky: příklady v praxi významných alkanů, alkenů, alkinů a aromatických uhlovodíků</p> <p>-paliva: ropa a její frakce, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, hodnocení spalování přírodních a průmyslových paliv z hlediska péče o životní prostředí</p> <p>-deriváty uhlovodíků: příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin</p> <p>-přírodní látky: zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle</p>	<p>EVVO-plasty (recyklace), paliva, chemický průmysl v ČR</p>

<p>druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje znalosti o principech hašení požárů • posoudí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka • vyjmenuje příklady plastů a syntetických vláken, uvede jejich vlastnosti, výhody a nevýhody při jejich používání • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných návykových látek a příklady nebezpečí, kterým se vystavuje jejich konzument 	<p>CHEMIE A SPOLEČNOST</p> <p>-chemický průmysl v ČR: výroby a výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin</p> <p>-průmyslová hnojiva</p> <p>-stavební pojiva: cement, vápno, sádra</p> <p>-plasty: vlastnosti, použití i z hlediska péče o životní prostředí, likvidace</p> <p>-syntetická vlákna: vlastnosti, použití ze zdravotního hlediska a z hlediska mačkavosti</p> <p>-detergenty a pesticidy</p> <p>-hořlaviny: význam tříd nebezpečnosti</p> <p>-léčiva, návykové látky</p> <p>-potraviny: složení a konzervace</p>	
---	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

žák

- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

SMĚSI

žák

- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- navrhuje postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

žák

- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

žák

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při přecházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizaci v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů
- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

CHEMIE A SPOLEČNOST

žák

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přírodě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Výuka přírodopisu je realizována prostřednictvím základních témat tohoto oboru – Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda a Praktické poznávání přírody. Hlavním cílem je přinést ucelený pohled na přírodu kolem nás. V průběhu vzdělávání přírodopisu je soustavně kladen důraz na prvky průřezového tématu Environmentální výchova, na vytváření návyků a postojů vedoucích k ochraně životního prostředí i vlastního zdraví. Do vzdělávacího obsahu jsou dále začleněny tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova (zejména v návaznosti na osobnostní, sociální a mravní aspekt některých zdravotních témat), podporována jsou i témata týkající se ochrany člověka za mimořádných životních situací. Ve vhodných tematických celcích je podporována i výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchova.

V **6. a 7. ročníku** je přírodopis dotován dvěma hodinami týdně.

V **8. ročníku** jsou vzhledem k obsahu učiva **integrovány** obory **Výchova ke zdraví** a **Přírodopis** do předmětu **Přírodopis**, předmět je vyučován dvě hodiny týdně.

V **9. ročníku** je přírodopis dotován jednou hodinou týdně.

Z oboru Výchova ke zdraví v 8. ročníku jsou integrovány tyto tematické celky:

Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy (otázky rolí otce a matky v rodině, znalost problematiky lidské reprodukce, způsoby chování k druhému pohlaví, odpovědný přístup k plánovanému rodičovství) – 10 hodin

Péče o zdraví, zdravá výživa (prevence nejčastějších chorob - běžných, infekčních i civilizačních všech tělesných soustav člověka, vliv dodržování správné hygieny na zdraví člověka, souvislosti mezi správnou výživou, způsobem života a zdravím člověka, zdravotní rizika spojená s poruchami příjmu potravy) – 15 hodin

Návykové látky (zdravotní rizika - nebezpečí kouření, alkoholu, užívání drog, jejich vliv na zdraví člověka) – 5 hodin

Osobní bezpečí, ochrana člověka za mimořádných situací (praktická znalost poskytování první pomoci, zásady bezpečného chování při styku s jinými lidmi – šikana, týrání, sexuální zneužívání, chování v dalších situacích ohrožujících život člověka) – 10 hodin

Výuka přírodopisu je realizována převážně ve třídě, využívány jsou ale i další metody a formy práce, např. spolupráce s Centrem ekologické výchovy Dřípatka, výuka na Školní přírodní rezervaci, pobytové a poznávací zájezdy, výlety, exkurze, besedy, putování po naučných stezkách, vycházky, návštěvy muzeí, planetária, projektové vyučování, integrované vyučování, problémové vyučování, skupinová i individuální práce, práce ve dvojicích, hry, testy, přírodovědné soutěže, testy Kalibro, vzdělávací programy v televizi i rozhlasu, vzdělávací videoprogramy aj.

V 6. – 9. ročníku je součástí výuky přírodopisu rovněž získávání vědomostí na základě pozorování a experimentování, které je realizováno zařazením 3 – 5 laboratorních prací každém ročníku.

Součástí výuky mohou být návštěvy Školní přírodní rezervace (organizována ve spolupráci s Centrem ekologické výchovy Dřípatka). Žáci se aktivně zapojují do zkoumání přírodnin v jejich přirozeném prostředí a provádějí praktická cvičení v terénu.

Žák aktivně **využívá i prostředky výpočetní techniky**, zejména výukové programy zaměřené na přesné a logicky uspořádané vyjadřování s využitím odborných pojmů, na schopnost zobecňování přírodovědných poznatků a jejich aplikace v různých oblastech života. Žák se učí hledat

různé varianty a postupy řešení problémů, učí se základům logického vyvozování závěrů. Využití informační a komunikační technologie umožňuje žákům získat s pomocí celosvětové sítě široké spektrum poznatků i kontaktů, nalézat spolehlivé aktuální informace z většího množství zdrojů.

Návrhy témat pro jednodenní projektovou výuku, resp. exkurze, jsou výběrové, tzn. žáci je v daném ročníku neplní všechny, rozhodující je zájem žáků a aktuální situace ve třídě. Je samozřejmé, že tyto navrhované projekty mohou být na základě dalších zkušeností z praxe měněny a doplňovány.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku přírodopisu a povedou k ochotě se o přírodu dále zajímat
- učit žáky samostatně vyhledávat informace, třídit je, pracovat s atlasy a klíči
- předkládat žákům dostatek podnětů ke zkoumání přírodních faktů, využívat různé empirické metody poznávání přírody (pozorování, pokus, experiment) a různé způsoby racionálního uvažování

Kompetence k řešení problémů

- vytvářet potřebu klást si otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, hledat na ně odpovědi
- vyhledávat informace z různých zdrojů (učebnice, internetu, encyklopedií, časopisů, novin, televize, ...) nacházet shodné, podobné a odlišné znaky, a tak objevovat řešení problémů
- vést žáky k samostatnému uvažování a řešení problémů a ověřování vyslovených domněnek (žadavat zpracování referátů, seminárních a výstupních prací)

Kompetence komunikativní

- nabízet žákům dostatek možností k porozumění odborných textů i obrazových materiálů
- umožnit žákům vyhledávat potřebné údaje v různých zdrojích informací
- posuzovat důležitost, spolehlivost a správnost získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz nebo závěrů
- vyžadovat souvislé odpovědi v logickém sledu a v rámci individuálních kultivovaný písemný projev
- vést žáky k formulování vlastních názorů na problematiku přírody a její ochrany

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních možností při řešení úloh
- vytvářet dostatek situací, které vedou k poznání potřeby i výhod vzájemné spolupráce (při laboratorních pracích a práci na projektech organizovat skupinovou práci, tím učit žáky organizovat práci ve skupině, poskytnout pomoc druhému, ale také o ni požádat, respektovat a oceňovat snahu a práci jiných, kriticky hodnotit výsledky své práce)

Kompetence občanské

- zdůrazňovat rovnost všech lidí bez ohledu na jejich původ, rasu, tělesný handicap apod.

- zapojovat žáky do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i ke zdraví ostatních (např. podporovat separaci odpadu)
- vést žáky k respektování práva každého na zdravé životní prostředí, k porozumění souvislostem mezi činností člověka a stavem přírodního a životního prostředí
- nabízet žákům jednání preferující co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- rozvíjet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Kompetence pracovní

- podporovat rozvoj zručnosti a dovednosti při manipulaci s pomůckami i přírodninami (např. při laboratorní práci), vyžadovat dodržování všech pravidel bezpečnosti práce
- věnovat pozornost dodržování bezpečnosti práce při pobytu v přírodě, seznamovat žáky s pravidly bezpečného jednání v návaznosti na učivo o jednotlivých organismech, člověku i ekosystémech
- nabízet dostatek situací k propojení problematiky ochrany přírodního a životního prostředí a zdraví člověka (ukazovat souvislosti mezi stavem životního prostředí a různými lidskými činnostmi v přírodě – zemědělství, lesnictví, budování dopravní sítě, průmysl, urbanizace, turistika, rekreace, ...)
- vést žáky k využití získaných poznatků v dalších oborech lidské činnosti (např. při rozhodování o budoucím profesním zaměření žáka)

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> žák objasní základní projevy a podmínky života, chápe postavení Země ve vesmíru a význam biotických podmínek pro život na Zemi Užívá praktické metody poznávání přírody, dovede zacházet s lupou a mikroskopem, připravit jednoduchý preparát popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel, vysvětlí vztah mezi fotosyntézou a dýcháním třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka Popíše stavbu a funkci těla jednobuněčného a mnohobuněčného organismu rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby a porovná je podle 	<p>OBECNÁ BIOLOGIE Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - názory na vznik života, význam podmínek neživé přírody pro život na Zemi - Planeta Země – kolébka života</p> <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY - Mikroskop</p> <p>OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA Základní složení a struktura živých soustav - buňky (stavba a funkce), pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné</p> <p>Viry a bakterie</p> <p>Významní vědci a jejich objevy na poli mikrobiologie (Luis Pasteur, Robert Koch, ...)</p> <p>BIOLOGIE HUB Houby</p>	<p>- EVVO – viry a bakterie (vztah člověka k prostředí)</p> <p>- EVVO – nižší rostliny a bezobratlí (ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí)</p> <p>- OČMŽS – patogenní organismy a ochrana zdraví člověka</p>

<p>charakteristických znaků</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytne první pomoc při otravě houbami • vysvětlí různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích • objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků • rozpozná, porovná a objasní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů (orgánových soustav) • pojmenuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • registruje význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichů • používá praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody 	<p>Lišejníky</p> <p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí těla</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <p>- významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí – žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci</p> <p>- hospodářsky a epidemiologicky významné druhy</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů</p> <p>- chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost</p> <p>Projevy chování živočichů</p> <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <p>- pozorování charakteristických znaků vybraných skupin živočichů</p> <p>- určování vybraných zástupců rostlin</p>	
---	---	--

7. ročník

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> žák porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů vysvětlí rozdíly mezi bezobratlými a obratlovci rozlišuje a porovná podle diakritických znaků jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin objasní a posoudí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k posuzování jejich životních nároků, chápe význam příznivých podmínek pro život v zajetí vysvětlí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy používá praktické metody poznávání 	<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> Stavba a funkce jednotlivých částí těla živočichů (orgánové soustavy) Vývoj, vývin a systém živočichů Rozšíření, význam a ochrana živočichů Projevy chování živočichů významní zástupci jednotlivých skupin strunatců: <ul style="list-style-type: none"> paryby ryby obojživelníci (ocasatí, bezocasí) plazi (šupinatí, želvy, krokodýli) ptáci (hrabaví, měkkozobí, vrubozobí, dravci, sovy, šplhavci, kukačky, papoušci, pěvci, pštrosi, tučňáci) savci (vejcorodí, chudozubí, vačnatci, šelmy, ploutvonožci, zajícovi, hlodavci, sudokopytníci, lichokopytníci, chobotnatci, kytovci, letouni, hmyzožravci, primáti) 	<ul style="list-style-type: none"> EVVO – les – nahosemenné a krytosemenné rostliny, pole – polní plodiny, vodní ekosystémy – ryby, obojživelníci (ekosystémy) pěstování hosp. významných plodin, chov hosp. zvířat, malochovy a velkochovy (základní podmínky života) vznik fosilních paliv, chov živočichů a pěstování rostlin, rozšíření, význam a ochrana živočichů a rostlin, chráněné druhy, Den Země (lidské aktivity a problémy životního prostředí) chráněné přírodní výtvoř - stromy, ochrana lesa (vztah člověka k prostředí)

<p>přírody (pracuje s atlasy a určuje některé živočišné druhy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • žák odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • • rozpozná, porovná a objasní vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady funkcí a vztahů v rostlině jako celku • • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů • odvodí na základě zkušeností z pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody 	<p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anatomie a morfologie rostlin <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - Fyziologie rostlin <ul style="list-style-type: none"> - principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - Systém rostlin <ul style="list-style-type: none"> - poznávání a zařazování běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny) - poznávání a zařazování nahosemenných rostlin - poznávání a zařazování krytosemenných rostlin: <ul style="list-style-type: none"> a) jednoděložných b) dvouděložných - využití hospodářsky významných zástupců (zejména obilovin, okopanin, zeleniny, ovocných dřevin, olejnin...) - Význam rostlin a jejich ochrana <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování charakteristických znaků vybraných skupin živočichů - určování vybraných zástupců rostlin 	
---	---	--

--	--	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> žák vysvětlí pojem etologie, uvede příklady využití etologických poznatků v praxi orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy objasní vznik a vývin jedince od početí až do stáří dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti (chápe význam plánovaného rodičovství) 	<p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <p>- Fylogeneze člověka</p> <p>- Anatomie a fyziologie</p> <p>- stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti</p> <p>- rozmnožování člověka</p> <p>- nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie</p> <p>- vývin jedince</p>	<p>- MkV – etnický původ (rovnocennost etnických skupin, odlišnost i rovnost lidí, projevy rasové nesnášenlivosti)</p> <p>– partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, plánované rodičovství</p> <p>– péče o zdraví, zásady hygieny</p> <p>– poskytování první pomoci při úrazech</p> <p>- EVVO – dýchací soustava (základní podmínky života)</p> <p>- životní prostředí a jeho vliv na zdraví člověka, nemoci, úrazy, prevence, zdravý životní styl (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si vliv prostředí a životního stylu na zdraví člověka • • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 	<p>Životní styl</p> <p>-pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p> <p>- Významní vědci a jejich objevy - Jan Janský, Jan Evangelista Purkyně, Johann Gregor Mendel, Aleš Hrdlička, ...</p> <p>OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA - Dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení</p>	
--	---	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života, dokáže vést diskusi o názorech na vznik a složení Země • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek 	<p>NEŽIVÁ PŘÍRODA - Země - vznik a stavba Země</p> <p>- Nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění vybraných zástupců nerostů a hornin - praktický význam a využití vybraných zástupců nerostů a hornin - principy krystalografie</p> <p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p>	<p>- EVVO – organismy a prostředí (ekosystémy) - vývoj Země, půdy, biosféra, přírodní krajiny, organismy a prostředí (základní podmínky života) - chráněné přírodní výtvořy, změny v krajině – vliv těžby, Den Země (lidské aktivity a problémy životního prostředí) - ochrana přírody – region Skalka,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání neživé přírody • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> - určování vybraných vzorků na základě jejich charakteristických znaků - Vnitřní a vnější geologické děje - příčiny a důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, jejich vliv na utváření Země - Půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin - hospodářský význam půdy pro společnost - nebezpečí a příklady devastace půdy - možnosti a příklady rekultivace půdy - Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, názory na vznik života, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - Geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Západní Karpaty - Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi - Významní vědci a jejich objevy (teorie vzniku a vývoje života na Zemi – Oparin, Jean Baptiste 	<p>Štěpánčin park, Hospic, organismy a prostředí (vztah člověka k prostředí)</p> <p>- OČZMŽS – sopečná činnost, zemětřesení, působení zemské tíže, větru, vody (ochrana zdraví)</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a uvede příklady narušení rovnováhy v ekosystému ve svém okolí i ve světě • pochopí důležitosti ochrany přírody a životního prostředí • zaujímá stanoviska k ekologickým problémům současného světa 	<p>Lamarck, Charles Darwin)</p> <p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - výskyt vybraných organismů a jejich přizpůsobování prostředí - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty - Organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	
--	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

žák

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě, pro člověka

BIOLOGIE HUB

žák

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

žák

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

žák

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

žák

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

žák

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

žák

- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

žák

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

V **6., 7. a 8. ročníku** je zeměpis dotován dvěma hodinami týdně. V **9. ročníku** je zeměpis dotován jednou hodinou týdně.

Zeměpis je realizován v těchto tematických celcích:

6. ročník – Planeta Země, Mapa – obraz Země, Přírodní složky a oblasti Země, Jak žijí lidé na Zemi
7. ročník - Regiony světa (Afrika, S. a J. Amerika, Austrálie, Asie, oceány
8. ročník – Evropa – obyvatelstvo, regiony, Česká republika – přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství, regiony
9. ročník – Svět kolem nás – globalizace, vyspělost a integrace zemí, kulturní rozdíly, migrace, sektory hospodářství, globální změny, přírodní katastrofy, biodiverzita

Zeměpisné vzdělávání v návaznosti na prvouku a vlastivědu žákům umožňuje se seznámit se souvislostmi přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v současných problémech lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnosti za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí. Seznamuje žáky s možnostmi ochrany za mimořádných životních situací. V průběhu vzdělávání zeměpisu je soustavně kladen důraz také na prvky environmentální výchovy, na vytváření návyků a postojů vedoucích k ochraně životního prostředí i vlastního zdraví. Začleněna jsou zejména průřezová témata z oblasti EVVO, EGS a MV.

Výuka probíhá v běžné třídě, některé hodiny v učebně ICT. Využívány jsou vedle frontálního výkladu další metody a formy práce. Např. projektové vyučování, skupinová i individuální práce, práce ve dvojicích, audiovizuální pořady, besedy, vycházky, planetária, hry, testy, vzdělávací programy v televizi, vzdělávací videoprogramy, pobytové a poznávací zájezdy, výlety, exkurze. Žák aktivně využívá i prostředky výpočetní techniky, a další zaměřené na orientaci na mapě. Žák se učí hledat různé varianty a postupy řešení problémů, učí se základům logického vyvozování závěrů. Využití informační a komunikační technologie umožňuje žákům získat s pomocí celosvětové sítě široké spektrum poznatků i kontaktů, nalézat spolehlivé aktuální informace o světovém dění z většího množství zdrojů. Návrhy témat pro jednodenní projektovou výuku, resp. exkurze, jsou výběrové, tzn. žáci je v daném ročníku neplní všechny, rozhodující je zájem žáků a aktuální situace ve třídě. Je samozřejmé, že tyto navrhované projekty mohou být na základě dalších zkušeností z praxe měněny a doplňovány.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Vzdělávacím cílem je orientovat se v geografickém prostředí, poznávat hlavní objekty, jevy, procesy a souvislosti mezi nimi. Vytvářet a aktivně podporovat odpovědný přístup člověka při rozvoji a ochraně životního prostředí, podchycovat a rozvíjet smysl žáka pro respektování hodnot přírody a lidských výtvorů, vést jej k lásce k domovu a vlasti.

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku geografie a povedou k ochotě se dále zajímat o svět, přírodu i hospodářskou úroveň států a chápat příčiny současného stavu
- vysvětlovat žákům souvislosti mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

- předkládat žákům dostatek podnětů ke zkoumání geografických faktů, využívat různé empirické metody poznávání světa (četba denního tisku atd.) a různé způsoby racionálního uvažování

Kompetence k řešení problémů

- vytvářet potřebu klást si otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, hledat na ně odpovědi
- využívat osvojený systém poznání přírody k řešení přiměřeně obtížných problémů
- vést žáky k samostatnému uvažování a řešení problémů a ověřování vyslovených domněnek
- rozvíjet způsob myšlení, který vede k porovnávání různých názorů, k vyvozování optimálních praktických postupů

Kompetence komunikativní

- nabízet žákům dostatek možností k porozumění textů i obrazových materiálů
- umožnit žákům vyhledávat potřebné údaje v různých zdrojích informací
- posuzovat důležitost, spolehlivost a správnost získaných geografických dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz nebo závěrů
- vést žáky k formulování vlastních názorů na problematiku světového dění

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních možností při řešení úloh
- vytvářet dostatek situací, které vedou k poznání potřeby i výhod vzájemné spolupráce

Kompetence občanské

- zapojovat žáky do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům
- vést žáky k porozumění souvislostem mezi činnostmi člověka a stavem životního prostředí
- nabízet žákům jednání preferující co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- rozvíjet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Kompetence pracovní

- podporovat rozvoj zručnosti a dovednosti při práci s tabulkami a mapami
- vést žáky k využití získaných poznatků v dalších oborech lidské činnosti (např. při rozhodování o budoucím profesním zaměření žáka)

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu (hvězdná podstata Slunce, velikost Slunce, postavení Slunce ve vesmíru a ve sluneční soustavě, pohyby Slunce, mechanismus sluneční soustavy, planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci) • pracuje s porozuměním s pojmy: planetky, družice planet (měsíce planet), meteorická tělesa, komety, Galaxie, Mléčná dráha, cizí galaxie • charakterizuje polohu, povrch a pohyb Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce, umí zdůvodnit rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce • v činnostech prokazuje porozumění pojmům: glóbus, měřítko globusu, poledníky, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžky, zeměpisná síť, zemský rovník, nadhlavník, obratníky, polární kruhy, letní slunovrat, zimní slunovrat, jarní rovnodennost • v činnostech prokazuje porozumění pojmům poledník, rovnoběžky, zeměpisná síť, zemský rovník, nadhlavník, obratníky, polární kruhy, letní slunovrat, zimní slunovrat, jarní rovnodennost • posoudí postavení Země ve vesmíru, tvar a 	<p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <p>Planeta Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesmír; vznik vesmíru; vývoj poznávání vesmíru - Slunce a sluneční soustava; - Měsíc - Země jako vesmírné těleso; - tvar a rozměry Země - pohyby Země <p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <p>Mapa – obraz Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - glóbus a, měřítko globusu; - poledníky a rovnoběžky, zeměpisná síť; - trvání dne a noci, roční období - určování zem. polohy, časová pásma, - měřítko map, plány, - obsah map, znázorňování výškopisu a - polohopisu, druhy map 	<p>EVVO – biosféra umělé vodní nádrže</p> <p>EVVO – sféry Země, chráněné druhy, přírodní a kulturní krajina</p> <p>EVVO – pedosféra – přírodní složky a oblasti Země</p> <p>MkV – Afrika, lidské rasy</p> <p>VMEGS – biosféra</p>

<p>rozměry Země</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí s porozuměním pojem geografická (krajinná) sféra jako soubor všech krajín na zemském povrchu tvořený přírodou a lidskou společností a výsledky jejich činnosti určí jednotlivé složky přírodní sféry: - orientuje se v objektech, jevech a procesech v litosféře, v rozložení prvků litosféry: objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, dna oceánu, proces zemětřesení a sopečné činnosti, vznik pohoří, proces, zvětrávání, činnost větru a působení povrchové tekoucí vody, ledovců a ledu na utváření zemského povrchu orientuje se v objektech, jevech a procesech v atmosféře a rozmístění prvků atmosféry, pracuje s porozuměním s pojmy: počasí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře: tlak vzduchu, proudění vzduchu, podnebí, podnebné pásy na Zemi, vítr, pasáty, monzuny, ochrana ovzduší, určí a vyhledává na mapách podnebné pásy na Zemi, tropický pás, subtropické pásy, mírné pásy, polární pásy. posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné 	<p>Přírodní složky a oblasti Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografická (krajinná) sféra - přírodní sféra a její složky - litosféra - atmosféra - hydrosféra - pedosféra - biosféra - přírodní krajiny 	
---	---	--

<p>základní geografické znaky sídel</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků 	<p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ Jak žijí lidé na Zemi - rasy, národy, jazyky - sídla - lesy, voda - sektory hospodářství – zákl. inf. - doprava - vyspělost států – zákl. inf.</p>	
---	--	--

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi, určí jejich zeměpisnou polohu a porovná jejich rozlohu; • charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostřední oceánů; • určí a vyhledá na mapách zemské polární oblasti, uvede jejich mimořádný význam pro tvorbu a ochranu životního prostředí na Zemi; • posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a 	<p>Rozdělení světa REGIONY SVĚTA Afrika - přírodní poměry, regiony Amerika - Severní Amerika - Jižní Amerika Antarktida Austrálie - Austrálie a Oceánie Asie - Východní Asie</p>	<p>EVVO —J. Amerika (Amazonie, Asie EVVO - NS států světa MkV– ohniska neklidu VMEGS - Evropa, společenský zeměpis VMEGS —Evropské státy</p>

<p>využívání polárních oblastí;</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Africe, Austrálii a Oceánii, Americe, Asii • s pomocí mapy lokalizuje jednotlivé státy a teritoria Australského svazu, určí hlavní oblasti a nejvýznamnější státy Oceánie; • uvede a vyhledá na mapách nejvýznamnější hlavní a ostatní velká africká města, hlavní město a největší města Australského svazu a hlavní město Nového Zélandu; • vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje jednotlivé kulturní a zeměpisné oblasti Ameriky; • určí, vyhledá na mapách a charakterizuje státy Severní Ameriky; • uvede a vyhledá na mapách významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské a průmyslové oblasti Kanady a USA, hlavní města a nejvýznamnější města Kanady a USA; • vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy Latinské Ameriky; • uvede a vyhledá na mapách významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské a průmyslové oblasti, určí a vyhledá hlavní a největší města uvedených států; • určí, vyhledá na mapách a charakterizuje 	<ul style="list-style-type: none"> - Jihovýchodní Asie - Jižní Asie - Jihozápadní Asie - Západní Asie <p>ve všech regionech se probírají tato témata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha - povrch - podnebí - vodstvo - obyvatelstvo - základní rysy hospodářství nejvýznamnějších států 	
---	---	--

<p>kulturní a zeměpisné oblasti Asie, jejich nejvýznamnější státy, hlavní koncentrace obyvatelstva, hospodářské oblasti, určí a vyhledá hlavní a nejvýznamnější města;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní mimořádné hospodářské postavení Japonska v asijském regionu, charakterizuje hospodářský rozvoj nově industrializovaných zemí Jižní a Jihovýchodní Asie; • posoudí aktuální demografickou, politickou a hospodářskou pozici Číny v Asii a ve světě; 		
---	--	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině 	<p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky a zdroje - obyvatelstvo a sídla – migrace, města, přirozený pohyb obyvatelstva - hospodářství, integrace - evropské regiony – střední, severní, západní, jižní, jihovýchodní, východní <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Česko v Evropě – poloha, vývoj státního území - přírodní podmínky – krajina, surovinové zdroje, ochrana ŽP 	<p>EVVO – dřevozpracující průmysl, zemědělství</p> <p>EVVO – geografie ČR, zemědělství, společenský zeměpis</p> <p>EVVO – průmysl, těžební průmysl, společenské a hospodářské složky krajiny</p> <p>EVVO – společenský a hospodářský zeměpis</p> <p>MkV – společenský a politický zeměpis</p> <p>MkV – lidské rasy</p> <p>VMEGS – společenský a politický zeměpis</p>

<ul style="list-style-type: none"> vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu <p>REGIONY SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Evropy porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Evropy zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <p>ČESKÁ REPUBLIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém 	<p>obyvatelstvo a sídla – přirozený pohyb, migrace regionální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářství – vývoj a význam sektorů - regiony ČR – kraje – zákl. info - můj domov <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy praktické topografie - orientace v terénu - zobrazování a hodnocení krajiny - bezpečného pohybu v krajině - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 	
--	---	--

kontextu <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 		
---	--	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních topografiích (určování světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdálenosti, zhotoví situační plánek • zná zásady chování při živelné katastrofě GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE <ul style="list-style-type: none"> • organizuje a přiměřeně hodnotí 	- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích Svět kolem nás - globalizace	EVVO – lesy a ochrana prostředí EVVO – místní region, přírodní podmínky ČR EVVO – společ. a hosp. složky krajiny, hospod. zem., nerostné bohatství a průmysl v ČR MkV – menšiny

<p>geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu <p>PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost <p>REGIONY SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa 	<p>– příležitost nebo hrozba</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly ve vyspělosti zemí - dělení dle vyspělosti, překážky rozvoje, chudoba - integrace zemí - kolonizace, dekolonizace, ekonomická integrace - kulturní rozmanitost lidstva - postavení menšin, filozofie a náboženství, prolínání kultur, lidská práva, - mezinárodní migrace - hlavní směry, problémy migrantů - osídlení - rozlišení sídel, život ve městech, města ve vyspělém a rozvojovém světě, venkovská sídla - zemědělská výroba - zem. výroba, půdní fond, transform. českého zem - průmysl - prům. revoluce, lokaliz. faktory, prům. oblasti světa, členění průmyslu, těžební, zpracovatelský prům., energetika - doprava - význam, dopravní spojení – transkontinentální, kontinentální a vnitrostátní, problémy dopravy, vliv na ŽP - služby <ul style="list-style-type: none"> - každodenní součást života - cestovní ruch - turistické oblasti - globální změny klimatu - člověk a přírodní katastrofy - rozmanitost živé přírody 	<p>VMEGS – zahraniční pobyt v ČR</p>
---	---	--------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel • zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje • porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech <p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> - biodiverzita - význam a využití geografie 	
---	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

žák

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesech v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

žák

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

žák

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

žák

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

žák

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

žák

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

žák

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět HV je dotován v 1. až 9. ročníku jednou vyučovací hodinou týdně. Vyučuje se zpravidla v samostatné vyučovací jednotce, v 1. až 5. ročníku lze v blocích s ostatními předměty.

Uplatňuje se diferencovaný přístup k žákům se SVP a v jejich projevech jsou zohledňovány specifické chyby. Nadaní žáci mohou projevit své nadání při náročnějších doprovodech písní, ve vícehlasém zpěvu a při účasti v soutěžích. Dále se mohou zapojit do volitelných a nepovinných předmětů estetického zaměření – např. sborový zpěv.

Metody – individuální, skupinový, kolektivní zpěv, filmová a divadelní představení, příprava na soutěže, integrované vyučování s ostatními předměty, koncerty, besídky a akademie, prvky taneční výchovy.

Nejčastějšími průřezovými tématy jsou OSV, EGS, MkV. Výuka v 1. až 5. ročníku probíhá převážně v kmenových třídách, v 6. až 9. ročníku v učebně hudební výchovy.

Veškeré klíčové kompetence se prostupují a prolínají předmětem od prvního do devátého ročníku

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

nabízet žákům aktivační metody, které jim přiblíží problematiku hudební výchovy (zpěv, poslech). Povedou je k dovednosti zpívat, naslouchat hudbě a pohybově vyjádřit hudbu, pochopit pravidla notového zápisu. Strategickými postupy je vést k porozumění hudby a vzbuzovat o ni zájem. Předkládat žákům dostatek zdrojů hudby a vést je k pochopení užitečnosti hudby v životě.

Kompetence k řešení problémů

předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s oblastí hudební výchovy, vést je k praktickému používání osvojených znalostí a dovedností a k jejich využití (skupinová práce).

Kompetence komunikativní

strategickými postupy a metodami přivádět žáky ke kultivovanému vyjadřování myšlenek a názorů v písemném i ústním projevu, k naslouchání ostatním a vhodným argumentacím svých názorů.

Kompetence sociální a personální

vytvářet dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka, k vědomí kulturního dědictví obsaženého v hudbě, k rozvíjení sebedůvěry

Kompetence občanské

oblast neklade tak velké možnosti využití této kompetence, podporovat respekt k tradicím, uměleckým dílům

Kompetence pracovní

nabízet dostatek příležitostí k pochopení nutnosti ochrany kulturních hodnot, využívat znalostí a zkušeností získaných v uměleckých oblastech

1. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popřípadě v mollových tóninách s využitím správných pěveckých návyků • Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty s pomocí učitele • Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře • Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • Rozlišuje jednotlivé kvality tónů • Vybaví si v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, rozeznává některé hudební druhy a žánry 	<p>-VOKÁLNÍ ČINNOSTI pěvecký a mluvní projev – pěvecké návyky (nasazení a tvorba tónu, dýchání, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena rozšiřování hlasového rozsahu rytmus řeči a hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu intonace v dur a moll INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Hra na jednoduché hudební nástroje – Orffův instrumentář Rytmizace a melodizace, improvizace HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, pohybová improvizace Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a improvizace Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci, pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvality tónů - délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord Hudebně výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace, melodie vzestupná, sestupná, zvukomalba Metrické, rytmické, dynamické, harmonické a výrazové změny v hudebním proudu</p>	<p>OSV – hudebně pohybové činnosti, poslechové činnosti, prožitky, improvizace pohybem, poslech zpěv, hudební relaxace - rozvoj kreativity VDO – státní hymna VMEGS – poslechové a vokální činnosti, státní hymna MkV – poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti MV – poslechové činnosti</p>

	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Interpretace hudby	
--	--	--

2. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popřípadě v mollových tóninách s využitím správných pěveckých návyků • Orientuje se v notovém zápise jednoduché jednohlasé písně, tu na základě svých dispozic imituje podle hraného nebo zpívaného vzoru, popřípadě intonuje • Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty po předchozí ukázce • Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře dle předchozí ukázky <p>Reaguje pohybem na znějící hudbu. Pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>Rozlišuje na základě předchozí zkušenosti jednotlivé kvality tónů</p> <p>Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, rozezná některé hudební druhy a žánry</p>	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI Pěvecký a mluvní projev – pěvecké návyky, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Rytmus řeči a hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Intonace v dur a moll Grafický záznam vokální hudby – orientace v jednoduchém notovém (grafickém) záznamu písně, její reprodukce</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Hra na jednoduché hudební nástroje Rytmizace a melodizace, improvizace a stylizace – tvorba doprovodů, předehra, mezihra, dohra</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, pohybová improvizace Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudu znějící hudby – pantomima a improvizace Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvality tónů – délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p>	<p>VDO – státní hymna</p> <p>MkV – poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti</p> <p>VMEGS – státní hymna, poslechové činnosti, vokální činnosti</p> <p>OSV – hudebně pohybové činnosti, poslech a zpěv, hudební relaxace</p> <p>MV – poslechové činnosti</p>

	<p>Hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, melodie vzestupná a sestupná, zvukomalba</p> <p>Metrické, rytmické, dynamické, harmonické a výrazové změny v hudebním proudu</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroje</p> <p>Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka</p> <p>Interpretace hudby – povídáme si o hudbě</p>	
--	---	--

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popříp. v mollových tóninách s využitím správných pěveckých návyků Orientuje se v notovém zápise jednoduché jednohlasé písně, tu na základě svých dispozic imituje podle hraného nebo zpívaného vzoru, popřípadě intonuje Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie, vytváří pohybové improvizace Rozlišuje jednotlivé kvality tónů 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Pěvecký a mluvní projev – pěvecké návyky, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>Rytmus řeči a hudební rytmus – odhalování souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu</p> <p>Dvojhlas</p> <p>Intonace v dur a moll</p> <p>Grafický záznam vokální hudby – orientace, reprodukce</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p>Hra na jednoduché hudební nástroje</p> <p>Rytmizace a melodizace, improvizace a stylizace – tvorba doprovodů, předehra, mezihra, dohra</p> <p>Interpretace motivů, témat, jednoduchých skladbiček</p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, pohybová improvizace</p>	<p>VDO - státní hymna</p> <p>VMEGS - státní hymna, poslechové a vokální činnosti</p> <p>MkV – poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti</p> <p>OSV – poslechové činnosti, prožitky, hudebně pohybové činnosti</p> <p>OSV – poslech, zpěv a hudební relaxace</p> <p>MV – poslechové činnosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, rozeznává některé hudební druhy a žánry • realizuje podle svých indiv. schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • vytváří v rámci svých indiv. dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<p>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a improvizace</p> <p>Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Kvality tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord</p> <p>Hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, melodie vzestupná a sestupná, zvukomalba</p> <p>Metrické, rytmické, dynamické, harmonické a výrazové změny v hudebním proudu</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</p> <p>Hudební styly a žánry</p> <p>Interpretace hudby</p>	
---	--	--

Očekávané výstupy po 1. období:

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

4. ročník

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> Zazpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně (v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách) Využívá získané pěvecké dovednosti Sleduje s dopomocí notový záznam písně Označí stoupavou a klesavou melodii v notovém záznamu Hraje na jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje Vytváří dle svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace Rozpozná s pomocí učitele hudební formu jednoduché písně či skladby Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecké návyky (nasazení a tvorba tónu, dýchání, hygiena hlasu a rozšiř. hlasového projevu) využití rytmu řeči při vokálním projevu kánon, tercsextový dvojhlas <u>práce s písní</u> (dur, moll) orientace v jednoduch. notovém záznamu písně grafic. záznam melodie a skladby <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> Orffovy hud. nástroje (popříp. zobcové flétny, keyboardy) tvorba jednoduchých doprovodů tónikou a dominantou a jejich interpretace grafic. záznam melodie a skladby <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> taktování (2/4, 3/4 takt) pohybový doprovod hudby (jedn. lid. tance, pohybová improvizace) pantomima na znějící hudbu <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> repetice, stupnice dur, délky not, předznamenaní hudební výrazové prostředky, kvality tónů hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> OSV – poslechové činnosti, prožitky, zpěv, hudební relaxace, hudebně pohybové činnosti MkV – poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti VMEGS – vokální a poslechové činnosti, státní hymna VDO – státní hymna MV – poslechové činnosti

	<ul style="list-style-type: none"> - hudební formy (rondo, malá písňová forma, variace) - B. Smetana - A. Dvořák 	
--	---	--

5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Zaspívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně (v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách) • Využívá získané pěvecké dovednosti • Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • Sleduje samostatně notový záznam písně • Zaspívá nebo zahraje jednoduchou melodii podle not • Zvládá jednoduché popřípadě složitější instrumentální doprovody • Vytváří dle svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace • Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace • Rozpozná hudební formu jednoduché 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlasový rozsah, frázování, dýchání, individuální i skupinový zpěv - kánon, dvojhlas, jednoduchý trojhlas - práce s písní (dur, moll) - orientace v jednoduchém notovém záznamu - grafic. záznam melodie a skladby <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na Orffovy nástroje (i další jednoduché nástroje) - tvorba doprovodů (přehra, mezihra, dohra) - interpretace jednoduchých motivů - grafický záznam melodie a notační programy <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování (2/4, 3/4, 4/4) - taneční hry a jednoduché lidové tance - orientace v prostoru <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - OSV – rozvoj schopnosti poznávání, vzájemné poznávání, kreativita, komunikace, poslechové činnosti, prožitky, zpěv, hudební relaxace, hudebně pohybové činnosti - MkV – kulturní poklady světa, poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti - VMEGS – vokální a poslechové činnosti, státní hymna - MV – poslechové činnosti - MkV – xenofobie a rasismus v dětské literatuře – hymny zemí

<p>písně či skladby</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> stupnice moll, celý tón a půltón, akord hudební výrazové prostředky výrazové změny v hudebním proudu hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební formy interpretace hudby („verbalizace“) hudební styly a žánry L. Janáček J. S. Bach W. A. Mozart 	
---	--	--

Očekávané výstupy po 2. období:

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpoznává v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady hlasové hygieny pro zpěv i mluvený projev • Zvládá jednotlivé instrumentální doprovody • Zvládá základních hud. pohybové činnosti • Orientuje se v základních pojmech hudební nauky • Zná epizody ze života skladatelů poslouchané hudby • Orientuje se v dynamice znějící hudby 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pěvecké návyky (tvorba tónu, dýchání, dynamika) - 10 písní (8 lidových, 2 umělé), kánon <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orffovy hudební nástroje (typy a funkce jednotlivých nástrojů) - Rytmické cítění <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohyb. doprovod hudby - pochod, mazurka (základní taneční kroky), relaxace s hudbou - Taktování (2/4, 3/4 takt) - Notové písmo - Stupnice <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hudební výrazové prostředky - Posuvky - Tónina - Pojem baroko klasicismus romantismus 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV – ztvárnění prezentace písně, rozbor hudebního díla, poslech, hudební relaxace projekt Pravěk, hudební doprovod - MkV - hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku - VMEGS - národní písně, hudební festivaly, hudba starověku, hudební průmysl

7. ročník

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> Kultivuje pěvecký a mluvený projev Vhodně vybírá jednotlivé Orffovy hudební nástroje k hudebnímu doprovodu Rozšiřuje si hud. pohybové činnosti Orientuje se v možnostech interpretace hudby Řeší jednoduché hudební úkoly Zařadí jednotlivé skladatele k hudebním směrům Rozlišuje výrazové prostředky v proudu znějící hudby 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dynamika, frázování, hlasový rozsah, slovní a hudební rytmus, intonace (dur, moll, stupnice) - 10 písní (5 lidových, 5 umělých) - Hlas v období mutace <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využití Orf. hudebních nástrojů při doprovodu (samostatné tvoření předeher, meziher, improvizace doprovodu) - Možnosti využití keyboardu <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taneční kroky (polka, valčík) - Rytmické citění (změny taktu) - Pohybové vyjádření obsahu hud. díla (gesta, mimika) - Aerobic (hudba ve spojení s tělesným cvičením) <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hlubší vnímání skladeb (rozlišení tempa, dynamiky, kvality tónů) - Rozlišení hudebních druhů a žánrů (rondová a sonátová forma, koncert, symf. básně) - Filmová hudba - Rytmická cvičení v základních taktech - Lidský hlas (ženský, mužský, dětský, mutace) - Akcent, tempo, dynamika <p>Hlavní autoři baroka, klasicismu, romantismu - Bach, Vivaldi, Beethoven, Mozart, Haydn Čajkovskij, Chopin aj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - OSV - ztvárnění prezentace písně, rozbor hudebního díla, hudební doprovod, poslech, hudební relaxace - MkV – hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku - VMEGS – hudební festivaly, hudební průmysl

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Posiluje pěvecké návyky • Aplikuje pojmy hudební nauky v praktických cvičeních • Samostatně realizuje instrumentální doprovody • Kultivuje hudebně pohybové činnosti • Časově specifikuje období života skladatelů • Chápe charakteristické sémantické prvky v proudu znějící hudby • Zkouší vyšší interpretaci hudby • Orientuje se ve vývoji hudby ve světě od pravěku do současnosti v souvislosti s jinými druhy umění 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientace v notovém zápisu (intonace dle not), - Individuální hlas. projev, zachycování rytmu a melodie - 10 písní (3 lidové, 7 umělých) - Dvojhlas (v terciích) - Harmonická podpora hud. nástroje <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Improvizace - Vyjadřování pomocí nástroje (tempo, dynamika, pocit, nálada) - Složitější doprovody (využití hry žáků, kteří se učí hrát na nástroj mimo školu) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohybové vyjádření hudby (změny tempa, dynamiky, rytmu) - Uchování pohybu v paměti - Taneční kroky (polonéza, blues, disco tance) - Vytvoření vlastní taneční choreografie <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovní charakteristika díla (v kontextu s jejím autorem, ostatními díly, dobou, vlastními zkušenostmi) - Rozlišení orchestrů (symfonický, džezový) - Rozlišení - opera, symfonie - Interpretace populární hudby - Vývoj vážné hudby ve světě (jednotlivé etapy, osobnosti) - Vývoj a vznik populární hudby ve světě (jednotlivé etapy a osobnosti) 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV - ztvárnění prezentace písně, rozbor hudebního díla, hudební doprovod, poslech, hudební relaxace - MkV – hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku - VMEGS – hudební festivaly, současná hudební tvorba - MV – reklama

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu shrne všechny poznatky z hlasové výchovy • Rozliší jednotlivé pojmy hudební nauky v notovém zápisu • Navrhne různé typy doprovodu k hudebním skladbám • Kombinuje různé možnosti spojení hudby a pohybu • Pokouší se o syntézu hudebních znalostí při interpretaci hudebního díla • K proudu znějící hudby přistupuje jako k logicky utvářenému celku • Posoudí vývoj hudby u nás od vzniku do současnosti v souvislosti s jinými druhy umění • Zhodnotí přínos jednotlivých skladatelů 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reflexe vokálního projevu - vlastní projev a projev ostatních, hlasová nedostatečnost (transpozice) - 10 písní (široké spektrum - folk, film, muzikál,...) - Práce sbormistra (dirigování, partitura) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozdílnost hudebního doprovodu dle hudebního žánru, stylu - Vytváření doprovodu (teoretické základy - akordy) - Hudba v "dramatických" projevech (zhudebňování textů, dramatizace písní) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teoretické poznatky o tanci (dělení a typy tanců) - Hudební choreografie (divadlo, film, televize) - Předtaneční výchova <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vývoj hudby od pravěku do současnosti (hudební styl a žánr - odraz života jedince a společnosti) - Hudební nosiče (CD, gramodesky, DVD, MP přehrávače) - Hudební záznam - Vývoj české vážné hudby - Vývoj české populární hudby 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV - ztvárnění prezentace písně, rozbor hudebního díla, hudební doprovod, poslech, hudební relaxace - MkV - hudba jako vyjádření příslušnosti k etniku - VMEGS - hudební festivaly, současná hudební tvorba, hudební průmysl

Očekávané výstupy po 2. stupni:

žák

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu a při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je dotován v 1., 2., 3., 8., 9. ročníku jednou vyučovací hodinou týdně, ve 4., 5., 6. a 7. ročníku dvěma hodinami týdně. Výtvarná výchova je realizována v dvouhodinovém bloku. Ve výuce jsou využívány přesahy učiva s ostatními předměty, převážně s dějepisem, zeměpisem, přírodopisem, výchovou k občanství, literární a hudební výchovou. Převážně v projektech se také využívá i prvků dramatické výchovy a část výuky je věnována přípravě na střední umělecké školy a různým typům výtvarných soutěží. Výuka VV je postavena především na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Součástí výtvarné výchovy jsou exkurze, návštěvy výstav, architektonické vycházky, estetické prostředí, výstavy výtvarných prací a také podíl na výzdobě školy.

Průřezová témata zařazená do předmětu:

Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj – smyslové vnímání, řešení problémů, sebepojetí, moje vztahy, kreativita, hodnoty; sociální rozvoj – ověřování komunikačních účinků, interpretace vlastního výtvarného projevu, výstavy výtvarného umění

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: evropské výtvarné umění, zvyky a tradice

Multikulturní výchova: originalita výtvarného vyjadřování, světové odlišnosti ve výtvarném umění, interpretace výtvarného díla, individuální výtvarné projevy

Mediální výchova: druhy výtvarného sdělování, reklama, plakát, kritický přístup.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- využívá vhodné způsoby, metody a strategie pro svou činnost, propojuje a systematizuje získané a vyhledané informace, operuje s termíny, uvádí věci do souvislostí, experimentuje, kriticky hodnotí své výsledky

Kompetence k řešení problémů

- pochopí problém a přemýšlí o něm, volí vhodné způsoby řešení, je schopen se obhájit

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky, naslouchá druhým, vhodně argumentuje, rozumí obrazovým materiálům, aktivně se zapojuje do společenského dění, moderuje exkurze

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině, vyjadřuje ohleduplnost a úctu k druhým, čerpá poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají.

Kompetence občanské

- respektuje druhé, je si vědom svých práv a povinností, respektuje a oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví.

Kompetence pracovní

- k jejich realizaci se využívá tradičních i netradičních vizuálně obrazných prostředků v tvorbě a rozlišných metod práce (skupinové a individuální práce, projektové vyučování, absolventské práce v 9. ročníku, referáty, atd.)

Tvůrčími činnostmi je žák veden k odvaze a chuti uplatnit své pocity, prožitky, zkušenosti, představivost a fantazii a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Zvláštní pozornost je věnována žákům se SVP, náročnost odpovídá schopnostem těchto žáků, a žákům nadaným. Ti jsou motivováni k výuce v ZUŠ a mají možnost praktických i teoretických konzultací k hlubší přípravě na přijímací zkoušky na střední umělecké školy, řeší samostatné projekty v rámci výzdoby školy, připravovaných výstav a ve směru jejich zaměření.

1. -3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává a pojmenovává s pomocí učitele prvky vizuálně obrazného vyjádření VOV (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemu, zážitku a představ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i v prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty, a další prvky a jejich kombinace vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dovedností a zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI (činnosti, které umožňují žákovi vnímat realitu a uplatnit vhodné prostředky pro její vyjádření)</p> <p>prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektu do celku, reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>malba - barvy, teorie barvy, dělení, výrazové vlastnosti barev, kombinace barev, otisk, zapíjení barev...</p> <p>kresba různými materiály, vystižení tvaru, techniky plastického vyjádření – modelování...</p> <p>další možné techniky- koláž, frotáž, motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání, ilustrátoři dětské knihy</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY (uvědomování si a uplatňování dosud získaných zkušeností při vlastní tvorbě)</p> <p>prostředky pro vyjádření emocí, pocitu, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p>	<p>OSV – ověřování komunikačních účinků, uplatňování subjektivity, citlivosti smyslového rozvoje, rozvoj kreativity</p> <p>EVVO – les, pole, vodní zdroje, ekosystémy</p> <p>VMEGS – zvyky a tradice</p> <p>MkV – dekorativní práce, výrazové prostředky kultur, reflexe a vztahy zrakového vnímání</p> <p>MV – komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p>

<p>vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model • 2.,3. roč. při tvorbě VOV se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy 	<p>typy vizuálně obrazných vyjádření -ilustrace textů, volná malba</p> <p>přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ (umění vyjádřit a obhájit výsledky vlastní tvorby, umění orientovat se v příslušném výtvarném umění, - ilustrace v knihách, časopisech...</p> <p>osobní postoj v komunikaci - porovnávání s vlastní interpretací,</p> <p>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu), vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření</p> <p>proměny komunikačního obsahu – záměr tvorby a proměny obsahu vlastních vyjádření i děl výtvarného umění</p>	
---	---	--

Očekávané výstupy po prvním období:

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

4. - 5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> Pojmenovává (ve 4. ročníku s pomocí učitele) prvky vizuálně obrazného vyjádření při vlastních tvůrčích činnostech nachází (ve 4. ročníku po předchozím výcviku) vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě smyslového vnímání (mísí barvy, vystihne skutečnou barvu a tvar přírodnin) porovnává různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření (používá temperové i vodové barvy, zná efekt mezi malbou na suchém i mokřím podkladu, kresbou vystihne tvar, zvládá obtížnější práce s linií) pozorně vnímá sám sebe, svobodně volí a kombinuje prostředky pro vlastní vyjádření (používá barvy, vyvolávající v něm určité pocity a nálady, vnímá kontrast světlých a tmavých barev) rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy k nim (ve 4. 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> Linie, tvary, objemy, textury, světlostní a barevné kvality – jejich jednoduché vztahy, kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Uspořádání objektů do celků (na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení) Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Smyslové účinky vizuálně obraz. vyjádření (umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama) <p>(volný výtvarný projev, malba, poučení o teorii barev, malba na vlhkém a suchém podkladu, kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem např. pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel; kresba podle skutečnosti, grafické techniky např. tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika)</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> Používání různých prostředků pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, a osobních zkušeností (manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby) Typy vizuálně obrazných vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický 	<p>-OSV - ověřování komunikačních účinků, uplatňování subjektivity</p> <p>-MkV - dekorativní práce, výrazové prostředky kultur, reflexe a vztahy zrakového vnímání</p> <p>-EVVO - ekosystémy, les, pole, vodní zdroje</p> <p>-MV - komunikativní obsah vizuálně obrazných vyjádření</p>

<p>ročníku na základě ukázek)</p> <ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti mající komunikační účinky pro nejbližší sociální vztahy (obhazuje a popisuje svoji či společnou práci) • porovnává (ve 4. ročníku na základě ukázky) různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření (seznamuje se s různými druhy umění, vyhledává si informace, beseduje o uměleckých dílech) 	<p>obraz, reklama)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením z hlediska jejich vnímání a jejich motivace <p>(hra s barvou, míchání barev, barevné vyjádření nálady např. radost, smutek, dramatičnost...; výtvarné vyjádření dle své fantazie např. fantastické zvíře, přístroj,...; modelování např. z hlíny, moduritu, papíru, sádry, modelíny; využití netradičních materiálů např. textil, plastové láhve, přírodniny,...)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - Odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - Komunikace o obsahu vizuálně obrazných vyjádření, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - Proměny komunikačního obsahu podle záměrů tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění <p>(osobní postoj v komunikaci, dekorativní práce, proměny obsahu vlastních děl, ilustrátoři dětských knih např. O. Sekora, H. Zmatlíková, J. Trnka, A. Born, R. Pilar; besedy o uměleckých dílech, návštěvy výstav, galerií, regionálních památek a zajímavostí)</p>	
--	--	--

Očekávané výstupy po druhém období:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů. • Rozvíjí své smyslové vnímání a zachycuje představy a fantazii. • Orientuje se v zákonitostech perspektivy. • Chápe význam estetiky prostředí a účastní se na jeho vytváření. • Užívá všech prostředků pro osobité vyjádření. • Výtvarně se vyjadřuje v rovině sociálního a symbolického obsahu. • Zachycuje jevy v proměnách a vztazích. 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Linie, tvary, objemy, barva - Vztahy a uspořádání prvků - Základní kompoziční principy - Vztahy mezi objekty - Rozvíjení prostorového vnímání <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využití různých prostředků, materiálů a výtvarných postupů - ilustrace textů, volná malba, plastika, - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením z hlediska jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) a jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání) 	<p>MkV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy (originalita výtvarného vyjadřování) - etnický původ (světové odlišnosti ve výtvarném umění) - multikulturalita (interpretace výtvarného díla) - kulturní difference (individuální výtvarné projevy) <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (cestování, evropské výtvarné umění) - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj - osobnostní rozvoj (výstavy)

<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti. • Porovnává různé interpretace a vysvětluje své postoje k nim. 	<p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - důvody vzniku odlišných interpretací děl - Utváření a uplatňování komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace 	<p>výtvarného umění, prožitkové činnosti, interpretace vlastního výtvarného projevu, zapojení do soutěží)</p> <p>EVVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazování člověka - zobrazování přírodnin a přírodních struktur na vybraných námětech - proměny přírody v ročních obdobích, zátiší, sledování detailu - ilustrace k vhodným textům <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní činnosti (druhy výtvarného sdělování)
---	--	---

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenovává a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů. • Rozvíjí své smyslové vnímání a zachycuje představy a fantazii. • K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění. • Orientuje se v zákonitostech perspektivy. • Chápe význam estetiky prostředí a účastní se na jeho vytváření. <ul style="list-style-type: none"> • Vybírá a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření. 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Linie, tvary, objemy, textury, světlostní a barevné kvality, jejich vztahy - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru - Vědomé vnímání a uplatňování mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě - Smyslové účinky vizuálně obrazného vyjádření - Umělecká výtvarná tvorba – výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využití různých prostředků, materiálů a výtvarných postupů - Uspořádání prostoru 	<p>MkV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy (originalita výtvarného vyjadřování) - etnický původ (světové odlišnosti ve výtvarném umění) - multikulturalita (interpretace výtvarného díla) - kulturní difference (individuální výtvarné projevy) <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (cestování, evropské výtvarné umění) - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj - osobnostní rozvoj (výstavy výtvarného umění, prožitkové činnosti, interpretace vlastního

<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarně se vyjadřuje v rovině sociálního a symbolického obsahu. • Zachycuje jevy v proměnách a vztazích. 	<ul style="list-style-type: none"> - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením z hlediska jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) a jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání) - ilustrace textů - volná malba - kategorizace představ, prožitků, zkušeností – uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - důvody vzniku odlišných interpretací děl - Utváření a uplatňování komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace 	<p>výtvarného projevu, zapojení do soutěží</p> <p>EVVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazování člověka - zobrazování přírodnin a přírodních struktur na vybraných námětech - proměny přírody v ročních obdobích, zátiší, sledování detailu - hledání nových souvislostí - ilustrace k vhodným textům <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní činnosti (druhy výtvarného sdělování)
<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti • Porovnává různé interpretace a vysvětluje své postoje k nim. 		

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, pojmenovává i samostatně vytváří bohatou škálu prostředků pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ, emocí, pocitů, nálad a fantazie. • K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích. • Orientuje se v zákonitostech perspektivy. • Chápe význam estetiky prostředí a účastní se na jeho vytváření. 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a zkušeností - Linie, tvary, objemy, textury, světlostní a barevné kvality, jejich vztahy - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru - Vědomé vnímání a uplatňování mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě 	<p>MkV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy (originalita výtvarného vyjadřování) - etnický původ (světové odlišnosti ve výtvarném umění) - multikulturalita (interpretace výtvarného díla) - kulturní difference (individuální výtvarné projevy) <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (cestování) - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice)

<ul style="list-style-type: none"> • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích. • Variuje různé vlastnosti objektů a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. • Výtvarně se vyjadřuje v rovině smyslového účinku, sociálního a symbolického obsahu. 	<p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohyb těla a jeho umístění v prostoru - Akční tvar malby a kresby - Uspořádání prostoru - Volná malba - Skulptura, plastika - fotografie - Reklama - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením z hlediska jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) a jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání) <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - Utváření a uplatňování komunikačního obsahu vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - Prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj - osobnostní rozvoj (výstavy výtvarného umění, prožitkové činnosti, interpretace vlastního výtvarného projevu, zapojení do soutěží) <p>EVVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazování člověka - zobrazování přírodnin a přírodních struktur na vybraných námětech - proměny přírody v ročních obdobích, zátiší, sledování detailu - hledání nových souvislostí - vývoj krajinomalby <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní činnosti (druhy výtvarného sdělování)
---	--	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Vybírá, pojmenovává i samostatně vytváří bohatou škálu prostředků pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ, emocí, pocitů, nálad a fantazie. 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Linie, tvary, objemy, textury, světlostní a barevné kvality - Uspořádání objektů do celků 	<p>MkV</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ (světové odlišnosti ve výtvarném umění) - multikulturalita (interpretace výtvarného díla)

<ul style="list-style-type: none"> • K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích. • Orientuje se v zákonitostech perspektivy. • Chápe význam estetiky prostředí a účastní se na jeho vytváření. <ul style="list-style-type: none"> • Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích • Variuje různé vlastnosti objektů a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. • Výtvarně se vyjadřuje v rovině smyslového účinku, sociálního a symbolického obsahu. • Zamýšlí se nad uměleckými a kulturními hodnotami. <ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. • Vyjadřuje se k uměleckému dílu a hodnotí jej, uplatňuje příklady různých interpretací. • Ověřuje komunikační účinky a nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci. • Porovnává umělecké dílo se svými pocity, prožitky a představami. 	<ul style="list-style-type: none"> - Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly při vlastní tvorbě - Reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) <p>Uplatňování subjektivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akční tvar malby a kresby - Uspořádání prostoru, celku a vyjádření proměn - Comics, fotografie - Rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením z hlediska jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) a jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání) <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci - Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - Prezentace na veřejném prostoru, mediální prezentace - Záměry tvorby a proměny obsahu děl vlastních i děl výtvarného umění - Hledání historických, sociálních a kulturních souvislostí 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturní difference (individuální výtvarné projevy) <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané (cestování) - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvoj - osobnostní rozvoj (výstavy výtvarného umění, prožitkové činnosti, interpretace vlastního výtvarného projevu, zapojení do soutěží) <p>EVVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazování člověka – vztah k člověku, mezilidské vztahy - zobrazování přírodnin a přírodních struktur na vybraných námětech - proměny přírody v ročních obdobích, zátiší, sledování detailu - hledání nových souvislostí - ilustrace k vhodným textům <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - produktivní činnosti (absolventský časopis, závěrečná akademie) - receptivní činnosti (druhy výtvarného sdělování)
---	---	--

--	--	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Žák

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tělesná výchova je předmět, který je zařazen do oblasti „Člověk a zdraví“. Jako doplňující obor k tělesné výchově je zařazena zdravotní tělesná výchova, která je určena žákům III., případně II. zdravotní skupiny. Veškerý obsah zdravotní tělesné výchovy je nabízen těmto žákům a vyučován podle zájmu v samostatné vyučovací hodině. Tento obor vede žáky k poznání svého zdravotního oslabení a míry rozsahu omezení některých činností. Předkládá žákům způsoby ovlivňování zdravotních oslabení a jejich zařazování do denního režimu. V běžných hodinách tělesné výchovy jsou preventivně zařazována korektivní a speciální vyrovnávací cvičení.

Zdravotní tělesná výchova je nabízena žákům III. a II. zdravotní skupiny ještě jako nepovinný předmět, jehož obsah je rozpracován v samostatné části osnov tělesné výchovy. Všichni zapsaní žáci do ZTV se zúčastňují zároveň i hodin TV (z těchto hodin TV nejsou osvobozeni). Náplň vyučovacích hodin ZTV odpovídá vyučovacím hodinám TV a zároveň vede žáky k poznání míry a charakteru jejich zdravotního oslabení a předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení pomocí speciálních cvičení, všeobecně rozvíjejících činností, relaxačních a dechových technik a činností podporujících korekci zdravotních oslabení.

Z průřezových témat se do předmětu TV promítají následující tematické okruhy:

EVVO – vztah člověka k prostředí, vliv prostředí na vlastní zdraví

VDO – principy demokracie, respektování pravidel

MkV – lidské vztahy, tolerance

EGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá světoví sportovci, olympijská myšlenka

OSV – sociální rozvoj, poskytnutí pomoci, spolupráce

MV – sportovní tiskoviny, vlastní školní media- sport. zpravodajství

Tělesná výchova se vyučuje v prvním až pátém ročníku 2 hodiny týdně koedukovaně, od 6. do 9. ročníku ve stejné dotaci odděleně chlapci a dívky (v případě dělení tříd z důvodu velkého počtu lze takto dělit i na prvním stupni). Pro některé činnosti je však vhodné žáky spojovat i na druhém stupni základní školy (např. lyžování, taneční výchova atd.)

Tělesná výchova tvoří pouze základ pro vzdělání v dané oblasti. Aby si mohli žáci pohybové dovednosti upevnit a ověřit si jejich účinnost, nabízí i další formy pohybových činností: volitelný a nepovinný předmět, kroužky ŠD se sportovním zaměřením zdravotnický a dopravní kroužek pohybově rekreační přestávky, účast na sportovních soutěžích organizovaných školou, ale i v rámci města, regionu a mezinárodních soutěží hlavně s partnerskými školami., prezentace rekordů školy a úspěchů v soutěžích, akce pro veřejnost a společné turnaje pro učitele, žáky a rodiče. K tomu je nezbytná i úzká spolupráce s pedagogy a rodiči.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Žáci mají možnost se pravidelně otužovat pobytem na školním hřišti v době velké přestávky.

V 1. – 3. ročníku navštěvují žáci plavecký výcvik v krytém bazénu v rozsahu 40 hodin. Na 2. stupni je plavání do výuky zařazeno v rámci jednodenního kurzu nebo přímo v hodinách tělesné výchovy, hlavně v zimních měsících a umožní-li to rozvrh.

V 1. – 9. ročníku je součástí tělesné výchovy získávání vědomostí a dovedností i z oblasti ochrany člověka za mimořádných životních situací, výchovy ke zdraví a dopravní výchovy, které je realizováno zařazením orientačních běhů, cvičeními v přírodě, řešením a hodnocením dopravních testů a situací, a to v každém ročníku. Kromě toho je organizováno celoškolní cvičení v přírodě.

Pro výuku dopravní výchovy na 1. stupni je využíváno dopravní hřiště.

Od 1. do 9. ročníku jsou organizovány prožitkové pobyty, které vždy obsahují prvky TV, rozvíjející pohybové dovednosti, ale i komunikaci a spolupráci žáků i jejich volní vlastnosti.

Ve 4. a 7. ročníku je jako součást těchto pobytů zařazeno učivo tematického celku lyžování. Je organizováno ve formě pětidenního pobytu ve 4.roč. a (LVVZ) v 7. ročníku.

Prvky TV a rozvoj odpovídajících kompetencí jsou využívány dále jako součást jednodenních projektů, integrovaného tematického vyučování, exkurzí i zábavných a relaxačních akcí - Co je jindy zakázáno..., sportovní odpoledne, turistické akce atd. Sportovní akce jsou součástí plánu třídních učitelů- např. cyklistické výlety.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tělesné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod-pestrost a různorodost nabídky, možnost volby, rozšiřující učivo, zařazování prvků TV jako relaxace a zábava, součást projektů celoškolních, jednodenních i vícedenních i integrované tematické výuky a exkurzí
- předkládat žákům dostatek informací
- učit žáky plánovat svoji práci
- nabízet žákům témata pro závěrečné absolventské i ročníkové práce

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnání odborných názorů a vlastních praktických zkušeností o člověku a jeho zdraví
- učit žáky kriticky myslet a činit uvážlivá rozhodnutí, umět vyhodnotit situaci a vyvodit závěry
- využívat osvědčené postupy při soutěžích (dopravní, zdravotní, sportovní)
- vést žáky k řešení dopravních situací

Kompetence komunikativní

- učit žáky komunikovat při kolektivních hrách, cvičení ve družstvech, spolupráci při organizaci, nástupech
- využívat neverbální komunikaci při hrách a sportu
- využívat komunikaci při práci ve skupině a při projektové výuce
- komunikovat na úrovni rozhodčího, diváka a sportovce
- komunikace při pobytových akcích
- společenská komunikace (taneční výchova)

Kompetence sociální a personální

- vytvářet dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu, kromě hodin např. pobyty, exkurze, cvičení v přírodě, soutěže a reprezentace školy
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu při cvičení ve družstvech a všech kolekt. hrách
- přispívat k upevňování mezilidských vztahů
- chovat se zodpovědně při mimořádných situacích, hlavně v náročných podmínkách, bez přímého dozoru na základě poučení
- vést k ochotě ke vzájemné pomoci a spolupráci, umět organizovat spolupráci v týmu a respektovat ostatní
- rozvíjet volní vlastnosti a překonávat překážky
- umět odhadnout své síly a posoudit svůj výkon,

Kompetence občanské

- prokázat dovednost ochránit zdraví své i svých spolužáků, umět pomoci
- přistupovat zodpovědně k činnostem na veřejnosti
- reprezentovat školu, chovat se podle společenských norem nejen ve škole, ale i na veřejnosti
- učit poskytovat první pomoc

Kompetence pracovní

- nabízet dostatek situací k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany jeho zdraví s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti, motivovat k aktivnímu sportování
- vést žáky k výrobě a používání jednoduchého náčiní a pomůcek
- učit žáky šetrně se chovat k nářadí a k náčiní
- učit žáky udržovat v pořádku a v čistotě pracovní místo

Obsah předmětu tělesná výchova je vyučován v koncentrovaných tematických blocích. Proto i osnovy jsou členěny do tematických celků. V jejich rámci je učivo předkládáno jako ucelený soubor, výstupy v jednotlivých obdobích se stupňují. Vzhledem k tomu, že jejich splnění vychází z individuálních předpokladů žáků, je v osnovách učivo rozplánováno pouze na jednotlivá období a není děleno do ročníků. Kromě tohoto učiva nabízí učitel i učivo rozšiřující, přičemž vychází hlavně z pohybových dovedností a předpokladů žáků nebo jejich skupin. Učitel tedy vytváří konkrétní vzdělávací program pro jednotlivé ročníky.

1.-3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák <ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně svému věku spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím • využívá nabízené příležitosti • snaží se zvládat v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině • usiluje o zlepšení pohybových dovedností • usiluje o zlepšení své fyzické kondice • pod vedením uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • reaguje na základní pokyny a povely <ul style="list-style-type: none"> • snaží se zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a snaží se je aplikovat ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • přiměřeně svému věku posuzuje provedení osvojované činnosti, označuje nedostatky a jejich možné příčiny • zvládá v souladu s individuálními 	Činnosti ovlivňující zdraví význam pohybu pro zdraví (pohybový režim) příprava organismu (rozcvičení, uklidnění po cvičení, protahovací cvičení) zdravotně zaměřené činnosti (zdravotní, relaxační, průpravná cvičení) rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu (posilovací cvičení) hygiena při TV (hygiena žáka, cvičebního prostředí, vhodné oblečení, obutí) bezpečnost při pohybových činnostech (bezpečnost v různém prostředí a při různých klimatických podmínkách, organizace cvičení, bezpečnost v šatnách, při přípravě a úklidu náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc) Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností pohybové hry - pohybové hry pro rozvoj pohybové tvořivosti a představivosti, pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry kontaktní, pohybové hry soutěživé a bojové, pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů, různé netradiční hry a aktivity gymnastika - základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení, gymnastické držení těla a	OSV - vztahy při cvičení, pohybové činnosti, poslechové činnosti, prožitky, improvizace pohybem, relaxační cvičení, kolektivní hry, činnosti ovlivňující zdraví VDO – respektování pravidel VMEGS – zájem o sport , olympijská myšlenka, sport ve světě MkV – mezilidské vztahy, tolerance EVVO – vliv prostředí na vlastní zdraví MV – sledování sportovních tiskovin OČMŽS (cvičení v přírodě) Přírodovědné vycházky, exkurze, výlety, výuka v CEV

<p>předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině</p> <ul style="list-style-type: none"> • pod vedením usiluje o zlepšení pohybových dovedností • přiměřeně svému usiluje o zlepšení své fyzické kondice • uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech • reaguje na základní pokyny a povely • usiluje o zlepšení pohybových dovedností <ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení své fyzické kondice <ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně svému věku se dohodne na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • snaží se rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • pod vedením usiluje o zlepšení pohybových dovedností • pod vedením usiluje o zlepšení své fyzické kondice <ul style="list-style-type: none"> • pod vedením usiluje o zlepšení pohybových dovedností 	<p>soustředění se na cvičení, průpravná gymnastická cvičení, akrobacie průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed a vzad, kotoul vpřed, kotoul vzad, přeskoky, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem, cvičení na lavičkách, cvičení se švihadly a s míčem</p> <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - soustředění na rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa melodie, základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby), rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tance založené na taneční chůzi a běhu, rytmická gymnastika, tanec, kondiční cvičení, aerobic</p> <p>průpravné úpoly - přetlačování, přetahování</p> <p>atletika - sprinty - rychlý běh na 20 až 60 m, vytrvalostní běh - běh v terénu až do 12 min, překážkový běh, základy nízkého a polovysokého startu, skok do dálky z rozběhu, skok z místa, hod míčkem z místa</p> <p>sportovní hry - malá házená, fotbal, floorbal, herní činnosti jednotlivce, držení míče jednoruč a obouruč, manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti, základní přihrávky rukou a nohou herní kombinace, herní systémy, utkáni podle pravidel</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – práce s mapou, příprava turistické akce, přesun do terénu, pravidla silničního provozu, chůze se zátěží, příprava zavazadla, pitný režim, chůze s překonáváním překážek, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce</p>	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • pod vedením usiluje o zlepšení pohybových dovedností • pod vedením usiluje o zlepšení svých plaveckých dovedností, zdokonaluje jednotlivé plavecké styly a různé plavecké techniky • pod vedením usiluje o zlepšení své fyzické kondice • pod vedením usiluje o zlepšení své fyzické kondice • pod vedením usiluje o zlepšení své fyzické kondice • přiměřeně svému věku užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře tisku, uživatele internetu • pod vedením volí vhodnou sportovní výstroj • dodržuje pravidla bezpečnosti • přiměřeně svému věku a pod vedením poskytuje první pomoc • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné 	<p>plavání - učivo je zařazováno ve formě kurzu ve spolupráci s plaveckou školou, plavecké dovednosti, záchranné plavání, zdravotní plavání, plavecké hry, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>bruslení - bezpečnost pohybu v zimní krajině, technika pohybu na bruslích, slalom, změna směru, brzdění, jednoduchý skok, hry na bruslích – honěná, lední hokej</p> <p>zimní sporty - bezpečnost pohybu v zimní krajině bobování, sáňkování, hry na sněhu</p> <p>Rozšiřující učivo je založeno na provádění stejné činnosti na vyšší úrovni, v nových modifikacích, apod.</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, signály, povely, gesta, grafický zápis pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu, sledování školních informací o TV</p> <p>Organizace prostoru a pohybových činností - v různých podmínkách, sportovní výstroj, výzbroj-výběr, ošetřování, první pomoc při drobných poranění, přivolání pomoci</p> <p>Historie a současnost sportu - soutěže, sportovci, OH</p>	
--	--	--

<p>soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje pod vedením i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • přiměřeně svému věku zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci • přiměřeně svému věku uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy • pod vedením zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením 	<p>Pravidla osvojovaných pohybových činností - pravidla her, soutěží, závodů, bezpečnost při těchto činnostech, organizace turnaje, soutěže, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování, zápis, zpracování výsledků, výkonů</p> <p>Rozšiřující učivo je založeno na provádění stejné činnosti na vyšší úrovni, v nových modifikacích, apod.</p> <p>Zdravotní tělesná výchova</p> <p>Zdravotní oslabení</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení Konkrétní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení, obutí, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti</p> <p>Speciální cvičení</p> <p>Základy speciálních cvičení, základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení Oslabení podpůrně pohybového systému (lokální a celková relaxace, správné držení hlavy, těla,</p>	
--	--	--

	<p>posilování ochablých částí těla, zvýšení kloubní pohyblivosti, správné dýchání)</p> <p>Oslabení vnitřních orgánů (rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, správné dýchání, adaptace na zvýšenou zátěž, cvičení koordinace a rovnováhy)</p> <p>Oslabení smyslových a nervových funkcí (adaptace srdečně cévního a dýchacího systému, koordinace pohybu, rovnovážné polohy, rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání, cvičení s hudbou, orientace v prostoru, zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání)</p> <p>Všestranně rozvíjející pohybové činnosti (pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení)</p> <p>Rozšiřující učivo je založeno na provádění stejné činnosti na vyšší úrovni, v nových modifikacích, apod.</p>	
--	---	--

Očekávané výstupy po prvním období:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Zdravotní TV

- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné cvičební polohy
- zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

4.-5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
žák <ul style="list-style-type: none"> chápe význam pohybu pro zdraví dodržuje hygienu při TV rozvíjí svoji fyzickou kondici dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech správně reaguje v situaci úrazu spolužáka <ul style="list-style-type: none"> zvládá osvojované pohybové dovednosti (dle individuálních předpokladů) vytváří varianty her <ul style="list-style-type: none"> provádí gymnast. držení těla, průpravná cvičení, kotouly v různých variacích, cvičení na nářadí a s náčiním 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>význam pohybu pro zdraví (pohybový režim) příprava organismu (rozcvičení, uklidnění po cvičení, protahovací cvičení) zdravotně zaměřené činnosti (zdravotní, relaxační, průpravná cvičení) rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu (posilovací cvičení) hygiena při TV (hygiena žáka, cvičebního prostředí, vhodné oblečení, obutí) bezpečnost při pohybových činnostech (bezpečnost v různém prostředí a při různých klimatických podmínkách, organizace cvičení, bezpečnost v šatnách, při přípravě a úklidu nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc)</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pohybové hry - pohybové hry pro rozvoj pohybové tvořivosti a představivosti, pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pohybové hry kontaktní, pohybové hry soutěživé a bojové, pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů, různé netradiční hry a aktivity</p> <p>gymnastika - základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení, gymnastické držení těla a</p>	<p>OSV - vztahy při cvičení improvizace pohybem, pohybové činnosti, činnosti ovlivňující zdraví, relaxační cvičení</p> <p>VDO – respektování pravidel</p> <p>VMEGS – olympijská myšlenka a sport ve světě, sport. utkání partnerských škol</p> <p>MkV – mezilidské vztahy, tolerance</p> <p>EVVO – vliv prostředí na vlastní zdraví</p> <p>MV– sportovní tiskoviny</p> <p>OČMŽS (cvičení v přírodě)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • jednoduše hodnotí kvalitu pohybové činnosti • Předvádí nacvičené taneční prvky • snaží se o pohybovou improvizaci na hudbu • seznamuje se s atletickými disciplinami a nacvičuje je • změří a zaznamená výkony a porovná je s předchozími výsledky • nacvičuje herní činnosti v různých hrách • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí přestupky, respektuje opačné pohlaví • pod vedením dokáže použít mapu pro přípravu turist. výletu • dodržuje pravidla přesunu v terénu a pobytu v přírodě • nacvičuje samostatné bruslení dle svých možností 	<p>soustředění se na cvičení, průpravná gymnastická cvičení, akrobacie průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed a vzad, kotoul vpřed, kotoul vzad, přeskoky, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem, cvičení na lavičkách, cvičení se švihadly a s míčem</p> <p>rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - soustředění na rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa melodie, základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby), rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tance založené na taneční chůzi a běhu, rytmická gymnastika, tanec, kondiční cvičení, aerobic</p> <p>průpravné úpoly - přetlačování, přetahování</p> <p>atletika - sprinty - rychlý běh na 20 až 60 m, vytrvalostní běh - běh v terénu až do 12 min, překážkový běh, základy nízkého a polovysokého startu, skok do dálky z rozběhu, skok z místa, hod míčkem z místa</p> <p>sportovní hry - malá házená, kopaná, floorball, vybíjená, košíková, herní činnosti jednotlivce, držení míče jednoruč a obouruč, manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti, základní přihrávky rukou a nohou herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – práce s mapou, příprava turistické akce, přesun do terénu, pravidla silničního provozu, chůze se zátěží, příprava zavazadla, pitný režim, chůze s překonáváním překážek, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce</p> <p>bruslení - bezpečnost pohybu v zimní krajině, technika pohybu na bruslích, slalom, změna směru, brzdění, jednoduchý skok, hry na bruslích – honěná, lední hokej</p>	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • ovládá pravidla pro pobyt v zimní přírodě a při zimních sportech, seznamuje se se základními technikami zimních sportů • reaguje na pokyny a signály a využívá základní tělocvičné názvosloví (cvičí podle jednoduch. nákresu, popisu cvičení) • zorganizuje pohyb. hry a nenáročné soutěže pro třídu • samostatně získává informace o pohybových aktivitách a sport. akcích ve škole i v místě bydliště • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<p>zimní sporty - bezpečnost pohybu v zimní krajině bobování, sánkování, hry na sněhu, lyžování</p> <p>Rozšiřující učivo je založeno na provádění stejné činnosti na vyšší úrovni, v nových modifikacích, apod.</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, signály, povely, gesta, grafický zápis pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu, sledování školních informací o TV</p> <p>Organizace prostoru a pohybových činností - v různých podmínkách, sportovní výstroj, výzbroj-výběr, ošetřování, první pomoc při drobných poranění, přivolání pomoci</p> <p>Historie a současnost sportu - soutěže, sportovci, OH</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností - pravidla her, soutěží, závodů, bezpečnost při těchto činnostech, organizace turnaje, soutěže, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování, zápis, zpracování výsledků, výkonů</p> <p>Rozšiřující učivo je založeno na provádění stejné činnosti na vyšší úrovni, v nových modifikacích, apod.</p> <p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy • zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením 	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <p>Zdravotní oslabení -konkrétní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení, obutí, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti</p> <p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <p>Základy speciálních cvičení - základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení</p> <p>Oslabení podpůrně pohybového systému (lokální a celková relaxace, správné držení hlavy, těla, posilování ochablých částí těla, zvýšení kloubní pohyblivosti, správné dýchání)</p> <p>Oslabení vnitřních orgánů (rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, správné dýchání, adaptace na zvýšenou zátěž, cvičení koordinace a rovnováhy)</p> <p>Oslabení smyslových a nervových funkcí (adaptace srdečně cévního a dýchacího systému, koordinace pohybu, rovnovážné polohy, rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání, cvičení s hudbou, orientace v prostoru, zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání)</p> <p>VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení)</p> <p>Rozšiřující učivo je založeno na provádění stejné činnosti na vyšší úrovni, v nových modifikacích, apod.</p>	
--	--	--

Očekávané výstupy po druhém období:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své znalosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchovy a bezpečnosti

Zdravotní TV

- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
- zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

6.–7. ročník

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák <ul style="list-style-type: none"> vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně snaží se o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si volí vhodný rozvojový program s dohledem se připraví na pohybovou činnost vytváří si postoj k odmítání drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečišťování ovzduší pod vedením uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <ul style="list-style-type: none"> postupně si osvojuje v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti 	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ <p>význam pohybu pro zdraví – nabídka širšího spektra rekreačního a výkonnostního sportu v různém prostředí, sport dívek a chlapců</p> <p>zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p> <p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p> ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ <p>pohybové hry s různými zaměřením (dle výběru učitele a zájmu žáků)</p>	OSV – Projekt pravěk VMEGS – mezinárodní soutěže, olympijská myšlenka OSV – sociální vztahy, tolerance, rozhodování, sebeobrana MKV –Základní olympijská myšlenka VMEGS – olympijská myšlenka VMEGS – mezinárodní výlety a soutěže

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá záchranu, pomoc při cvičení na nářadí • nacvičuje stoje na rukou, přemet stranou, roznožku, skrčku, výmyk, přešvih na hrazdě, prvky na kladině • dokáže navázat akrobatické prvky do jednoduché sestavy • vyjádří vlastními slovy spolu s vyučujícím provedení osvojované pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> • chápe kulturně estetickou funkci pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem • snaží se rozlišit estetický a neestetický pohyb • učí se základy aerobního cvičení s hudbou • snaží se o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si volí vhodný rozvojový program <ul style="list-style-type: none"> • herní formou se seznamuje se základními postoji, úchopy a vyproštění z držení <ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s technikou atletických disciplín • dle pokynu zaznamená výsledky u jednotlivých disciplín <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří svými slovy jednoduchá pravidla, snaží se je používat při hře • označí roli hráče v poli ve spojitosti s kolektivem 	<p>gymnastika – akrobacie - stoje, kotouly, přemety</p> <p>přeskok - roznožka, skrčka</p> <p>hrazda - svisy, visy, výmyk</p> <p>kladina dívky - přechody, rovnováha</p> <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním (švihadla, posilovače, lana, těžké míče); kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance</p> <p>úpoly – základy sebeobrany</p> <p>atletika – nízký start, rychlý běh 60m, vytrvalý běh dívky 600m, hoši 1000m na dráze, běh v terénu, skok do dálky s rozběhem, skok do výšky s technikou odpovídající doskočišti, hod míčkem</p> <p>sportovní hry – košíková, házená, dle výběru</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší činnost v útoku a v obraně • pod vedením uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • podílí se na přípravě turistické akce • vyjmenuje a zvládá jednotlivé plavecké disciplíny • uvědomuje si význam plavání ve spojitosti s životním stylem • popíše postup první pomoci při záchraně tonoucího • změří a zaznamená základní plavecké výkony • uvědomuje si pravidla pohybu v zimní krajině • rozvíjí dovednosti získané na přípravném lyžařském výcviku ve 4. ročníku • po LVVZ v 7. ročníku zvládá jízdu na lyžařských vlecích, jízdu na sjezdovkách, řídí se pravidly pohybu po vyznačených tratích • využívá získaných dovedností po LVVZ i ve volném čase • vysvětlí význam zimní rekreace pro zdraví člověka • chápe vztah ke sportu jako vhodnému naplnění volného času a odpovídající zdravému životnímu stylu 	<p>odbíjená, kopaná, florbal</p> <p>– herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, uplatňování pravidel silničního provozu</p> <p>plavání - zdokonalovací plavecká výuka dle rozvrhových možností, další plavecké dovednosti a techniky, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>lyžování, snowboarding, bruslení – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)</p> <p>další (i netradiční) pohybové činnosti – podle výběru učitele a organizace školního roku</p>	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • vybaví si základní tělocvičné názvosloví a je schopen na něj reagovat, rozumí mu • vybere vhodnou výzbroj a výstroj odpovídající podmínkám a ošetří ji • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • porozumí právům a povinnostem vyplývajícím z role hráče, diváka • sleduje určité prvky pohybové činnosti a výkony, učí se je evidovat, měřit a vyhodnocovat • popíše vlastními slovy svůj přístup k jednotlivé činnosti i svůj výkon • částečně se podílí na organizaci jednoduchého turnaje, závodů, turistických akcí a spolurozhodování osvojované hry a soutěže • zaznamenává naměřená data a pojmenuje 	<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>komunikace u TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování</p> <p>historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>měření výkonu a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>	
---	---	--

<p>pohybové aktivity a podílí se na jejich prezentaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotního oslabení</p> <p>základní druhy, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení - vybrané prvky rehabilitačního cvičení</p>	
--	---	--

8. – 9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si volí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví na pohybovou činnost • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>význam pohybu pro zdraví – nabídka širšího spektra rekreačního a výkonnostního sportu v různém prostředí, sport dívek a chlapců</p> <p>zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením</p> <p>prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p>	<p>OSV – kolektivní sporty, mezilidské vztahy, komunikace</p> <p>MV – sledování sport. tiskovin, zveřejnění sport. výkonů</p> <p>VMEGS-mezinárodní soutěže a výlety</p> <p>VMEGS-olymp. myšlenka</p> <p>MKV – základní olympijské myšlenky</p>

<ul style="list-style-type: none"> • herní formou se seznamuje se základními postoji, úchopy a vyproštění z držení • aplikuje techniku atletických disciplín • zaznamenává a zpracuje výsledky u jednotlivých disciplín, vytvoří tabulku a prezentuje ji • aplikuje pravidla hry a používat je při hře • rozdělí a stanoví roli hráče v poli v spojitosti s kolektivem • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • podílí se na přípravě turistické akce • vyjmenuje a zdokonaluje se v jednotlivých plaveckých disciplínách • uvědomuje si význam plavání ve spojitosti s životním stylem • Popíše a aplikuje postup první pomoci při záchrane tonoucích • změří a zaznamená základní plavecké výkony • zvládá pravidla pohybu v zimní krajině • rozvíjí dovednosti získané na LVVZ v 7. ročníku • využívá získaných dovedností i ve volném 	<p>POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>pohybové hry s různými zaměřením (dle výběru učitele a zájmu žáků)</p> <p>gymnastika – akrobacie - stoje, kotouly, přemety</p> <p>přeskok - roznožka, skrčka</p> <p>hrazda - svisy, visy, výmyk, přešvih,</p> <p>závěs v podkolení</p> <p>kladina dívky - přechody, rovnováha,</p> <p>náskok a seskok</p> <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním (výběr- švihadla, posilovače, lana, těžké míče); kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance – lidové, společenské</p>	
--	---	--

<p>čase</p> <ul style="list-style-type: none"> • zařazuje sport a zimní rekreaci jako vhodné naplnění volného času, které odpovídá zdravému životnímu stylu • rozvíjí i netradiční pohybové činnosti na základě motivace a možnosti výběru • užívá základní tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře a uživatele internetu • vybere vhodnou výzbroj a výstroj odpovídající podmínkám a ošetří ji • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, diváka, rozhodčího, organizátora • sleduje určité prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 	<p>úpoly – základy sebeobrany</p> <p>atletika – nízký start, rychlý běh 60m, vytrvalý běh dívky 800m, hoši 1500m na dráze, běh v terénu, skok do dálky s rozběhem, skok do výšky s technikou odpovídající doskočisti, vrh koulí děvčata 3 kg, chlapci 5 kg</p> <p>sportovní hry – košíková, házená, dle výběru odbíjená, kopaná, florbal</p> <p>– herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žakovské kategorie</p> <p>turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, přežití a orientace v přírodě, uplatňování pravidel silničního provozu</p> <p>plavání - zdokonalovací plavecká výuka dle rozvrhových možností, další plavecké dovednosti a techniky, rozvoj plavecké vytrvalosti</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce, spolurozhoduje osvojené hry a soutěže • zpracovává naměřená data a informuje o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<p>lyžování, snowboarding, bruslení (dle organizace daného školního roku) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)</p> <p>další (i netradiční) pohybové činnosti – podle výběru učitele a organizace školního roku</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>komunikace u TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech</p> <p>organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování</p> <p>historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností –</p>	
---	--	--

	<p>her, závodů, soutěží</p> <p>zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <p>měření výkonu a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p> <p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotního oslabení</p> <p>základní druhy, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení - vybrané prvky rehabilitačního cvičení</p>	
--	---	--

1. - 9. ročník – zdravotní TV		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 	<p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotního oslabení</p> <p>základní druhy, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení - vybrané prvky rehabilitačního cvičení</p> <p>oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (IA); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezipatkového, břišního, hýžděového, stehenního, a lýtkového svalstva; vzpřimovačů trupu; zvyšování</p>	

	<p>kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp</p> <p>oslabení vnitřních orgánů (B) - oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4) : (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy</p> <p>oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2);neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového, a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání</p> <p>Všestranné rozvíjející pohybové činnosti</p> <p>pohybové činnosti návaznosti na obsah TV 2. stupni s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>	
--	--	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Činnosti ovlivňující zdraví

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si volí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečišťování ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Činnosti podporující pohybové učení

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určité prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracovává naměřená data a informuje o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Zdravotní tělesná výchova

- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

5.8.2 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět rozvíjí a prohlubuje daná témata z 1. stupně o další poznatky a dovednosti. Učivo je především zaměřováno na osvojení komunikačních technik, chování a rozhodování ve prospěch zdraví, a to jak v modelových situacích, tak v každodenním životě školy, v rodinných a mimoškolních činnostech. Proto je třeba výukový program realizovat specifickými formami a metodami:

- Besedy (lékař, kosmetička, kadeřnice, pracovník ČČK, KC, Policie ČR, Městské policie, člen IZS, pracovník PPP, vedoucí školní jídelny, sociální kurátorka, sexuolog, hygienik, pracovník MěÚ, pracovník zdravotní pojišťovny atd.) – dle výběru učitele
- Video, dokumenty, tisk, časopisy, internet, literatura, TV, knihovna
- Metody prevence šikany a dalších patologických jevů
- Referáty, modelové situace, simulační hry, rozhovory, diskuse, dramatizace
- Výstavy, ukázky, přehlídky, ankety, dotazníky
- Aktivizační formy práce (soutěže, hry, křížovky, hádanky,...)
- Problémové a skupinové vyučování, práce ve dvojicích
- TV reklamy (posouzení, zpracování)
- Projektové vyučování (viz celoškolní a jednodenní projekty)
- Kyberšikna (besedy, rozhovory, diskuse)
- Kroužek mladých zdravotníků
- Činnost AŠSK (škola je členem AŠSK)

Nejvíce jsou zastoupena tato průřezová témata: Osobností a sociální výchova, Výchova demokr. občana a Enviromentální výchova
Individuálně se přistupuje k žákům nadaným a k žákům se SVP.

V 8. ročníku je integrován tento obor do předmětu přírodopis v rozsahu jednohodinové dotace.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku biologie člověka i jeho zdraví a povedou k ochotě se o ni dále zajímat
- předkládat žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou biologické podstaty člověka a jeho zdraví a vést je k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o člověku a jeho zdraví a k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci svých možností
- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících se zdravím člověka v různých etapách života

Kompetence komunikativní

- vést žáky k formulování vlastních názorů na problematiku zdraví a k možnostem ověřovat si některé praktické

dovednosti v některých modelových situacích

Kompetence sociální a personální

- navozovat dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat své zdraví
- vytvářet dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdraví, vztahů obou pohlaví atd.

Kompetence občanské

- nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy i dostatek modelových situací k prokázání praktických dovedností ochránit zdraví své i jiných v krizových situacích, situacích hrubého násilí atd.

Kompetence pracovní

- nabízet dostatek situací k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany jeho zdraví s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŽÁK <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí role matky a otce v rodině, funkce rodiny • rozlišuje mezi běžnými infekčními a civilizačními chorobami • uplatňuje návyky osobní a intimní hygieny • rozlišuje manipulativní nátlak reklamy • vysvětlí přímé souvislosti mezi složením stravy, způsoby stravování a civilizačními chorobami • uvede zdravotní rizika spojená s poruchami příjmu potravy • rozlišuje specifické potřeby výživy člověka podle věku, zdravotního stavu, fyzické a duševní činnosti • aplikuje osvojené modely chování při 	<u>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</u> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, vrstevnická skupina <u>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</u> <ul style="list-style-type: none"> - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny <u>PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA</u> <ul style="list-style-type: none"> - zdraví a nemoc, infekční a civilizační nemoci - preventivní a lékařská péče, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - zdravý životní styl (denní režim, otužování, relaxace, pitný režim) - osobní, intimní a duševní hygiena, hyg. odívání 	VMEGS-rodina rodičovství OSV – vztahy a pravidla soužití v rodině

<p>kontaktu s návykovými látkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her • chová se odpovědně při mimoř. událostech • prokáže praktickou znalost první pomoci • uplatňuje způsoby bezpečného chování v soc. kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi(i na internetu) • v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • komunikuje s linkou důvěry, policií, ovládá důležitá telefonní čísla 	<ul style="list-style-type: none"> - první pomoc, chování v situaci úrazu a život ohrožujících stavů - zásady zdravého stravování - alternativní výživové směry - poruchy příjmu potravy - komerční reklama na potraviny <p><u>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - alkohol - kouření(pasivní a aktivní) - hazardní hry a počítače (nebezpečí internetu) - bezpečné chování ve škole,nebezpečné látky a předměty,zbraně -psychická onemocnění,násilí mířené proti sobě samému - komunikace s neznámými lidmi,nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií,sebeochrana a vzájemná pomoc - způsoby chování při pobytu v různých prostředích (parky, výlety, disco, veř. doprava) - šikanování, deviantní osoby - chování v silničním provozu (cyklista) - dětská krizová centra, linky důvěry, policie (tel. čísla, adresy) - mimořádné události, ochrana v situacích hromadného ohrožení - integrovaný záchranný systém - modelové způsoby chování v rizikových a krizových situacích (sociální dovednosti) 	
--	--	--

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŽÁK <ul style="list-style-type: none"> • chová se ve vztahu k opačnému pohlaví kultivovaně • rozhoduje se odpovědně ve vztahu k opačnému pohlaví • uvědomuje si možná rizika při volbě partnera (dědičné choroby, vlastnosti, alkohol) • chápe význam pravidelné kontroly zdravotního stavu • poskytuje první pomoc při stavech ohrožujících zdraví • orientuje se v nabídce specializované pomoci - KC, linky důvěry • používá důležitá telefonní čísla • uplatňuje dovednosti při kontaktu s návykovými látkami • uplatňuje osvojené modely chování v situacích šikanování, týrání a sex. zneužívání • zaujímá odmítané postoje ke všem formám brutality a násilí • zná rizika silniční a železniční dopravy 	<p><u>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - láska, partnerské vztahy, manželství, rodičovství <p><u>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - předčasná sex. zkušenost - antikoncepční metody - zdravé bydlení - náhradní rodinná péče - péče o nemocné a handicapované - ekonomické a právní otázky rod. života <p><u>PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim - správné držení těla - doping ve sportu, zneužívání anabolik - zdravotní TV - stres a jeho vztah ke zdraví - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví <p><u>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy - způsoby odmítání návykových látek - návykové látky a zákon - doping ve sportu, zneužívání anabolik - komunikace se službami odborné pomoci - nejčastěji zneužívané návykové látky v ČR - týrání, sex. zneužívání - brutality a jiné formy násilí v médiích - poskytnutí první pomoci při úrazu - důležitá telefonní čísla 	<p>VMEGS-partnerství</p> <p>VMEGS-rodina rodičovství</p> <p>OSV – vztahy a pravidla soužití v rodině</p> <p>VMEGS-životní styl, význam vzdělání</p> <p>MV- Média a zábava</p> <p>MV – Zábavné zprávy</p>

	- prostředky a způsoby sebeobran - kyberšikna (besedy, rozhovory, diskuse) - ochrana člověka za mimořádných situací - varovné signály a chování po vyhlášení - modelové způsoby chování v rizikových a krizových situacích (soc. dovednosti) -média a zábava	
--	---	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŽÁK <ul style="list-style-type: none"> • prokáže základní znalosti v problematice lidské reprodukce a v potřebách dítěte po narození • uvědomuje si zdravotní rizika pohlav. chorob • uvědomuje si odpovědnost v sexuálním chování • posoudí možná nebezpečí působení náboženských sekt, extrem. skupin • poskytuje první pomoc při stavech ohrožujících zdraví • používá důležitá telefonní čísla • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu • uvědomuje si dopad vlastního jednání a chování 	<u>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</u> <ul style="list-style-type: none"> - plánování rodičovství, zdrženlivost v dospívání, odpovědné sexuální chování - početí, těhotenství, porod - vývoj dítěte před a po narození - základní péče o narozené dítě - pohlavně přenosné choroby (prevence, odb. pomoc) - kyberšikna (besedy, rozhovory, diskuse) - sex. orientace, sex. deviace - sexualita a zákon - poruchy plodnosti <u>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</u> <ul style="list-style-type: none"> - nebezpečí náboženských sekt - extremistické skupiny - upevnění návyků poskytovat základní první pomoc - sex. kriminalita (dětská pornografie, prostituce) - důležitá tel. čísla, dětská kriz. centra, linky důvěry - ochrana člověka při mimoř. událostech (živelné pohromy, únik nebezpečných látek do životního prostředí, likvidace následků mimoř. událostí) <u>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</u>	- VO – volba povolání MV - novinářská etika - etika v reklamě - násilí v médiích MV- Regulace a autoregulace médií

	- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - psychohygiena -utváření vědomí vlastní identity -pomáhající a prosociální chování -dopad vlastního jednání a chování <u>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ</u> - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - podpora zdraví a její formy <u>REGULACE A AUTOREGULACE MÉDIÍ</u> - dopad reklam a medií na společnost	
--	--	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět pracovní výchova na prvním stupni v prvním až pátém ročníku je dotován jednou hodinou týdně. Na druhém stupni je učivo rozloženo do jednotlivých ročníků a vyučuje se též jedna hodina týdně. Organizace učiva a tematické celky jsou určeny všem žákům, proto se třída nedělí na chlapce a dívky. Při nižších počtech žáků ve třídách a zároveň při respektování bezpečnostních předpisů se třídy nedělí. Veškeré dovednosti a pracovní návyky po teoretické přípravě získají žáci v přímých praktických činnostech, které určuje průběh ročních období (mokrý a suchý varianty výuky). Na podzim a na jaře je výuka věnována praktické péči o kultury na školním pozemku a v budově školy, údržbě a úpravě zeleně v okolí školy, sběru léčivých rostlin. V zimním období probíhá výuka v učebnách nebo v odborných učebnách – ve školních dílnách, školní cvičné kuchyňce dle zaměření jednotlivých praktických činností.

Zvláštní pozornost je věnována žákům s SVP – náročnost výrobku odpovídá schopnostem těchto žáků. Naopak talentovaní žáci mají možnost zhotovovat technicky náročnější výrobky a řešit složitější úkoly. Své vědomosti si žáci mohou rozšířit návštěvou a seznámením se s prací v zemědělských, průmyslových, potravinářských závodech a firmách v regionu a různých státních institucích. Tak se seznamují s vývojem technické vyspělosti a ekonomickými podmínkami života společnosti. Toto přispívá k profesní orientaci žáků a posléze i k volbě povolání.

Námětem osvojení teoretických i praktických dovedností mohou být různé metody a formy práce jako je spolupráce s rodiči, se školní družinou, s městskou knihovnou, návštěvy muzeí a výstav, vycházky, výlety, práce s časopisy, s odbornou literaturou, audiovizuální pomůcky, návštěva řemeslných dílen, zemědělských a potravinářských podniků, ekologických farem, problémové a skupinové vyučování, referáty, projekty, Dny otevřených dveří středních škol a učilišť, spolupráce s Úřadem práce, finančními a bankovními institucemi a besedy s odborníky.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách (školní dílny, školní pozemek, školní cvičná kuchyňka, vnější i vnitřní areál školy a v klasické učebně. V rámci předmětu jsou využívány jiné metody a formy výuky, např. exkurze, projektové vyučování, návštěva muzeí a výstav, realizace a podíl na kulturních akcích školy, jako například vánoční a velikonoční výstavy, zápis do prvních tříd, školní ples, školní akademie.

Výuka je realizována v těchto tematických celcích:

na 1. stupni – Práce s drobným materiálem

- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

na 2. stupni - Práce s technickými materiály

- Pěstitelské práce a chovatelství
- Příprava pokrmů
- Svět práce

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet co nejvíce aktivačních metod od pozorování, pokusu, zkoumání, porovnávání až k problémovému vyučování

Kompetence k řešení problému

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problému, souvisejících s praktickým využíváním v životě (exkurze, vycházka, beseda, četba, spolupráce v rodině)

Kompetence komunikativní

- nabízet dostatek možností k ústnímu i písemnému zpracování pracovních postupů, spolupráci a diskuzi při dělbě práce, vzájemné pomoci ve skupině

Kompetence sociální a personální

- navazovat dostatek situací pro práci a spolupráci, vzájemnou toleranci a respekt ve skupině (diskuze, skupinová práce, práce ve dvojicích)

Kompetence občanské

- nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení, respektování pravidel bezpečnosti práce, vztahu ke kulturním hodnotám a dodržování zásad ekologie (výstavy, exkurze, besedy, skupinová práce)

Kompetence pracovní

- nabízet dostatek situací a využití jednotlivých znalostí a dovedností v praxi, vedoucích k volbě povolání. (exkurze, beseda, řešení problému, ověřování zkušeností v praxi, výstavy, absolventské práce)

Do předmětu jsou integrována tato průřezová témata:

MkV – lidské vztahy – učí žáky komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti (skupinová spolupráce, estetické a kulturní cítění v oblasti umění, přírody, mezilidských vztahů)

OSV - Osobnostní a sociální rozvoj – napomáhá zvládání vlastního chování, dobrých mezilidských vztahů, dobré komunikaci, spolupráci a pomoci a přístupu k řešení problému, formuje studijní dovednosti (návětr pozornosti, soustředění, sebekontroly, tolerance, využití volného času, spolupráce v týmu v různých pracovních situacích)

EVVO - lidské aktivity a problémy životního prostředí a vztah člověka k prostředí – rozvíjí porozumění souvislostem ve vztahu člověka a životního prostředí a vlivu lidských činností na prostředí vede k vnímavému přístupu k přírodnímu a kulturnímu dědictví, umožňuje poznávat význam profesí ve vztahu k životnímu prostředí, poskytuje znalosti a dovednosti a pěstuje nezbytné návyky pro každodenní jednání občana vůči prostředí (utváření zdravého životního stylu, podmínky pěstování rostlin, úspora energií a materiálů a jeho výběr)

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí a řešení reálných situací v evropském prostoru, obohacuje pohledy žáka z hlediska otevřených životních perspektiv v evropském i mezinárodním měřítku (vliv světových i evropských zkušeností, perspektiva volby povolání a uplatnění na trhu práce)

Pozn.

Výstupy týkající se oblasti „ Volba povolání“ budou realizovány v teoretické rovině ve Výchově k občanství. Pracovní výchova se zaměřením na praktickou stránku výstupů.

1. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> vytváří s dopomocí jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů s dopomocí vybírá vhodný materiál provádí přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem pracuje podle zjednodušených předloh a návodů využívá prvky lidových tradic udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznamuje se s první pomocí vybírá vhodné prvky ze stavebnice sestaví jednoduché modely udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce pozoruje přírodu s dopomocí pečuje o nenáročné rostliny 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> věku přiměřeně technicky náročné výrobky z drob. materiálu základní nástroje a pomůcky, způsoby použití organizace a plánování práce, základy bezpečnosti a hygieny práce první pomoc <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční). sestavování modelů. základy bezpečnosti a hygieny práce první pomoc <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> podmínky života rostlin pokojové květiny pěstování některých plodin (např. hrách, fazole, ředkvička, letničky, zelenina) 	<p>OSV - rozvoj kreativity</p> <p>EVVO - pěstitelské práce</p> <p>VMEGS – lid. řemesla, tradice a zvyky nár. v Evropě</p>

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznamuje se s první pomocí • chová se vhodně při stolování • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznamuje se s první pomocí 	<ul style="list-style-type: none"> - první pomoc - základy bezpečnosti a hygieny práce - první pomoc <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - společenské chování u stolu. - základy bezpečnosti a hygieny práce - první pomoc 	
---	--	--

2. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • jednoduše určí vlastnosti materiálů • využívá prvky lidových tradic • s dopomocí volí vhodný materiál • provádí přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznamuje se s poskytováním první pomoci • sestavují úměrně svému věku modely z různých stavebnic • udržuje pořádek na pracovním místě a 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>přiměřeně technicky náročné výrobky z drob. materiálu, vlastnosti materiálu</p> <ul style="list-style-type: none"> -základní nástroje a pomůcky, způsoby použití - organizace a plánování práce, - bezpečnost, hygiena práce, první pomoc <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů - práce podle návodu 	<ul style="list-style-type: none"> - VMEGS - lidová řemesla , tradice a zvyky národů v Evropě - EVVO - pěstitelské práce - OČMŽS – první pomoc

<p>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody pod vedením pedagoga, • vybírá vhodnou péči o nenáročné rostliny • s dopomocí provádí jednoduché pěstitelské práce • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznamuje se s poskytováním první pomoci <ul style="list-style-type: none"> • s dopomocí připraví tabuli pro jednoduché stolování • s dopomocí připraví jednoduchý pokrm • chová se vhodně při stolování • dodržuje zásady hygieny a bezpečnost práce 	<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověřování podmínek života rostlin - ošetřování pokojových květin - pěstování některých plodin na školním pozemku - bezpečnost a hygiena práce, první pomoc <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava stolu - společenské chování u stolu. <p>hygiena práce, první pomoc</p>	
---	--	--

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • vybírá vhodný materiál a pomůcky • využívá prvků lidových tradic • provádí přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba věku přiměřeně technicky náročných výrobků z drob. materiálu, určování vlastností materiálu - základní nástroje a pomůcky, způsoby použití - organizace a plánování práce, - základy bezpečnosti a hygieny práce, první pomoc 	<p>EVVO - pěstitelské práce OČMŽS – první pomoc VMEGS – lidová řemesla, tradice a zvyky národů v Evropě</p> <p>OČMŽS – první pomoc</p>

<ul style="list-style-type: none"> • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznamuje se s poskytováním první pomoci • vytváří modely ze stavebnic • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce • seznamuje se s návody • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • samostatně se rozhodne o způsobu péče nenáročných rostlin • vybírá pod vedením vhodné pomůcky a nástroje • provádí jednoduché pěstitelské práce • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, seznamuje se s poskytováním první pomoci • pod vedením připraví tabuli pro jednoduché stolování • pod vedením připraví jednoduchý pokrm • chová se vhodně při stolování • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů - práce podle návodu - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce, první pomoc <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky života rostlin - ošetřování pokojových květin - pěstování některých plodin na školním pozemku - základy bezpečnosti a hygieny práce, první pomoc <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá úprava stolu - příprava jednoduchého pokrmu - společenské chování u stolu. - bezpečnost a hygiena práce, první pomoc 	
---	--	--

Očekávané výstupy po 1. období :

Práce s drobným materiálem

žák

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Konstrukční činnosti

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

žák

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Příprava pokrmů

žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

4. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none">• provádí přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem• využívá prvky lidových tradic• úměrně svému věku vybírá vhodný materiál, pomůcky a nástroje• udržuje pořádek na pracovním místě a	Práce s drobným materiálem <ul style="list-style-type: none">- Výroba věku přiměřeně technicky náročných výrobků z drob. materiálu.- Rozlišování různých vlastností drob. materiálu- Práce s různými prac. pomůckami a nástroji a poznávání jejich funkce a využití.- Organizování vlastní práce.	EVVO - pěstitelské práce VMEGS – lidová řemesla, tradice a zvyky národů v Evropě

<p>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi úměrně svému věku • pracuje dle návodu, předlohy, náčrtu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, provádí pozorování a pokusy dle instrukcí • ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny • volí správné pomůcky, nástroje a náčiní dle druhu pěstitelských činností • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • navrhne a připraví pod vedením učitele tabuli pro jednoduché stolování • připraví jednoduchý studený i teplý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - Využívání jednod. prac. operací a postupů při práci. - Využití prvků lid. tradic, zvyků a řemesel při práci na vlastních výrobcích - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční). - Sestavování modelů. - Práce se slovním návodem. - Práce s předlohou. - Práce s jednoduchým náčrtem. - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání základních podmínek pro pěstování rostlin (půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo). - Pěstování rostlin ze semen v místnosti. - Pěstování rostlin ze semen na zahradě. - Pěstování pokojových rostlin. - Rozeznávání rostlin jedovatých, léčivé rostliny, alergie. - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vybavení kuchyně. - Technika v kuchyni (historie a současnost). - Pravidla správného stolování. - Jednoduchá úprava stolu. - Příprava jednoduchého studeného pokrmu (včetně výběru, nákupu a skladování potravin). 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - Společenské chování u stolu. - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc 	
---	---	--

5. ročník

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • provádí samostatně přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem • úměrně svému věku vybírá vhodný materiál, pomůcky a nástroje, připraví si pracovní místo: přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu z hlediska výsledku pracovní činnosti • využívá prvky lidových tradic • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výroba věku přiměřeně technicky náročných výrobků z drob. materiálu. - Rozlišování různých vlastností drob. materiálu - Práce s různými prac. pomůckami a nástroji a poznávání jejich funkce a využití. - Organizování vlastní práce. - Využívání jednod. prac. operací a postupů při práci. - Využití prvků lid. tradic, zvyků a řemesel při práci na vlastních výrobcích - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc <p>Konstrukční činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční). - Sestavování modelů. - Práce se slovním návodem. - Práce s předlohou. - Práce s jednoduchým náčrtem. - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc <p>Pěstitelské práce</p>	<p>OSV-spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích</p> <p>EVVO-recyklace materiálu, hospodárnost, pěstitelské práce</p> <p>VMEGS – lidová řemesla, tradice a zvyky národů v Evropě</p> <p>OČMŽS – bezpečnostní pravidla při práci, protipožární opatření, příprava evakuačního zavadla</p> <p>MkV – mnoho důležitých věcí nelze dělat bez spolupráce</p>
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi • využívá návody, předlohy, náčrty • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu 		
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, 		

<p>provádí pozorování a pokusy</p> <ul style="list-style-type: none"> • ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné nenáročné rostliny • vybere s jistotou správné pomůcky, nástroje a náčiní dle druhu pěstitelských činností • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • samostatně navrhuje a připravuje tabuli pro jednoduché stolování • samostatně připraví jednoduchý studený i teplý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytuje první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - Poznávání základních podmínek pro pěstování rostlin (půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo). - Pěstování rostlin ze semen v místnosti. - Pěstování rostlin ze semen na zahradě. - Pěstování pokojových rostlin. - Rozeznávání rostlin jedovatých, léčivé rostliny, alergie. - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vybavení kuchyně. - Technika v kuchyni (historie a současnost). - Pravidla správného stolování. - Jednoduchá úprava stolu. - Společenské chování u stolu. - Příprava jednoduchého studeného pokrmu (včetně výběru, nákupu a skladování potravin). - Příprava jednoduch. teplého pokrmu (včetně výběru, nákupu a skladování potravin). - Hygiena a bezpečnost práce - První pomoc 	
--	---	--

Očekávané výstupy po druhém období:

Práce s drobným materiálem

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Konstrukční činnosti

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady bezpečnosti práce, hygienických pravidel a dodržuje technologickou kázeň, poskytuje první pomoci. • Zvládá jednoduché postupy při práci na školním pozemku, ošetřuje a pěstuje rostliny. • vyjmenuje základní druhy zeleniny a okopanin • provádí jednoduché technické úkoly, vybírá materiál, pracovní nástroje a nářadí, přečte jednoduchý technický náčrt • Ovládá základní postupy při přípravě pokrmů v souladu se zásadami zdravé výživy, zvládá základní principy stolování a obsluhy u stolu ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Pěstitelské práce</u> Pravidla bezpečnosti, řád školního pozemku, cvičné kuchyňky a školních dílen, první pomoc - Základní podmínky pro pěstování školní pozemek, péče o kultury - Zelenina – půda, osivo, sadba, výpěstky, Podmínky a zásady pěstování, pěstování Vybraných druhů zeleniny - <u>Práce s technickými materiály</u> Vlastnosti materiálu, užití v praxi práce se dřevem a plasty, výrobek podle technického výkresu <u>Příprava pokrmů</u> <ul style="list-style-type: none"> - Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní postupy při přípravě pokrmů - Stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu 	<p>OSV – dodržování pracovního řádu</p> <p>OSV – základní podmínky pěstování a poznávání dřevin, práce – školní pozemek, dílny, kuchyně</p> <p>EVVO – ochrana životního prostředí, ekologie v pěstování rostlin, úspora energie a materiálu, používání pojivového materiálu při pracovní činnosti</p> <p>MkV –týmová spolupráce a vztahy v ní</p> <p>VMEGS – vliv zkušeností ze světa, zvyky a tradice</p>

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Zásady bezpečnosti práce, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň • Zvládá pracovní postupy při práci na školním pozemku a při pěstování rostlin obecně, ošetřuje a pěstuje pokojové květiny a využívá je v interiéru. • Zvládá základní znalosti o chovu domácích zvířat, zavedení chovu zvířat v domácnosti, podmínky chovu, bezpečný kontakt se zvířaty • Rozezná méně známé druhy zeleniny, polní plodiny a pěstuje vybrané rostliny • Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • Připravuje pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • Dodržuje principy stolování a obsluhy u stolu ve společnosti • Provádí jednoduché operace platebního 	<p><u>Pěstitelské práce, chovatelství</u> Pravidla bezpečnosti práce školního pozemku, školní cvičné kuchyňky, školních dílen, první pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin, půdy - Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty - Zelenina – pěstování vybraných druhů, léčivé léčivé rostliny <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuchyně – základní vybavení, pořádek a čistota Bezpečnost a hygiena - Příprava pokrmů – základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - Úprava stolů a stolování – prostírání, obsluha, Chování, slavnostní stolování 	<p>OSV – dodržování pracovního řádu, práce – školní pozemek, dílny, kuchyně, základy pěstování</p> <p>EVVO – ekologie v pěstování rostlin a chovu zvířat</p> <p>MkV–estetické cítění, dodržování zvyků a tradic</p> <p>VMEGS –otevřená Evropa, vliv zkušeností a poznání, zvyky a tradice</p>

styku a domácího účetnictví <ul style="list-style-type: none"> • Provádí složitější technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, nástrojů a nářadí • Využívá technické dokumentace, zhotovuje náčrt výrobku 	<u>Provoz a údržba domácnosti</u> - Finance – finance a provoz domácnosti Rozpočet, příjmy, výdaje, ekonomika domácnosti <u>Práce s technickými materiály</u> pracovní nářadí a nástroje Jednoduché pracovní postupy a operace - Technické výkresy a náčrty , informace, návody	
--	---	--

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci, hygienických pravidel a předpisů, dodržuje technologickou kázeň • Organizuje a plánuje pracovní činnosti při pěstování rostlin, je schopný řídit pracovní proces s ohledem na získané informace. • Rozpozná různé druhy půd • Získává základní vědomosti a dovednosti v oblasti ovocnictví. • Zvládá základní znalosti v oboru okrasného sadovnictví a květinářství a jejich využití v interiéru a exteriéru. • Objasní problematiku vztahu rostlin a zdraví. • Posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace, Orientuje se v základních principech a požadavcích pro volbu povolání, aplikuje konkrétní představy o pracovních činnostech ve vybraných 	<u>Pěstitelské práce</u> - Pravidla bezpečnosti práce , řád školního pozemku, cvičné kuchyňky, školních dílen, První pomoc - Podmínky pro pěstování rostlin – komplexní péče o kultury - Půda – její zpracování, složení, ochrana a Vlastnosti - Ovocné rostliny – druhy uskladnění a zpracování - Okrasné rostliny – základy ošetřování, okrasné dřeviny a květiny, úprava květin - Léčivé rostliny – pěstování, účinky, zneužívání – drogy <u>Svět práce</u> - Trh práce – povolání, druhy pracovišť,	OSV – odpovědnost, komunikativnost, dodržování pravidel bezpečnosti práce OSV – organizace práce EVVO – ekologie v pěstování rostlin VMEGS – životní styl a vzdělávání, zvyky a tradice, trh práce, volba povolání, životní smysl práce na školním pozemku, ve školních dílnách, v kuchyňce, dodržování pracovního řádu, půda, rostliny, technické návody EVVO – používání pojiv materiálu při pracovní činnosti, úspora energie a materiálu

<p>oblastech, využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vzdělávání.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvládá práci s technickou dokumentací. • Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost. • Připravuje samostatně pokrmy v souladu se zásadami správné výživy. • Sestavuje podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model, montáž a demontáž jednoduchého zařízení 	<p>pracovních prostředků, kvalifikační zdravotní a osobnostní požadavky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volba profesní orientace – vlivy na profesní orientaci - Možnosti vzdělávání - informace a poradenské služby <p><u>Práce s technickými materiály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Technické informace a návody - Organizace práce, důležité technologické Postupy <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Příprava pokrmů – složitější postupy 	
---	--	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady bezpečnosti práce, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň, poskytuje pomoc při úrazu nářadím, materiálem, elektrickým proudem, zvířaty. • Organizuje a plánuje pracovní činnosti a postupy při pěstování vybraných rostlin, je řídí pracovní proces s ohledem na získané informace, podle návodu. • Vytváří si konkrétní představu o základech pracovních činností ve vybraných oblastech, posuzuje své možnosti v oblasti profesní orientace, rozpozná a posoudí požadavky na volbu povolání, využívá 	<p><u>Pěstitelské práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla bezpečnosti práce, řádu školního pozemku, cvičné kuchyňky - První pomoc, ochrana člověka za mimořádných situací - Ovocné rostliny – ošetřování, výživa, ochrana sklizeň, uskladnění, zpracování, šlechtitelství - Léčivé rostliny, koření – rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie <p><u>Svět práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaměstnání – způsoby hledání, psaní životopisu pohovor u zaměstnatele úřady práce, práva a 	<p>OSV – dodržování pracovního řádu</p> <p>EVVO - ekologie v pěstování rostlin, životní prostředí</p> <p>VMEGS – vzdělávání, EU, styl života v Evropě, volby povolání, životní smysl, zvyky, tradice</p> <p>MkV – mezilidské vztahy, volba povolání, životní smysl, EU</p>

<p>profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, Orientuje se v právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Užívá technickou dokumentaci, připravuje plán zhotovení výrobku z vybrané oblasti, zvládá technické výkresy. • Organizuje a plánuje vlastní pracovní činnosti, je schopný řídit pracovní proces s ohledem na získané informace individuální činnosti, na základě teoretické přípravy. • Zvládá pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, obsluze běžných spotřebičů, správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím, včetně jejich údržby. • Provádí údržby jednoduchých předmětů a zařízení, jejich montáž a demontáž • samostatně ovládá postupy při přípravě teplé a studené kuchyně v souladu se zásadami správné výživy, uvědoměle dodržuje principy stolování 	<p>povinnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podnikání – druhy a struktura organizací, formy podnikání, drobné a soukromé <p><u>Práce s technickými materiály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizace práce, důležité technologické postupy - Úloha techniky v životě člověka - Základní podmínky pro pěstování kultur <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Údržba v domácnosti – úklid, prostředky, postupy, ekonomika, odpad a ekologická likvidace, údržba oděvů, bezpečnost a ekonomika provozu. - Kuchyně - Příprava pokrmů - Stolování – zdobné prvky na stole 	<p>EVVO – používání pojiv materiálu při pracovních činnostech, úspora energie a materiálu</p>
---	--	---

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Práce s technickými materiály

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce, chovatelství

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květin y pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technolog. kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu včetně způsobeného zvířaty

Příprava pokrmů

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Svět práce

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

5.10 Volitelné předměty

Výuka volitelných předmětů probíhá v 7. a 8. roč. s ročníkovou dotací 2 hod. týdně. V 9. ročníku probíhá výuka s dotací 4. hodiny týdně. Žáci si vyberou z nabídky podle zájmu volitelný předmět, na který dochází po celý rok. Změna v zařazení žáka je možná pouze na konci klasifikačního období. Nabídka vychází ze zájmu žáků a person. obsazení a umožňuje diferenciaci výuky. V jednotlivých skupinách lze slučovat žáky více ročníků, popř. je spojit i s nepovinným předmětem.

5.10.1 Základy administrativy

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Základy administrativy jsou zařazeny mezi volitelné předměty s dotací 2 hodin týdně. Výuka probíhá v učebnách výpočetní techniky. Využívají se programy - DesetiPrsty verze 4.40 od firmy PMG-software, All Ten Fingers. Žáci si mají osvojit správné návyky a dovednost psaní hmatovou metodou tj. bez kontaktu očí s klávesnicí. Odpadá nácvik úhozů, které již v současné době ztratily význam. Předmět je nabízen v 7., 8. a 9. ročníku s možností délky výuky jednoho roku až tří let. Kurz je rozdělen do padesáti lekcí pro začátečníky s možnou nadstavbou lekcí zaměřených na zvýšení rychlosti psaní pro žáky s nejlepšími dispozicemi. Každý žák má k dispozici svůj profil ve výukovém programu, v kterém jsou archivovány splněné lekce a úroveň jejich zvládnutí.

V 1. roce studia je nácvik soustředěn na nácvik správné techniky a nízké chybovosti. V následujících letech je výuka zaměřena na zvyšování rychlosti psaní. Požadovaná rychlost psaní v prvním roce výuky stoupá od 100 k 130 úhozům za minutu, v případných dalších letech výuky se zvyšuje až na 150 úhozů za minutu. Využití počítačového software umožňuje všem žákům postupovat vlastním tempem, které určují jejich dispozice, píle a pečlivost, s kterou si osvojí správné návyky při psaní. Náplň druhého popř. třetího roku výuky je silně individualizován dle možností a schopností jednotlivých žáků.

1. rok výuky (7., 8., 9. ročník)		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
žák <ul style="list-style-type: none">využívá desetiprstovou hmatovou metodou psaní na normalizované klávesnici.ovládá na požadované chybovostní a rychlostní úrovni psaní alespoň 3 řad písmen na klávesnici	Zásady psaní na klávesnici <ul style="list-style-type: none">- správná poloha těla- správné držení rukou při psaní- správná technika psaní Písmena– f, j, d, k, s, l, a, ů Písmena – g, h, r, u, e, e, i, , . Písmena – o, p, t, z	OSV tvorba textů seminárních prací z ostatních předmětů

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje správnou techniku psaní • dodržuje správné pracovní postupy 	Písmena – q, v, m, c Písmena – w, x, - , y Písmena – b, n, velká písmena Písmena – ř, á, č, í Písmena – š, é, ě, ž, ý Písmena – 'd, t', ň, velká písmena s háčkem Interpunkční znaménka a číselná řada, matematické značky, symboly	
---	---	--

2. rok výuky (8., 9. ročník)

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • využívá desetiprstovou hmatovou metodou psaní na normalizované klávesnici. • ovládá na požadované chybovostní a rychlostní úrovni psaní všech písmen na klávesnici • dodržuje správnou techniku psaní • dodržuje správné pracovní postupy 	Zásady psaní na klávesnici - správná poloha těla - správné držení rukou při psaní - správná technika psaní Individualizované procvičování problematických lekcí Opis souvislého textu Diktát	OSV tvorba textů seminárních prací z ostatních předmětů

3. rok výuky (9. ročník)

DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • využívá desetiprstovou hmatovou metodou psaní na normalizované klávesnici. • ovládá na požadované chybovostní a 	Zásady psaní na klávesnici - správná poloha těla - správné držení rukou při psaní - správná technika psaní	OSV tvorba textů seminárních prací z ostatních předmětů

rychlostní úrovní psaní všech písmen na klávesnici <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje správnou techniku psaní • dodržuje správné pracovní postupy 	Individualizované procvičování problematických lekcí Opis souvislého textu, diktát	
--	---	--

5.10.2 Základy informatiky

Pro přehlednost je obsah učiva uváděn v části 5. Učební osnovy, 5.3. Informační a komunikační technologie

5.10.3 Konverzace v cizích jazycích

Pro přehlednost je obsah učiva uváděn v části 5. Učební osnovy, část 5.1. Jazyk a jazyková komunikace

5.10.4 Technicko-pěstitelská praktika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět technicko-pěstitelská praktika se nabízí pro žáky v 7. až 9. ročníku a je dotován dvěma hodinami týdně. Otvírá se dle personálního obsazení a zájmu žáků. Organizace učiva a tematické celky jsou určeny všem žákům, chlapcům a dívkám. Veškeré dovednosti a pracovní návyky, získají žáci po teoretické přípravě v praktických činnostech. Vyučující může zařazovat a volit jednotlivá témata s ohledem vyučovací skupiny, s přihlédnutím k potřebám, zájmům, ale i schopnostem žáků. Talentovaní žáci mají možnost zhotovovat samostatně náročnější výrobky a provádět složitější pracovní úkony. Vyučující může zařazovat vlastní témata a rozhodnout o jejich časové dotaci. Tyto aspekty a rozšiřování vědomostí a dovedností při exkurzích, řemeslných dílen, průmyslových podniků a zemědělských návštěvách přispívá i k profesní orientaci žáků a posléze i k volbě povolání. Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k vytváření klíčových kompetencí, odpovídají postupům používaným pro oblast Člověk a svět práce.

Námětem osvojení teoretických i praktických dovedností mohou být různé metody a formy práce jako je spolupráce s rodiči, návštěva muzeí a výstav, výlety, práce s časopisy, s odbornou literaturou, audiovizuální pomůcky, návštěva řemeslných dílen, problémové a skupinové vyučování, referáty, projekty, dny otevřených dveří středních škol a odborných učilišť, spolupráce s Úřadem práce a besedy s odborníky.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách (školní dílny, školní pozemek, školní cvičná kuchyňka, vnější i vnitřní areál školy a v klasické učebně. V rámci předmětu jsou využívány jiné metody a formy výuky, např. exkurze, projektové vyučování, návštěva muzeí a výstav, realizace a podíl na kulturních akcích školy, jako například vánoční a velikonoční výstavy, zápis do prvních tříd, školní ples, školní akademie.

Výuka je realizována v těchto tematických celcích:

Práce s technickými materiály

Pěstitelské práce, chovatelství

Příprava pokrmů

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet co nejvíce aktivačních metod, od pozorování, pokusu, porovnávání až k problémovému vyučování.

Kompetence k řešení problému

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s praktickým využíváním v životě (exkurze, beseda, spolupráce s odborníky, práce s odbornou literaturou, spolupráce v rodině, instruktáž)

Kompetence komunikativní

- nabízet dostatek možností ke zpracování pracovních postupů (spolupráce a diskuzi při dělbě práce, vzájemné pomoci ve skupině, organizace práce).

Kompetence sociální a personální

- navazovat dostatek situací pro práce a spolupráce, vzájemnou toleranci a respekt v týmu (diskuze, týmová spolupráce, práce ve dvojicích).

Kompetence občanské

- nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení, respektování pravidel bezpečnosti práce, vztahu ke kulturním hodnotám a dodržování zásad ekologie (výstavy, exkurze, besedy, týmová práce).

Kompetence pracovní

- nabízet dostatek situací a využití jednotlivých znalostí a dovedností v praxi, vedoucích k volbě povolání (exkurze, beseda, řešení problému, ověřování zkušeností v praxi, výstavy, absolventské práce, ročníkové práce, instruktáž).

Do předmětu jsou integrována tato průřezová témata

MkV - Lidské vztahy – učí žáky komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti (skupinová spolupráce, estetické a kulturní cítění v oblasti umění, přírody, mezilidských vztahů)

OSV – Osobnostní a sociální rozvoj – napomáhá zvládání vlastního chování, dobrých mezilidských vztahů, dobré komunikaci, spolupráci a pomoci a přístupu k řešení problému, formuje studijní dovednosti (návěky pozornosti, soustředění, sebekontroly, tolerance, využití volného času, spolupráce v týmu v různých pracovních situacích)

EVVO Lidské aktivity a problémy životního prostředí a vztah člověka k prostředí – rozvíjí porozumění souvislostem ve vztahu člověka a životního prostředí a vlivu lidských činností na prostředí vede k vnímavému přístupu k přírodnímu a kulturnímu dědictví, umožňuje poznávat význam profesí ve vztahu k životnímu prostředí, poskytuje znalosti a dovednosti a pěstuje nezbytné návyky pro každodenní jednání občana vůči prostředí (utváření zdravého životního stylu, podmínky pěstování rostlin, úspora energií a materiálu a jeho výběr)

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá – rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí a řešení reálných situací v evropském prostoru, obohacuje pohledy žáka z hlediska otevřených životních perspektiv v evropském i mezinárodním měřítku (vliv světových i evropských zkušeností, perspektiva volby povolání a uplatnění na trhu práce)

7. ročník		
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Zásady bezpečnosti práce, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň • Zvládá pracovní postupy při práci na školním pozemku a při pěstování rostlin obecně, ošetřuje a pěstuje pokojové květiny a využívá je v interiéru. • Zvládá základní znalosti o chovu domácích zvířat, zavedení chovu zvířat v domácnosti, podmínky chovu, bezpečný kontakt se zvířaty • Orientuje se v méně známých druzích zeleniny, polních plodin a pěstování vybraných rostlin • Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • Přípravuje pokrmů v souladu se zásadami zdravé výživy • Dodržuje principy stolování a obsluhy u stolu ve společnosti • Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví 	<p><u>Pěstitelské práce, chovatelství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla bezpečnosti práce školního pozemku, školní cvičné kuchyňky, školních dílen, první pomoc - Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin, půdy - Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty - Zelenina – pěstování vybraných druhů, léčivé léčivé rostliny <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuchyně – základní vybavení, pořádek a čistota Bezpečnost a hygiena - Příprava pokrmů – základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - Úprava stolů a stolování – prostírání, obsluha, Chování, slavnostní stolování - Finance – finance a provoz domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV – sebekontrola, dodržování pracovního řádu OČMŽS – zásady první pomoci, protipožární opatření - OSV – smyslové vnímání, základní podmínky pěstování rostlin Tolerance, organizace práce EVVO – ochrana – ekosystémy, ekologie v pěstování rostlin a chovu zvířat MkV – kulturní krajina - OSV – dovednosti pro studium - EVVO – ekosystémy - OSV – mezilidské vztahy Kreativita, práce na školním pozemku, dílnách a kuchyňce MkV – estetika, zvyky, tradice Tolerance – práce ve skupině EVVO – zásady ekologie, Úspora energie a materiálu VMEGS – zkušenosti z Evropy, MkV-technické monumenty, různé jiné jednoduché pomůcky Otevřená perspektiva

<ul style="list-style-type: none"> • Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, nástrojů a nářadí • Využívá technické dokumentace, zhotovuje náčrt výrobku 	<p>Rozpočet, příjmy, výdaje, ekonomika domácnosti</p> <p><u>Práce s technickými materiály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní nářadí a nástroje - jednoduché pracovní postupy a operace - Technické výkresy a náčrty, informace, návody 	<ul style="list-style-type: none"> - EVVO – ekologie při používání pojiv materiálu - OSV – poznávání plastů
--	--	---

8. ročník		
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá zásady bezpečnosti a ochrany při práci, hygienických pravidel a předpisů, dodržuje technologickou kázeň • Organizuje a plánuje pracovní činnosti při pěstování rostlin, je schopný řídit pracovní proces s ohledem na získané informace. • Zvládá základní znalosti z oblasti půdního fondu • Získává základní vědomosti a dovednosti v oblasti ovocnictví. • Zvládá základní znalosti v oboru okrasného sadovnictví a květinářství a jejich využití v interiéru a exteriéru. • Orientuje se v problematice vztahu rostlin a zdraví. • Je schopný posoudit své možnosti v oblasti profesní orientace, má znalost základních principů a požadavků při volbě povolání, konkrétní představa o pracovních činnostech ve vybraných oblastech, využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vzdělávání. 	<p><u>Pěstitelské práce, chovatelství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla bezpečnosti práce, řád školního pozemku, cvičné kuchyňky, školních dílen, Zásady první pomoci - Podmínky pro pěstování rostlin – komplexní péče o kultury - Půda – její zpracování, složení, ochrana a Vlastnosti - Ovocné rostliny – druhy uskladnění a zpracování - Okrasné rostliny – základy ošetřování, okrasné dřeviny a květiny, úprava květin - Léčivé rostliny – pěstování, účinky, zneužívání – drogy <p><u>Svět práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Trh práce – povolání, druhy pracovišť, pracovní Prostředky, kvalifikační zdravotní a osobnostní požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV – odpovědnost, Komunikativnost, dodržování pravidel bezpečnosti práce - OČMŽS – zásady první pomoci, protipožární opatření - OSV – organizace práce - EVVO – člověk a prostředí, ekologie v pěstování rostlin - EVVO – ochrana živ. prostředí - OSV – rozvoj schopností, půda, rostliny, návody - VMEGS – vzdělávání – EU, životní styl a vzdělávání, zvyky tradice, trh práce, volba povolání, životní smysl - MkV – postupy přežití v různých podmínkách a naopak poškozující svět - OSV – mezilidské vztahy, řešení problému, práce na školním pozemku, ve školních dílnách, v kuchyňce

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá práci s technickou dokumentací. • Je schopný organizovat a plánovat svoji pracovní činnost. • Připravuje pokrmů v souladu se zásadami správné výživy. • Sestavuje podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model, montáž a demontáž jednoduchého zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> - Volba profesní orientace – vlivy na profesní Orientaci - Možnosti vzdělávání - informace a poradenské služby Práce s technickými materiály - Technické informace a návody - Organizace práce, důležité technologické postupy - Příprava pokrmů – složitější postupy 	OSV - sebeorganizace EVVO – životní prostředí, používání pojiv materiálu, úspora energie a materiálu OSV – spolupráce v týmu A kreativita
--	---	--

9. ročník		
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje zásady bezpečnosti práce, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň, poskytuje pomoc při úrazu náradím, materiálem, elektrickým proudem, zvířaty. • Organizuje a plánuje pracovní činnosti a postupy při pěstování vybraných rostlin, je schopný řídit pracovní proces s ohledem na získané informace, podle návodu. • Má konkrétní představu o základech pracovních činností ve vybraných oblastech, posuzuje své možnosti v oblasti profesní orientace, má znalost požadavků při volbě povolání, využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, znalost práv a povinností, zaměstnanců a zaměstnavatelů. • Užívá technickou dokumentaci, připravuje plán zhotovení výrobku z vybrané oblasti, zvládá technické výkresy. 	<p><u>Pěstitelské práce, chovatelství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla bezpečnosti práce, řádu školního Pozemku, cvičné kuchyňky - Zásady první pomoci, ochrana člověka za Mimořádných situací - Základní podmínky pro pěstování kultur - Ovocné rostliny – ošetřování, výživa, ochrana Sklizeň, uskladnění, zpracování, šlechtitelství - Léčivé rostliny, koření – rostliny jako drogy A jejich zneužívání, alergie <p><u>Svět práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaměstnání – způsoby hledání, psaní životopisu Pohovor u zaměstnatele úřady práce, práva a Povinnosti - Podnikání – druhy a struktura organizací, formy Podnikání, drobné a soukromé <p><u>Práce s technickými materiály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizace práce, důležité technologické postupy - Úloha techniky v životě člověka 	OSV – odpovědnost, zvládání Situace, dodržování pracovního řádu OČMŽS – zásady první pomoci, protipožární opatření EVVO – Ochrana životního Prostedí, ekologie v pěstování rostlin OSV – hygiena práce VMEGS – vzdělávání, EU, styl Života v Evropě, volby povolání, životní smysl, zvyky, tradice MkV – mezilidské vztahy MkV – příprava exotických jídel, výroba předmětů pro humanitární akce ve světě OSV komunikace

<ul style="list-style-type: none"> • Organizuje a plánuje vlastní pracovní činnosti, je schopný řídit pracovní proces s ohledem na získané informace individuální činnosti, na základě teoretické přípravy. • Zvládá pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, obsluhuje běžných spotřebičů, správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím, včetně jejich údržby. • Provádí údržby jednoduchých předmětů a zařízení, jejich montáž a demontáž • Ovládá postupy při přípravě pokrmů v souladu se zásadami správné výživy, dodržuje principy stolování 	<p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Údržba v domácnosti – úklid, prostředky, Postupy, ekonomika, odpad a ekologická likvidace, údržba oděvů, bezpečnost a ekonomika provozu. - Kuchyně - Stolování – zdobné prvky na stole 	<p>Kreativita, ekologie</p> <p>M – konstrukční úlohy</p> <p>EVVO – používání pojiv materiálů, úspora energie a materiálu</p> <p>OSV – rozmanitost rostlin, poznávání techniky</p> <p>OSV spolupráce, řešení problémů, mezilidské vztahy, práce na školním pozemku a v cvičné kuchyni</p> <p>OSV – kooperace, kreativita</p> <p>EVVO – používání pojiv materiálů, úspora energie a materiálu</p> <p>MkV – zvyky tradice.</p>
--	--	---

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Práce s technickými materiály

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce a chovatelství

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květin y pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu včetně způsobeného zvířaty

Svět práce

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

5.10.5 Ruční práce a šití

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět ruční práce a šití je nabízen pro žáky v 7. a 8. ročníku a je dotován dvěma hodinami týdně. Předmět se otvírá dle personálního obsazení na škole. Organizace učiva a tematické celky jsou určeny všem žákům, chlapcům a dívkám. Veškeré dovednosti a pracovní návyky, získají žáci po teoretické přípravě v praktických činnostech. Vyučující může zařazovat a volit jednotlivá témata s ohledem vyučovací skupiny, s přihlédnutím k potřebám, zájmům, ale i schopnostem žáků. Talentovaní žáci mají možnost zhotovovat samostatně náročnější výrobky. Vyučující může zařazovat vlastní témata a rozhodnout o jejich časové dotaci. Tyto aspekty a rozšiřování vědomostí a dovedností při exkurzích, návštěvách odborných kurzů přispívá i k profesní orientaci žáků a posléze i k volbě povolání.

Námětem osvojení teoretických i praktických dovedností mohou být různé metody a formy práce jako je spolupráce s rodiči, návštěva muzeí a výstav, výlety, práce s časopisy, s odbornou literaturou, audiovizuální pomůcky, návštěva řemeslných dílen, problémové a skupinové vyučování, referáty, projekty, dny otevřených dveří středních škola odborných učilišť, spolupráce s Úřadem práce a besedy s odborníky.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách (školní cvičná kuchyňka, kde se nacházejí šicí stroje a ostatní pomůcky potřebné pro výuku., a v klasické učebně. V rámci předmětu jsou využívány jiné metody a formy výuky, např. exkurze, projektové vyučování, návštěva muzeí a výstav, realizace a podíl na kulturních akcích školy, jako například vánoční a velikonoční výstavy, zápis do prvních tříd, školní ples, školní akademie.

Výuka je realizována v těchto tematických celcích:

Ruční šití

Strojové šití

Základní techniky s textilem a přízí

Kultura odívání

Oděvní materiály

Údržba oděvů a prádla

Rozšiřující techniky

Tyto metody a formy vedou k dosažení jednotlivých kompetencí.

Kompetence k učení

- nabízet co nejvíce aktivačních metod, od pozorování, pokusu, porovnávání až k problémovému vyučování.

Kompetence k řešení problému

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s praktickým využíváním v životě (exkurze, beseda, spolupráce s odborníky, práce s odbornou literaturou, spolupráce v rodině)

Kompetence komunikativní

- nabízet dostatek možností ke zpracování pracovních postupů (spolupráce a diskuzi při dělbě práce, vzájemné pomoci ve skupině).

Kompetence sociální a personální

- navazovat dostatek situací pro práce a spolupráce, vzájemnou toleranci a respekt v týmu (diskuze, týmová spolupráce, práce ve dvojicích).

Kompetence občanské

- nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení, respektování pravidel bezpečnosti práce, vztahu ke kulturním hodnotám a dodržování zásad ekologie (výstavy, exkurze, besedy, týmová práce).

Kompetence pracovní

- nabízet dostatek situací a využití jednotlivých znalostí a dovedností v praxi, vedoucích k volbě povolání (exkurze, beseda, řešení problému, ověřování zkušeností v praxi, výstavy, absolventské práce, ročníkové práce).

Přínos průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka – do ŠVP jsou integrována tato průřezová témata

MkV – Lidské vztahy – učí žáky komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti (skupinová spolupráce, estetické a kulturní cítění v oblasti umění, přírody, mezilidských vztahů)

OSV – osobnostní a sociální rozvoj – napomáhá zvládání vlastního chování, dobrých mezilidských vztahů, dobré komunikaci, spolupráci a pomoci a přístupu k řešení problému, formuje studijní dovednosti (návik pozornosti, soustředění, sebekontroly, tolerance, využití volného času, spolupráce v týmu v různých pracovních situacích)

EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí a vztah člověka k prostředí – rozvíjí porozumění souvislostem ve vztahu člověka a životního prostředí a vlivu lidských činností na prostředí vede k vnímavému přístupu k přírodnímu a kulturnímu dědictví, umožňuje poznávat význam profesí ve vztahu k životnímu prostředí, poskytuje znalosti a dovednosti a pěstuje nezbytné návyky pro každodenní jednání občana vůči prostředí (utváření zdravého životního stylu, podmínky pěstování rostlin, úspora energií a materiálu a jeho výběr)

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí a řešení reálných situací v evropském prostoru, obohacuje pohledy žáka z hlediska otevřených životních perspektiv v evropském i mezinárodním měřítku (vliv světových i evropských zkušeností, perspektiva volby povolání a uplatnění na trhu práce)

7. – 8. ročník		
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> Žák dodržuje zásady bezpečnosti a hygienická pravidla, technologickou kázeň, poskytuje první pomoc Provádí jednoduché operace s příslušným materiálem a nástroji Zhotoví složitější výrobek Ovládá jednoduchou obsluhu a manipulaci nástrojů a údržbu s pomocí učitele Zhotoví náročnější výrobek samostatně Ovládá základní manipulaci s e speciálními nástroji a základní techniky podle předlohy <p>Vytvoří samostatně výrobek podle vlastního návrhu</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvolí vhodný materiál z hlediska zdravotního, společenského, účelového a jeho funkčnosti Orientuje se v módních trendech, doplňcích, vkusu Rozliší přírodní a umělé tkaniny Vhodně použije různé druhy tkanin k různým účelům 	<p>Ruční šití - Pravidla bezpečnosti a řád odborné pracovní První pomoc</p> <p>- Ruční šití – základní stehy, drobné opravy prádla a oděvů</p> <p>Strojové šití Strojové šití – funkce, obsluha a údržba šicího stroje</p> <p>Základní techniky s textilem a přízí Základní techniky s textilem a přízí - PATCHWORK, háčkování, pletení, batikování, drhání, vyšívání</p> <p>Kultura odívání - Kultura odívání – význam odívání, historie</p>	<p>OSV – dodržování pracovního řádu, sebekontrola OČŽMS- zásady první pomoci a protipožární opatření</p> <p>OSV – smyslové vnímání, tolerance, VV – prostorová tvorba, PV – ruční práce</p> <p>MkV – podmínky přežití v různých etapách vývoje lidstva, pracovní postupy a užití jednoduchých pomůcek</p> <p>-</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Dodržuje základní hygienická pravidla, ovládá jednoduché pracovní postupy, orientuje se v návodech • Provádí drobnou údržbu oděvů z různých druhů materiálu • Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy, na základě své představivosti výrobky z příslušného materiálu • Tvořivě přistupuje k různým technikám a materiálům 	<p>Oděvní materiály</p> <p>Oděvní materiály</p> <p>Údržba oděvů a prádla - Údržba oděvů a prádla</p> <p>Rozšiřující techniky - Rozšiřující techniky – stencil, aranžování, tkaní, práce s proutím, se slámou, šustím, twistart, netradiční balení dárků, práce s voskem, odpadním materiálem a netradičním materiálem</p>	
---	---	--

Očekávané výstupy po druhém stupni vzdělávání:

- zvládá základní dovednosti v práci s technickými materiály, ovládá jednoduché pracovní operace a postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů, i údržbu jednoduchých nástrojů, dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí
- pracuje podle návodu, náčrtu, plánu, a uživatelsky pracuje s technickou dokumentací, orientuje se v návodech k obsluze běžných nástrojů a přístrojů
- podílí se na zlepšování pracovního i životního prostředí a kladném vztahu k němu a upevňování vztahu mezi lidmi, rozvíjí estetické cítění
- učí se při týmové a skupinové práci, společné komunikaci a toleranci
- projevuje uživatelské dovednosti a ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- správně využívá surovin, materiálu, energie a odpadového materiálu
- správně zachází s pomůckami, nástroji, přístroji a zařízením včetně údržby
- organizuje a plánuje svou pracovní činnost a je schopen řídit pracovní proces s ohledem na získané informace a individuální činnosti
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň, poskytne první pomoc při úrazu včetně úrazu elektrickým proudem

- vytváří si konkrétní představu o pracovních činnostech ve vybraných oblastech
- Posoudí své konkrétní možnosti v oblasti profesní orientace, uplatňuje základní principy a požadavky při volbě povolání, využívá k tomu zkušeností předků a seznámení se s jejich řemesly, využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- ovládá způsoby prezentace své osoby, prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce
- zúčastní se celoškolských projektů, ročníkových prací i absolventských prací
- podílí se na akcích pro veřejnost

5.10.6 Vedení domácnosti, příprava pokrmů

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět vedení domácnosti se vyučuje na druhém stupni v 7. a 8. ročníku a je dotován dvěma hodinami týdně. Otvírán je dle zájmu a personálního obsazení na škole. Organizace učiva a tematické celky jsou určeny všem žákům, chlapcům i dívkám. Veškeré dovednosti a pracovní návyky získají žáci po teoretické přípravě v praktických činnostech. Vyučující může zařazovat a volit jednotlivá témata s ohledem na složení vyučovací skupiny s přihlédnutím k potřebám, zájmům, ale i schopnostem žáků. Talentovaní, nadaní žáci a žáci, kteří navštěvují výuku volitelného předmětu 2. rokem (např. i z důvodu budoucího profesního zaměření), mají možnost zhotovovat náročnější pokrmy a tabule. Vyučující může zařazovat vlastní témata a rozhodnout o jejich časové dotaci.

Umožňují rozvoj zájmu a schopností i v oblasti přípravy pro budoucí povolání, v potravinářství, obchodu, ve školním a společném stravování, v pohostinství a ve všech profesích, které vyžadují zručnost, pečlivost, cit pro estetiku a hygienu a základní poznatky a dovednosti otázkách výživy a přípravy stravy. Rozšiřování vědomostí a dovedností při exkurzích potravinářských podniků, ekologických farem, návštěvách odborných kurzů, výstav, reklamních pořadů v médiích, v odborných časopisech, literatuře a denním tisku, problémové a skupinové vyučování, referáty, projekty, den otevřených dveří středních škol a odborných učilišť přispívá k profesní orientaci žáků a posléze i k volbě povolání. Praktické i teoretické znalosti i dovednosti, spojené s výchovnými návyky usnadní řešení úkolů. Cílem tematických okruhů není jen získání praktických dovedností, ale též poskytnutí přehledné orientace nových směrů a možností v teoretických i praktických otázkách v oblasti výživy, přípravy stravy a výchovy ke kultuře stolování. Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí, odpovídají postupům používaným pro oblast člověk a svět práce. Námětem osvojení teoretických i praktických dovedností mohou být různé metody a formy práce, které vedou k dosažení jednotlivých kompetencí.

Výuka probíhá převážně v odborných učebnách (školní cvičná kuchyňka, kde se nacházejí šicí stroje a ostatní pomůcky potřebné pro výuku. V rámci předmětu jsou využívány jiné metody a formy výuky, např. exkurze, projektové vyučování, návštěva muzeí a výstav, realizace a podíl na kulturních akcích školy, jako například vánoční a velikonoční výstavy, zápis do prvních tříd, školní ples, školní akademie.

Výuka je realizována v těchto tematických celcích (podrobněji rozpracovává témata Provoz a údržba domácnosti a Příprava pokrmů z oboru Člověk a svět práce):

Příprava pokrmů

Výživa člověka

Nákup a skladování potravin

Zásady sestavování jídelníčku
Pochutiny, koření
Konzervování surovin rostlinného a živočišného původu potravin
Stravování za mimořádných podmínek
Dekorativní a obřadní pečivo
Kultura bydlení zařízení kuchyně

Kompetence k učení

- nabízet co nejvíce aktivačních metod, od pozorování, pokusu, porovnávání až k problémovému vyučování.

Kompetence k řešení problému

- předkládat žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících s praktickým využíváním v životě (exkurze, beseda, spolupráce s odborníky, práce s odbornou literaturou, spolupráce v rodině, reklamní pořady v médiích a odborně zaměřené programy)

Kompetence komunikativní

- nabízet dostatek možností ke zpracování pracovních postupů (spolupráce a diskuzi při dělbě práce, vzájemné pomoci ve skupině).

Kompetence sociální a personální

- navazovat dostatek situací pro práci a spolupráce, vzájemnou toleranci a respekt v týmu (diskuze, týmová spolupráce, práce ve dvojicích).

Kompetence občanské

- nabízet žákům dostatek příležitostí k pochopení, respektování pravidel bezpečnosti práce, vztahu ke kulturním hodnotám a dodržování zásad ekologie (výstavy, exkurze, besedy, týmová práce, využití médií).

Kompetence pracovní

- nabízet dostatek situací a využití jednotlivých znalostí a dovedností v praxi, vedoucích k volbě povolání (exkurze, beseda, řešení problému, ověřování zkušeností v praxi, výstavy, absolventské práce, ročníkové práce).

Do předmětu jsou integrována tato průřezová témata:

MkV – Lidské vztahy – učí žáky komunikovat a žít ve skupině, uplatňovat svá práva a respektovat práva, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti (skupinová spolupráce, estetické a kulturní cítění v oblasti umění, přírody, mezilidských vztahů)

OSV - osobnostní a sociální rozvoj – napomáhá zvládání vlastního chování, dobrých mezilidských vztahů, dobré komunikaci, spolupráci a pomoci a přístupu k řešení problému, formuje studijní dovednosti (návěky pozornosti, soustředění, sebekontroly, tolerance, využití volného času, spolupráce v týmu v různých pracovních situacích)

EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí a vztah člověka k prostředí – rozvíjí porozumění souvislostem ve vztahu člověka a životního prostředí a vlivu lidských činností na prostředí vede k vnímavému přístupu k přírodnímu a kulturnímu dědictví, umožňuje poznávat význam profesí ve vztahu k životnímu prostředí, poskytuje znalosti a dovednosti a pěstuje nezbytné návyky pro každodenní jednání občana vůči prostředí (utváření zdravého životního stylu, podmínky pěstování rostlin, úspora energií a materiálu a jeho výběr)

VMEGS - Evropa a svět nás zajímá – rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí a řešení reálných situací v evropském prostoru, obohacuje pohledy žáka z hlediska otevřených životních perspektiv v evropském i mezinárodním měřítku (vliv světových i evropských zkušeností, perspektiva volby povolání a uplatnění na trhu práce)

7. – 8. ročník		
OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> Žák dodržuje zásady bezpečnosti a hygienická pravidla, technologickou kázeň, poskytuje první pomoc Orientuje se na cvičném pracovišti Uvědomělé a cílevědomé dodržuje předpisy a řády v oblasti praktických činností a hygieny – automatizace Rozumí základním pojmům v oblasti výživy člověka Orientuje se v oblasti výživy na základě nových trendů a uvědomuje si zodpovědnost za své zdraví Ovládá základní zásady zdravé výživy Uplatňuje nejnovější trendy zdravé výživy současnosti Plánuje kvantitu a skladování potravin účelně a ekonomicky nakládá s potravinami Sestaví jednoduchý rozpis pokrmu, využije využití základní vybavení kuchyňky 	<p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla bezpečnosti a řád odborné pracovní - Cvičné pracoviště pro přípravu pokrmu - První pomoc <ul style="list-style-type: none"> - Výživa člověka - Základní pojmy v oboru výživy <ul style="list-style-type: none"> - Zásady zdravé výživy <ul style="list-style-type: none"> - Nákup a skladování potravin <ul style="list-style-type: none"> - Příprava stravy v domácnosti, zásady 	<p>OSV – dodržování pracovního řádu, sebekontrola OČŽMS- zásady první pomoci EVVO – ochrana ŽP</p> <p>MkV – zdr. živ. styl, nezdravé návyky, jednoduch. pomůcky, EVVO – zás. ekolog. úspory energií a surovin OSV – organizace práce ve skupině VMEGS – tradice zvyky, zkušenosti ze světa OSV – mezilidské vztahy, řešení problému, kreativita</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Připraví jakýkoli rozpis jídelníčku a ovládá veškeré vybavení školní kuchyňky, dělbu práce a její organizaci • Dodržuje principy stolování a obsluhy u stolu v rodině k jednoduchému pohoštění • Bezpečně ovládá druhy stolování pro různé příležitosti a ovládá dělbu práce • Ovládá základní kuchyňské práce při přípravě pokrmu • Zvládá složitější operace při přípravě pokrmu • Proveďte základní tepelné úpravy potravin • Účelně využívá vlastnosti potravin při tepelném zpracování • Orientuje se v základních druzích živočišných a rostlinných potravin • Bezpečně ovládá problematiku, druhů a sortimentu surovin živočišného a rostlinného původu • Uvede základní druhy pochutin a koření • Správně rozlišuje a používá jednotlivé druhy pochutin koření • Zná základní druhy konzervace • Orientuje se ve zvláštlostech úpravy a konzervování jednotlivých druhů potravin 	<p>sestavování jídelníčku</p> <p>- Zásady správného stolování, inventář pro stolování</p> <p>- Praktické činnosti v kuchyňce</p> <p>- Úprava pokrmů za syrova</p> <p>- Tepelná úprava pokrmu</p> <p>- Potraviny živočišného a rostlinného původu</p> <p>- Pochutiny, koření</p> <p>- Konzervování surovin živočišného a rostlinného původu a potravin</p>	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní úpravy potravin pro stravování v mimořádných podmínkách • Umí bez problému připravit pokrm za mimořádných podmínek • Ovládá základní techniky z dekorativního zdobení • Využívá literatury a časopisů a aplikuje návody do praxe • Orientuje se v praktickém vybavení pracoviště • Esteticky doplňuje a zpříjemňuje pracoviště 	<ul style="list-style-type: none"> - Stravování za mimořádných podmínek - Dekorativní a obřadní pečivo a jeho zdobení - Kultura bydlení - Zařízení kuchyně 	
---	--	--

Očekávané výstupy po druhém stupni:

- Pracuje podle návodu, uživatelsky pracuje s odbornou literaturou, orientuje se v návodech obsluhy běžných kuchyňských spotřebičů
- Podílí se na zlepšování pracovního i životního prostředí a kladném vztahu k němu a upevňování vztahu mezi lidmi, rozvíjí estetické cítění
- Orientuje se v problematice zdraví člověka
- Učí se při týmové a skupinové práci, pěstuje a rozvíjí společnou komunikaci a vzájemnou toleranci, pěstuje a rozvíjí společnou komunikaci a vzájemnou toleranci
- Projevuje uživatelské dovednosti a ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče
- Ovládá základní principy při přípravě pokrmů a dovede připravit jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- Ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu ve společnosti
- Provádí jednoduché operace platebního styku a domácního účetnictví
- Správně využívá surovin, materiálu a energie
- Správně zachází s pomůckami, nástroji, a zařízení kuchyně včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu
- Organizuje a plánuje svou pracovní činnost a je schopen řídit pracovní proces s ohledem na získané informace a individuální činnosti
- Dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň
- Poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni i za mimořádných životních situací

- Posoudí své konkrétní možnosti v oblasti profesí orientace, aplikuje základní principy a požadavky při volbě povolání
- Zúčastní se celoškolních projektů, ročníkových i absolventských prací
- Podílí se na akcích pro veřejnost

5.10.7 Péče o dítě

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět může být zařazován v 8. nebo 9. ročníku, případně společně pro 8. a 9. ročník dle zájmu žáků a personálního obsazení na škole, s dotací dvou vyučovacích hodin týdně.

Tematické celky a obsah učiva nejsou určeny výhradně dívkám, ale předmět je komplexním pohledem na otázky péče o dítě otevřen všem žákům.

Vyučující může modifikovat jednotlivá témata právě s ohledem na složení jednotlivých vyučovaných skupin, na jejich potřeby a zájmy. Může zařazovat témata vlastní, určit, jakým způsobem, v jaké šíři a časové dotaci je bude zařazovat do vyučování.

V průběhu vzdělávání budou ve vhodných situacích zařazovány i prvky environmentální výchovy.

V průběhu vzdělávání je nutno využívat rozmanitých forem a metod práce: např. praktická cvičení, besedy s lékařem, sociální pracovníci, exkurze do dětských zařízení (dětských domovů, mateřských školek), využívání cvičné kuchyňky, práce s výukovými programy na počítači apod.

8. - 9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none">charakteristika bezpečného a odpovědného sexuálního chováníznalost vhodných způsobů ochrany proti nechtěnému těhotenstvíznalost rizik souvisejících s předčasným ukončením těhotenstvíznalost základních potřeb matky v průběhu těhotenství i potřeb dosud nenarozeného dítěteorientace v prenatálním vývoji ploduorientace v průběhu poroduznalost vývoje dítěte a základů péče o novorozence a kojence	<u>Plánované rodičovství</u> <ul style="list-style-type: none">Vývin těla chlapců a dívekJak dochází k oplozeníOchrana před početímPrvní pohlavní styk <u>Těhotenství a porod</u> <ul style="list-style-type: none">TěhotenstvíVývin plodu v jednotlivých. MěsícíchŽivotospráva těhotné ženyRole budoucího otcePřípravy k poroduPrůběh poroduŠestinedělí <u>Vývoj dítěte v prvním roce života</u> <ul style="list-style-type: none">Péče o novorozence a kojenceVýživa novorozence a kojence	<ul style="list-style-type: none">-- Intimní hygienaGynekologické problémyOchrana života a zákonChlapec nebo děvčeTěhotenské poradnyCvičení v těhotenstvíTěhotenská módaVýbavička (průzkum trhu)Význam pupečníkové krveKoupání a hygiena kojenceOblékání kojence

<ul style="list-style-type: none"> • role otce v péči o novorozence a kojence • znalost vývoje dítěte v batolivém a předškolním věku • pochopení důležitosti výchovy v rodině a její atributy – jednotnost, důslednost, tolerance, citovost • pochopení role pochvaly, odměny a trestu ve výchově dítěte • orientace v péči o dítě nemocné • orientace v péči o dítě handicapované • další potřeby dítěte 	<ul style="list-style-type: none"> - Růst a vývin dítěte v prvním roce života - Základní péče o dítě v prvním roce života (hygiena, výživa, oblékání, denní režim) <p><u>Vývoj a výchova dítěte ve 2. až 6. roce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Batolivé období - Dítě předškolního věku - Základní výchovné návyky (hygiena, - výživa, oblékání, denní režim) - Zaměstnání dítěte – hry a hračky - Pochvala, odměna, trest - Důslednost a tolerance - Osobnost dítěte <p><u>Péče o nemocné dítě</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Péče o nemocné dítě - Dětská onemocnění - Dětské úrazy – prevence - Zdravotně postižené dítě v rodině <p><u>Kultura bydlení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zařizování dětského pokoje (funkčnost, estetičnost) - Péče o vhodné životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - Příprava umělé mléčné výživy - Příprava ovocných kaší - Příprava zeleninové polévky - Příprava krupicové kaše - Dětské hry, situační scénky - Situační scénky - Typy zdravotního postižení - Návrhy zařízení dětského pokoje
--	---	---

Očekávané výstupy po 2. stupni:

- umí vymezit hodnoty člověka, které hrají důležitou roli při navazování přátelských a partnerských vztahů a při zajištění stability rodiny
- uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy
- zná vhodné způsoby ochrany proti nechtěnému početí
- zná rizika související s předčasným ukončením těhotenství
- orientuje se v prenatálním vývoji dítěte
- zná základní potřeby matky v průběhu těhotenství i potřeby dosud nenarozeného dítěte
- orientuje se v průběhu porodu
- orientuje se v postnatálním vývoji dítěte a v péči o dítě v jednotlivých etapách jeho života

5.10.8 Sportovní hry

Jako volitelný předmět jsou nabízeny s dvouhodinovou dotací v 7. – 9. ročníku. Otvírány jsou dle zájmu žáků a personálního obsazení. Pro přehlednost je obsah učiva uváděn v části 5. Učební osnovy, 5.10. Nepovinné předměty, 5.11.1. Sportovní hry

5.10.9 Sborový zpěv

Jako volitelný předmět je nabízen s dvouhodinovou dotací v 7. – 9. ročníku. Otvírán je dle zájmu žáků a personálního obsazení. Pro přehlednost je obsah učiva uváděn v části 5. Učební osnovy, 5.10. Nepovinné předměty, 5.11.3. Sborový zpěv

5.10.10 Seminář z matematiky a českého jazyka

Jako volitelný předmět je nabízen s dvouhodinovou dotací v 7. – 9. ročníku. Otvírán dle zájmu žáků a personálního obsazení. V 9. ročníku může být věnován případně přípravě na přijímací zkoušky. Výběr učiva odpovídá zájmu a potřebám žáků.

5.11 Nepovinné předměty

5.11.1 Sportovní hry

Charakteristika vyučovacího předmětu

Sportovní hry jsou dotovány 2 hodinami týdně. V 6. – 9. ročníku je zaveden volitelný a nepovinný předmět sportovní hry. V 6. a 7. ročníku je v rámci sportovních her cílem seznámit žáky s dalšími i netradičními týmovými hrami (např. fotbal, florbal, ringo, přehazovaná – základy volejbalu, vybíjená, házená apod.). Bere se ohled na tělesnou stavbu žáků, materiální a prostorové možnosti školy. Proto se přistupuje k modifikacím těchto her. V rámci předmětu si žáci danou hru sami vyzkouší, aby pochopili pravidla a zkusili si rozhodovat utkání.

V 8. a 9. ročníku jsou sportovní hry více specializovány na míčové hry (fotbal, košíková resp. odbíjená).

6. – 9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> zná základní pojmy osvojovaných činností dovede počítat a zaznamenávat výsledky utkání rozumí základním pravidlům, ovládá základní rozhodování při hře chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hřiště před utkáním a po utkání zvládá základní herní činnosti jednotlivce útočné i obranné a kombinace a uplatňuje je ve hře umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji (za pomoci spoluhráčů, učitele) snaží se o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si volí vhodný rozvojový program snaží se o zlepšení své tělesné zdatnosti vytváří si postoj k odmítání drogy a jiné 	<u>Basketbal</u> <ul style="list-style-type: none"> utkání základy herních systémů <ul style="list-style-type: none"> osobní obranný systém útočný systém založený na rozestavení útočníků bez míče kolem útočníka s míčem herní kombinace <ul style="list-style-type: none"> obránná kombinace založená na proklouzávání útočná kombinace založená na početní převaze útočníka, na akci „hod’ a běž“ herní činnosti jednotlivce <ul style="list-style-type: none"> uvolňování bez míče a s míčem (driblingem, obrátkou) přihrávka jednoruč a obouruč (na místě a za pohybu) střelba jednoruč a obouruč z místa rožskok, vyhazování 	OSV - komunikace, sociální vztahy, rozhodování VDO – respektování pravidel VMEGS – zájem o sport, olympijská idea, čestné chování při sportu, v soutěžích MkV – mezilidské vztahy, orientace ve společnosti, tolerance, odlišnosti, individuální zvláštnosti, respektování pravidel, příroda jako lékárna EVVO – vliv prostředí na vlastní zdraví, péče o zdraví, zdravý životní styl, vztah k přírodě MV – sledování sportovních tiskovin, zveřejnění sportovních výkonů Platí pro všechny tematické

<p>škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem</p> <ul style="list-style-type: none"> • pod vedením uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • postupně si osvojuje v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • dle pokynu zaznamená výsledky u jednotlivých disciplín • vyjádří svými slovy jednoduchá pravidla, snaží se je používat při hře • označí roli hráče v poli ve spojitosti s kolektivem • rozliší činnost v útoku a v obraně • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • porozumí právům a povinnostem vyplývajícím z role hráče, diváka • sleduje určité prvky pohybové činnosti a výkony, učí se je evidovat, měřit a vyhodnocovat • částečně se podílí na organizaci jednoduchého turnaje, závodů 	<ul style="list-style-type: none"> - krytí útočníka s míčem, bez míče, prostoru <p><u>Volejbal</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - utkání na zmenšeném hřišti – 2 proti 2, 3 proti 3 atd. - základy herních systémů <ul style="list-style-type: none"> - hráč, který nepřijímá je nahrávačem, střední u sítě nahrávačem - herní kombinace <ul style="list-style-type: none"> - s nahrávačem u sítě v zóně - postavení při příjmu podání - herní činnosti jednotlivce <ul style="list-style-type: none"> - odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč (lob, v pádu) - podání spodní, vrchní - přihrávka, nahrávka <p><u>Florbal</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - branková hra - hra s upravenými pravidly, na zmenšeném hřišti, s upraveným počtem hráčů - základy herních systémů <ul style="list-style-type: none"> - hráč bez míčku se nabízí na přihrávku - hráč s míčkem hledá vylepšení příp. nejlepší vyřešení akce. - herní kombinace <ul style="list-style-type: none"> - obranná kombinace založená na obsazování hráčů soupeře a minimalizaci volného prostoru k zakončení útočníka - útočná kombinace založená kombinací přihrávek a uvolňování se bez míčku - herní činnosti jednotlivce 	<p>celky. OČMŽS (cvičení v přírodě) Využití pohybových her ve všech předmětech.</p>
---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Obranné: <ul style="list-style-type: none"> - obsazování hráče soupeře - odebrání míčku - blokování a chytání střel - Útočné: <ul style="list-style-type: none"> - přihrávka - střela – tahem, švihem, příklepem, <p><u>Ringo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - síťová hra - možno hrát s upraveným počtem hráčů (např. 5×5) - herní činnosti jednotlivce <ul style="list-style-type: none"> - obránné - hráč pozorně sleduje kroužky ve hře - útočné - hráč chytá kroužky a vrací je zpět na soupeřovu polovinu <p><u>Házená</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - branková hra s upravenými pravidly - základy herních systémů <ul style="list-style-type: none"> - hráč bez míče se nabízí na přihrávku - hráč s míčem hledá nejlepší řešení útočné akce. - herní kombinace <ul style="list-style-type: none"> - obranná kombinace založená na obsazování hráčů soupeře nebo prostoru před vlastním brankovištěm - útočná kombinace založená navazování přihrávek, uvolňování se bez míče a nalezení nejlepšího místa pro zakončení - herní činnosti jednotlivce <ul style="list-style-type: none"> - Obranné: <ul style="list-style-type: none"> - obsazování hráče nebo prostoru 	
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - odebrání míče - blokování a chytání střel - Útočné: - přihrávka - střela – ze stoje, z běhu, z výskoku <p><u>Fotbal</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - utkání - základy herních systémů <ul style="list-style-type: none"> - osobní obranný systém - útočný systém založený na rozestavení útočníků bez míče kolem útočníka s míčem - herní kombinace <ul style="list-style-type: none"> - obranná kombinace - herní činnosti jednotlivce 	
--	---	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

Činnosti ovlivňující zdraví

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky si volí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečišťování ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Činnosti podporující pohybové učení

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určité prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracovává naměřená data a informuje o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

5.11.2 Přípravný zpěv

Obsah nepovinného předmětu odpovídá obsahu zájmového útvaru, který je zpracován v části Zájmové útvary. O způsobu zavedení rozhoduje vhodnost organizace ve školním roce.

5.11.3 Sborový zpěv

Charakteristika předmětu, poznámky k organizaci a obsahu učiva:

Vyučovací předmět SZ je dotován v 3. až 9. ročníku jednou až dvěma hodinami týdně, je nabízen i jako volitelný předmět s dvouhodinovou dotací. Tematické celky a obsah učiva nejsou určeny výhradně nadaným dětem (chlapcům i dívkám), ale předmět je otevřen všem žákům.

Sborový zpěv je zaměřen na:

- upevnění pěveckého a mluvního projevu
- získávání základů hlasové hygieny
- získávání orientace v jednotlivých typech hlasů
- orientaci v notovém zápisu
- pochopení rytmu, dynamiky, harmonie a výrazové změny v hudebním proudu
- získávání základů improvizace
- rozlišování jednotlivých hudebních stylů a žánrů při interpretaci písně
- seznámení se základy taktování (práce dirigenta)

Metody:

- sólový, skupinový zpěv
- praktická cvičení (deklamace textu, intonace, melodie, využití hudebních nástrojů, vyjádření hudby pohybem)
- koncerty, besídky, akademie

3. - 9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák <ul style="list-style-type: none">• zpívá intonačně čistě arytmiicky přesně• zvládá jednohlas i dvojhlas v dur i moll tóninách• rozšiřuje si hlasový rozsah• rozlišuje jednotlivá dynamická znaménka• správně dýchá a tvoří tón• využívá různé hudební nástroje• orientuje se v notovém zápisu	<ul style="list-style-type: none">- pěvecký a mluvní projev- dýchání (tvorba tónu)- dikce- hlasová hygiena- rozšiřování hlasového rozsahu- intonace v dur i moll- výrazové prostředky (legato, staccato, dynamika, tempo, frázování)- kánon, dvojhlas, trojhlas- hudební styly a žánry	<p>OSV – kreativita, příprava a realizace vystoupení</p> <p>MkV – tradice a zvyky během roku</p> <p>EVVO – písně s přírodní tematikou</p>

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v možnostech interpretace hudby 	<ul style="list-style-type: none"> - rytmus (změny taktu) - doprovod na hudební nástroje - lidové písně - umělé písně 	
--	---	--

5.11.4 Seminář z matematiky

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Hodinová dotace je jednu hodinu týdně v 7.–9. ročníku. V 9. ročníku je seminář věnován přípravě na přijímací zkoušky, může být též organizován jako zájmový útvar nebo ve spojení se seminářem z českého jazyka jako volitelný předmět s dvouhodinovou dotací.

Výběr učiva odpovídá zájmu a potřebám žáků. Předmět je otvírán dle zájmu žáků a personálního obsazení na škole.

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> •určovat ceny, poplatky, daně, úroky, spotřebu, pojištění •umět převádět různé měnové jednoty •běžně používat racionální čísla •využívat možností kalkulátorů a PC při procvičování a ověřování výsledků •určování cen,poplatků,daní,pojištění, spotřeby •určování cen,poplatků,spotřeby •čtení a vytváření jednoduchých schémat, tabulek,diagramů •základní terminologie pravděpodobnosti, tvoření statistických souborů 	<ul style="list-style-type: none"> - procenta,promile,poměr,trojčlenka - převody různých měnových systémů - racionální čísla,složené zlomky,smíšená slovní úlohy - práce s kalkulátorem a PC - obsahy čtverce,obdélníku, trojúhelníku a povrch hranolu - uspořádání souborů,shromažďování,třídění, procvičování - základy pravděpodobnosti,pravděpodobnost - aplikace při hrách,v přírodních oborech,statistice 	

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • užívat mocniny se základem 10, využívat matematické učivo v ostatních oborech • řešit reálné situace, užívat grafy, diagramy • převádět mezi užívanými číselnými soustavami, využívat algoritmy při řešení slovních úloh • určování cen, poplatků, daní, spotřeby a pojištění • rozbor problému, hledání a určení postupu řešení, ověřování správnosti řešení • hledání nejvýhodnějších forem půjček • rozvoj logického myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> - převody jednotek, mocniny se základem 10, - rovnice ve fyzice, astronomii, elektrotechnice, chemii - poměr, procenta, diagramy, grafy v zeměpise, - stavebnictví, ekonomii, dopravě - číselné soustavy, algoritmy řešení úloh - obvody a obsahy obrazců - objemy a povrchy válce a hranolu - geometrické a konstrukční úlohy - finanční matematika 	-

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • počítat s proměnnou, používat vzorce • používat zlomky s proměnnou • uvědomovat si potřebu znalosti vzorců • početní i grafické řešení rovnic • rozvoj logického myšlení, využívání algoritmu • hledání optimálního řešení a nejvhodnějších nabídek • řešení reálných úloh 	- Výběr učiva odpovídá zájmu a potřebám žáků	-

5.11.5 Seminář z českého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Hodinová dotace je jednu hodinu týdně v 7. – 9. ročníku. V 9. ročníku je seminář věnován přípravě na přijímací zkoušky, může být též organizován jako zájmový útvar. Předmět je otvírán dle zájmu žáků a personálního obsazení na škole. Ve spojení se seminářem z matematiky může být otevřen jako volitelný předmět s dvouhodinovou dotací. Výběr učiva odpovídá zájmu a potřebám žáků.

Obsah učiva bude vycházet ze složení a potřeb žáků v návaznosti na předmět Český jazyk a literatura.

5.11.6 Třetí cizí jazyk (Ruský jazyk)

Je otvírán v případě zájmu žáků a dle personálního obsazení na škole. Může být veden i jako zájmový útvar.

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none">• umí pozdravit a představit se• zná základní barvy• umí pojmenovat členy rodiny• zná základní slovesa (jíst, hrát si, číst, psát, malovat počítat, zpívat ...)• umí říci kolik je mu let• umí počítat do 20• umí jednoduše popsat třídu• zná názvy základních potravin• umí pojmenovat nejznámější zvířata• zná názvy oblečení • čte nahlas jednoduché texty• rozumí jednoduchým pokynům• umí pozdravit• umí se představit	<ul style="list-style-type: none">- pozdravy, představení- azbuka- Moja semja- slovesa v přítomném čase- nácvik písňe- Skolko těbě lět?- číslovky do 20- Naš klas- Što my jědim- Igruški- Oděžda - audioorální kurz – výslovnost- interference slov- oslovení, pozdravy poděkování	<ul style="list-style-type: none">- MkV (rodina, rodinné vztahy)- VDO (Naša škola, Naš klas) - OSV (pozornost, nácvik soustředění)- MkV (lidské vztahy, rodina)

<ul style="list-style-type: none"> • umí zájmena • čte nahlas jednoduché texty audioorálně připravené • rozumí jednoduchým pokynům v cizím jazyce a dokáže na ně reagovat • umí určovat čas • umí vyjádřit rozkaz a přání • naváže kontakt s konkrétní osobou • písemně obměňuje krátké texty 	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá slovesa, vánoční přání - Kto éto? Što éto? - skloňování pods. jmen podle vzorů - zájmena já, ty, on, můj, tvůj - časování pravidelných sloves v přítomném čase - Naša škola - Režim dňa - Raspisanije urokov - Katoryj čas - číslovky 0 – 20 - určování času - rozkazovací způsob - vyjádření přání - Děň rožděnija 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV (soustředění) - VDO (škola – demokratické společenství) - OSV (návčik pozornosti a soustředění) - MkV (rodina – rodinné vztahy)
--	--	--

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pokynům v cizím jazyce a reaguje na ně • používá slovesa a vazby • řeší jednoduché situace, zahájí, vede a ukončí rozhovor • umí zájmena dříve uvedená • sestaví jednoduché písemné sdělení • hovoří na téma – naša kvartira, moja komnata, pokupki • časuje slovesa s odchylkami • rozumí jednoduché konverzaci • mluví o ročních obdobích – vesna, leto, 	<ul style="list-style-type: none"> - Kakoje sivodňa číslo? - časování sloves s odchylkami - nejužívanějších - jéchat, vstávat', žit', pit, myt', zakryt', ždat', jest', moč, jest', dat' - My jedem v gosti - pořádek slov ve větách - Sport - Pokupki - tykání, vykání - Zdorovje - slovesa - podmiňovací způsob 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV (návčik soustředění) - MkV (lidské vztahy) - VMEGS (mám kamarády v zahraničí) - MkV (lidské vztahy)

<p>oseň, zima</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvoří bud. čas, min čas a podmiň způsob <ul style="list-style-type: none"> • používá číslovky • orientuje se v obsahu textu • stručně sdělí obsah textu • slovesa s odlišnou vazbou • téma Prazdnik • prezentuje říkanky, básničky a písničky • vede jednoduchý rozhovor (i telefonický) • komunikuje na téma Škola, Semja, Kvartira • zná slovní zásobu k tématu Naš gorod <ul style="list-style-type: none"> • porozumění přiměřeně obtížným textům • vyjádření přání nebo názoru • dokáže mluvit nebo psát o rodině, škole • umí užívat známých sloves včetně skloňování • umí časovat zvrtná slovesa • umí tvořit vedlejší věty se spojkami i što, kogda, jisli, štoby, što, potomu <ul style="list-style-type: none"> ○ zná některá nepravidelná slovesa 	<ul style="list-style-type: none"> - Kanikuly - slovesa s odlišnými vazbami - pravopis - vazba nado, nužno, dolžen - V tēatre - Putěšestvoje <ul style="list-style-type: none"> - letopočet, číslovky řadové, zvrtná slovesa - Intěresy - zápor 	<ul style="list-style-type: none"> - MkV (rodinné vztahy) - OSV (dovednost zapamatování) - VDO (škola začíná) - MkV (lidské vztahy, rodinné vztahy) - OSV (nácvik pozornosti, soustředění) - VMEGS (Evropa nás zajímá) - MkV (rodinné vztahy, lidské vztahy) - EGS (Evropa nás zajímá) - OSV (vlastní čas, řešení problémů) - VMEGS (cestujeme po Evropě a po světě)
--	--	--

Očekávané výstupy po 2. stupni:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

5.11.8 Německý jazyk

Pro přehlednost je obsah učiva uváděn v části 5. Učební osnovy, část 5.1. Jazyk a jazyková komunikace, kapitola 5.1.3 Další cizí jazyk

5.11.9 Anglický jazyk

Pro přehlednost je obsah učiva uváděn v části 5. Učební osnovy, část 5.1. Jazyk a jazyková komunikace, kapitola 5.1.3 Další cizí jazyk

5.11.7 Náboženství

Charakteristika vyučovacího předmětu (nepovinné náboženství římsko-katolické):

Předmět náboženství rozvíjí a podporuje základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání. Umožňuje přístup k biblickému poselství, ke křesťanské tradici, seznamuje s křesťanským způsobem života a pomáhá při hledání základních lidských hodnot a orientaci v tomto světě.

Předmět je nepovinný a je nabízen žákům všech ročníků na prvním i druhém stupni. Podle počtu přihlášených žáků se dělí na skupiny. Vyučování má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Římsko-katolické náboženství je vyučováno podle platných osnov, které vydala Česká biskupská konference v roce 2004 nebo podle osnov schválených diecézním biskupem. Organizaci výuky zajišťuje farnost.

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu zpracovává učitel náboženství podle platných osnov vydaných Českou biskupskou konferencí v roce 2004 nebo osnov schválených diecézním biskupem a podle Kompendia katechismu katolické církve, vydaného Karmelitánským nakladatelstvím v Kostelním Vydří v roce 2006.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

žák

- rozumí křesťanským symbolům, se kterými se setkává v kultuře a umění
- získá komplexnější pohled na úlohu náboženství v historii národa

Kompetence k řešení problémů

žák

- využívá získané vědomosti k vytváření osobního hodnotového systému i v transcendentní rovině a je schopen své názory obhájit
- vnímá situace v oblasti kulturně-historických památek a kriticky zpracovává informace o řešení konkrétních problémů

Kompetence komunikativní

žák

- je ohleduplný k názorům druhých, jeho argumenty nejsou ovlivněny předsudky, ale vychází ze získaných vědomostí, v dialogu se projevuje kultivovaně s vědomím, že před Bohem jsou si všichni rovni
- orientuje se v biblických textech podle jejich literárních druhů, rozlišuje v náboženské literatuře mýty od historicky doložených textů

Kompetencích sociálních a personálních

žák

- vnímá svou sounáležitost s druhými na základě generačních, náboženských, kulturních a národnostních vazeb
- aktivně se podílí na vytváření pozitivních vztahů v rodině a společenstvích (škola i mimoškolní aktivity) s přihlédnutím ke svým možnostem a limitům

Kompetence občanské

žák

- uvědomuje si, že pro fungování lidské společnosti je nezbytným předpokladem dodržování práva svobodně projevovat své náboženství nebo víru stejně jako dodržování lidských práv, jak je uvedeno v „Listině základních lidských práv a svobod“
- respektuje náboženské, kulturní a národnostní odlišnosti jiných národů, se kterými se v rámci migrace setkává, rozlišuje obsah pojmů imigrace a asimilace

Kompetence pracovní

žák

- je schopen využívat svých znalostí, vědomostí a schopností k zapojení do pracovního procesu s vědomím, že hodnota lidské práce není měřitelná pouze výkonem
- poznává, že společnost ve svých podnikatelských záměrech musí s ohledem na lidskou solidaritu dávat pracovní příležitosti i fyzicky nebo mentálně postiženým lidem s přihlédnutím k jejich možnostem a limitům

Předmět obsahuje vybrané tematické okruhy těchto průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

Z hlediska osobnostní a sociální výchovy hraje náboženská výchova důležitou roli. V charakteristice průřezového tématu osobnostní a sociální výchova se říká: *Její smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.* Tento cíl není možné splnit bez otázek po smyslu života, jeho naplnění, transcendenci atd.

Náboženská výchova přispívá k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- Učí uvědomovat si sama sebe jako jedinečnou a neopakovatelnou bytost
- Vede k reflexi svého jednání
- Napomáhá v hledání smyslu života
- Prostřednictvím obřadů a symbolů působí jako harmonizační faktor duševního zdraví
- V oblasti postojů a hodnot
- Vychovává k dodržování mravních a etických norem
- Pomáhá utvářet osobní identitu
- Motivuje k naplňování hodnot tzv. „vyššího principu“

Výchova demokratického občana

Náboženská výchova přispívá k tomu, aby se člověk mohl orientovat *ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti* a aby mohl zachovat a rozvíjet svou lidskou důstojnost, respekt k druhým s *ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.*

Náboženská výchova přispívá k výchově demokratického občana:

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- Učí zachovávat mravní a etické normy jako předpoklad pro fungování demokratické společnosti
- Vychovává k uvědomování si osobní odpovědnosti za své jednání
- Vede k uplatňování ideálů solidarity a lásky k bližnímu
- V oblasti postojů a hodnot
- Motivuje k postoji tolerance vůči druhým
- Vychovává k uvědomování si hodnoty každého lidského života ve všech jeho fázích
- Vede k participaci na životě společnosti v oblasti solidarity a altruismu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí, se dva tisíce let formovaly v křesťanském prostředí.

Náboženská výchova přispívá k rozvoji myšlení v evropských a globálních souvislostech:

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- Prohlubuje vědomosti o souvislostech a kontinuitě dvoutisíciletých křesťanských dějin Evropy
- Učí kritickému srovnání evropské kultury s kulturami ostatních světadílů
- Vede k poznání životních osudů významných křesťanských osobností a iniciuje zájem o osobní vzory
- V oblasti postojů a hodnot
- Pomáhá překonávat předsudky
- Kultivuje vztah sekularizované společnosti k náboženským tématům
- Podporuje pozitivní postoj k tradičním křesťanským hodnotám

Multikulturní výchova

Náboženská výchova přispívá k tomu, aby multikulturní výchova, která *zprostředkovává poznání vlastního zakotvení a porozumění odlišným kulturám, rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti,* byla zasazena do křesťanského kontextu. Aby si žáci osvojili kompetenci myšlení a orientaci v křesťanských souvislostech.

Náboženská výchova přispívá k multikulturní výchově:

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- Prohlubuje všeobecné znalosti z oblasti světových náboženství
- Učí tolerantnosti k jiným náboženským skupinám a tím také k jiným skupinám etnickým a kulturním
- Umožňuje rozšíření znalosti multikulturní terminologie: církev, řeholní život, misie atd.

- V oblasti postojů a hodnot
- Učí vnímat odlišnosti náboženských, etnických a kulturních skupin jako obohacující faktor
- Na základě křesťanského učení o lásce k bližnímu pomáhá uvědomovat si neslučitelnost jakékoliv diskriminace s principy moderní společnosti
- Vede k angažovanosti v oblasti lidských práv

Environmentální výchova

Náboženská výchova je předpokladem k porozumění problémům, kterými se zabývá environmentální výchova. To znamená, že *vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí*, protože zaměřuje jeho pozornost k otázkám existence člověka i světa.

Náboženská výchova podporuje environmentální výchovu:

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- Zasazením do kontextu světa stvoření ukazuje přírodu jako jedinečnou a neopakovatelnou a vede tím ke schopnosti žasnout nad jejím uskupením
- Svým eschatologickým učením pomáhá uvědomovat si nadčasové souvislosti mezi jednáním člověka a stavem životního prostředí
- Pomáhá uvědomovat si mravní a etické hranice v oblasti výzkumu a rozvoji věd
- V oblasti postojů a hodnot
- Poukazem na nezměrnost stvoření a neopakovatelnost lidství vymezuje předpoklady k utvoření pravdivé a úplné představy o velikosti lidského bytí

Mediální výchova

Náboženská výchova se stává mostem mezi prostým osvojením základní mediální gramotnosti, práce s médii, snahou vybavit žáka schopností orientovat se v medializovaných obsazích a umět volit odpovídající médium pro *naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času* tím, že přispěje k odlišení virtuálního světa od světa, ve kterém žijeme.

Náboženská výchova přispívá k mediální výchově:

V oblasti vědomostí, dovedností, schopností

- Naznačuje i jiné rozměry komunikace než mediální
- Rozvíjí komunikační schopnosti pro vedení dialogu v pluralitní společnosti s odkazem na úctu k partnerovi, se kterým je dialog veden
- Pomáhá rozvíjet analytický přístup k obsahu mediálních informací a obohacuje jeho prostor o mravní rozměr
- Vede ke schopnosti rozeznávat platnost a význam argumentace ve veřejném projevu
- V oblasti postojů a hodnot
- Rozvíjí citlivost vůči stereotypům, předsudkům a zjednodušujícím úsudkům v mediálních projevech o náboženských hodnotách
- Napomáhá uvědomění si vlastní odpovědnosti za způsob komunikace a vytváří základy pro pochopení spravedlnosti a mravnosti v mediální komunikaci
- Učí formulovat vlastní názor a kriticky hodnotit obsahy mediálních zpráv

1. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p>Porozumění principům křesťanské etiky</p> <p>Žák je otevřený k pozitivnímu vnímání života a Boha jako dárce života.</p> <p>- žák umí popsat a zhodnotit vlastnosti, které ho odlišují od ostatních</p> <p>- žák oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje.</p> <p>- žák je povšechně citlivý k sesoustředění, ztišení a naslouchání</p>	<p>1.1 Bůh nám dává život</p> <p>- jméno a jedinečnost každého člověka</p> <p>- položení základu vztahů ve skupině</p> <p>- dobře vidět, dobře slyšet</p>	<p>OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</p> <p>OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí, moje vztahy k druhým lidem</p> <p>OSV – rozvoj základních rysů kreativity</p>
<p>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</p> <p>Žák zakusí atmosféru slavení Vánoc a spojí si ji se skutečností, že Ježíš je dar Boha člověku.</p> <p>- žák zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve</p> <p>- žák většinou umí projevit radost a vděčnost z daru a umí popsat, že narození Ježíše je darem Boha člověku</p> <p>- žák umí reprodukovat vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše</p>	<p>1.2 Bůh nám dává svého Syna</p> <p>- oslava v rodině a oslava ve společenství církve</p> <p>- smysl a hodnota daru</p> <p>- vánoční evangelium L 1. a 2. kap.</p>	

<p align="center">POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM</p>		
<p>Žák umí reprodukovat základní události Ježíšova života a vnímá v nich výzvu k následování.</p>	<p>1.3 Bůh nám dává své slovo</p>	<p>Zeměpisné zvláštnosti místa, kde žijeme →<i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme</i></p>
<p>- žák umí jednoduchým způsobem popsat biblickou zemi a řadí biblické příběhy do reálného prostředí</p>	<p>- realie biblické země</p>	<p>Základní literární pojmy (hádky, podobenství) →<i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p>
<p>- žák umí jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci</p>	<p>- Bible jako dar</p>	
<p>- žák umí uvést probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojovat se situacemi ve vlastním životě</p>	<p>- příklady Ježíšova učení</p>	<p>MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení</p>
<p align="center">ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění symbolické formě řeči</p>		
<p>Žák obecně vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané slaví vítězství života nad smrtí.</p>	<p>1.4 Bůh nám dává nový život</p>	<p>Slavení svátků (Velikonoce) →<i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i></p>
<p>- žák si všímá proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojovat s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech</p>	<p>- proměny kolem nás</p>	<p>Princip rovnováhy přírody →<i>Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</i></p>
<p>- žák má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc</p>	<p>- symbolika kříže, světla a chleba</p>	<p>Základy obrazné řeči →<i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p>
<p>- žák umí vysvětlit formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí</p>	<p>- doba postní a velikonoční události</p>	<p>MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)</p>
<p align="center">ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Výchova v duchu křesťanské spirituality</p>		
<p>Žák je otevřený poznávat, že život je dar, který může prožívat ve společenství církve.</p>	<p>1.5 Bůh nám dává radost</p>	<p>Slavení neděle, odpočinek, režim dne →<i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i></p>
<p>- žák umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání</p>	<p>- neděle jako den oslavy</p>	

- žák umí pojmenovat pomoc, kterou Bůh posílá lidem, a vnímá ji ve svém životě	- seslání Ducha svatého, Maria a církve	OSV – péče o dobré vztahy OSV – dobrá organizace času, uvolnění-relaxace MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské projevy osobní víry)
- žák formuluje modlitbu vlastními slovy, umí modlitbu Otče náš a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	- modlitba vlastními slovy a modlitba Otče náš	

2. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p>Porozumění biblickým příběhům</p> <p>Žák je otevřený pro vnímání světa jako Božího stvoření a člověka, který v něm má své místo a svůj úkol.</p>	2.1 Všechno stvořené nám vypráví o Bohu	<p>Domov → Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme Porovnávání a třídění látek → Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody</p> <p>EV – vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vztah člověka a prostředí</p>
- žák umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu	- svět jako znamení Boží lásky	
- žák oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvoř, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany	- místo člověka v řádu stvoření a nutnost záchrany	
- žák umí reprodukovat biblické příběhy knihy Genesis a rozlišit v nich některé situace ve svém životě	- biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis	
<p>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY</p> <p>Žák je otevřený pro vnímání adventní doby jako doby přípravy na oslavu příchodu Ježíše Krista jako Zachránce.</p>	2.2 Bůh k nám mluví	<p>Slavení svátků → Člověk a jeho svět: Lidé a čas</p>

- žák má základní vhled nutný k chápání symbolů světla a tmy a umí je uvést do souvislosti se slavením Vánoc	- symbolika světla a tmy	MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (modlitba a křesťanské slavení Vánoc)
- žák umí popsat vánoční události a spojit je s Božím jednáním zachraňujícím člověka	- události Ježíšova narození v Božím plánu	
- žák formuluje modlitbu Zdravas Maria a umí vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	- modlitba Zdravas Maria	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Žák je otevřený pro vnímání vánočních událostí jako oslavy Božího jednání, které zachraňuje člověka.	2.3 Bůh k nám přichází	Zvyky a práce lidí v minulosti, historické důvody pro slavení významných dnů → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (slavení významných křesťanských svátků)
- žák umí reprodukovat události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš	- biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství	
- žák umí reprodukovat biblické události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	- liturgické slavnosti a svátky: Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně a Popeleční středa	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění symbolické formě řeči Porozumění biblickým příběhům Žák vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané ve smrti a vzkříšení Ježíše Krista slaví zachraňující jednání Boha s člověkem.	2.4 Ten, který má moc	Projevy soucitu, výchova k empatii → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Porozumění a vyjadřování pocitů na základě práce s vybranými biblickými texty → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> OSV – můj vztah sobě samému, moje vztahy
- žák umí schematicky popsat vybrané biblické zázraky, rozeznat v nich Ježíšovo jednání vybízející k důvěře a vyjadřující soucit a spojí si je s konkrétními situacemi ve vlastním životě	- Ježíšovy zázraky (utišení bouře, uzdravení ochrnutého, vzkříšení Jairovy dcery) a zkušenost strachu, důvěry a soucitu	
- žák má základní vhled nutný pro chápání znamení kříže a světla velikonoční svíce při slavení Velikonoc	- symbolika kříže a velikonoční svíce	

- žák umí reprodukovat velikonoční události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	- velikonoční události (Vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista) v souvislosti s liturgií Svatého týdne	k druhým lidem a druhým MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Výchova v duchu křesťanské spirituality Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.	2.5 Chceme žít jako Ježíš	OSV – pomáhající a prosociální jednání MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení Možnost pozvání představitele církve
- žák umí rozeznat v charakteristice Božího Ducha toho, který proměňuje, posiluje a zbavuje strachu	- Duch svatý jako ten, kdo proměňuje	
- žák umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k ní přiměřeným způsobem svůj vztah	- Maria a základy mariánské úcty v liturgii	
- žák je otevřený k tomu být pozorný k druhým lidem ve slově i v jednání a spojit si tento postoj s příkladem jednání Ježíše a jeho učedníků	- církev jako společenství Božího lidu (podobenství o milosrdném Samařanovi a o rozsěvači, hierarchie církve)	
- žák formuluje Apoštolské vyznání víry, rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží jednání s člověkem, umí napodobit znamení kříže a umí vysvětlit jeho význam	- Apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže	

3. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka</p> <p>Žák je otevřený pro vnímání světa a člověka jako Božího stvoření, které člověk toužící být větší než Bůh porušuje.</p> <p>- žák umí reprodukovat události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu k Bohu</p> <p>- žák umí interpretovat biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postoji člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích</p> <p>- žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v biblických proroctvích a v příběhu o Marii</p> <p>POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY</p> <p>Žák je na základě jednotlivých přikázání Desatera pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet.</p> <p>- žák umí zopakovat biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero, a rozeznává v ní Boží jednání, které směřuje k záchraně člověka</p>	<p>3.1 Bůh k nám přichází</p> <p>- štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost</p> <p>- příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) jako jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit</p> <p>- proroctví (Iz 7,14) a příběh Marie jako příslib záchrany (L 1 kap.)</p> <p>3.2 Desatero, cesta ke štěstí</p> <p>- biblický příběh o Mojžíšovi, který přijímá Desatero (Dt 5. kap.)</p>	<p>Sebekritika, jednání, které není možné tolerovat →Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</p> <p>OSV – analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí EV – náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)</p> <p>Soužití a chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, obhajování a dodržování lidských práv a svobod, význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti →Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</p>

- žák umí interpretovat Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života	- Desatero jako životní pravidla, která neomezuji, ale osvobozují	OSV – lidská práva jako regulativ vztahů VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy
- žák formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztaženými na konkrétní situace jeho života	- jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Výchova v duchu křesťanské spirituality Žák je na základě Ježíšova příkladu pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí, umí zhodnotit svátost smíření jako pomoc člověku v situaci mravního selhání a je připraven se na ní podílet.	3.3 Pozvání k hostině	Životní potřeby, psychohygiena → <i>Člověk a jeho svět: Člověk a jeho zdraví</i> OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sebeúcta), pravda, lež a předstírání v komunikaci, hledání pomoci při potížích VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti (výchova ke kritickému myšlení)
- žák umí reprodukovat uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha	- biblické události (příběh o Zacheovi, o uzdravení ochrnutého a podobenství o ztraceném synu a milosrdném otci) jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství	
- žák umí jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím	- jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí	
- žák umí popsat jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet	- svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části	
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči Žák chápe základní souvislosti slavení svátostí a je otevřený k tomu vědomě se jich účastnit.	3.4 Svátosti, znamení Boží lásky	Důležité mezníky v životě člověka → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i> Slavení svátků → <i>Člověk a jeho svět: Lidé a čas</i>
- žák umí vyjmenovat a jednoduchým způsobem popsat jednotlivé svátosti katolické církve a chápe jejich souvislost s životem člověka	- svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života	

- žák má základní vhled nutný pro chápání znamení důležitých pro pochopení významů jednotlivých svátostí	- symbolika svátostí (gesta, slova, voda, olej, chléb a víno)	MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
VÝCHOVA V DUCHU KŘEŠŤANSKÉ SPIRITUALITY Žák je pozorný vůči slavení mše svaté a je připraven vědomě se na tomto slavení podílet.	3.5 Hostina s Ježíšem	MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
- žák umí jednoduchým způsobem pojmenovat souvislost mezi událostí Poslední večeře a slavením mše svaté	- biblická souvislost slavení mše svaté	
- žák umí poznat a pojmenovat důležité součásti liturgického prostoru a umí vyjmenovat, vysvětlit a rozeznat jednotlivé části mše svaté	- liturgický prostor a části mše svaté	
- žák je připravený k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti	- slavení svátosti eucharistie jako základ duchovního života	
ZCITLIVĚNÍ PRO KŘEŠŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Znalost základních tezí křesťanského učení Žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků.	3.6 Hostina společenství církve	MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Velikonoc)
- žák umí zhruba popsat a chronologicky uvést do souvislostí uvedené biblické události a chápe je jako události, které se staly základem křesťanské liturgie	- opakování a systematizování biblických událostí vztahujících se k liturgii Svatého týdne	
- žák umí reprodukovat příběh učedníků jdoucích do Emauz a je otevřený pro obraz Boha, který ve svém Synu provází člověka a proměňuje jej svou přítomností	- událost Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz (L 24,1-35)	
- žák umí vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé dary Božího ducha a vnímat je v souvislostech s příklady konkrétního jednání	- dary Božího ducha a příklady k následování křesťanského jednání	

4. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p>Porozumění symbolické formě řeči</p> <p>Žák umí vyjádřit vlastními slovy, že život je jako cesta, na které může být křesťanství orientačním bodem.</p>	4.1 Jsem na cestě	<p>Místní krajina, poloha obce, dopravní síť →Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme VMEGS – místa v blízkém okolí mající vztah k Evropě (křesťanská znamení v místní krajině) MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (výchozí bod pro postoj tolerance)</p> <p>Exkurze do místního kostela</p>
- žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě	- život jako cesta	
- žák vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich	- víra jako jiný úhel pohledu na svět	
- žák umí vyjmenovat pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelii	- Bible jako orientační bod	
<p>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM</p> <p>Znalost základních tezí křesťanského učení</p> <p>Žák vnímá souvislost příběhu o cestě do zaslíbené země s cestou svého života.</p>	4.2 Cesta do zaslíbené země	<p>Reprodukce složitějšího textu →Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace MkV – základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách (judaismus) OSV – rozvoj základních rysů kreativity</p>
- žák umí interpretovat příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země jako příběh cesty ke svobodě	- biblický příběh o Mojžíšovi (Ex 1. až 20. kap.)	
- žák je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem	- obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem	
- žák umí přiřadit vybrané prvky biblické události k učení církve	- souvislost biblických událostí (Pascha, přechod mořem, cesta pouští, zaslíbená země) s učením církve	

<p align="center">ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění principům křesťanské etiky</p> <p>Žák vnímá souvislost obrazu cesty za světlem s cestou svého života k Bohu.</p>	<p>4.3 Cesta za světlem</p>	
<p>- žák umí rozlišit aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu</p>	<p>- adventní doba v obraze cesty ke světlu, aktivní prožívání přítomnosti</p>	
<p>- žák oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“</p>	<p>- příklady těch, kteří „nesou světlo“ (sv. Lucie, sv. Josef, sv. Maria, tři mudrci)</p>	
<p>- žák umí jednoduše porovnat dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježíši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu</p>	<p>- Vánoce jako oslava narození Ježíše, Světla světa</p>	<p>Porovnávání literárních textů → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Práce s fotografiemi → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i> OSV – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, pozitivní myšlení, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (významné postavy křesťanství)</p>
<p align="center">ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Porozumění principům křesťanské etiky</p> <p>Žák získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením, a uvede ji do souvislosti se svým životem.</p>	<p>4.4 Boží království</p>	
<p>- žák umí schematicky vyjmenovat jednotlivá blahoslavenství a je otevřený je vnímat jako osobní program cesty k Božímu království</p>	<p>- příslib Božího království (blahoslavenství podle Mt 5,1-11, jejich význam a konkrétní požadavky k následování)</p>	
<p>- žák umí vysvětlit uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu</p>	<p>- hlásání Božího království (podobenství o hořčičném zrnku, o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle)</p>	
<p>- žák umí interpretovat uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“</p>	<p>- znamení Božího království (uzdravení slepého, hluchého, nemocného s ochrnutou rukou)</p>	<p>Přirovnání, podobenství → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> OSV – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne (křesťanská morálka)</p>

<p>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Porozumění biblickým příběhům</p> <p>Žák vnímá souvislost cesty života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista s cestou svého života.</p> <p>- žák umí reprodukovat uvedené velikonoční události a prostřednictvím postavy apoštola Petra vstoupit do děje</p> <p>- žák umí zopakovat události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstoupit do děje</p> <p>- žák je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry</p>	<p>4.5 Cesta života</p> <p>- velikonoční události z pohledu apoštola Petra (Ježíšovo proměnění, Poslední večeře, Petrovo zapření, Petr a Jan u hrobu, Ježíš se dává poznat u Galilejského jezera, seslání Ducha svatého)</p> <p>- cesta života jako křížová cesta a ti, kteří se jí účastní</p> <p>- reflexe vlastní víry v souvislosti s velikonočními a svatodušními událostmi</p>	<p>Reprodukce textu, tvorba vlastního textu na dané téma →Jazyk <i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p> <p>MV – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení OSV – sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání OSV – empatie a pohled na svět očima druhého</p>
<p>VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči</p> <p>Žák si je vědom, že cesta jeho života má souvislost s dějinami spásy a že po ní může jít ve společenství církve, odkud má možnost čerpat a kam může sám přispívat.</p> <p>- žák umí vyjádřit radost z toho, že může druhému dávat a sám být obohacen, a řadí toto jednání k ideálu jednání lidí ve společenství církve</p> <p>- žák umí vyjmenovat části mše svaté a je charakterizovat jako prostor setkání Boha s člověkem a člověka s Bohem</p> <p>- žák se jednoduchým způsobem orientuje ve střídání času liturgického roku a příležitostně prožívá jejich rozdílnou náplň a funkci</p>	<p>4.6 Jako církev na cestě</p> <p>- církev jako dům ze živých kamenů</p> <p>- mše svatá</p> <p>- křesťanský rozměr vnímání času, liturgické doby a významné slavnosti a svátky</p>	<p>Vnímání a prožívání času z pohledu křesťanství →Člověk a jeho svět:Lidé a čas</p> <p>VDO – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (mše svatá)</p>

5. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p>Žák je otevřený ke vnímání světa v jeho celistvosti: nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i jako symbolu krásy, dobra a transcendence.</p>	5.1 Svět – náš společný dům	<p>Společný „dům světa“ →Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás Mikrosvět a makrosvět, odpovědnost lidí za životní prostředí → Člověk a jeho svět: Rozmanitost přírody Vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text →Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</p> <p>EV – kulturní krajina EV – lidské sídlo, město, vesnice MkV – tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi MkV – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti</p>
- žák je všímavý ke kráse a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo	- obraz světa jako společného domu, v němž má každý své místo, křesťanské základy ekologické výchovy	
- žák vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí	- jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření	
- žák umí odpovědět na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů	- Bible jako literární text	
<p>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka</p> <p>Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog</p> <p>Žák na základě biblického příběhu o Abrahamovi vnímá Boha jako toho, který vybízí k následování, dává příslib plnosti a zůstává s člověkem.</p>	5.2 Abraham slyší Boží hlas	<p>Reprodukce složitějšího textu →Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</p> <p>VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace</p>

- žák umí interpretovat příběh Abrahama jako příklad vnímání výzvy	- biblický příběh o Abrahamovi (Gn 12. – 22. kap.)	OSV – pozitivní myšlení (aktivní postoj k životu)
- žák je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě setkává, je otevřený tázat se a s důvěrou v Boha hledat řešení	- příběh Abrahama jako příklad člověka, který ve svém životě vnímá konkrétní situace jako výzvy k vyjití a k aktivitě, víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry	MkV – kulturní difference (vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu)
- žák chápe rozdíl, podobnost i to, co má společné křesťanství, židovství a islám a chová se s ohleduplnou pozorností a tolerancí vůči lidem jinak nábožensky smýšlejícím	- Abraham jako člověk spojující tři světová náboženství (židovství, křesťanství, islám)	MkV – nekonfliktní život v multikulturní společnosti (základní údaje o židovství, křesťanství a islámu)
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění biblickým příběhům		
Žák zřetelněji rozlišuje v souvislosti se slavením Vánoc rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevuje zájem o cvičení základních prvků rozvoje vnitřního duchovního světa.	5.3 Slyším Boží hlas	Datování křesťanského letopočtu → Člověk a jeho svět: Lidé a čas
- žák oceňuje potřebu ticha a naslouchání A na základě výzvy je ochotný dávat prostor tichu v meditaci a osobní modlitbě	- výchova ke ztišení, naslouchání, meditaci a osobní modlitbě	
- žák umí interpretovat příběh Jana Křtitele a vnímá v něm výzvu k nasazení se pro člověka	- biblická zpráva o životě Jana Křtitele (L 1. a 2. kap., Mt 3. a 11. kap.) jako výzva k osobní angažovanosti	
- žák umí zasadit vánoční události do dějin lidstva, spojit si je s dějinami spásy a s vizí Božího království, které tady už je, ale ještě není	- vánoční události jako oslava příchodu Božího království	VDO – angažovanost, být zainteresovaný na zájmu celku OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

<p>ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Porozumění symbolické formě řeči</p> <p>Žák je připraven na základě znalosti Ježíšových výroků „Já jsem...“ a porozumění symbolům včlenit slavení svátostí do svého života.</p>	<p>5.4 Kdo jsi, Ježíši?</p>	<p>Přirovnání, podobenství → Jazyk <i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Obrazná řeč → Jazyk a jazyková komunikace: <i>Český jazyk a literatura</i></p> <p>MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení</p>
<p>- žák umí vyjmenovat Ježíšovy výroky „Já jsem...“ včetně biblických příběhů, které se k nim vztahují</p>	<p>- Ježíšovy výroky „Já jsem...“ z Janova evangelia a související texty (uzdravení slepého, nasycení zástupu, podobenství o dobrém pastýři, podobenství o vinici, vzkříšení Lazara)</p>	
<p>- žák rozumí uvedeným symbolům v plných souvislostech</p>	<p>- symboly: světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta</p>	
<p>- žák chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života</p>	<p>- svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě</p>	
<p>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka</p> <p>Ekumenický rozměr křesťanství a mezináboženský dialog</p> <p>Žák je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí, je otevřený pro jejich náboženskou hloubku a rozpoznává ji životě druhých lidí a v liturgii.</p>	<p>5.5 Já jsem vzkříšení a život</p>	<p>Zdůvodnění křesťanského způsobu slavení Velikonoc → Člověk a jeho svět: Člověk a čas Pozdravy v různých světových jazycích → Jazyk a jazyková komunikace: Cizí jazyk</p> <p>OSV – pomáhající a prosociální chování OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí (sdílení zkušenosti se setkáním s utrpením a smrtí)</p>
<p>- žák je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení</p>	<p>- křesťanský pohled na smysl lidského utrpení (sdílení zkušenosti se setkáním se smrtí, křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života)</p>	

- žák hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených	- velikonoční liturgie jako vyjádření křesťanské naděje ve znamení světla, slova, vody, chleba a vína	MkV – respektování zvláštností jiných (základní informace o jiných křesťanských církvích a o ekumenickém hnutí)
- žák schematicky chápe základní rozdíly v učení různých křesťanských církví a je k těmto rozdílům tolerantní	- základní informace o ekumenickém hnutí, o jiných křesťanských církvích v souvislosti události seslání Ducha svatého, který sjednocuje a přináší pokoj	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Porozumění biblickým příběhům Žák vnímá svět včetně jeho transcendentního rozměru a je připravený v síle křesťanské naděje převzít svůj podíl odpovědnosti na spoluvytváření světa, jehož součástí je také církev.	5.6 Církev – náš společný dům	Společný „dům světa“ → Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás Práce s obrazem → Umění a kultura: Výtvarná výchova VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny prvotní církve jako součást evropské tradice) MkV – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi OSV – empatie, respektování, podpora, pomoc EV – náš životní styl (angažovanost v ochraně životního prostředí) Možnost zapojení se do projektu Papežského misijního díla Mariánská poutní místa v regionu
- žák umí interpretovat biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dát je do souvislosti s dějinami prvotní církve	- dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla (Sk 2. – 28. kap.)	
- žák umí objasnit souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání	- misie, situace solidarity	
- žák je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět	- křesťanská naděje při dotváření světa, výzva k angažovanosti jako výraz touhy po lepším světě	

6. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p>Porozumění symbolické formě řeči</p> <p>Žák je připravený rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a na základě této zkušenosti objevovat vztah k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.</p>	6.1 Učíme se žít	<p>Tvary kříže, znázorňování kříže a Boží Trojice v dějinách umění, Marc Chagall: Žid se svitkem Tóry → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i></p> <p>Původ literárních děl, kumránské svitky → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p> <p>OSV – chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého</p> <p>EVVO – příroda a kultura obce a její ochrana (podpora pozitivního vztahu člověka k místu, kde žije)</p>
- žák vnímá ve svém životě jako důležitý prvek bezpečí, poznává, že důvěra je podstatný předpoklad pro kamarádství a přátelství a je otevřený hledat ji u Boha	- místo, kde je mi dobře a kde přebývá Bůh (Z 27), kruh jako znamení tohoto místa bezpečí, přátelství mezi lidmi	
- žák je schopen reflexe vlastních představ a o Bohu a je připravený vnímat Boha jako toho, který člověku nabízí své přátelství	- zvláštní přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem, představy o Bohu (Ž 139 a 145)	
- žák rozumí znamení kříže jako znamení zvláštního přátelství mezi Bohem a člověkem	- kříž jako znamení lidského života, společenství církve a jako jednoduché vyjádření vyznání víry	
- žák umí vyjmenovat dělení knih Starého zákona a jednoduše popsat vznik a šíření Bible	- Bible jako kniha o zvláštním přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem	
<p>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM</p> <p>Znalost základních tezí</p> <p>Žák umí interpretovat příběh o Davidovi, aplikovat příklad Davidova jednání ve vlastním životě a poznává, že podobně jako David jsou křesťané pomazanými na kněze, proroky a krále a toto pomazání je vyjádřeno svátostí křtu.</p>	6.2 Rostu vstříc světlu	<p>Tvořivá činnost s literárním textem (Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ, biblický text o Davidovi) → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p> <p>Prenatální vývoj člověka a jeho narození</p>

- žák umí interpretovat příběh Davida, dobu izraelského království umí zasadit do kontextu klíčových událostí starozákonních dějin Izraele a má orientační vhled do okolností a významu stavby jeruzalémského chrámu	- biblický příběh o králi Davidovi a doba královská (1 S 16. – 20. kap.)	→ <i>Člověk a příroda: Přírodopis</i> Prenatální vývoj člověka a jeho narození z pohledu mezilidských vztahů → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i> Výchova k řešení konfliktních situací → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny Izraele) Možnost dramatické práce s textem
- žák aplikuje příklad Davidova jednání ve vlastním životě a orientuje se, jak jednat v situacích přátelských i nepřátelských vztahů, a je připravený vnímat Boha na straně toho, kdo usiluje o pokoj	- David jako člověk, kterého si Bůh vyvolil a který ve svém životě zakusil přátelství i nepřátelství člověka k člověku	
- žák rozumí souvislosti mezi jednáním Ježíš, svátostí křtu a hodnotou lidského života, umí pojmenovat křestní symboly a jejich význam, umí popsat účinky a průběh křtu	- zázrak narození člověka v souvislosti se svátostí křtu, účinky a průběh křtu, křestní symboly	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky Žák je připravený podle principů křesťanské etiky a evangelijní zprávy o Ježíšově narození rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.	6.3 Učit se dívat novými očima	Ikony, reflexe abstraktního umění, vánoční motivy ve výtvarném umění → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i> Lidská práva a jejich ochrana → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> OSV – komunikace v různých situacích, odmítání, omluva VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (vybrané osobnosti křesťanských dějin Evropy)
- žák chápe výzvu ke svatosti ne jako úsilí o dokonalost, ale jako výzvu ke smysluplnému jednání a rozlišuje ji v konkrétním jednání světců	- výzva ke svatosti jako povolání každého křesťana, příklady svatých, výzva Jana Křtitele ke změně smýšlení (L 3,10-14.18)	
- žák chápe vztah mezi Desaterem, Ježíšovými pravidly pro život a blahoslavenstvími, kdy jedny jsou především jasně stanovenou hranicí, druhé aktuální výzvou a třetí příslibem budoucnosti	- základy křesťanské etiky – Desatero, Ježíšova pravidla k životu podle evangelia a text blahoslavenství (Mt 5. – 7. kap.)	
- žák umí rozlišit v událostech o zvěstování Ježíšova narození různé druhy setkání, která směřují k setkání Ježíše s každým člověkem i dnes	- vánoční události jako setkání člověka a Boha v lidství a božství Ježíše Krista (L 1. kap.), souvislost vánočních a velikonočních událostí	

<p align="center">ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ</p>		
<p>Žák přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a předpokládá zasažení a nadšení, a je připraven šířit ji dál.</p>	<p>6.4 Nemůžeme mlčet a 6.5 Vyznání víry</p>	<p>Život Ježíše z Nazareta jako historické osoby, jednoduchá dedukce z časové přímky →<i>Člověk a společnost: Dějepis</i></p>
<p>- žák umí ocenit, že k němu došla zvěst o Kristu, a je připraven šířit ji dál</p>	<p>- kdo je nadšen, nemůže mlčet (Sk 3,1-10; 5-22)</p>	<p>Kritika pramenů, textová kritika →<i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p>
<p>- žák chápe princip šíření toho, čím byl člověk zasažen, vnímá ho v kontextu vzniku evangelií, umí vysvětlit vznik evangelií a má hlubší znalosti o jeho autorech</p>	<p>- podstata novozákonní zvěsti ve svědectví lidí, kteří byli zasaženi Ježíšovou přítomností, a šíření evangelia jako záznam svědectví víry lidí, kteří byli zasaženi</p>	<p>Zeměpisné zajímavosti →<i>Člověk a příroda: Zeměpis</i></p>
<p>- žák umí reprodukovat vyznání víry jako akt důvěry k Bohu a umí v něm rozlišit jednotlivé části a jejich konkrétní významy</p>	<p>- vyznání víry jako vyznání osobního přátelství jedinečného člověka a jeho Tvůrce, dvanáct článků Apoštolského vyznání víry rozdělených do tří částí: „věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země“, „věřím v Ježíše Krista“ a „věřím v Ducha svatého“</p>	<p>OSV – rozvoj základních rysů kreativity (na základě práce s výtvarným uměním) MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (základní teze křesťanské víry) MV – chápání podstaty mediálního sdělení (princip fungování médií, šíření zprávy), identifikování základních orientačních prvků v textu</p>
<p align="center">PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p align="center">Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky</p>		
<p>Žák si je vědom existence konfliktů vypadajících z lidského pohledu jako neřešitelné a bezvýchodné a je otevřený do nich s nadějí v Kristovo vzkříšení vstupovat.</p>	<p>6.6 Ptám se tě, Ježíši</p>	<p>Volné uchopení velikonočního tématu →<i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i></p>
<p>- žák umí reflektovat vlastní zkušenosti konfrontace s pomluvou a umí poznat vzorec jednání, který vnáší do situace vyhoceného konfliktu Ježíš, a je otevřený tak jednat</p>	<p>- zkušenost konfrontace s mocí, moc a její zneužívání, konflikty a jejich řešení (Mk 3,1-6)</p>	<p>Porušování lidských práv →<i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i></p>
<p>- žák umí vyjmenovat a rozlišit náboženské a politické skupiny v Ježíšově době, spojit si je se zneužitím moci proti Ježíši a porovnat je se situacemi zneužití moci dnes</p>	<p>- Ježíšovo utrpení a smrt jako důsledek konfliktu Boží lásky k člověku a lidského prosazování moci, náboženské politické skupiny v Ježíšově době</p>	<p>Dialog, empatie, zneužití komunikace →<i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i> OSV – lidská práva jako regulativ vztahů (konflikty, formy zneužití moci) VDO – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie (principy uchopení politické moci) OSV – dovednosti komunikační obrany proti</p>

- žák umí pojmenovat rozdíl mezi pašijemi a křížovou cestou a umí v nich rozlišit konkrétní podoby Ježíšovy spoluúčasti na utrpení člověka	- pašije podle Markova evangelia, Ježíšovo utrpení jako spoluúčast na utrpení člověka	agresi a manipulaci Možnost dramatického zpracování pašijových událostí
VÝCHOVA V DUCHU KŘEŠŤANSKÉ SPIRITUALITY Znalost základních tezí křesťanského učení Žák si umí propojit podstatu eucharistické slavnosti s oslavou smrti a vzkříšení Ježíše Krista, která je základem křesťanské naděje.	6.7 Silnější než smrt	Výtvarné znázornění abstraktních pojmů smrt a život →Umění a kultura: Výtvarná výchova Tvořivá činnost s literárním textem (výtvarná činnost, vytváření vlastních textů)→Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura Stolování jako centrum slavnosti →Člověk a svět práce OSV – komunikace v různých situacích (dopis pozůstalým) VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (vybavení liturgického prostoru, architektura křesťanského chrámu) MkV – poznávání vlastního kulturního zakotvení
- žák umí z pohledu křesťanské naděje vysvětlit větu, že život je silnější než smrt	- smrt jako hranice lidského života, smrt z pohledu křesťanské víry a naděje	
- žák umí srovnat biblický příběh o emauzských učednících s konkrétním příběhem lidského života a metaforou vyjádřit podobu naděje	- biblický příběh cesty učedníků do Emauz s důrazem na přítomnost Ježíše v životě člověk (L 24,13-35)	
- žák umí k částem eucharistické slavnosti orientačně přiřazovat jednotlivé věty mešních textů a rozpoznat v nich rovinu slavení	- slavení eucharistie jako vzájemné setkávání křesťanů s Kristem u společného stolu a jako zpřítomňování Božího království	
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění symbolické formě řeči Žák oceňuje potřebu mít vlastní ideál a ideál společný s druhými lidmi a spojuje si jej s ideálem Božího království jako zdrojem křesťanské naděje.	6.8 Žít s nadšením	
- žák umí reflektovat důvody, které vyvolávají nadšení pro věc, a spojit si je s působením Ducha svatého	- skutečnosti, které probouzejí nadšení, jejich propojení s Duchem svatým	Struktura katolické církve →Člověk a společnost: Dějepis Konstrukční úlohy, plán kostela →Matematika a její aplikace Adaptace na životní změny, životní perspektiva →Člověk a společnost: Výchova k občanství OSV – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci, konkurenci
- žák má být připraven s vědomím vlastní jedinečnosti přijmout své místo ve skupině, ve farnosti, v církvi	- církev jako součást světa, misijní úkol církve (Matka Tereza, apoštol Pavel)	

- žák je s vědomím rozporu mezi svými ideály a stavem světa otevřený vnímat křesťanskou naději jako protipól strachu z budoucnosti	- nebeský Jeruzalém jako místo, kde lidé přebývají ve zcela zvláštním přátelství s Bohem	OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku Možnost prohlídky exteriéru a interiéru kostela
- žák má na základě jednotlivých článků Apoštolského vyznání víry orientační přehled o základních oblastech křesťanské víry	- přehled o základních oblastech křesťanské víry, Apoštolské vyznání víry	

7. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Porozumění principům křesťanské etiky</p> <p>Žák na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření a je na základě legendy o svatém Františkovi připravený se v něm angažovat.</p>	7.1 Objevovat svět	<p>Mýtus, legenda a historická zpráva jako literární útvar→Jazyk <i>a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Rozdíly mezi mužem a ženou →Člověk a zdraví: <i>Výchova ke zdraví</i></p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání (existenciální otázky) OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a sesoustředění EVVO – ochrana přírody (Evropská charta o životním prostředí) VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (sv. František z Assisi)</p>
- žák umí charakterizovat zprávu o stvoření světa a člověka jako starověký mýtus a zdůvodnit jeho výjimečnost mezi ostatními starověkými mýty	- zpráva o stvoření světa a člověka (Gn 1. a 2. kap.)	
- žák na základě mytické zprávy o stvoření světa a člověka oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, jehož je součástí a za něj je připravený se angažovat	- imaginativní nazírání na krásy světa	
- žák umí charakterizovat legendu jako literární útvar, rozlišit ji od historické zprávy a v legendě o zuřivém vlku objevit návod, jak pečovat o životní prostředí s křesťanskou motivací	- legenda jako literární útvar, životopis svatého Františka z Assisi	

<p>POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI Znalost základních tezí křesťanského učení</p> <p>Žák je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa ve svém životě a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny v souvislosti s Božím působením v životě člověka.</p>	<p>7.2 Tajemství života</p>	<p>Rekordy v říši stromů →Člověk a příroda: Přírodopis Rodokmen, kořeny rodiny →Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví Magické zacházení s věcmi→Člověk a společnost: Výchova k občanství</p> <p>OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků</p>
<p>- žák umí v základní rovině rozlišit popisné a symbolické vnímání světa, interpretovat různé významy jednoduchého symbolu a je připravený zaměřovat se na pozitivní hodnoty</p>	<p>- popisné a symbolické vnímání světa, symbolický charakter komunikace</p>	
<p>- žák umí obecně charakterizovat a rozlišit, co je žehnání, svátostina a svátost, uvést příklady a zařadit je ke konkrétním životním situacím</p>	<p>- žehnání, svátostiny, svátosti</p>	
<p>- žák umí obecně charakterizovat svátost pomazání nemocných, zběžně se orientovat v obřadech křesťanského pohřbu a v obojím rozpoznat znamení křesťanské víry ve vzkříšení mrtvých</p>	<p>- svátost pomazání nemocných a obřady křesťanského pohřbu</p>	
<p>POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky</p> <p>Žák je v perspektivě Boží lásky k člověku a s vědomím vlastních schopností připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým.</p> <p>- žák v perspektivě Boží lásky k člověku pravdivě oceňuje své schopnosti a je připravený nasadit je pro druhé</p> <p>- žák má orientační vhled do forem organizované pomoci lidem, umí pojmenovat zvláštnosti křesťanské pomoci a je připravený zapojit se do společného projektu</p>	<p>7.3 Vidět bližního/Jeho světlo vstupuje do světa</p> <p>- dvojí přikázání lásky (Mt 22,36-40)</p> <p>- výchova k solidaritě, křesťanské a humanitární organizace, skutky milosrdenství (Mt 25,31-40)</p>	<p>Reflexe vlastních schopností a nedostatků →Člověk a společnost: Výchova k občanství VMEGS – mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže OSV – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</p>

<p>- žák umí interpretovat a aktualizovat biblický text z pohledu skutečnosti, že Boží syn vstupuje do bída světa, aby svět od bída zachránil</p>	<p>- advent a Vánoce jako projev Ježíšova přijetí chudoby a bolesti (Mt 1. a 2. kap.)</p>	<p>VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku</p> <p>Možnost realizace projektu konkrétní pomoci v rámci předmětu</p> <p>Možnost zapojení do projektu konkrétní humanitární organizace</p>
<p>POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI</p> <p>Porozumění biblickým příběhům</p> <p>Žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a slov a je tak připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve slavení svátostí.</p> <p>- žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a je připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve svátostech</p> <p>- žák získává citlivost pro symbolický význam řeči a je připraveno k hlubšímu chápání obrazné řeči v bibli a při slavení svátostí</p> <p>- žák považuje Bibli za soubor knih, které jsou různými literárními druhy, jednotlivé knihy umí je orientačně vyjmenovat a rozeznat nejdůležitější literární druhy</p>	<p>7.4 Žít spolu, žít s Bohem</p> <p>- vnější gesta jako symboly vnitřního postoje, biblické příběhy, ve kterých Ježíš uzdravoval dotekem svých rukou, gesta rukou udělovatele při slavení svátostí</p> <p>- symbolický význam řeči, biblické příběhy, kdy Ježíšovo slovo působí, zasahuje a proměňuje, slova udělovatele při slavení svátostí</p> <p>- Bible jako literární text, dělení knih Starého zákona, literární druhy v bibli</p>	<p>Žánry lyrické a epické v proměnách času → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p> <p>OSV – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální</p> <p>MkV – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost</p> <p>OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</p>
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p>Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky</p> <p>Žák je připravený ptát se po smyslu utrpení ve světě a reflektovat postoj vlastní víry v konfrontaci s křesťanskou odpovědí spojenou s vírou v to, že Bůh vstupuje v Ježíši Kristu do utrpení člověka, a s vírou ve vzkříšení.</p>	<p>7.5 Cesta bezbranného</p>	<p>Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření → <i>Umění a kultura: Výtvarná výchova</i></p> <p>Celostní pojetí člověka ve zdraví</p>

- žák je připravený ptát se po smyslu utrpení způsobeného zlem a nespravedlností, hledat osobní odpověď a zdůvodnit křesťanský pohled na smysl utrpení	- křesťanský pohled na smysl utrpení	a nemoci → <i>Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</i>
- žák umí rozlišit mezi pašijemi a křížovou cestou, umí je interpretovat jako paralelu konkrétních situací člověka prožívajícího těžké chvíle, do kterých v Ježíši Kristu vstupuje Bůh, a je otevřený k soucitu a ke konkrétní pomoci	- pašije a křížová cesta, Ježíš Kristus jako Spasitel, prosociální chování s křesťanskou motivací	
- žák oceňuje postoj hledání důvěry v životě člověka, umí reprodukovat biblický příběh popisující setkání vzkříšeného Ježíše s apoštolem Tomášem a Marií z Magdaly a je otevřený k reflexi vlastního postoje víry	- víra Marie, apoštola Tomáše a Marie z Magdaly, reflexe vlastního postoje k víře	
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI Výchova v duchu křesťanské spirituality Žák získává citlivost pro symbolický význam chleba, vína, vody a oleje a je tak připraven k hlubšímu vnímání Boží přítomnosti ve slavení svátostí.	7.6 Tvou smrt zvěstujeme/Sílit ve víře	MkV – etnický původ, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa OSV – pomáhající a prosociální chování
- žák oceňuje obecný význam chleba v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie	- chléb jako znamení základních životních potřeb, solidarity a lidské vzájemnosti, eucharistický chléb jako účinné znamení	OSV – mezilidské vztahy, podpora, pomoc, solidarita EVVO – hospodaření s přírodními zdroji
- žák oceňuje obecný význam vína v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie	- víno jako znamení radosti, hojnosti a utrpení, eucharistické víno jako účinné znamení Kristovy přítomnosti mezi lidmi	
- žák oceňuje obecné významy vody jako přírodní látky a je připravený prohloubit její význam v souvislosti se svátostí křtu a liturgií	- voda jako znamení života, svátost křtu, užívání vody v liturgii	

- žák oceňuje obecné významy oleje jako přírodní látky a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se svátostmi, při kterých se olej používá	- olej jako znamení štěstí, hojnosti, bohatství a uzdravení, užívání oleje při slavení svátostí	
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky Žák umí interpretovat a vysvětlit význam biblického příběhu o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a na jeho základě je připravený angažovat se za spravedlivý svět.	7.7 Sílit ve víře/Touha po lepším světě	Lidská práva, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i> MkV – lidské vztahy, předsudky a vžité stereotypy MkV – různé způsoby života kulturních menšin
- žák je připravený ptát se po příčinách sociální nespravedlnosti a vnímat Boha jako toho, který je s člověkem a přeje mu svobodný život	- otázky po smyslu a příčinách sociální nespravedlnosti (Ex 1. a 2. kap.)	
- žák umí interpretovat biblický příběh o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a rozkrýt paralelu mezi ním, touhou člověka po svobodě a současnými podobami útlaku člověka člověkem	- vyvedení Izraele z egyptského otroctví, šikana, rasismus, předsudky, xenofobie, týrání, arogance, bezohlednost	
- žák je připravený angažovat se za spravedlivý svět a je otevřený vnímat toto úsilí s perspektivou vize Božího království	- naděje zaslíbené země jako výzva k angažovanosti za svobodný život a důstojnost člověka, Martin Luther King, Maxmilián Kolbe	

8. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p>Porozumění principům křesťanské etiky</p> <p>Žák je s vědomím Ježíše Krista jako vzoru a s vizí Božího království připravený k realistickému pohledu na sebe, svět a druhého a je připravený ke konkrétní angažované pomoci.</p> <p>- žák je s perspektivou Božího přijetí připravený k realistickému pohledu na svou osobu a k hledání rovnováhy mezi potřebou „mít svou tvář“ a „nelišit se od ostatních“</p> <p>- žák umí ocenit potřebu životních vzorů a je připravený rozeznávat rozdíl mezi vzorem, který manipuluje, a vzorem, který nabízí doprovázení</p> <p>- žák umí interpretovat texty blahoslavenství a uvedených Ježíšových podobenství jako aktuální výzvy k chápání konkrétních životních situací a výzvy k jednání motivovanému pohledem na svět a na člověka v perspektivě Božího království</p>	<p>8.1 V zrcadle/Pohledy vzhůru/Nový pohled</p> <p>- výchova ke schopnosti rozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání, napětí mezi potřebou být originální a nelišit se (Iz 49,16; Ž 139)</p> <p>- vzory podle představ médií, náboženské vzory, manipulace s náboženskými vzory, Ježíš Kristus jako vzor</p> <p>- víra jako nový pohled na svět a na člověka, blahoslavenství, podobenství o Božím království, podobenství o milosrdném Samaritánovi, ovládat nebo doprovázet, přihlížet nebo pomáhat</p>	<p>Totalitní systémy, komunismus →Člověk a společnost: Dějepis</p> <p>OSV – co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování</p> <p>MV – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci</p> <p>OSV – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky</p>

<p>POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka</p> <p>Žák získává obecný vhled do vývoje svědomí z hlediska vývoje člověka, pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin a je otevřený dělat svá rozhodnutí s vědomím Boží přítomnosti ve svém životě.</p>	<p>8.2 Vnitřní kompas</p>	<p>Cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností →Člověk a zdraví: <i>Výchova ke zdraví</i> Vnitřní svět člověka, systém osobních hodnot →Člověk a společnost: <i>Výchova k občanství</i></p> <p>OSV – cvičení sebekontroly, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, odpovědnost</p>
<p>- žák je připravený vnímat životní situace vyžadující odpovědné rozhodnutí vzhledem k sobě, ke druhým lidem a ke světu a pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin</p>	<p>- příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem, výchova k zodpovědnosti vůči sobě, druhým lidem a Bohu a k vědomí důsledků vlastního jednání</p>	
<p>- žák je otevřený pro vnímání mravního rozhodnutí nejen jako výsledku zvažování vnějších názorů a norem, ale vnitřního postoje motivovaného Boží přítomností</p>	<p>- sesoustředění, ztišení a meditace, srdce jako znamení prostoru vnitřního života, který člověka přesahuje</p>	
<p>- žák má obecný náhled do vývoje svědomí z pohledu vývoje člověka a uvádí jej do vztahu s výchovou vlastního svědomí</p>	<p>- vývoj a výchova svědomí</p>	
<p>ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Znalost základních tezí křesťanského učení</p> <p>Žák umí vysvětlit událost narození Ježíše jako příchod Božího království na svět, které tady není, ale přesto už je a je připravený se pro ně zasazovat konkrétním jednáním.</p> <p>- žák umí vysvětlit, proč je na světě stále tolik zla v kontrastu s dobrým Bohem, který posílá na svět svého Syna, a v příchodu Ježíše na svět rozpoznat podstatu dnešní situace, kdy je Boží království přítomné ve světě, i když je plný konfliktů, válek, bídy a utrpení</p>	<p>8.3 Budoucnost již začala</p> <p>- konflikty současného světa v úhlu pohledu Božího království, Boží království „Již ano – ještě ne“</p>	<p>Problémy současnosti →Člověk a společnost: <i>Dějepis</i></p>

- žák je otevřený pro vnímání události narození Ježíše jako osobního příchodu Krista ke každému člověku, kterému přináší pokoj do jeho vnitřních konfliktů	- výchova ke schopnosti zakusit pokoj, který je motivací k zasazování se o mír a sociální spravedlnost	OSV – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku
- žák umí vysvětlit podstatu křesťanského jednání ve světě, jehož motivem není odvrácení katastrofy, ale spolupráce na Božím království	- Vánoce spojené s výzvou k přinášení pokoje konkrétním lidem (Mk 25,40)	
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka Žák umí rozlišit různá pojetí svobody a víry v současném světě, chápat Desatero jako jejich vyjádření a prohloubit vnímání prvních tří přikázání.	8.4 Společný život s Bohem	Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost →Člověk a společnost: Výchova k občanství Manipulativní reklama a informace dovedností →Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví
- žák umí rozlišit různá pojetí svobody v současném světě, přiklonit se k chápání svobody jako nezávislosti, která je omezena právy druhého člověka na vlastní svobodu, a Desatero chápat jako společností ověřenou a Bohem garantovanou normu této svobody	- svoboda ve světle přirozené morálky, Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práv a svobod, Desatero jako výzva ke svobodnému jednání	
- žák umí rozlišit různá pojetí víry v současném světě a přiklonit se k chápání víry jako důvěry v Boha	- pojetí víry v současném světě, prohloubení prvního přikázání	
- žák umí pojmenovat a rozlišovat moderní podoby zneužívání Božího jména	- novodobé způsoby zneužívání Božího jména, prohloubení druhého přikázání	
- žák umí ocenit hodnotu času, který není naplněný výkonem nebo únikem z reality, ale setkání se sebou, s druhými a s Bohem	- hodnota času, efektivní využívání volného času, prohloubení třetího přikázání	
- žák umí ocenit potřebu dne odpočinku, vnímat slavnost jako vyzdvížení hodnoty, která dává životu hlubší rozměr, zevrubně popsat průběh šabatů jako oslavy víry v Boha a zdůvodnit křesťanské slavení neděle	- výchova ke slavení, význam slavení židovského svátku šabat a význam slavení neděle pro křesťany, modlitba jako prostor svobodné komunikace	

<p style="text-align: center;">ZCITLIVĚNÍ PRO KŘEŠŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY Znalost základních tezí křesťanského učení</p> <p>Žák se umí konfrontovat s vlastní vinou a s vědomím skutečnosti, že Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění, a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění.</p>	<p>8.5 Obklopení láskou</p>	<p>OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OSV – pravda, lež a předstírání v komunikaci</p>
<p>- žák umí sdělit vlastní názor na situaci, kdy se člověk po uznání viny setkává s odpuštěním, a to je pro něj výzvou ke změně vlastního jednání</p>	<p>- vina a odpuštění ve světle přirozené morálky, křesťanský pohled na vinu a odpuštění, reflexe zacházení s vlastní vinou</p>	
<p>- žák umí obecně popsat velikonoční události jako skutečnost, kdy Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění</p>	<p>- velikonoční události jako vítězství Krista nad zlem, Kristus jako Vykupitel</p>	
<p>- žák umí jednoduše vysvětlit vzájemný vztah dědičného hříchu, tajemství vykoupení a svátosti křtu</p>	<p>- dědičná vina, podstata svátosti křtu a svátosti smíření</p>	
<p style="text-align: center;">VÝCHOVA V DUCHU KŘEŠŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči</p> <p>Žák umí reflektovat své životní situace s vědomím hodnot formulovaných ve čtvrtém, pátém, šestém, sedmém a osmém přikázání Desatera.</p>	<p>8.6 Přijmout zodpovědnost</p>	<p>Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti závislost →Člověk a společnost: Výchova k občanství Hmotné a duševní vlastnictví a jejich ochrana →Člověk a společnost: Výchova k občanství Sexuální dospívání→Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví</p>
<p>- žák je připravený řešit rodinné konflikty s vědomím zodpovědnosti dospělé generace za své děti, vnímá napětí mezi vnitřní poslušností vůči autoritám a nutností odepřít poslušnost, je-li autority zneužito</p>	<p>- výchova ke schopnosti hledat kompromis při řešení mezigeneračních konfliktů, reflexe vlastního vztahu k autoritám, zneužití autority, prohloubení čtvrtého přikázání</p>	
<p>- žák umí ocenit cenu a právo na důstojnost člověka a je si vědom, že začíná převzetím zodpovědnosti za rozvoj vlastního života</p>	<p>- cena a důstojnost lidského života, prohloubení pátého přikázání</p>	

- žák umí rozlišit mezi láskou mezi přáteli, láskou ve vztahu muže a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu, vnímat v nich různé podoby touhy člověka po překročení sebe samého a je si vědom, že se dají zneužít	- touha člověka překročit sám sebe jako základ touhy člověka po lásce, přátelství a láska, zneužití tužeb člověka, prohloubení šestého přikázání	EVVO – přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost OSV – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OSV – otevřená komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci
- žák je připravený zaujmout takový vztah k osobnímu majetku, který ho nechá svobodným a nezávislým, a umí vysvětlit, že se týká také práva všech lidí užívat bohatství země	- sociální učení církve, výchova k prosociálnímu jednání, prohloubení sedmého přikázání (Sk 20,35; Jk 2,15-17)	
- žák si je vědom závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi a je připravený vytvářet vztahy důvěry, které také ostatním umožní důvěřovat	- pravdivost a otevřenost v komunikaci, následky pomluv a zkreslování skutečnosti, hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí, prohloubení osmého přikázání	
<p style="text-align: center;">PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA</p> <p style="text-align: center;">Výchova v duchu křesťanské spirituality</p> <p>Žák je otevřený vnímat ve svém životě rozměr věčnosti a je připravený jako křesťan svým životem zpřítomňovat ve světě Boží království.</p>	<p>8.7 Důvěřovat v budoucnost</p>	
- žák umí vysvětlit souvislost obrazů společenství Boha s lidmi na začátku a na konci Bible a umí ocenit vizi naplněného Božího království a v jeho síle jednat	- ráj a nový Jeruzalém, Kristus jako „Alfa a Omega“ (Gn 2,8-14; Zj 21,1.3-5a)	

9. ročník		
DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
<p>PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ Porozumění biblickým příběhům</p> <p>Žák si je na základě vlastní zkušenosti i poselství vybraných biblických textů vědom, že hodnotné sebesdílení může být v radostech i těžkostech nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.</p>	9.1 Před otevřenými dveřmi	<p>Kritické a prožitkové čtení → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i> Způsoby interpretace literárních a jiných děl → <i>Jazyk a jazyková komunikace: Český jazyk a literatura</i></p> <p>OSV – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého (smysl a postoj k utrpení a bolesti)</p>
- žák je připravený v důvěryhodném prostředí k otevřeným vztahům a je si vědom, že sebesdílení není jen hovořit s druhými, ale dávat jim něco ze sebe	- vzájemné sdílení se jako předpoklad společenství	
- žák umí interpretovat příběh Ezau a Jáкова a vybrané evangelijní příběhy a rozumí jim jako znamením Boží blízkosti a příkladům zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem	- příklady lidské zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem (Gn 27.- 32. kap., Ezau a Jákob, Mk 3. a 5. kap., L 7. a 8. kap.)	
- žák má křesťanský pohled na smysl utrpení, je schopen vyjádřit svůj postoj k utrpení druhého a je připravený ho těšit a pomáhat mu	- křesťanský smysl utrpení, potřeba sdílet bolest s druhými lidmi a s Bohem (kniha Job, žalmy)	
<p>EKUMENICKÝ ROZMĚR KŘESŤANSTVÍ A MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG Znalost základních tezí křesťanského učení</p> <p>Žák rozumí rozdílům a společným prvkům v učení světových náboženství a postoj vzájemné tolerance vnímá jako základní zásadu vlastního jednání.</p>	9.2 Lidé hledají Boha 9.3 Náboženství vyvoleného národa	<p>Holocaust → <i>Člověk a společnost: Dějepis</i> Obyvatelstvo světa, kulturní charakteristiky → <i>Člověk a příroda: Zeměpis</i></p>

- žák má základní orientační vhled do nabídky odpovědí na existenciální otázky vybraných filozofií a světových náboženství včetně křesťanství a je otevřený k celoživotnímu hledání	- existenciální otázky a odpovědi různých filozofií a náboženství, nabídka křesťanství, napětí mezi možnostmi najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání	Rozmanitost kulturních projevů →Člověk a společnost: k občanství Výchova MkV – kulturní difference, základní informace o různých kulturních skupinách, multikulturalita současného světa, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, princip sociálního smíru a solidarity (světová náboženství) VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (židovství, křesťanství, islám)
- žák má orientační přehled o symbolech a geografickém rozložení světových náboženství a umí vyjmenovat rozdíly a společné prvky hinduismu a buddhismu s křesťanstvím	- symboly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě, hinduismus, buddhismus – základní myšlenky, pojmy a osobnosti	
- žák umí charakterizovat základní myšlenky konfucianismu a taoismu a charakterizovat rozdíly a společné prvky islámu a křesťanství	- čínský universismus – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, islám – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, prvky shodné s křesťanstvím	
- žák má orientační přehled o dějinách izraelského národa jako jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě a umí charakterizovat společné a rozdílné prvky židovství a křesťanství	- židovské náboženství, přehled hlavních událostí dějin Izraele, osobnosti dějin, základní svátky, židovské očekávání příchodu Mesiáše	
EKUMENICKÝ ROZMĚR KŘESŤANSTVÍ A MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky Žák umí obhájit historicitu Ježíše, vyložit argumenty víry a Kristova učení, pojmenovat společné základy víry I specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi v ekumenickém duchu spolupracovat.	9.4 Bůh se stal člověkem	Historicita Ježíše z Nazareta, práce s prameny →Člověk a společnost: Dějepis
- žák rozeznává v proroctví o Mesiáši souvislost s příchodem, smrtí a vzkříšením Ježíše Nazaretského, který nepřichází zachránit jeden národ nebo odstranit bídu světa, ale zachránit pro věčnost	- křesťanská víra v Mesiáše, mesiánské předpovědi, ve kterých lidé nacházejí naději na záchranu	

- žák umí na základě pramenů obhájit historicitu Ježíše a na základě evangelijních pojetí Krista vyložit argumenty víry a Kristova učení	- Ježíšovo lidství, historické prameny dokládající historicitu Ježíše z Nazareta, Ježíšovo božství, pojetí Krista v evangeliích (1 K 15,17-22; J 1. kap.; F 2. kap.), podstata Ježíšovy radostné zvěsti	VMEGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (židovství a křesťanství)
- žák umí pojmenovat společné základy víry i specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi v ekumenickém duchu spolupracovat	- křesťanské církve a denominace u nás, ekumenismus, prostor pro vzájemnou spolupráci, prostor společné modlitby	
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ Porozumění symbolické formě řeči Žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a je připravený odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa.	9.5 Stvoření, dar a úkol	Vývoj živočichů, fylogeneze a ontogeneze člověka → <i>Člověk a příroda: přírodopis</i>
- žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a to na základě chápání biblické zprávy o stvoření jako obrazu ukazujícího na Boží dílo a úkol člověka v něm	- věda a víra, dvě nezávislá odvětví hledající pravdu, některé vědecké hypotézy o vzniku světa, biblická zpráva o stvoření	
- žák umí zdůvodnit, proč není evoluční vývojová teorie překážkou víry v Boha	- vznik a vývoj života podle evoluční teorie	
- žák je připravený vnímat stvoření jako dar, člověka jako dílo Boží lásky a ústřední bod Božího zájmu a umí odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa	- podíl člověka na stvořitelském díle (Ž 8, Gn 1,27-28)	
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Znalost základních tezí křesťanského učení Žák umí na základě ocenění vztahu mezi mužem a ženou a s vědomím pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku realisticky ocenit vlastní dary a být připravený nakládat s nimi k dobrému.	9.6 Bůh a člověk	Přírozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost → <i>Člověk a společnost: Výchova k občanství</i>

- žák umí na základě Božího obrazu člověka jako muže a ženy ocenit vztah mezi mužem a ženou a zdůvodnit rovnoprávnost jejich životních rolí	- Boží obraz člověka jako muže a ženy (Gn 2,22), příklady mužských a ženských vzorů, sociální role muže a ženy	OSV – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí OSV – zdravé a vyrovnané sebepojetí
- žák umí ve vybraných biblických textech i na příkladech života současných lidí vyhledat pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku a umí rozlišit formy náboženského fundamentalismu uvnitř církve	- svědectví Bible o Boží lásce a negativní odpovědi lidí na Boží lásku	
- žák umí realisticky ocenit vlastní dary a je připravený nakládat s nimi k dobru sebe i druhých	- obraz Boha v každém člověku, specifické úkoly a poslání každého člověka, Boží vůle a životní cesta člověka	
VÝCHOVA V DUCHU KŘESŤANSKÉ SPIRITUALITY Porozumění symbolické formě řeči Žák ve svém životě aplikuje jednotlivé oblasti křesťanské spirituality.	9.7 Žít v jednotě s Bohem	Vnitřní svět člověka →Člověk a společnost: Výchova k občanství
- žák je připravený chápat skutečnosti nejen skrze viditelnou rovinu sdělení a je připravený v této hloubce ocenit, že ve svátostech může zažívat Boží blízkost způsobem, který oslovuje smysly	- svátosti, znamení Boží blízkosti a pomoci člověku, která se uskutečňují skrze církve	
- žák je připravený vnímat hloubku osobního dialogu s Bohem a umí rozlišovat různé druhy modlitby včetně modlitby Otče náš	- druhy modlitby, denní modlitba církve	
- žák je připravený vnímat různé podoby života podle kritérií Božího slova a umí podle nich charakterizovat křesťanský životní styl	- Boží slovo jako forma Boží přítomnosti mezi lidmi, Bible jako zvláštní pramen výpovědí o Bohu	
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Znalost základních tezí křesťanského učení Žák má základní vhled do psychických, sociálních a historických souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu a je otevřen jeho transcendentní hloubce.	9.8 Žít ve společenství	Životní cíle a plány, životní perspektiva →Člověk a společnost: Výchova k občanství Zajímavá a památná místa v regionu →Člověk a

- žák vnímá církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně svátosti manželství	- rodina jako společenství církve, formy vzájemného soužití dvou lidí, kvalita mezilidských vztahů měřená nezištnou Boží láskou k člověku, odpovědná známost, liturgie svátosti manželství, manželský slib	společnost: <i>Výchova</i> k občanství Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity →Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření →Člověk a kultura: Výtvarná výchova OSV – kooperace a kompetice
- žák vnímá církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně formy zasvěceného života a má přehled o působení některých řádových společenství a spiritualit u nás	- společenství při bohoslužbě a ve farnosti, místní církev, znamení církve, úřad a služba v církvi, znamení a obrazy církve, řádová společenství a některá hnutí a spirituality	
- žák je přesvědčen, že v setkávání s Bohem se odehrává proces nalézání smyslu a vlastního lidství, jehož formou je křesťanský životní styl	- zralá víra, výzva ke hledání a odkrývání životního smyslu	

6 Hodnocení VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Podrobně rozpracované způsoby a kriteria hodnocení jsou uvedena v příloze ŠVP Pravidla pro hodnocení žáků a klasifikační řád. Vycházejí ze zákona č. 561/ 2004 Sb., školského zákona a vyhlášky č.48/ 2005 Sb., o základním vzdělávání. Stanovují způsob hodnocení žáka.